การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

โดย
สุรินทร์ จารย์อุปการะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2556
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

โดย
สุรินทร์ จารย์อุปการะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2556
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

MANAGEMENT OF CATHOLIC SCHOOL IN THAILAND
BEYOND CATHOLIC SCHOOL IDENTITY

By

Surin Chanupakara

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Doctor of Philosophy Program in Educational Administration

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2013

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” เสนอโดย สุรินทร์ จารย์อุปการะ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์
2. บาทหลวง ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)

...../...../.....

..... กรรมการ

(บาทหลวง ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(บาทหลวง ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

...../...../.....

53252924 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คำสำคัญ : การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก / อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

สุรินทร์ จารย์อุปการะ : การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ และบาทหลวง ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ. 357 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีมีจุดประสงค์เพื่อทราบ (1)องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประชากร คือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 143 โรง กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยจำนวน 103 โรง ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล กรรมการบริหารโรงเรียน รวมจำนวน 412 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบของเชฟเฟ่ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นพหุองค์ประกอบ มี 9 องค์ประกอบ คือ (1) การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (2) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร (3) การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม (4) การอภิบาลและบริหารงานบุคคล (5) การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล (6) งานจิตตาภิบาล (7) การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร (8) การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก และ (9) การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกนั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียนคาทอลิก ตามหลักการศึกษาของพระศาสน-จักรคาทอลิก ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตามเป้าหมาย และพันธกิจที่สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยกำหนด และองค์ประกอบดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลดีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในอนาคต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ลายมือชื่อนักศึกษา..... ปีการศึกษา 2556
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. ..... 2. .....

53252924 : MAJOR : EDUCATION ADMINISTRATION
KEY WORD : MANAGEMENT OF CATHOLIC SCHOOL / CATHOLIC SCHOOL IDENTITY
SURIN CHANUPAKARA : MANAGEMENT OF CATHOLIC SCHOOL IN THAILAND BEYOND CATHOLIC SCHOOL IDENTITY. THESIS ADVISORS : ASST.PROF. PRASERT INTARAK. Ed.D., APHISIT KITCHAROEN. Ed.D. 357 pp.

The purposes of this research were to find : 1) the components of the management of catholic school in Thailand beyond catholic school identity, and 2) the confirmation of the management of catholic school in Thailand beyond catholic school identity. The population of this research were 143 catholic schools. The samples were 103 catholic schools. The respondents were administrators, head of academic department, chaplain, and school management committee with the total of 412 respondents. The data collected by using the opinionnaire. The data were analyzed by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory analysis, one-way analysis of variance, Scheffe's method, and content analysis.

The findings were as follows :

1. The management of catholic school in Thailand factor were 9 components namely : (1) Finance and budget according to the Catholic school identity (2) The integrated teaching according to Gospel values (3) The participatory management according to the policy of Catholic education (4) The pastoral and personnel administration (5) The activities by principles pastoral (6) Chaplaincy Service (7) The curriculum assignments base on Gospel values (8) The content setting based on the concept of Catholic Church and (9) Planning and targeting with the policy of the Catholic Church.

2. The experts confirmed that the component of management of catholic school in Thailand were important element in the operation of catholic schools as principles of education Catholic Church, the goals and mission of the Catholic Education Council of Thailand, and these components will cause a positive effect on educational catholic school identity as catholic education in the future.

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University
Student's signature…… Academic Year 2013
Thesis Advisors' signature 1. …… 2. ……..

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ บาทหลวง ดร.อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และบาทหลวง ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่คอยดูแล ช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ พร้อมทั้งขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบคุณ พระสังฆราช ยวงบอสโก ปัญญา กฤษเจริญ คณะสงฆ์สังฆมณฑลราชบุรี ที่ให้โอกาสและการสนับสนุนการศึกษา ขอบคุณพระสงฆ์ นักบวช ครู ผู้ร่วมงาน การสนับสนุนส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาและช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ พระสังฆราช บาทหลวงเดชา อาภรณ์รัตน์ เลขาธิการสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย อาจารย์สุมิตา พงศธร ประธานฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก พระสงฆ์ นักบวชชาย นักบวชหญิง ผู้บริหารโรงเรียน ครูโรงเรียนคาทอลิก และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ การทดลองเครื่องมือ การตอบแบบสอบ การประชุมกลุ่ม และการสนทนากลุ่ม และขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

ขอบคุณเพื่อนนักศึกษา รุ่น 8/1 และ 8/2 โดยเฉพาะ ดร.ลัดดาวรรณ์ ประสูตร์แสงจันทร์ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าอันเกิดจากดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อเทิดเกียรติพระเป็นเจ้า และมอบแด่นักการศึกษาคาทอลิกทุกท่าน ที่ร่วมกันสร้างเสริมการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญตาราง ..... ฎ

บทที่

1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 2

ปัญหาของการวิจัย 6

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 16

ข้อคำถามของการวิจัย 16

สมมติฐานการวิจัย 16

กรอบแนวคิดการวิจัย 17

นิยามศัพท์เฉพาะ 18

2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 20

แนวคิดการจัดการศึกษาคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิก 20

โรงเรียนคาทอลิกมีพื้นฐานบนคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก 21

หลักความเชื่อของศาสนาคริสต์ 23

พระศาสนจักรคาทอลิก 24

ทัศนคติต่อชีวิตมนุษย์ 24

ลักษณะธรรมชาติของโรงเรียนคาทอลิก 26

กระบวนการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก 33

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 63

ประชาคมโรงเรียน 63

บทบาทของรัฐและสังคม 63

แนวคิดการจัดการศึกษาคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย

ตามแผนอภิบาล ค.ศ.2010-2015 65

บทที่ หน้า

ความเป็นมาของการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย 65
การจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย 69
การบริหารโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย 69
หน่วยงานรับผิดชอบโรงเรียนคาทอลิก 69
การแบ่งเขตการปกครองพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย 69
การแบ่งประเภทโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย 70
ลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย 71
การจัดการศึกษาตามนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย 72
ระเบียบข้อบังคับ และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาคาทอลิกของ
สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย 74
แผนงานของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย 80
อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 81
การจัดการศึกษาตามนโยบายของฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 84
แนวคิดการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย 85
การจัดการศึกษา 86
การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 87
การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 88
การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา 92
แนวคิดการจัดการศึกษาคาทอลิกของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 115
3 การดำเนินการวิจัย 135
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย 135
ขั้นที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย 135
ขั้นที่ 2 การดำเนินการวิจัย 136
ขั้นที่ 3 การรายงานผลการวิจัย 139
ระเบียบวิธีวิจัย 141
แผนแบบการวิจัย 141

บทที่ หน้า
ประชากร ... 142
กลุ่มตัวอย่าง ... 142
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ... 142
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ... 143
การเก็บรวบรวมข้อมูล ... 146
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ... 147
สรุป ... 148
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ... 149
ตอนที่ 1 องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์
การศึกษาคาทอลิก ... 150
การสังเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาจากเอกสาร ... 150
การสังเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและ
ผู้ทรงคุณวุฒิ ... 158
การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย
ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ... 167
ตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตาม 218
การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย ... 218
การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง ... 227
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ... 233
สรุปผลการวิจัย ... 234
อภิปรายผล ... 236
ข้อเสนอแนะ ... 256
รายการอ้างอิง ... 262
ภาคผนวก ... 277
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ... 278
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ... 280

บทที่ หน้า

ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย 284
ภาคผนวก ง รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองเครื่องมือวิจัย 286
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย 288
ภาคผนวก ฉ รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 294
ภาคผนวก ช หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 297
ภาคผนวก ซ แบบสอบถาม 299
ภาคผนวก ฌ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย 315
ภาคผนวก ญ แบบประเมินองค์ประกอบ 319
ภาคผนวก ฏ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย 351
ภาคผนวก ฏ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง 355
ประวัติผู้วิจัย 356

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร	151
2	ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ	158
3	สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล	167
4	ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย	170
5	ค่า KMO and Bartlett's test of spericity	185
6	องค์ประกอบและค่าความแปรปรวนของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก	187
7	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์	189
8	องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์	195
9	องค์ประกอบที่ 1	196
10	องค์ประกอบที่ 2	198
11	องค์ประกอบที่ 3	200
12	องค์ประกอบที่ 4	201
13	องค์ประกอบที่ 5	202
14	องค์ประกอบที่ 6	204
15	องค์ประกอบที่ 7	205
16	องค์ประกอบที่ 8	206
17	องค์ประกอบที่ 9	207
18	ตัวแปรที่ถูกสกัดออก	208
19	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิระหว่างฝ่าย 3 ฝ่าย ที่มีความแตกต่าง	219
20	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละฝ่าย แต่ละคู่ ที่มีความแตกต่าง	220

บทที่ 1
บทนำ

สภาวการณ์สังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การคมนาคม การเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ระบบสังคม การเมือง เศรษฐกิจแบบทุนนิยมและไร้พรมแดน ทำให้พลโลกสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมและค่านิยมร่วมกันมากขึ้น โลกกลายเป็นแบบราบด้วยความเจริญทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร สภาวการณ์ดังกล่าวเป็นทั้งความเจริญก้าวหน้าและการสร้างปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อันสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทำให้สังคมโลกยุคนี้มีการแข่งขันอย่างรุนแรงทั้งระดับสังคมและระดับส่วนบุคคลเพื่อความอยู่รอด สภาพการณ์ดังกล่าวเป็นทั้งวิกฤติและโอกาสของสังคมไทย ทั้งนี้สังคมไทยกำลังเผชิญหน้ากับความเสื่อมและความเสี่ยง เผชิญปัญหาท้าทายที่คาดไม่ถึง ทั้งชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม คุณภาพของการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนและสังคม[1] ซึ่งสภาการศึกษามีความเห็นว่าดัชนีชี้วัดความอยู่รอดของคนไทยขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและคุณภาพ เรียกว่า โลกที่ใช้ความรู้เป็นฐาน[2] สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยมีความเห็นว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ก้าวล้ำ นำความสะดวกสบายและความรวดเร็ว แต่ก็นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านคุณค่า วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของคนในสังคม โดยเฉพาะเยาวชนที่ละทิ้งคุณค่าความดีงามด้านจิตใจ และหันไปสู่ความลุ่มหลงทางวัตถุนิยมและดำเนินชีวิตแบบสัมพันธนิยม[3] ดังที่นายเกษม วัฒนชัย กล่าวไว้ว่า “สำหรับมนุษยชาติแล้วสิ่งที่เปลี่ยนแปลงเร็วที่สุดคือ ความรู้และเทคโนโลยีที่มนุษย์คิดค้นขึ้น

---

[1]สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา : ระเบียบวาระแห่งชาติ (พ.ศ.2551-2555)** (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2551), 6.

[2]สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)** (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2553), 15.

[3]สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **แผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย อภิบาลชุมชนศิษย์พระคริสต์ ร่วมพันธกิจแบ่งปันข่าวดี** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2553), 12.

แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงช้ามากคือ สันดานมนุษย์ อันมีความโลภ ความโกรธ ความหลง เมื่อสองพันกว่าปีที่แล้วเป็นอย่างไร ปัจจุบันก็คงเป็นอยู่อย่างนั้น”[4] สังคมโลกในลักษณะดังกล่าวถือเป็นความท้าทายของนักการศึกษาให้แสวงหาแนวทางการจัดการศึกษาที่จะสามารถพัฒนาตัวบุคคลมนุษย์ให้ครบทุกมิติ ทั้งนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ 8 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ กำหนดไว้ว่าคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สภาวการณ์ของสังคมโลกดังกล่าวนำมาสู่การแสวงหาแนวทางจัดการศึกษาในสถานศึกษาที่เหมาะสม โดยเฉพาะสถานศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยที่เสนอตัวเป็นสถานศึกษาทางเลือกของสังคมไทย โดยใช้หลักการศึกษาคาทอลิกพัฒนามนุษย์ทุกมิติสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคมอย่างสันติสุข

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระศาสนจักรคาทอลิกสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาแบบการศึกษาคาทอลิก และให้มีการจัดตั้งโรงเรียนคาทอลิก ทั้งนี้พระศาสนจักรคาทอลิกเรียกร้องให้โรงเรียนคาทอลิกจัดการศึกษาตามลักษณะของการจัดการศึกษาคาทอลิก และให้มีการพัฒนาการจัดการศึกษาคาทอลิกให้เหมาะสมกับบริบทของพระศาสนจักรคาทอลิกที่ตั้งอยู่ในแต่ละพื้นที่ จากสภาพการณ์สังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากความเจริญด้านต่างๆ ทำให้มีการพัฒนาทางด้านการจัดการศึกษา ทั้งนี้การพัฒนาการจัดการศึกษาคาทอลิกจะต้องซื่อสัตย์ต่อหลักการจัดการศึกษาคาทอลิก อันเป็นอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก เพื่อให้บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาตามความหมายของการจัดการศึกษาคาทอลิก

พระศาสนจักรคาทอลิกยึดถือว่า ตนเองมีหน้าที่ประกาศหนทางแห่งความรอดแก่มนุษย์และมีหน้าที่พิเศษในการให้การศึกษา “พระศาสนจักรมีพันธะประดุจดังแม่ที่คอยอบรมสั่งสอนลูกของตน เพื่อให้ชีวิตของเขาเต็มเปี่ยมไปด้วยจิตตารมณ์พระคริสต์ ในขณะเดียวกันพระศาสน-จักรคาทอลิกพยายามสุดความสามารถ ในอันที่จะส่งเสริมให้มนุษย์ทุกคนบรรลุถึงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบครัน สร้างความดีงามให้แก่สังคมโลก และสรรสร้างให้โลกนี้มีมนุษยธรรม

---

[4]เกษม วัฒนชัย, **การเรียนรู้ที่แท้และพอเพียง**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2549), 13.

เพิ่มมากขึ้น”[5] พระศาสนจักรคาทอลิกกำหนดในประมวลกฎหมายพระศาสนจักรคาทอลิก (Code of Cannon Law) มาตรา 794 กล่าวถึงว่าเป็นสิทธิและหน้าที่ของพระศาสนจักรคาทอลิกในการจัดการศึกษา โดยได้รับการมอบหมายพันธกิจช่วยเหลือมนุษย์จากพระเจ้า พระศาสนจักรคาทอลิกจึงให้มีการจัดตั้งโรงเรียนคาทอลิกและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิกเป็นพิเศษ “การปราศจากโรงเรียนคาทอลิกเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงของอารยธรรม และของเป้าหมายทางธรรมชาติ (natural)และเป้าหมายเหนือธรรมชาติ (supernatural) ของมนุษย์”[6] พระศาสนจักรคาทอลิกเรียกร้องให้โรงเรียนคาทอลิกทบทวนลักษณะการจัดการศึกษาของโรงเรียน และให้ซื่อสัตย์ต่อการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้พระศาสนจักรคาทอลิกพบว่า บ่อยครั้งพื้นฐานที่ขาดหายไปของบรรดาชาวคาทอลิกที่ทำงานในโรงเรียนคือการตระหนักรู้ถึงอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกอย่างชัดเจน และความกล้าหาญที่จะรับผลพวงจากการปฏิบัติตามอัตลักษณ์นั้น”[7] พระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทยกำหนดในแผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 เรียกร้องให้โรงเรียนคาทอลิกจัดการศึกษาตามลักษณะของการจัดการศึกษาคาทอลิกซึ่งเป็น “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก”[8] สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยพยายามส่งเสริมให้โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เช่น ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ 1/2553 วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ.2553 กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาคาทอลิกครั้งที่ 2 หลังจากที่ได้มีการปฏิรูปการศึกษาคาทอลิกครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2512 เรียกร้องให้สถานศึกษาคาทอลิกปฏิรูปตนเองอย่างจริงจัง เพื่อให้โรงเรียนเป็นสนามของการอบรมและฐานของการประกาศข่าวดี ซึ่งก่อนหน้านี้ได้มีการกล่าวถึงเรื่องนี้ในการสัมมนาประจำปีและการจัดการอบรมเป็นระยะๆของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

การศึกษาของประเทศไทยมีการพัฒนาผ่านทางการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด เช่น สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

---

[5]พระสันตะปาปาเปาโลที่ 6, **คำแถลงสภาสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 3.

[6]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 15.

[7]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 66.

[8]สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **แผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย อภิบาลชุมชนศิษย์พระคริสต์ ร่วมพันธกิจแบ่งปันข่าวดี** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2553), 37.

(องค์การมหาชน) กำหนดการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม(พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเรื่องของเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของโรงเรียนและให้โรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่โรงเรียนกำหนด ทั้งนี้โรงเรียนคาทอลิกจะต้องพิจารณาถึงอัตลักษณ์ของการจัดการศึกษาของตนตามลักษณะของการจัดการศึกษาคาทอลิก การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ทำให้เกิดกระบวนการปฏิรูปการศึกษาไทยทั้งระบบ ได้แก่ การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารจัดการ การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน การกระจายอำนาจให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นต้น เพื่อนำสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้ (1) พัฒนาคนอย่างรอบด้าน และสมดุลเพื่อเป็นฐานของการพัฒนา (2) เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ (3) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ รวมทั้งกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณให้เอกชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษามากขึ้น[9] การประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 เป็นการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมั่นคงก้าวหน้าและเป็นการจัดการศึกษามีคุณภาพโรงเรียนเอกชนมีอิสระในการบริหารจัดการโดยมีการกำกับติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ การบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีการบริหารจัดการโรงเรียนโดยคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ทั้งนี้รัฐให้การสนับสนุนโรงเรียนเอกชนด้านเงินอุดหนุน ด้านวิชาการและสิทธิประโยชน์อย่างอื่น โรงเรียนคาทอลิกจะต้องแสวงหาแนวทางจัดการศึกษาของตน ให้สอดคล้องกับการพัฒนาทางการศึกษา

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยสังเคราะห์ความท้าทายสังคมไทยไว้ 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสังคม คือ สังคมมีวิกฤติด้านคุณค่า เนื่องจากกระแสบริโภคนิยม วัตถุนิยม และสุขนิยม ทำให้เกิดค่านิยมที่ผิดและศีลธรรมที่เสื่อมลง สังคมมีความไม่สมดุลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีกับการเติบโตทางจริยธรรม มโนธรรมของมนุษย์ สังคมมีความเลื่อมล้ำทางสังคมเศรษฐกิจ โอกาสทางการศึกษา ทำให้เกิดความแตกแยกทางความคิด นำไปสู่ความรุนแรง สังคมขาดจิตสำนึกถึงประโยชน์ส่วนรวม นำไปสู่ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง สังคมมีความขัดแย้งใน

---

[9]สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)** (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2553), บทสรุปผู้บริหาร.

ความคิด และคุณค่าที่ถูกบิดเบือนและความขัดแย้งทางการเมือง สถาบันหลักของสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ สังคมขาดวิสัยทัศน์และการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน สังคมมีความไม่แน่นอนในชีวิตเนื่องจากภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรงมากขึ้น (2) ด้านเด็กและ เยาวชน คือ เด็กและเยาวชนอยู่ในสภาพครอบครัวแตกแยก ขาดความรัก ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ ขาดแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ขาดโอกาสในการรับการอบรมหล่อหลอมที่ดีจากครอบครัว โรงเรียน และสังคม เด็กและเยาวชนขาดเป้าหมายจุดยืน ทักษะ ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความหมาย เด็กและเยาวชนไม่เห็นและเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่น ขาดความศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ ขาดจิตสำนึกในคุณงามความดี เด็กและเยาวชนขาดทักษะและสมรรถภาพที่รับกับสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป ขาดวิจารณญาณในการแยกแยะดี-ชั่ว ถูก-ผิด มีความต้านทานต่ำต่อสิ่งเร้าจากสื่อและกระแสนิยม เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมแปลกแยก ขาดการวางแผนชีวิต ส่งผลให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำสิ่งที่ดีและถูกต้อง (3) ด้านโรงเรียนคาทอลิก คือ โรงเรียนคาทอลิกไหลตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เน้นการแข่งขันทางด้านวิชาการเพื่อชื่อเสียงจนขาดอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก โรงเรียนคาทอลิกถูกชุมชนและผู้ปกครองมองว่า จำกัดโอกาสทางการศึกษาด้วยปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ทำโรงเรียนเป็นธุรกิจ เน้นวิชาการมากกว่าการอบรมด้านศีลธรรม ชักนำนักเรียนเข้าศาสนาของตน และเป็นโรงเรียนของคนมั่งมี โรงเรียนคาทอลิกอยู่ภายใต้นโยบายการศึกษาของรัฐที่ขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง การประเมินโรงเรียนและนักเรียนขาดมาตรฐาน โรงเรียนอยู่ในสภาพขาดเอกภาพ ความเสมอภาคด้านนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ ไม่สามารถเรียกร้องสิทธิได้เท่าเทียมกับโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนคาทอลิกขาดการบริหารแบบมีส่วนร่วมและขาดนโยบายการบริหารและผู้บริหารที่ต่อเนื่อง โรงเรียนคาทอลิกมีแผนพัฒนาที่ไม่ครอบคลุมทุกด้าน และไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน โรงเรียนคาทอลิกมีจำนวนครูไม่เพียงพอ ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก ครูขาดทักษะในกระบวนการเรียนการสอน ขาดครูที่มีความรู้ด้านมิติทางศาสนา ครูขาดขวัญกำลังใจ ครูขาดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและความจงรักภักดีในองค์กร[10] สภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้นจำเป็นที่โรงเรียนคาทอลิกต้องกล้าที่จะปฏิรูปการการจัดการศึกษาของตนอย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ เพื่อใช้การศึกษาคาทอลิกแก้ไขปัญหาสังคม และให้การศึกษาคาทอลิกเป็นทางเลือกของสังคมไทย โดยเป้าหมายของการจัดการศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนคาทอลิก นั้นคือ

[10]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ.2012-2015** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2555), 8-10.

(1) โรงเรียนคาทอลิกมุ่งเน้นงานอภิบาลและการอบรมหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์พระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางความเป็นหนึ่งเดียวกับผู้อื่น และสร้างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก (2) โรงเรียนคาทอลิกเป็นฐานของการประกาศข่าวดี แห่งความรักของพระเจ้า นำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร (3) โรงเรียนคาทอลิก เป็นสนามของการเผยแผ่ธรรมด้านกระบวนการศึกษาที่มุ่งแปรสภาพบุคคล เพื่อสร้างนักเรียนให้มีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม[11]

โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยในมีสถานะเป็นโรงเรียนเอกชนมีบทบาทหน้าที่จัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของการศึกษาของประเทศไทย และการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด แนวปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของประเทศไทย รวมทั้งต้องจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายและแผนงานของการจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามแบบการจัดการศึกษาคาทอลิกทั้งนี้โรงเรียนคาทอลิกตระหนักว่าตนเองเป็นโรงเรียนทางเลือกของสังคมไทย ดังนั้นการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกต้องตอบสนองต่อการจัดการศึกษาไทย และการจัดการศึกษาคาทอลิก ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก

ปัญหาของการวิจัย

พระศาสนจักรคาทอลิกตระหนักถึงการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกว่า โรงเรียนคาทอลิกยังขาดความเอาใจใส่อย่างจริงจังถึงการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้โรงเรียนคาทอลิกเป็นเครื่องมือและสนามของพระศาสนจักรคาทอลิกในการทำงานประกาศข่าวดีของพระศาสนจักรคาทอลิก พระศาสนาจักรคาทอลิกในประเทศไทยมุ่งหวังให้โรงเรียนคาทอลิกจัดการศึกษาตามลักษณะการจัดการศึกษาคาทอลิกหรืออัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จึงเรียกร้องให้มีการปฏิรูปการจัดการศึกษาคาทอลิก เพื่อให้โรงเรียนคาทอลิกซื่อสัตย์ต่อการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างแท้จริง อันเป็นลักษณะธรรมชาติของการศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้จากสภาพการณ์ และปัญหาที่มีผลต่อการจัดการศึกษาคาทอลิก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 3 เรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนและพระราชบัญญัติโรงเรียน

---

[11]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ.2012-2015** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2555), 13.

เอกชน พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 กฎหมายการศึกษาดังกล่าวทำให้โรงเรียนเอกชนมีอิสระในการบริหารการจัดการศึกษา ภายใต้การกำกับติดตามและประเมินคุณภาพของรัฐโรงเรียนเอกชนในระบบมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้แทนของนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนทำหน้าที่บริหารจัดการโรงเรียน โรงเรียนคาทอลิกมีอิสระในการบริหารจัดการการศึกษาในลักษณะของนิติบุคคลโรงเรียนตามที่กฎหมาย ระเบียบข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกับโรงเรียนของรัฐและเอกชนอื่นๆ ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องมีการจัดขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานภายในโรงเรียนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีเจตนาให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการงานภายในของโรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 มาตรา 31 กำหนดหน้าที่ของกรรมการบริหารโรงเรียนประการหนึ่งคือ การให้คำแนะนำเรื่องการบริหารและจัดการโรงเรียนในด้านบุคลากร แผนงาน งบประมาณ วิชาการ กิจกรรมนักเรียน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์กับชุมชน นโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกประเทศไทยกำหนดให้โรงเรียนคาทอลิกมีฝ่ายจิตตาภิบาลในโครงสร้างการบริหารโรงเรียน ดังนั้น ภาระงานของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ประกอบด้วย งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป และงานจิตตาภิบาล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด โรงเรียนคาทอลิกในฐานะที่เป็นโรงเรียนเอกชนจึงต้องเข้าสู่ระบบของการประเมินคุณภาพเช่นเดียวกับโรงเรียนอื่นๆ ในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) กำหนดเรื่องเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา และตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน กำหนดให้โรงเรียนกำหนดอัตลักษณ์ของโรงเรียน และให้มีการดำเนินงานที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์

ของโรงเรียน[12] โรงเรียนคาทอลิกจึงต้องมีความชัดเจนในหลักการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามหลักการจัดการศึกษาคาทอลิก เพื่อการกำหนดและจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนที่สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาคาทอลิก

ตั้งแต่สังคายนาวาติกันที่สองเป็นต้นมา พระศาสนจักรออกสมณสาสน์หรือเอกสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคาทอลิกอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ค.ศ.1965 จนถึง ค.ศ.2007 ได้แก่ คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่อง การอบรมตามหลักพระคริสตธรรม สมณสาสน์ของสมณะกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) จำนวน 6 ฉบับ เพื่อให้แนวทางและเป็นการเรียกร้องสำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกตามหลักการจัดการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก หลักการจัดการศึกษาคาทอลิกหรือลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกคือ การใช้หลักธรรมคำสอนของศาสนาจัดการศึกษา ยึดถือหลักการว่าจะแยกศีลธรรมและศาสนาออกจากการศึกษาไม่ได้ พระศาสนจักรคาทอลิกมีความเห็นว่าธรรมชาติของการศึกษาคาทอลิกคือการหล่อหลอมตัวบุคคลมนุษย์ โดยคำนึงถึงเป้าหมายสูงสุดในการมีชีวิตของมนุษย์ และคุณประโยชน์ต่อสังคม ที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ โดยอาศัยกระบวนการทางการศึกษา เด็กและเยาวชนจะได้รับการพัฒนาตนเองอย่างกลมกลืน ทั้งคุณวุฒิทางกาย ศีลธรรม และสติปัญญา การแสวงหาอิสรภาพที่แท้จริง โดยใช้ความกล้าหาญ น้ำใจอิสระเอาชนะอุปสรรคการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อทำให้สามารถดำเนินชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะในสังคมและเต็มใจช่วยเหลือประโยชน์ของส่วนรวม การรับเอาคุณค่าทางศีลธรรมด้วยมโนธรรมอันเที่ยงตรงและรับด้วยความสมัครใจเห็นดีของตนเอง การมีความรู้และรักพระเจ้า[13] พระศาสนจักรคาทอลิกกำหนดในประมวลกฎหมายพระศาสนจักรคาทอลิก มาตรา 795 การศึกษาที่แท้จริงต้องมุ่งให้การอบรมทั้งครบแก่บุคคลมนุษย์กล่าวคือการอบรมที่มุ่งสู่จุดหมายสุดท้ายของบุคคลและขณะเดียวกันก็มุ่งสู่ความดีส่วนรวมของสังคม ดังนั้น เด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างที่ว่า เขาสามารถพัฒนาสมรรถนะทางกาย ใจ และสติปัญญาของเขาได้อย่างกลมกลืน มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบที่ดีสมบูรณ์มากขึ้น รู้จักใช้เสรีภาพอย่างถูกต้อง รวมทั้งได้รับการ

---

[12]สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554** (กรุงเทพฯ: แม็ทช์พอยท์, 2553), 52-53.

[13]พระสันตะปาปาเปาโลที่ 6, **คำแถลงสภาสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 1.

อบรมให้มีส่วนในชีวิตสังคมอย่างมีบทบาท[14] เอกสารสมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิกเรื่องโรงเรียนคาทอลิกข้อ 33 ข้อ 44 และข้อ 37 กล่าวถึงลักษณะการศึกษาคาทอลิกว่า การศึกษาคาทอลิกมีพื้นฐานความคิดเรื่องชีวิตมนุษย์บนมโนทัศน์คริสตชน ที่มีพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลาง กล่าวคือพระเยซูคริสต์คือฐานรากของการศึกษาทั้งปวงในโรงเรียนคาทอลิก โรงเรียนคาทอลิกยึดหลักการพระวรสาร เป็นบรรทัดฐานของการศึกษา เป็นแรงบันดาลใจภายใน และเป็นเป้าหมายสุดท้าย (internal motivation and final goal) หลักการพระวรสาร (Gospel principle) หรือคุณค่าพระวรสาร (Gospel Value) หรือจิตตารมณ์พระวรสาร (Gospel Spirit) คือ ชีวิตและคำสอนของพระเยซู ซึ่งบันทึกในพระคัมภีร์ศาสนาคริสต์และคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก ลักษณะของการจัดการศึกษาคาทอลิกเป็นการจัดการอบรมแบบองค์รวม โดยอาศัยกระบวนการการซึมซับทางวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบและรอบคอบ โดยวิธีการผสมผสานวัฒนธรรมกับความเชื่อ ด้วยการรวบรวมแง่มุมต่างๆของความรู้ของมนุษย์เข้าด้วยกัน และโดยวิธีการผสมผสานความเชื่อกับชีวิต ด้วยการเจริญเติบโตในคุณธรรมต่างๆ ทั้งนี้บนพื้นฐานความเคารพต่อความเป็นอิสระในการแสดงออกถึงการนับถือศาสนา พระศาสนจักรคาทอลิกตระหนักถึงความยุ่งยากในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในลักษณะที่เป็นโรงเรียนคาทอลิกในบริบทที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในบางประเทศที่อนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนคาทอลิกได้ในฐานะเป็นสถาบันทางวิชาการและมิติด้านศาสนามักจะนำไปสู่การขัดแย้งอยู่เสมอ ในสถานการณ์เช่นนี้ ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดคือ ประสบการณ์แต่ละท้องถิ่น มิติทางด้านศาสนาควรจะปรากฏอยู่เสมอเท่าที่จะเป็นไปได้ ไม่ว่าจะเป็นในโรงเรียนหรือนอกรั้วโรงเรียน ครอบครัวนักเรียนที่ต่างความเชื่อต่างศาสนาเลือกเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก เพราะเขาชื่นชมยกย่องคุณค่าของการศึกษาในที่ซึ่งการสอนได้รับการเสริมเพิ่มเติมให้ดีขึ้นด้วยมิติด้านศาสนา[15] ทั้งนี้พระศาสนจักรคาทอลิกมีความเห็นว่าการสอนศาสนาต้องช่วยนักเรียนให้สามารถสร้างจุดยืนของตนในเรื่องศาสนาอย่างมั่นคงและเคารพต่อจุดยืนทางศาสนาของผู้อื่น อันจะทำให้เอื้อต่อการเจริญเติบโตและสามารถเข้าใจ

---

[14]คณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายพระศาสนจักร, สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร** (CODE OF CANON LAW) (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2543), 24.

[15]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก**, ข้อ 115.

ความจริงได้สมบูรณ์ขึ้น[16] พระสันตะปาปาเบเนดิกที่ 16 กล่าวว่า ในช่วงเวลาที่โลกเผชิญหน้ากับวิกฤติการศึกษาจำเป็นที่โรงเรียนคาทอลิกต้องมีและคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เวลาเดียวกัน ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกต้องถามตนเองเกี่ยวกับพันธกิจที่เขารับเรียกให้เข้ามาเผชิญกับสภาพแวดล้อมของสังคมใหม่ เพื่อต่อต้านกับเหตุผลนิยม (Rationalism) ที่เสนอให้คนเดินตามความคิดผิดๆ โดยไม่ให้ศาสนามีส่วนเกี่ยวข้อง อีกด้านหนึ่งก็มีรูปแบบหลากหลายของ Fundamentalism ซึ่งส่งเสริมให้มีความรุนแรงและคลั่งไคล้ บิดเบือนความหมายแท้จริงของศาสนา[17] โรงเรียนคาทอลิกจึงต้องใช้หลักธรรมของศาสนาเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนามนุษย์สู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังที่ รุ่ง แก้วแดง กล่าวว่า คุณภาพของโรงเรียนคาทอลิกที่ปรากฏและแสดงให้เห็นว่าได้สร้างความพึงพอใจและความไว้วางใจจากผู้ปกครองมายาวนาน จุดแข็งและความสำเร็จของโรงเรียนคาทอลิกนั้นอยู่ที่การบูรณาการระหว่างการศึกษากับศาสนา[18] การสำรวจความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกระหว่างเดือนสิงหาคม-ตุลาคม ค.ศ. 2001 จำนวน 715 คน จาก 18 โรงเรียนคาทอลิกทั่วประเทศไทย ในเรื่องความรู้สึกเกี่ยวกับศาสนาพบว่า ผู้ปกครองเกือบทั้งหมดไม่ได้มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาของนักเรียน ข้อมูลจากการสำรวจ ได้แก่ (1) ความวิตกกังวลว่าบุตรหลานที่เรียนในโรงเรียนคาทอลิกจะเปลี่ยนมาศรัทธาคาทอลิก ผู้ปกครองร้อยละ 62 รู้สึกเฉยๆ ผู้ปกครองร้อยละ 27.4 ไม่รู้สึกวิตกกังวลแต่ประการใด ผู้ปกครองร้อยละ 6.8 รู้สึกวิตกกังวลกับเรื่องนี้ (2) การปลูกฝังความเชื่อเกี่ยวกับคาทอลิกแก่นักเรียน ผู้ปกครองร้อยละ 57.1 รู้สึกเฉยๆ ผู้ปกครองร้อยละ 22.7 เห็นด้วยที่จะให้มีการปลูกฝังความเชื่อเกี่ยวกับคาทอลิกด้วย ผู้ปกครองร้อยละ 16.4 ไม่ต้องการให้มีการปลูกฝังความเชื่อเกี่ยวกับคาทอลิกแก่นักเรียน (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนับถือศาสนาของนักเรียน ผู้ปกครองร้อยละ 82 ต้องการให้นักเรียนเป็นคนดี โดยจะนับถือศาสนาใดก็ได้ ผู้ปกครองร้อยละ 5.1 ต้องการให้นักเรียนนับถือศาสนาเดิมที่นับถืออยู่ (4) การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาคาทอลิกของนักเรียน ผู้ปกครองร้อยละ 49.7 รู้สึกเฉยๆ ผู้ปกครองร้อยละ 39.2 เห็นด้วยที่จะให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาคาทอลิก (5) ความ

---

[16]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **นักบวชและพันธกิจในโรงเรียนคาทอลิก**, ข้อ 54.

[17]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, “เอกสารการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2554,” 24 สิงหาคม 2554, (อัดสำเนา).

[18]รุ่ง แก้วแดง, **ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2544), 61.

วิตกกังวลว่าโรงเรียนจะปลูกฝังให้นักเรียนศรัทธาและนับถือคาทอลิก ผู้ปกครองร้อยละ 58.4 รู้สึกเฉยๆ ผู้ปกครองร้อยละ 31.3 ไม่รู้สึกวิตกแต่ประการใด ผู้ปกครองร้อยละ 6.8 มีความวิตกกังวลกับเรื่องนี้[19] ทั้งนี้สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยเห็นว่า การศึกษาคาทอลิกให้ความสนใจและเห็นคุณค่าความสำคัญในด้านศาสนาหลักธรรมคำสอน ด้วยหวังว่าหลักธรรมจะสามารถยับยั้งวิกฤตของสังคมไทย จึงเป็นหน้าที่และภารกิจในการปูพื้นฐานทางสังคมของประเทศให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่สมบูรณ์ในหนทางที่ถูกต้อง[20] การจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยถึงแม้ว่าจะได้รับการยอมรับในเรื่องของความสำเร็จทางด้านวิชาการ ที่นักเรียนมีระดับผลการเรียนที่สูง ในขณะเดียวกันได้ประสบความสำเร็จทางการอบรมคุณธรรมจริยธรรมเช่นเดียวกัน แต่ทั้งนี้กระบวนการอบรมนักเรียนไม่ได้จำกัดอยู่ในเฉพาะห้องเรียน แต่อยู่ในบรรยากาศของการจัดการศึกษาทั้งมวลภายในโรงเรียน ซึ่งจะต้องมีลักษณะของการจัดการศึกษาที่ใช้หลักธรรมของศาสนาในการจัดการศึกษา ด้วยหลักการที่ว่าไม่อาจแยกศาสนาออกจากการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในทุกด้านเต็มตามศักยภาพของตน การศึกษาคาทอลิกยึดหลักธรรมตามคุณค่าพระวรสาร ซึ่งต้องนำเข้าสู่กระบวนการของการจัดการศึกษาทุกมิติของโรงเรียนจะต้องแสดงออก ซึ่งลักษณะของการใช้หลักธรรมของศาสนาจัดการศึกษาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยที่มีความหลากหลายทางความเชื่อ

พระศาสนจักรคาทอลิกให้แนวทางในการจัดการศึกษาคาทอลิกในแต่ละท้องถิ่นว่าประสิทธิผลของโรงเรียนคาทอลิก (ในประเทศที่มีคริสตชนน้อย) ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับตนเองให้เหมาะกับความต้องการต่างๆ ของท้องถิ่น และความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายต่างๆ ของการจัดตั้งโรงเรียนคาทอลิก ทั้งนี้พระศาสนจักรคาทอลิกตั้งแต่สังคายนาวาติกันที่สองเป็นต้นมาให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนทุกคนรวมทั้งผู้ที่ไม่ได้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งการจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยจะต้องมีลักษณะการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยปัจจุบันได้แก่ ความต้องการของผู้รับบริการจากโรงเรียนคาทอลิกที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และศาสนา และทุกคนมีอิสระในการเลือกนับถือศาสนาและการแสดงออกซึ่งความศรัทธาต่อศาสนาที่ตนนับถือ โดยมีผู้นับถือศาสนาพุทธเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ และศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์

---

[19]วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, “การศึกษาคาทอลิกรับใช้ประเทศชาติเป็นเวลา 336 ปี”, การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย 33 (สิงหาคม 2545 – กรกฎาคม 2546): 66-67.

[20]สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **แผนแม่บททิศทางอภิบาลคริสตศักราช 2000**, (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), 11.

ศาสนาพราหมณ์ฮินดู ศาสนาซิกข์ ศาสนาอื่นๆ ตามลำดับ และผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีประมาณสามแสนคน ทั้งนี้ความแตกต่างของความเชื่อทางศาสนาไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย เด็กและเยาวชนที่มีความเชื่อทางศาสนาแตกต่างกันสามารถเรียนร่วมโรงเรียนเดียวกัน จากสถิติสถาบันการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย จำนวน 317 สถาบัน มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย การศึกษาภาคบังคับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวนผู้เรียนรวม 515,819 คน จำนวนครู/อาจารย์รวมจำนวน 29,775 คน ทั้งนี้ครู/อาจารย์ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกรวมจำนวน 5,427 คน คิดเป็นร้อยละ 18.22 จำนวนนักเรียนที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก 24,819 คน คิดเป็นร้อยละ 4.81 ซึ่งแสดงว่าทั้งจำนวนครู/อาจารย์ และนักเรียนจำนวนมากในสถาบันการศึกษาคาทอลิกเป็นผู้ที่ไม่ได้เป็นคาทอลิกหรือนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก[21] พระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทยตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาแนวทางของการจัดการศึกษาคาทอลิกที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทยสำหรับโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย เนื่องจากนักเรียนและนักศึกษามากกว่าร้อยละ 95 ของโรงเรียนคาทอลิกเป็นผู้ที่ไม่ได้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก การคิดหาวิธีการใหม่ๆ บนพื้นฐานของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การปลูกฝังความเชื่อเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น และการมีเป้าหมายที่ชัดเจนจะทำให้โรงเรียนเป็นสนามและฐานแห่งการประกาศข่าวดี[22] ซึ่งโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยขาดแนวทางในจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับครู บุคลากร และนักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศไทย ซึ่งคนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้นับถือคริสต์ศาสนา โดยยึดหลักการจัดการศึกษาตามลักษณะการศึกษาคาทอลิก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่แท้จริงของการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนคาทอลิก และส่งเสริมคุณค่าที่แท้จริงของชีวิตมนุษย์ในแต่ละวัฒนธรรม

พระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทยแสดงออกถึงความห่วงใยต่อปัญหาของการจัดการศึกษาคาทอลิกที่ไม่ได้เป็นไปตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก และมีความพยายามที่

---

[21]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, “สถิติจำนวนนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ โรงเรียนและสถาบันคาทอลิก ปีการศึกษา 2553,” **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 41, (มกราคม 2553 – กรกฎาคม 2554): 210-239.

[22]สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, “เอกสารเพื่อเตรียมการประชุมสมัชชาพระสังฆราชฯ ครั้งที่ 13,” (เอกสารประกอบการประชุมสมัชชาพระสังฆราชฯ ครั้งที่ 13 ณ ศูนย์อบรมงานอภิบาลบ้านผู้หว่าน สามพราน นครปฐม, 11 สิงหาคม 2011).

จะส่งเสริมให้โรงเรียนคาทอลิกตระหนักถึงการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาคาทอลิก เช่น สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย กำหนดในแผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 ให้โรงเรียนคาทอลิกแสดงอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกให้เด่นชัด โดยมีพระเยซูคริสต์เป็นรากฐาน มุ่งมั่นให้โรงเรียนเป็นสนามประกาศข่าวดีแก่ทุกคน โดยสร้างบรรยากาศคาทอลิก สอนคำสอน ปลูกฝังความเชื่อผสมผสานวัฒนธรรมกับความเชื่อ และความเชื่อกับชีวิต ซึ่งมีผลถึงคุณภาพการอบรมคุณธรรมจริยธรรมตามคุณค่าพระวรสาร[23] สภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทยในการสัมมนาประจำปีมีการนำเสนอหัวข้อและสาระของการสัมมนาที่เน้นถึงการจัดการศึกษาคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก กล่าวคือตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 เป็นต้นมา มีการกล่าวถึง การปฏิรูปการศึกษาด้วยจิตตารมณ์ของพระเยซูคริสต์การจัดสัมมนาประจำปีเน้นการสร้างความรู้ การรื้อฟื้น และการตั้งปณิธานเพื่อการจัดการศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาคาทอลิก เช่น การสัมมนาครั้งที่ 37 พ.ศ. 2550 หัวข้อ เรียนที่จะรัก และรักที่จะเรียนรู้ การสัมมนาครั้งที่ 38 พ.ศ. 2551 หัวข้อ ศิษย์แท้จริงของสถาบันการศึกษาคาทอลิก การสัมมนาครั้งที่ 39 พ.ศ. 2552 หัวข้อ การให้การศึกษาอบรมร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก (Educating Together in Catholic Schools) การสัมมนาครั้งที่ 40 พ.ศ. 2553 หัวข้อ การปฏิรูปการศึกษาคาทอลิก การสัมมนาครั้งที่ 41 พ.ศ. 2554 หัวข้อ การบูรณาการวัฒนธรรมความเชื่อและชีวิตในบริบทของสังคมไทยปัจจุบัน และมีการตั้งปณิธานว่า ...จะบูรณาการวัฒนธรรม ความเชื่อและชีวิต ทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ของการอภิบาลแพร่ธรรมหล่อหลอมมโนธรรมให้แก่สังคมตามคุณค่าพระวรสาร มุ่งสู่คุณธรรมที่เกี่ยวกับพระเจ้า ได้แก่ ความเชื่อ ความหวัง และความรัก นำสู่บรรยากาศของชุมชนที่แผ่ซ่านด้วยเสรีภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสารซึ่งเป็นพระประสงค์ของพระเยซูคริสต์ เพื่อให้มนุษย์ทุกคนมีชีวิตและมีชีวิตที่สมบูรณ์[24] ฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หน่วยงานในสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ตั้งแต่ปี พ.ศ.2553เป็นต้นมาให้แก่โรงเรียนคาทอลิกของสังฆมณฑล โรงเรียนคาทอลิกคณะนักบวช และโรงเรียนคาทอลิกฆราวาสคาทอลิก รวมจำนวน18 ครั้ง และจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “มองไปข้างหน้า..อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2555 เพื่อ

---

[23]สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **แผนอภิบาลคริสตศักราช** 2010-2015 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2553), 37.

[24]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, “ถ้อยแถลงในการประชุมสัมมนา ครั้งที่ 41” (เอกสารการประชุมสัมมนาประจำปีการศึกษา 2554 วันที่ 21-24 สิงหาคม 2554).

สังเคราะห์อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกและการสัมมนาประจำปี พ.ศ.2555 ของสภาการศึกษา-คาทอลิกแห่งประเทศไทย เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2555 ที่ประชุมมีมติเห็นชอบกับข้อเสนอเรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หัวข้อ “ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ค.ศ.2012-2015” โดยมีมติเห็นชอบว่าโรงเรียนคาทอลิกเป็นโรงเรียนทางเลือกของสังคมไทย และกำหนดเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย คือ (1) จัดการศึกษาแบบคาทอลิกที่มุ่งเน้นงานอภิบาลและการอบรมหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์พระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของความเป็นหนึ่งเดียวกับผู้อื่นและสร้างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก (2) โรงเรียนเป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำไปสู่ความรอดพ้นจากความไม่รู้ ความทุกข์ และบาป (3) โรงเรียนเป็นสนามแห่งการแพร่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนให้มีจิตอาสาและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม[25]

ปัญหาของการจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยนั้น กล่าวได้ว่าทั้งในระดับสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย โรงเรียนของสังฆมณฑล โรงเรียนของคณะนักบวช โรงเรียนของฆราวาสคาทอลิก และนักการศึกษาคาทอลิก มีความตระหนักร่วมกันและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งแสดงความคิดเห็นผ่านทางการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมสภาสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารเพื่อเตรียมการประชุมสมัชชาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 13 การประกาศข่าวดีใหม่เพื่อการสืบทอดความเป็นคริสตชน มีการพิจารณาถึงความท้าทายเรื่องการศึกษาคาทอลิกว่าเป็นงานเร่งด่วนอย่างแท้จริง ข้อที่ 17 กล่าวถึงการท้าทายเรื่องการจัดการศึกษาของพระศาสนจักรในประเทศไทยว่า ผู้บริหารยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โรงเรียนไม่สามารถหาครูที่มีคุณภาพและชีวิตจิตที่เหมาะสมกับงานด้านการอบรม โรงเรียนเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ การแข่งขัน การสร้างชื่อเสียง แต่การอบรมด้านความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้กับนักเรียนยังมีไม่เพียงพอ ความท้าทายของการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยคือการกลับมาสู่การ

---

[25]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, “เอกสารการประชุมคณะกรรมการอำนวยการสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 2/2555” (วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2555).

เป็นโรงเรียนคาทอลิกที่มีอัตลักษณ์คาทอลิกอย่างแท้จริง[26] และพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยตระหนักถึงความจริงว่า พระศาสนจักรคาทอลิกในอดีตที่ผ่านมายังขาดความเข้มข้น ไม่สามารถหยั่งรากลึกลงในจิตใจ และไม่เป็นแรงบันดาลใจให้เป็นประจักษ์พยานได้อย่างแท้จริงและเพียงพอ[27] ความคิดเห็นของนักการศึกษาคาทอลิกในข้อเสนอเพื่อการสานต่อเจตนารมณ์ของโรงเรียนคาทอลิกอย่างจริงจังและเกิดผลคือโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยจะต้องกบฏต่อระบบการศึกษาที่ง่อยเปลี้ย ระบบที่ไม่เห็นคุณค่าของ จิตวิญญาณและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และความศรัทธาต่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการเอาชนะธรรมชาติ โดยต้องสอนนักเรียนให้ปิติในการสรรเสริญพระเจ้า ปลูกฝังในความชื่นชมยินดีในพระปรีชาญาณของพระเจ้า รู้จักรับใช้ผู้อื่นด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน[28] การสัมมนาเรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกจัดให้กับโรงเรียนคาทอลิกของคณะนักบวช โรงเรียนคาทอลิกของสังฆมณฑล และโรงเรียนคาทอลิกของฆราวาสคาทอลิกแสดงออกถึงความตื่นตัวและความสนใจต่ออัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกและกล่าวถึงโรงเรียนคาทอลิกต้องกล้าหาญและซื่อสัตย์ต่อการใช้หลักการของศาสนาคริสต์และหลักธรรมของศาสนาในกระบวนการหล่อหลอมนักเรียนสู่เป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก ซึ่งมีความ มุ่งหมายพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

จากสภาพปัญหา ความเป็นจริง และความต้องการดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาแนวทางจัดภาระงานของโรงเรียนหรือจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อให้การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยเป็นไปตามหลักการและบรรลุเป้าหมายของการศึกษาตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก โดยทั้งนี้การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกจะต้องเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยที่มีนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรของโรงเรียนจำนวนมากไม่ได้นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก แต่ในขณะเดียวกันผู้ปกครองไม่ได้กังวลใจต่อหลักการจัดการศึกษาตามหลักการศึกษาคาทอลิก

---

[26]สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, “เอกสารเพื่อเตรียมการประชุมสมัชชาพระสังฆราชครั้งที่ 13” (เอกสารประกอบการประชุมสมัชชาพระสังฆราชฯ ครั้งที่ 13 ณ ศูนย์อบรมงานอภิบาลบ้านผู้หว่าน สามพราน นครปฐม, 11 สิงหาคม 2011).

[27]สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **แผนอภิบาลคริสตศักราช** 2010-2015 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2533), 13.

[28]ยศ สันตสมบัติ, “การเป็นโรงเรียนคาทอลิกในบริบทสังคมปัจจุบัน,” **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 40 (สิงหาคม 2552-กรกฎาคม 2553): 98.

ของโรงเรียนคาทอลิกโดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในบริบทของประเทศไทยตามภาระงานด้านต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อผลการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบองค์ความรู้การจัดการศึกษาคาทอลิกตามภาระงานด้านต่างๆ ของโรงเรียนคาทอลิกเป็นไปตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกดังกล่าว ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างมีคุณภาพในบริบทสังคมไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และปัญหาของการวิจัย ดังที่ได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น เพื่อให้มีความชัดเจนในการตอบคำถามต่อปัญหาการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

2. เพื่อทราบผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และเป็นแนวทางในการตอบคำถาม ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นอย่างไร

2. ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นพหุองค์ประกอบ

2. ผู้ทรงคุณวุฒิให้การยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยนี้เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัยจากการศึกษาองค์ความรู้เรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ประกอบด้วย

1. แนวคิดการจัดการศึกษาคาทอลิก ของพระศาสนจักรคาทอลิก ได้แก่

1.1 คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่ 2 เรื่อง การศึกษาแบบคริสต์ (Declaration of Christian Education) ประกาศปี ค.ศ.1965

1.2 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) ได้แก่

1.2.1 โรงเรียนคาทอลิก (The Catholic School) ประกาศปี ค.ศ.1977

1.2.2 ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ (Lay Catholic in Schools: Witnessed to Faith) ประกาศปี ค.ศ.1982

1.2.3 มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The Religious Dimension of Education in a Catholic School) ประกาศปี ค.ศ.1988

1.2.4 โรงเรียนคาทอลิกสู่สหัสวรรษที่สาม (The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium) ประกาศปี ค.ศ.1997

1.2.5 นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน (Consecrated Persons and their Mission in Schools) ประกาศปี ค.ศ.2002

1.2.6 การให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก (Education Together in Catholic Schools) ประกาศปี ค.ศ.2007

2. แนวคิดการจัดการศึกษาคาทอลิก ของพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย ตามแผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015 ได้แก่

2.1 ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

2.2 แผนงานของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

2.3 เอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ.2010-2015

3. แนวคิดการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย ได้แก่

3.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

3.2 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554

3.3 มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

4. แนวคิดการจัดการศึกษาของนักวิชาการ ที่ได้จาก เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาคาทอลิก และ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

โรงเรียนคาทอลิก หมายถึง สถาบันการศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นสถาบันการศึกษาที่สังฆมณฑลเป็นเจ้าของและบริหารงาน มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

อัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก หมายถึง ลักษณะอันแสดงถึงการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก และเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้กำหนดเป้าหมาย และพันธกิจการจัดการศึกษาคาทอลิก ดังนี้

เป้าหมาย ได้แก่ 1) จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาลและการอบรมหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร 2) เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร และ 3) เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

พันธกิจ ได้แก่ 1) ทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก 2) จัดทำแผนงานอภิบาล จัดการสอนคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษา จัดให้มีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน 3) จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม 4) จัดให้ผู้บริหาร ครู / บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิก รวมทั้งทักษะที่จำเป็นในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ 5) ประสานความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 6) การสร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน 7) สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในการช่วยเหลือแบ่งปันในการพัฒนาโรงเรียน ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 8) สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ ท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประชาคมอาเซียน 9) การช่วยเหลือและการจัดการศึกษาแก่ผู้รอโอกาส และ 10) เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

การจัดการศึกษา หมายถึง ขอบข่ายและภารกิจของการดำเนินงานภายในโรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก เอกสารแนวคิดการจัดการศึกษาคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิก แนวคิดการจัดการศึกษาคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย แนวคิดการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย และเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวคิดการจัดการศึกษาคาทอลิก ของพระศาสนจักรคาทอลิก

แนวคิดการจัดการศึกษาคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิก ตามเอกสาร 1) คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่ 2 เรื่อง การศึกษาแบบคริสต์ (Declaration of Christian Education) ประกาศปี ค.ศ.1965 2) สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง โรงเรียนคาทอลิก (The Catholic School) ประกาศปี ค.ศ. 1977 3) สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ (Lay Catholic in Schools: Witnessed to Faith) ประกาศปี ค.ศ. 1982 4) สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The Religious Dimension of Education in a Catholic School) ประกาศปี ค.ศ. 1988 5) สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง โรงเรียนคาทอลิกสู่สหัสวรรษที่สาม (The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium) ประกาศปี ค.ศ. 1997 6) สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน (Consecrated Persons and their Mission in Schools) ประกาศปี ค.ศ. 2002 และ 7) สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง การให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก (Education Together in Catholic Schools)

ประกาศปี ค.ศ. 2007 รวมไปถึงเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก สามารถนำมาสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

โรงเรียนคาทอลิกมีพื้นฐานบนคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก

โรงเรียนคาทอลิกมีพื้นฐานบนคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก ซึ่งหมายถึงความเชื่อของศาสนาคริสต์ ทั้งนี้การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเฉพาะของโรงเรียนโดยการยึดคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก โรงเรียนคาทอลิกจึงมีพื้นฐานบนคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ได้แก่ หลักความเชื่อของศาสนาคริสต์ และลักษณะธรรมชาติของโรงเรียนคาทอลิก

หลักความเชื่อของศาสนาคริสต์

ความเชื่อของศาสนาคริสต์พิจารณาจากข้อความในบทภาวนา “ข้าพเจ้าเชื่อ (สัญลักษณ์ของอัครสาวก: Credo)” ข้อความว่า ข้าพเจ้าเชื่อในพระเจ้า พระบิดาผู้ทรงสรรพานุภาพ ทรงเนรมิตฟ้าดิน ข้าพเจ้าเชื่อในพระเยซูคริสต์ พระบุตรหนึ่งเดียวของพระเจ้า องค์พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าทั้งหลาย ทรงปฏิสนธิเดชะพระจิต ทรงบังเกิดจากพระนางมารีย์พรหมจารี ทรงรับทรมานสมัยปอนทิอัสปิลาต ทรงถูกตรึงกางเขน สิ้นพระชนม์ และทรงถูกฝังไว้ เสด็จสู่แดนมรณะ วันที่สามทรงกลับคืนชีพจากบรรดาผู้ตาย เสด็จสู่สวรรค์ ประทับเบื้องขวาพระเจ้า พระบิดาผู้ทรงสรรพานุภาพ แล้วจะเสด็จมาพิพากษาผู้เป็นและผู้ตาย ข้าพเจ้าเชื่อใน พระจิตเจ้า พระศาสนจักรศักดิ์สิทธิ์ สากล ความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวของผู้ศักดิ์สิทธิ์ การอภัยบาป การกลับคืนชีพของร่างกาย และชีวิตนิรันดร[1] หลักความเชื่อนี้เป็นพื้นฐานสำคัญต่อทัศนคติต่อการดำเนินชีวิต ในที่นี้จะกล่าวถึงความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการจัดการศึกษาคาทอลิก ได้แก่ ความเชื่อในพระเจ้า ความเชื่อในพระเยซูคริสต์ พระคัมภีร์ไบเบิ้ล (Bible) พระศาสนจักรคาทอลิก และทัศนคติต่อชีวิตมนุษย์

ความเชื่อในพระเจ้า

ศาสนาคริสต์เชื่อเรื่องพระเจ้า (God) คือ พระเจ้าหนึ่งเดียว (One God) สามพระบุคคล (Trinity) คือ พระบิดา (Father) พระบุตร (Son) และพระจิตเจ้า (Holy Spirit) พระเจ้าเป็นผู้สร้างและค้ำจุนจักรวาล ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต พระเจ้าทรงเนรมิตสร้างฟ้าและดิน พระเจ้าเป็นแหล่งกำหนดของทุกสิ่งทุกอย่างทั้งที่มีความจริง ความดี และความงาม พระเจ้าทรงเลือกที่จะแสดงองค์ต่อมนุษย์ชาติ เมื่อมนุษย์เลือกที่จะไม่นบนอบต่อพระเจ้า และตกในความ

---

[1]คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม, **บทภาวนาของคริสตชน ค.ศ.2010** (กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม, 2011), 7.

บาป ทำให้มนุษย์แยกตัวออกจากพระเจ้าและจากมนุษย์ด้วยกัน พระเจ้าส่งพระบุตรสุดที่รักมาบังเกิดเป็นมนุษย์เพื่อไถ่กู้มนุษย์จากบาป การรับทรมานและสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน ทรงกลับคืนชีพ พระเยซูคริสต์นำมนุษย์กลับมาเป็นไปตามพระฉายาลักษณ์ของพระเจ้า พระเจ้าทรงเชื้อเชิญมนุษย์ให้กลับมาปฏิบัติดังที่พระองค์ทรงสร้างมนุษย์[2] ในพระคัมภีร์ “ภาคพันธ-สัญญาเก่า” กล่าวถึงประสบการณ์ของชาวอิสราเอล “เห็น” พระเจ้าในทุกสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นความสุขหรือความทุกข์ ในพระคัมภีร์ “ภาคพระธรรมใหม่” กล่าวถึงความรักและพระเมตตาของพระเจ้าที่ทรงมีต่อมนุษย์ทุกคน พระเจ้าทรงเอาพระทัยใส่ต่อมนุษย์เป็นพิเศษ “เราบอกท่านทั้งหลายว่า อย่ากังวลถึงชีวิตของท่านว่าจะกินอะไร อย่างกังวลถึงร่างกายของท่านว่าจะนุ่งห่มอะไร ชีวิตย่อมสำคัญกว่าอาหาร และร่างกายสำคัญกว่าเครื่องนุ่งห่มมิใช่หรือ จงดูนกในอากาศเถิด มันมิได้หว่าน มิได้เก็บเกี่ยว มิได้สะสมไว้ในยุ้งฉาง แต่พระบิดาของท่านผู้สถิตในสวรรค์ทรงเลี้ยงมัน ท่านทั้งหลายมิได้สำคัญกว่านกหรือ จงแสวงหาพระอาณาจักรของพระเจ้าและความชอบธรรมของพระองค์ก่อน แล้วพระองค์จะทรงเพิ่มทุกสิ่งเหล่านี้ให้” (มธ.6:25-26,33) พระเยซูคริสต์สอนให้มนุษย์เรียกพระเจ้าว่า “พระบิดา” และทรงเน้นถึงความรักและการให้อภัยที่พระเจ้าทรงมีต่อมนุษย์ “พระเจ้าทรงเป็นความรัก” (1ยน.4:8) ซึ่งแสดงให้ประจักษ์แจ้งแก่มนุษย์โดยทางพระเยซูคริสต์ “พระเจ้าทรงรักโลกอย่างมากจึงประทานพระบุตรเพียงพระองค์เดียวของพระองค์เพื่อทุกคนที่มีความเชื่อในพระบุตรจะได้ไม่พินาศ แต่จะมีชีวิตนิรันดร” (ยน.3:16)

ความเชื่อในพระเยซูคริสต์

ศาสนาคริสต์มีความเชื่อในตัวพระเยซูคริสต์เชื่อว่า พระองค์คือ พระวจนาถต์ (Logos) เป็นพระบุตรของพระเจ้า (Son) พระเยซูคริสต์เป็นพระเจ้าที่มาบังเกิดเป็นมนุษย์ (incarnation) และดำเนินชีวิตเช่นเดียวกับมนุษย์ เพื่อไถ่บาปมนุษย์ ช่วยมนุษย์ให้พบกับความรอด พระเยซูเป็นพระคริสต์หรือพระเมสสิยาห์ คือ พระผู้ช่วยให้รอดที่มนุษย์รอคอย พระคริสต์ทรงเป็นพระเจ้า พระเยซูคริสต์มีฐานะเป็นพระเจ้าแท้และมนุษย์แท้ พระเยซูคริสต์ดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่าง ทรงเทศนาสั่งสอนประชาชนด้วยความรักและเมตตาของพระเจ้า และด้วยการรับทรมาน (Passion) การสิ้นพระชนม์บนกางเขน การกลับคืนพระชนมชีพ (Resurrection) การเสด็จสู่สวรรค์ (Ascension) ซึ่งเป็นการการไถ่บาปมนุษย์ของพระเยซูคริสต์และเหตุการณ์อันเป็นการไถ่กู้นี้คือรากฐานแห่งความรอดของทุกคน พระเยซูคริสต์ตรัสถึงตัว

---

[2]วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, **คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้บริหารจิตวิญญาณ คุณภาพครูและคุณภาพการศึกษา พัฒนาทันกาลกล่อมเกลา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: จุนพับลิชชิ่ง, 2552), 136-137.

พระองค์เอง เช่น “บุตรแห่งมนุษย์(พระเยซูคริสต์)มิได้มาเพื่อให้ผู้อื่นรับใช้ แต่มาเพื่อรับใช้ผู้อื่น และมอบชีวิตของตนเป็นสินไถ่เพื่อมวลมนุษย์” (มก.10:45) “เราเป็นหนทาง ความจริง และชีวิต” (ยน.14.16) “เรามาในโลกนี้เพื่อเป็นพยานถึงความจริง” (ยน.18.37) “เรามาเพื่อให้เขามีชีวิตและมีชีวิตอย่างสมบูรณ์” (ยน.10.10) “เราเข้ามาในโลกเป็นแสงสว่าง เพื่อให้ทุกคนที่เชื่อในเราจะไม่อยู่ในความมืด” (ยน.12.46) ภาพลักษณ์ของพระเยซูคริสต์ คือ การเป็นนายชุมพาบาลที่ดี “เราเป็นผู้เลี้ยงแกะที่ดี ผู้เลี้ยงแกะย่อมสละชีวิตเพื่อแกะของตน เรารู้จักแกะของเรา และแกะของเรารู้จักเรา”(ยน.10:11,14) พระเยซูคริสต์ทรงนำกฎใหม่มาให้มนุษย์ คือ กฎพระวรสาร ซึ่งยกธรรมชาติขึ้นมาและทำให้สมบูรณ์ขึ้น กฎพระวรสารนี้ยังทำให้มนุษย์มีส่วนในชีวิตพระเจ้าและเอาชนะความเห็นแก่ตัวที่มีมากเกินไปด้วย[3] พระเยซูคริสต์มอบหมายภารกิจของการประกาศข่าวดีหรือการสืบต่องานของพระองค์ในพระศาสนจักรคาทอลิก

พระคัมภีร์ไบเบิ้ล (Bible)

ศาสนาคริสต์มีพระคัมภีร์ไบเบิ้ล (Bible) เป็นคัมภีร์ของศาสนาคริสต์ คำว่า “Bible” ความหมายจากรากศัพท์ภาษาลาตินหมายถึง “หนังสือหลายเล่ม : The Books” พระคัมภีร์ไบเบิ้ลประกอบด้วยหนังสือหลายเล่ม โดยแบ่งเป็นสองภาค ได้แก่ ภาคพันธสัญญาเดิมหรือพระธรรมเก่า : Old Testament และภาคพันธสัญญาใหม่หรือพระธรรมใหม่ : New Testament ทั้งนี้ คริสตชนเชื่อว่าพระคัมภีร์เป็นหนังสือศักดิ์สิทธิ์ (Holy Scripture) กล่าวคือเป็นพระวาจาของพระเจ้า (The Word of God) ที่ตรัสกับมนุษย์ด้วยวิธีการต่างๆ ในประวัติศาสตร์ พระคัมภีร์ไบเบิ้ลเป็นหนังสือที่เปิดเผย (Revelation) รหัสธรรมเกี่ยวกับพระเจ้า มนุษย์และโลก ความเป็นมา จุดหมายและความหมายของชีวิต เพื่อให้มนุษย์ไปถึงความหลุดพ้นหรืออีกนัยหนึ่งคือไปหาพระเจ้า พระคัมภีร์ไบเบิ้ลเป็นหนังสือที่พระเจ้าทรงดลใจผู้เขียน (Inspiration) เพื่อถ่ายทอดสิ่งที่พระเจ้าทรงต้องการเผยให้มนุษย์ทราบ[4] “ทุกถ้อยคำในพระคัมภีร์ได้รับการดลใจจากพระเจ้า และมีประโยชน์เพื่อสั่งสอนว่ากล่าวตักเตือนให้ปรับปรุงแก้ไขและอบรมให้ดำเนินชีวิตอย่างชอบธรรม เพื่อให้คนของพระเจ้าจะได้เตรียมพร้อมและพร้อมสรรพเพื่อกิจการดีทุกอย่าง” (2 ทธ.3:16-17) ชาวคริสต์ใช้พระคัมภีร์ไบเบิ้ลเป็นแนวทางของการดำเนินชีวิตคริสตชน

---

[3]พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16, **พระวาจาขององค์พระผู้เป็นเจ้า (Verbum Domini)**, แปลโดย ทัศไนย์ คมกฤส (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2554), 29.

[4]เสรี พงษ์พิศ, **ศาสนาคริสต์**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2545), 110.

พระศาสนจักรคาทอลิก

ศาสนาคริสต์เป็นสถาบัน หรือองค์กรที่เรียกว่า พระศาสนจักรคาทอลิก หรือ พระศาสนจักร (Catholic Church or Church) คือ ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก บุคคลที่นับถือศาสนาคริสต์นี้เรียกว่า “คริสตชนคาทอลิก หรือ คาทอลิก” โดยมีพระสันตะปาปา (Pope) เป็นประมุขสูงสุดและถือว่าเป็นผู้แทนของพระเยซูคริสต์บนโลก คริสตชนคาทอลิกมีความเชื่อว่า พระศาสนจักรคาทอลิกเป็นหนึ่งเดียวกับพระเยซูคริสต์ คือ พระเยซูคริสต์เป็นดังศีรษะ พระศาสนจักรคาทอลิกเป็นกายของพระเยซูคริสต์ (Body of Christ) พระศาสนจักรคาทอลิกมีลักษณะคือ หนึ่งเดียว ศักดิ์สิทธิ์ สากล และสืบเนื่องจากอัครสาวก (One, Holy, Catholic and Apostolic) บทบาทหน้าที่ของพระศาสนจักรคาทอลิกคือ การสืบต่องานไถ่กู้ของพระเยซูคริสต์ให้เป็นจริงในโลกนี้สืบมา ซึ่งหมายถึงการนำมาหรือการทำให้เกิดคุณค่าของพระอาณาจักรพระเจ้า (Kingdom of God) คือ หนทางแห่งความรอดแก่มนุษย์ ถ่ายทอด ความรัก ความยุติธรรม สันติสุข และความชื่นชมยินดี[5] พระศาสนจักรคาทอลิกมีความมุ่งหมายที่เกี่ยวกับจุดหมายสุดท้ายของชีวิตและความรอดของมนุษย์ ดังนั้นพันธกิจของพระศาสนจักรคาทอลิก คือ ประกาศหนทางแห่งความรอดแก่มนุษย์ทุกคน[6] ดังที่พระเยซูคริสต์ตรัสกับพวกอัครสาวก “จงเลี้ยงลูกแกะของเราเถิด” (ยน. 21:15) และ “จงสอนให้เขาปฏิบัติตามคำสั่งทุกข้อที่เราให้แก่ท่าน แล้วจงรู้ไว้เถิดว่าเราอยู่กับท่านทุกวันตลอดไปตราบจนสิ้นพิภพ” (มธ.28:20) พระศาสนาจักรคาทอลิกมีความมุ่งมั่นสุดกำลังในการที่จะทำให้เกิดกระแสวัฒนธรรมแห่งความรักและการแบ่งปัน ความยุติธรรมและสันติสุขที่แท้จริงในสังคม พระศาสนจักรคาทอลิกมีพันธกิจแห่งความรักเมตตาและเป็นมโนธรรมของสังคม อันเป็นงานอภิบาลของพระศาสนจักรคาทอลิก พระศาสนจักรคาทอลิกจึงใช้เครื่องมือทั้งหมดของพระศาสนจักรคาทอลิกเพื่องานอภิบาลของพระศาสนจักรคาทอลิก โดยเฉพาะการให้มีโรงเรียนคาทอลิก

ทัศนคติต่อชีวิตมนุษย์

ศาสนาคริสต์มีทัศนคติต่อชีวิตมนุษย์ โดยเชื่อว่า มนุษย์มีความสัมพันธ์กับพระเจ้า พระเจ้าสร้างมนุษย์มาพิเศษกว่าสิ่งสร้างอื่นๆ พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามภาพลักษณ์ของพระองค์ (Image of God) ให้มีความคล้ายคลึงกับพระองค์ (Likeness of God) มนุษย์จึงมี

---

[5]สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ทิศทางงานอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2010), 45.

[6]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 7.

คุณค่าและศักดิ์ศรีในฐานะเป็นบุตรของพระเจ้าและร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับพระกายของพระองค์[7] มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันในความเหมือนพระเจ้า มนุษย์มีอัตตาหรือตัวตนเป็น “บุคคล” (Person) ศักดิ์ศรีของร่างกาย เหตุผล อิสรภาพ และมโนธรรมที่มนุษย์ได้รับนั้นเป็นของประทานประเสริฐสุดจากพระเจ้า[8] ความเป็นภาพลักษณ์ของพระเจ้า หมายถึง ความยิ่งใหญ่ ความดีงาม อำนาจและการสร้างสรรค์ มนุษย์จึงมีศักดิ์ศรีสูงส่งยิ่ง และมนุษย์มีความผูกพันกับพระเจ้าด้วยหัวใจ มนุษย์มีค่าเพราะสิ่งที่ตนเป็น (being มีศักดิ์ศรี) ยิ่งกว่าเพราะสิ่งที่ตนมี (having ทรัพย์สิน) มนุษย์ต้องพัฒนาชีวิตของตนไปสู่ความบริบูรณ์ หลุดพ้นจากบาปสู่ความเป็นอิสระของการเป็นบุตรของพระเจ้าอย่างแท้จริง เพื่อไปถึงจุดนั้น มนุษย์ต้องปฏิบัติตามวิถีทางที่พระเจ้าทรงวางไว้ วิถีดังกล่าวได้ถูกปูไว้นับแต่แรกเริ่มและในประวัติศาสตร์ของอิสราเอล (บันทึกในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเก่า) และได้มาสมบูรณ์ในองค์พระคริสต์ผู้ทรงเป็นหนทาง ความจริง และชีวิต[9] “ความเป็นตัวตนของมนุษย์เป็นเอกภาพทางจิตวิญญาณและร่างกาย ซึ่งเป็นจริงอย่างต่อเนื่องได้ด้วยการเปิดรับความสัมพันธ์กับผู้อื่น บุคคลได้รับการหล่อหลอมให้อยู่ด้วยกัน-กับและเพื่อ-ผู้อื่น ซึ่งทำให้เป็นจริงได้ด้วยความรัก ความรักผลักดันให้มนุษย์ค่อยๆ ขยายขอบเขตความสัมพันธ์ของเขาและเธอพ้นไปจากขอบเขตชีวิตส่วนตัวและความรักภายในครอบครัว ไปสู่อาณาเขตที่เป็นสากลและอ้าแขนรับมนุษยชาติทั้งมวล อย่างน้อยด้วยความปรารถนา”[10] พระเยซูคริสต์สอนว่า “เราให้บัญญัติใหม่แก่ท่านทั้งหลาย ให้ท่านรักกันและกัน เรารักท่านอย่างไร ท่านก็จงรักกันอย่างนั้นเถิด”(ยน.13:34) และในพระคัมภีร์ว่า “แต่ละคนได้รับพระคุณจากพระเจ้า จงใช้พระคุณนั้นให้เกิดประโยชน์แก่กันและกันประดุจคนใช้ที่ดีในการจัดการแจกจ่ายพระคุณต่างๆ ของพระเจ้า”(1ปต. 4:10) ทั้งนี้ เป้าหมายสุดท้ายของชีวิตมนุษย์คือพระเจ้า ความเป็นมนุษย์ (human person) ถูกกำหนดโดยพระเจ้าให้มีความสุข (beatitude) กับพระองค์ตลอดนิรันดรในภพหน้า มนุษย์จะบรรลุถึงบรมสุขกับพระเจ้า โดยอาศัยบุญบารมีและพระหรรษทานและการไถ่กู้ (redemption) ของพระเยซูคริสต์ ทั้งนี้ มนุษย์ทุกคนที่รู้สำนึกและ

---

[7]สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ทิศทางงานอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2010), 27.

[8]พระวาจาขององค์พระผู้เป็นเจ้า (Verbum Domini), 29.

[9]เสรี พงษ์พิศ, **ศาสนาคริสต์**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2545), 187.

[10]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **การให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 44.

รับผิดชอบย่อมรู้สึกว่าในส่วนลึกแล้วตนได้รับเรียกให้ทำดี[11] ทัศนคติต่อชีวิตมนุษย์นำมาสู่การป้องกันสิทธิมนุษย์ (human rights) และการส่งเสริมตัวบุคคลมนุษย์ให้สมศักดิ์ศรีของบุตรพระเจ้า (child of God) มนุษย์ในฐานะที่เป็นมนุษย์ผู้มีศักดิ์ศรี มนุษย์ทุกคนเป็นตัวบุคคล กล่าวคือ เป็นผู้ที่กอปรด้วยเหตุผลและเจตจำนงอิสระ รู้จักรับผิดชอบเป็นส่วนตัว ถูกเร่งรัดโดยธรรมชาติของตน และถูกถือว่ามีพันธะทางจริยธรรมที่จะค้นคว้าหาความจริง โดยเฉพาะความจริงเกี่ยวกับศาสนา มนุษย์ยังถูกถือว่าจะต้องยึดมั่นในความจริงในทันทีที่รู้ความจริงนั้น และวางกฎเกณฑ์ชีวิตของตนตามข้อเรียกร้องแห่งความจริงนั้น[12] ทั้งนี้ เมื่อมนุษย์สำนึกว่าตนมีวิญญาณที่เป็นจิตและไม่รู้ตาย เขาก็ไม่ถูกหลอกให้หลงไปตามเรื่องคิดประดิษฐ์หลอกลวงที่เกิดจากสภาพทางกายและสังคมเท่านั้น โรงเรียนคาทอลิกกำเนิดขึ้นเพื่อเป็นโรงเรียนสำหรับมนุษย์และของมนุษย์ทุกคน โรงเรียนคาทอลิกจึงมีเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมความเป็นมนุษย์ (promotion of human person)[13]

ลักษณะธรรมชาติของโรงเรียนคาทอลิก

โรงเรียนคาทอลิกและการศึกษาคาทอลิกมีลักษณะเฉพาะของความเป็นโรงเรียนคาทอลิก ทั้งนี้สืบเนื่องจากลักษณะธรรมชาติของโรงเรียนคาทอลิกเองที่เกี่ยวเนื่องกับความเชื่อในพระเยซูคริสต์และพระศาสนจักรคาทอลิก ลักษณะธรรมชาติของโรงเรียนคาทอลิก ได้แก่ โรงเรียนคาทอลิกมีพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา โรงเรียนคาทอลิกเป็นเครื่องมืออภิบาลของพระศาสนจักรคาทอลิก โรงเรียนคาทอลิกมีความมุ่งหมายเพื่อการพัฒนามนุษย์สู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โรงเรียนคาทอลิกเป็นชุมชนมีบรรยากาศอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร โรงเรียนคาทอลิกมีกระบวนการอบรมด้วยการบูรณาการศาสนากับการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานที่สำหรับทุกคน ดังนี้

1. โรงเรียนคาทอลิกมีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลางของการจัดการศึกษา

โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะที่แสดงถึงคุณภาพของโรงเรียนคาทอลิก คือ การมีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลาง (centered on Jesus Christ) หรือเป็นผู้วางรากฐานของกิจกรรมทั้งปวง (Christ is the foundation) ของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก พระเยซู คริสตเจ้าตรัสถึงตัวพระองค์เองว่า “พระองค์ทรงเป็นหนทาง ความจริง และชีวิต (ยน.14:6)” ซึ่งทั้งชีวิตและ

---

[11]พระวาจาขององค์พระผู้เป็นเจ้า (Verbum Domini), ข้อ 29.

[12]พระสันตะปาปายอห์น ปอลที่ 2, **พระพันธกิจขององค์พระผู้ไถ่**, ข้อ 8.

[13]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 9.

คำสั่งสอนของพระเยซูคริสตเจ้าเป็นการชี้นำหรือไขแสดงให้ทราบถึงความจริงเกี่ยวกับพระเจ้า และเป็นการชี้ให้ทราบถึงความจริงเกี่ยวกับตัวบุคคลมนุษย์ และแบบอย่างของพระเยซูคริสตเจ้าที่ทรงเป็นมนุษย์สมบูรณ์แบบ (perfect man) เป็นแบบอย่างของชีวิตมนุษย์ที่ต้องพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ชีวิตและคำสอนของพระเยซูคริสต์เจ้า “มอบความหมายใหม่แก่ชีวิตและช่วยให้มนุษย์มุ่งความคิด การกระทำและปณิธานตามพระวรสารทำให้ความสุขแท้-แปดประการ เป็นบรรทัดฐานของชีวิต หลักการของพระวรสารเช่นนี้กลายมาเป็นบรรทัดฐานของการศึกษา เพราะโรงเรียนคาทอลิกมีหลักการเช่นนี้เป็นแรงบันดาลใจจากภายในและเป็นเป้าหมายสุดท้าย”[14] พระเยซูคริสตเจ้าคือผู้ทำให้มนุษย์เป็นผู้มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ทำให้ชีวิตมนุษย์มีความหมาย และเป็นต้นแบบที่โรงเรียนคาทอลิกมอบให้กับนักเรียนทุกคน[15]

โรงเรียนคาทอลิกมีหน้าที่นำคุณค่าพระวรสารมาบูรณาการในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ การจัดบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาและในทุกกิจกรรมของโรงเรียน การสร้างบรรยากาศของความสัมพันธ์ในสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนคาทอลิกนำวิถีชีวิตและคำสอนของพระเยซูคริสต-เจ้า “จงรักพระเจ้าและรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง” มาเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษา เช่น การแสวงหาน้ำพระทัยของพระเจ้าในชีวิต (การค้นพบกระแสเรียก) การฟังเสียงของพระเจ้าด้วยการภาวนาและอ่านพระคัมภีร์ การปฏิบัติภารกิจมอบความรักของพระเจ้าแก่มนุษย์ทุกคน โดยเฉพาะผู้ขัดสน เจ็บป่วย และรอโอกาสในลักษณะต่างๆ

โรงเรียนคาทอลิกมีพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นรากฐานหรือศูนย์กลาง และนำคุณค่าพระวรสารเป็นบรรทัดฐานทางการศึกษา โดยกิจการทั้งปวงของโรงเรียนได้รับแรงบันดาลใจการค้ำจุนจากพระเยซูคริสต์เจ้า และการปฏิบัติภารกิจตามที่พระเยซูคริสต์มอบหมายคือการอภิบาลและการประกาศข่าวดี การศึกษาคาทอลิกจึงนำคุณค่าพระวรสารบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมทั้งปวงของโรงเรียน การจัดของโรงเรียน การเอาใจใส่ดูแลผู้รอโอกาส

2. โรงเรียนคาทอลิกเป็นเครื่องมืออภิบาลและประกาศข่าวดีของพระศาสนจักรคาทอลิก

พระศาสนจักรคาทอลิก มีพันธกิจที่ได้รับมอบหมายจากพระเยซูคริสตเจ้า คือการอภิบาลและประกาศข่าวดีแห่งความรอดแก่มนุษย์ พระศาสนจักรคาทอลิกมีหน้าที่ประกาศข่าวดีแห่งความรอดแก่มนุษย์ทุกคน ด้วยการถ่ายทอดชีวิตของพระคริสตเจ้าแก่ผู้มีความเชื่อ

---

[14]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 34.

[15]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 35.

หรือคริสตชน และเสนอตัวเพื่อส่งเสริมให้มนุษย์ทุกคนบรรลุถึงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบครัน สร้างความดีงามให้สังคมโลก พระศาสนจักรคาทอลิกดำเนินกิจกรรมหลากหลายเป็นเครื่องมือเพื่อทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากพระเยซูคริสตเจ้า และกิจกรรมหนึ่งหรือเครื่องมือที่พิเศษคือ “โรงเรียนคาทอลิก” ซึ่งพระศาสนจักรถือว่าตนเองมีสิทธิและหน้าที่อันชอบธรรมที่จะจัดตั้งโรงเรียน และดำเนินการให้โรงเรียนเหล่านี้มีการจัดการศึกษาตามลักษณะของการจัดการศึกษาคาทอลิก และเหตุผลสำคัญประการแรกของที่พระศาสนจักรคาทอลิกจัดตั้งโรงเรียนคาทอลิกเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจของพระศาสนจักรคาทอลิก “โรงเรียนคาทอลิกเป็นส่วนหนึ่งของการอภิบาลและประกาศข่าวดีของพระศาสนจักรคาทอลิกต่อมวลมนุษย์ โรงเรียนคาทอลิกถือเป็นการรับใช้อย่างพิเศษและสำคัญที่สุดของพระศาสนจักรคาทอลิก และการเสวนากับวัฒนธรรมผ่านทางโรงเรียนคาทอลิก ด้วยการเสนอหลักการเพื่อประโยชน์ในการอบรมมนุษย์ให้เป็นคนที่สมบูรณ์”[16] โรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นสถานที่ทำงานด้านการอภิบาลและประกาศข่าวดีที่แท้และจำเพาะเจาะจงของพระศาสนจักรคาทอลิก[17] “โรงเรียนคาทอลิกจะดำรงอยู่อย่างมีความหมาย โรงเรียนคาทอลิกจะต้องถ่ายทอดอัตลักษณ์ของตนภายใต้การเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรคาทอลิก โรงเรียนคาทอลิกจะต้องเห็นและเข้าใจภารกิจของตนบนคำสอนของพระศาสนจักร”[18]

โรงเรียนคาทอลิกเป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักรคาทอลิกและร่วมเป็นส่วนหนึ่งในพระกายทิพย์ของพระเยซูคริสตเจ้าเช่นเดียวกับพระศาสนจักรคาทอลิกที่เป็นพระกายทิพย์ของพระเยซูคริสตเจ้า เพื่อแสดงออกในลักษณะดังกล่าวโรงเรียนคาทอลิกจึงต้องมีการดำเนินการได้แก่ (1) การตระหนักและจัดการศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาคาทอลิกตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก ซึ่งโรงเรียนคาทอลิกจะไม่ใช่โรงเรียนคาทอลิกเมื่อไม่เอาใจใส่ต่อการจัดการศึกษาคาทอลิกตามแนวทางของพระศาสนจักรคาทอลิก รวมถึงการจัดการศึกษาตามนโยบาย แผนงานของพระศาสนจักรคาทอลิก (2) การร่วมมือกับพระศาสนจักรคาทอลิกใน พันธกิจการอภิบาลและประกาศข่าวดี ซึ่งจะต้องเป็นเนื้อแท้ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนมิใช่กิจกรรมส่วนหนึ่งของโรงเรียน (3) การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้นำพระศาสนจักรคาทอลิกท้องถิ่น สถาบันการศึกษาคาทอลิก และองค์กรต่างๆ ในพระศาสนจักรคาทอลิก เพื่อการ

---

[16]การอบรมตามหลักพระคริสตธรรม, ข้อ 1.

[17]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 8.

[18]พีระนันท์ นัมคณิสรณ์, **การศึกษาคาทอลิก: กรอบคิดสำหรับนักการศึกษาคาทอลิก คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา** (กรุงเทพฯ: บริษัทจุนพับลิชชิ่ง จำกัด, 2552), 179.

เป็นส่วนหนึ่งของพระศาสนจักรคาทอลิก (4) การทบทวน การฟื้นฟูบทบาทหน้าที่อย่างกล้าหาญ และการพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อการอภิบาลและประกาศข่าวดีในยุคปัจจุบัน

โรงเรียนคาทอลิกเป็นเครื่องมืออภิบาลและประกาศข่าวดีของพระศาสนจักรคาทอลิก มีความเป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรคาทอลิก มีการจัดการศึกษาตามคำสอน นโยบาย แผนงานของพระศาสนจักรคาทอลิกสากลและพระศาสนจักรคาทอลิกท้องถิ่น ในขณะเดียวกันโรงเรียนเป็นสนามงานของพระศาสนจักรคาทอลิก

3. โรงเรียนคาทอลิกมีเป้าหมายพัฒนาตัวบุคคลมนุษย์ทุกมิติ

โรงเรียนคาทอลิกมีกระบวนการอบรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล ในฐานะทุกคนเป็นบุตรของพระเจ้า พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ตามฉายาของพระเจ้า และเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความเป็นอิสระ โดยมีเป้าหมายของการหล่อหลอมตัวบุคคลมนุษย์ของผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ได้แก่ การพัฒนาตัวบุคคลมนุษย์ทุกมิติของผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศัยภาพหรือมีศักยภาพสูงสุด การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของชีวิต (ultimate end) การพัฒนาผู้เรียนเพื่อทำประโยชน์แก่สังคมและดำเนินชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข[19] และการพัฒนาตนเองของผู้เรียนต้องควบคู่กับการพัฒนา “สิ่งสร้างใหม่”[20]

3.1 การพัฒนาตัวบุคคลมนุษย์ทุกมิติของผู้เรียนอย่างกลมกลืน ได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ/อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

3.2 การพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพหรือมีศักยภาพสูงสุด เป็นรายบุคคล ทั้งทางคุณวุฒิทางกาย ศีลธรรม และสติปัญญา/ความรู้ การแสวงหาอิสรภาพอย่างแท้จริง โดยใช้ความกล้าหาญและน้ำใจกว้างขวางเอาชนะอุปสรรค การตัดสินใจอย่างถูกต้อง ความสำนึกในคุณค่าน้ำใจ การแสดงความรักอย่างถูกต้อง การเตรียมพร้อมสำหรับอาชีพ “มีความรับผิดชอบ รู้จักควบคุมตนเอง สามารถตัดสินใจเลือกได้ด้วยอิสรภาพที่แท้จริงและสอดคล้องกับมโนธรรมของตน กล่าวคือการเรียนรู้ที่จะเปิดใจตัวเองต่อชีวิตอย่างที่เป็นจริง และสร้างทัศนคติต่อชีวิตที่ควรจะเป็นให้เกิดขึ้นภายในตนเอง”[21]

---

[19]พระสันตะปาปาปอลที่ 6, **คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม**, ข้อ 1.

[20]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 8.

[21]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 31.

3.3 การพัฒนาผู้เรียนเพื่อสามารถตอบสนองกระแสเรียก คือ พัฒนาความสามารถและค้นพบวิถีการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับพระประสงค์ของพระเจ้า “โรงเรียนคาทอลิกพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักว่าชีวิตเป็นของขวัญจากพระเจ้า และตนเองมีหน้าที่ต่อพระเจ้า เพื่อให้นักเรียนค้นพบกระแสเรียกของตน”[22]

3.4 การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของชีวิต การเรียนรู้ที่จะรักพระเจ้าและรักเพื่อนมนุษย์ ค้นพบความหมายของชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกับพระเจ้าหรือการบรรลุธรรมตามหลักศาสนาที่นับถือ ผ่านทางดำเนินชีวิตในปัจจุบันร่วมในอาณาจักรของพระเจ้า

3.5 การพัฒนาผู้เรียนเพื่อทำประโยชน์แก่สังคมประเทศชาติ และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยการยอมรับในความแตกต่างทางความสามารถและภูมิหลัง รวมถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเชื่อ/ ศาสนา เชื้อชาติ/ถิ่นกำเนิด เป็นต้น

กล่าวได้ว่า จุดหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก คือ การส่งเสริมความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน ดังนั้นการจัดการศึกษาของโรงเรียนจึงมีความเป็นมนุษย์เป็นศูนย์กลาง และเป็นการพัฒนามนุษย์ทุกมิติ

4. โรงเรียนคาทอลิกเป็นชุมชนหรือประชาคมโรงเรียน (school community)

โรงเรียนคาทอลิกเป็นชุมชนหรือประชาคมโรงเรียน ที่ให้การศึกษาอบรมร่วมกันถือว่าเป็นลักษณะสำคัญของโรงเรียนคาทอลิก[23] พระศาสนจักรคาทอลิกเห็นว่าโรงเรียนคาทอลิกประสบความสำเร็จเมื่อสามารถเปลี่ยนจากสถาบันการศึกษามาเป็นชุมชนการศึกษาหรือชุมชน/หมู่คณะโรงเรียน โดยชุมชนโรงเรียนมีบรรยากาศอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร “โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเฉพาะ คือ การสร้างให้ประชาคมโรงเรียนเกิดบรรยากาศอันมีชีวิตชีวาด้วยอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร”[24] ซึ่งบรรยากาศดังกล่าวเกิดขึ้นโดยอาศัยความสัมพันธ์ที่อบอุ่น และความจริงใจ แสวงหาพระเจ้าด้วยความจริงใจ ทุกคนดำเนินชีวิตเป็นพยาน ด้วยแบบอย่างจากการดำเนินชีวิต ภาพของการเป็นพยานซึ่งหล่อเลี้ยงด้วยการ

---

[22]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 56.

[23]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 1.

[24]พระสันตะปาปาปอลที่ 6, **คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม**, ข้อ 8.

ภาวนา ซึ่งต้องแผ่คลุมอยู่ในโรงเรียนคาทอลิก[25] ด้วยความร่วมมือของประชาคมโรงเรียนในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของการอบรม

โรงเรียนคาทอลิกต้องมีลักษณะเป็นชุมชนหรือหมู่คณะผู้ให้การศึกษาอบรม ที่มีจิตตารมณ์หรือวิถีแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นเสมือนครอบครัว "โรงเรียนคาทอลิกต้องเปลี่ยนจากการเป็นสถาบันเป็นชุมชนหรือครอบครัว" หรือชุมชนแห่งความเอื้ออาทร ซึ่งจะทำให้ผู้เรียน สมาชิกมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความสัมพันธ์ฉันท์พี่น้อง

5. โรงเรียนคาทอลิกมีกระบวนการอบรมด้วยการบูรณาการศาสนาเข้ากับการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนเป็นสถานที่สำหรับการอบรมแบบองค์รวม โดยอาศัยกระบวนการ ซึมซับทางวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบและรอบคอบ[26] ทั้งนี้หน้าที่และสาระของโรงเรียนคาทอลิก คือ การผสมผสานวัฒนธรรมกับความเชื่อ ด้วยการรวบรวมแง่มุมต่างๆ ของความรู้ของ มนุษย์เข้าด้วยกัน การผสมผสานความเชื่อกับชีวิต ด้วยการเจริญเติบโตในคุณธรรมต่างๆ ที่เป็นลักษณะคริสตชน[27] ความพยายามที่จะบูรณาการวัฒนธรรมของมนุษย์เข้ากับข่าวดีของความรอดพ้น ลักษณะที่ทำให้โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเด่น คือ มิติทางด้านศาสนา ซึ่งพบได้จาก บรรยากาศทางการศึกษา การพัฒนารายบุคคลของนักเรียนแต่ละคน ความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรมและพระวรสาร การให้ความกระจ่างของความรู้ด้วยแสงแห่งความเชื่อ[28] โรงเรียนคาทอลิกจึงไม่แยกศาสนาออกจากกระบวนการอบรมของโรงเรียน และให้ความเคารพต่อเสรีภาพในการนับถือศาสนา

โรงเรียนคาทอลิกใช้หลักการของศาสนา ในกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจะต้องปรากฏในการบริหารจัดการโรงเรียน ได้แก่ การกำหนดแผนพัฒนา แผนปฏิบัติงาน ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของโรงเรียน หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน บูรณาการคุณค่าพระวรสาร การจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมโรงเรียนมีเป้าหมายสร้างคุณค่าหรือ

---

[25]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **การให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 8.

[26]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 26.

[27]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 37.

[28]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 1.

คุณธรรมตามคุณค่าพระวรสารให้เกิดแก่ผู้เรียน การจัดบรรยากาศโรงเรียนและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้และคุณธรรมจริยธรรม

6. โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานศึกษาสำหรับทุกคน

โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานศึกษาสำหรับทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่อ่อนแอที่สุด เพราะโรงเรียนคาทอลิกก่อกำเนิดจากความห่วงใยต่อเด็กและเยาวชนที่ถูกทอดทิ้งและไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นสถานศึกษาสำหรับทุกคน ได้แก่ (1) เด็กเยาวชนคาทอลิกเพื่อรับการสร้างเสริมความเชื่อศรัทธาต่อพระเจ้า (2) ผู้ที่เห็นด้วยกับการศึกษาคาทอลิก ที่ใช้หลักการของศาสนาบูรณาการในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (3) ผู้รอโอกาสในลักษณะต่างๆ โดยเฉพาะผู้ที่อ่อนแอที่สุด[29] โรงเรียนคาทอลิกให้บริการทางการศึกษาต่อผู้ที่ขัดสนทางวัตถุฝ่ายโลก หรือผู้ที่ไม่มีใครเหลียวแล ขาดความรักในครอบครัว หรือผู้ที่ยังห่างพระพรแห่งความเชื่อ และจัดกิจกรรมทางด้านการศึกษาที่เหมาะสมแก่ผู้ยากไร้ที่สุด โดยไม่คำนึงถึงระดับชั้นทางสังคมของนักเรียนในสถาบันนั้นๆ[30] ทั้งนี้แม้ว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคหลากหลายประการ โรงเรียนคาทอลิกต้องยืนหยัดอยู่ข้างคนจน ดังที่พระเยซูทรงอยู่ข้างคนต่ำต้อยเสมอ

ทั้งนี้ พระศาสนจักรคาทอลิกให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่เป็นบริการแห่งความรัก ที่พระศาสนจักรคาทอลิกในฐานะมารดาเหนือธรรมชาติที่จัดการอบรมศึกษาให้บุตร ซึ่งหมายถึงทุกคน ได้แก่ ผู้ที่เป็นคริสตชน และนับถือศาสนาอื่น และเป็นพิเศษสำหรับผู้รอโอกาสหรือผู้ขัดสนในลักษณะต่างๆ โรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นสถานที่สำหรับทุกคนที่พึงพอใจต่อระบบการจัดการศึกษาคาทอลิก

ธรรมชาติของโรงเรียนคาทอลิกซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้แก่ การมีพระเยซูคริสต์เป็นแรงบันดาลใจวิธีการและเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก โรงเรียนคาทอลิกเป็นเครื่องมืออภิบาลและสนามงานของพระศาสนจักรคาทอลิกจึงมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกัน โรงเรียนคาทอลิกมีความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ด้วยบรรยากาศของโรงเรียนตามจิตตารมณ์ พระวรสาร ด้วยการใช้หลักธรรมและวิธีการของศาสนาในการจัดการเรียนการสอน ด้วยพัฒนาความเป็นประชาคมโรงเรียน เพื่อโรงเรียนเป็นสถาบันสำหรับทุกคน

---

[29]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 15.

[30]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **นักบวชและพันธกิจในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 70 และ 72.

กระบวนการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก (Catholic Formation Process)

กระบวนการศึกษาอบรมแบบคาทอลิกมีความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนแต่ละคนพัฒนาความสามารถทุกอย่างของตนเป็นไปตามขั้นตอนและรับการพัฒนาศักยภาพครบทุกด้านภายใต้สภาพแวดล้อมที่รวมเอามิติด้านศาสนาคริสต์ และการรับความช่วยเหลือของพระหรรษทาน (grace)[31] สภาสังคายนาวาติกันที่สองประกาศว่า สิ่งที่ทำให้โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเด่น คือ มิติทางศาสนา ทั้งนี้การจัดการศึกษาที่แท้จริงไม่สามารถที่จะแยกบทบาทของศาสนาออกจากการจัดการศึกษาได้ โรงเรียนคาทอลิกจึงมีลักษณะเฉพาะของตนในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย[32] (1) บรรยากาศทางการศึกษา (2) การพัฒนาความเป็นมนุษย์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล (3) การบูรณาการวัฒนธรรม ความเชื่อ และชีวิต (4) การให้ความกระจ่างของความรู้ทั้งปวงด้วยแสงแห่งความเชื่อ (5) การบูรณาการคุณค่าพระวรสาร

1. **บรรยากาศทางการศึกษา**

พระศาสนจักรคาทอลิกให้ความหมายของบรรยากาศภายในโรงเรียนคาทอลิก หมายถึง ยอดรวมเบ็ดเสร็จของส่วนประกอบต่างๆ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนและมีผลกระทบต่อกันและกันในลักษณะที่สามารถสร้างสภาพการณ์อันเอื้ออำนวยแก่กรรมวิธีในการอบรมนักเรียน[33] ทั้งนี้บรรยากาศโรงเรียนคาทอลิกเป็นสภาพแวดล้อมที่สว่างไสวด้วยแสงแห่งความเชื่อและภาวะแวดล้อมที่ซึมซาบไปด้วยจิตตารมณ์พระวารสารคือความรักและอิสรภาพ ซึ่งปรากฏในวิธีคิดและการดำเนินชีวิตแบบคริสตชน[34] ซึ่งมีการแสดงออกโดยอาศัย พระวาจาและศีลศักดิ์สิทธิ์และพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคน[35] บรรยากาศทางการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก คือ การมีบรรยากาศเป็นชุมชนโรงเรียน ที่ซึมซาบไปด้วยอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร กระบวนการศึกษาอบรมแบบคาทอลิกเป็นผลจากปฏิกิริยาต่อกันอย่างคงที่ ได้แก่[36] (1) ความร่วมมืออย่างสมัครใจของนักเรียน (2) การลงทุนลงแรงของครู (3) ความช่วยเหลือของพระ-หรรษทาน

---

[31]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 99.

[32]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 1.

[33]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 24.

[34]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 25.

[35]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 26.

[36]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 107.

1.1 ความร่วมมืออย่างสมัครใจของนักเรียน

โรงเรียนต้องใช้ความอุตสาหะเป็นอย่างมาก ในการพยายามส่งเสริมให้นักเรียนเข้ามาร่วมมืออย่างแข็งขันในกระบวนการอบรม ทั้งนี้เพราะการอบรมมีจุดหมายเพียงอย่างเดียว คือ ช่วยให้นักเรียนเติบโตขึ้นในวุฒิภาวะ ความร่วมมือโดยสมัครใจของนักเรียนดำเนินการ ได้แก่ (1) นักเรียนเป็นผู้ลงมือทำอย่างแท้จริงในกระบวนการอบรม ทั้งนี้มนุษย์ได้รับการประสิทธิประสาทให้มีปัญญา และอิสรภาพ (2) นักเรียนจะต้องลงมือทำและมีปฏิกิริยาตอบโต้ด้วยปัญญา อิสรภาพ น้ำใจ และอารมณ์ ทั้งนี้การไม่ร่วมมือของนักเรียนทำให้กระบวนการอบรมหยุดชะงัก (3) การส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และมีวุฒิภาวะเพียงพอมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายทางการศึกษา และการกำหนดวิธีเชิงรูปธรรม (concrete means) เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้นักเรียนได้รับความไว้วางใจให้มีส่วนร่วมในการอบรมจะช่วยให้เขาพยายามทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งช่วยขจัดความเฉยเมยและเฉื่อยชาของเขา (4) บรรยากาศโรงเรียนที่มีความอบอุ่นและเป็นมิตร จากการที่ครูได้ปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยการยอมรับ ความไว้วางใจ และความรัก และเขาได้รับการยอมรับจากเพื่อนนักเรียน ทำให้เต็มใจที่จะให้ความร่วมมือ[37]

1.2 การลงทุนลงแรงของครู

การลงทุนลงแรงของครูจากการทำงานอย่างมืออาชีพ ซึ่งเรียกร้องครูให้ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด การกระทำของครูต้องร่วมกันสร้างให้เกิดบรรยากาศโรงเรียนคาทอลิก ครูจะต้องมีการปฏิบัติต่อนักเรียน ได้แก่ (1) ครูรักนักเรียน และแสดงให้เห็นความรักนี้ เมื่อครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียน (2) ครูให้กำลังใจ และเสริมแรงแก่นักเรียน เพื่อจะช่วยให้พวกเขาบรรลุถึงเป้าหมายของการศึกษาในทุกครั้งที่ครูมีโอกาส (3) การแสดงออกของครูด้วยคำพูด การปฏิบัติเป็นแบบอย่าง การสนับสนุนและช่วยเหลือ ด้วยคำแนะนำและการตักเตือนอย่างเป็นมิตร ช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ได้แก่ ความสำเร็จทางวิชาการ ศีลธรรม พฤติกรรม และมิติด้านศาสนา (4) ครูภาวนาให้นักเรียนแต่ละคน เพื่อพระหรรษทานที่สถิตอยู่ท่ามกลางโรงเรียนคาทอลิก[38]

1.3 ความช่วยเหลือของพระหรรษทาน

นักบุญเปาโล กล่าวว่า “พระหรรษทานของพระเจ้า (grace) ปรากฏขึ้นเพื่อช่วยมนุษย์ทุกคนให้รอดพ้น สอนเราให้ละทิ้งอธรรมและโลกียตัณหา เพื่อดำเนินชีวิตอย่างมี

---

[37]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 105-106.

[38]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 110-111.

สติสัมปชัญญะด้วยความชอบธรรมและด้วยความเคารพรักพระเจ้าในโลกนี้" (ทต.2.11-12) กระบวนการอบรมแบบคริสต์เป็นผลจากปฏิกิริยาต่อกันอย่างคงที่ระหว่างผลงานอันเชี่ยวชาญของผู้เป็นครูและความร่วมมืออย่างอิสระของนักเรียน และความช่วยเหลือของพระหรรษทาน[39] โดยอาศัยการภาวนาทำให้พระหรรษทานค้ำจุนภายในโรงเรียนคาทอลิก กระบวนการอบรมเป็นการมีบทบาทอย่างต่อเนื่องระหว่างการกระทำและปฏิกิริยาแนวราบและแนวดิ่ง (horizontal and vertical dimension) การปฏิบัติต่อกันในแนวราบ เป็นการแสดงออกของการที่ครูมีความรักต่อนักเรียนด้วยวิธีการต่างๆ เมื่อนักเรียนรู้สึกว่าตนเป็นที่รักก็จะผูกมัดตัวเองกับการอบรม การปฏิบัติต่อกันในแนวดิ่ง โดยการสวดภาวนา ครูภาวนาเพื่อนักเรียนแต่ละคนให้พระหรรษทานที่สถิตอยู่ท่ามกลางโรงเรียนคาทอลิกได้ซึมซาบไปในตัวนักเรียน นักเรียนภาวนาให้กับครู เพื่อให้ครูได้รับความอบอุ่นใจจากความสำเร็จในงานที่ทำ และให้พระหรรษทานช่วยค้ำจุนการเสียสละของครู และนำสันติสุขมาสู่ครูในกิจการที่ทำ[40] ความสัมพันธ์ด้านมนุษย์และด้านพระเจ้า มีกระแสของความรักหลั่งไหลอยู่ รวมทั้งพระหรรษทานทำให้โรงเรียนคาทอลิกมีสภาพเป็นโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้เติบโตขึ้นทางกาย ทางสติปัญญา และทางจิตวิญญาณ[41] ทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือของพวกเขา เป้าหมายทางการศึกษาที่ร่วมกำหนดไว้ได้กลายเป็นจริง ทำให้นักเรียนสามารถเผชิญกับสิ่งใหม่ๆ ในชีวิต

2. **การพัฒนาความเป็นมนุษย์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล** (Personal Development of Each Student)

พระเยซูคริสต์ตรัสว่า "แกะของเราย่อมฟังเสียงของเรา เรารู้จักมันและมันก็ตามเรา" (ยน.10:27) โรงเรียนคาทอลิกพัฒนาความเป็นมนุษย์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยแนะแนวทางให้นักเรียนแต่ละคน ในการพัฒนาความเป็นมนุษย์ของตนไปพร้อมๆ กับการเจริญชีวิตใหม่ ดังที่ พระเจ้าทรงให้ความสำคัญแก่มนุษย์ทุกคน ในฐานะของการเป็นบุตรของพระเจ้าเท่าเสมอกัน การพัฒนาความเป็นมนุษย์ของนักเรียนเป็นรายบุคคลดำเนินการโดย ครูได้รับการช่วยเหลือให้ตระหนักว่า ปรัชญาการศึกษาที่แท้จริงต้องอยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติของมนุษย์ ดังนั้น จึงต้องคำนึงถึงศักยภาพความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของนักเรียนแต่ละคน รวมทั้งกระแสเรียกของแต่ละคน กระบวนการศึกษาเป็นการช่วยให้นักเรียนแต่ละคน บรรลุ

---

[39]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 107.

[40]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 111.

[41]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 112.

ความสำเร็จในการหล่อหลอมอย่างสมบูรณ์ เท่าที่จะเป็นไปได้ การอบรมทางวิชาการที่เหมาะสม เป็นแนวทางที่นักเรียนสามารถจัดการหล่อหลอมตนเอง ทั้งในฐานะมนุษย์และคริสตชน เพราะนี่เป็นการเตรียมตัวที่ดีที่สุด เพื่อให้เขาสอนผู้อื่นต่อไปได้[42] ทั้งนี้พระศาสนจักรคาทอลิกให้แนวทางการดำเนินงานได้แก่

2.1 วิธีการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล

การพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล ประกอบด้วย (1) การเรียนบทเรียนในห้องเรียนที่ครูสอน (2) การมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้นของนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าเป็น การศึกษาค้นคว้า การวิจัย การฝึกฝน การวัดผล และการร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร (3) การมีความสัมพันธ์กับครู และต่อนักเรียนด้วยกัน เช่น การประชุมของชั้น การประชุมของโรงเรียน[43]

2.2 เป้าหมายการอบรมนักเรียน

โรงเรียนคาทอลิกมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมความเป็นมนุษย์ทั้งครบของแต่ละบุคคล ทั้งทางร่างกาย (material) และทางจิตวิญญาณ (spiritual) โรงเรียนคาทอลิกต้องมีการดำเนินการ ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระคริสต์ ด้วยความตระหนักว่าคุณค่าทั้งปวงของมนุษย์จะสำเร็จบริบูรณ์และเป็นเอกภาพในองค์พระเยซูคริสต์[44] การศึกษาคาทอลิกช่วยนักเรียนให้พัฒนาตนเองอย่างกลมกลืนด้านคุณวุฒิทางกาย คุณธรรม และสติปัญญา การแสวงหาอิสรภาพที่แท้จริง การอบรมเรื่องเพศอย่างเหมาะสมและฉลาดรอบคอบ การดำเนินชีวิตในสังคม รู้จักสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นและเต็มใจทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม[45] การพัฒนาสมรรถภาพทางสติปัญญา ฝึกหัดความสามารถในการตัดสินอย่างถูกต้อง การนำให้เข้าถึงวัฒนธรรม การส่งเสริมให้รู้จักคุณค่า การเตรียมชีวิตด้านวิชาชีพ การสร้างไมตรีจิตระหว่างความแตกต่างของแต่ละบุคคล[46] การซึมซับอย่างเป็นระบบเข้าไปในวัฒนธรรม และการเรียนรู้

---

[42]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 63.

[43]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 47.

[44]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 9.

[45]พระสันตะปาปาปอลที่ 6, **คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม**, ข้อ 1.

[46]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 5.

มิติด้านศาสนา ด้วยศาสนาเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการพัฒนาบุคลิกภาพ[47] ทั้งนี้โดยมีพื้นฐานความคิดเกี่ยวกับธรรมชาติมนุษย์คือ ตัวบุคคลมนุษย์มีพลังความสามารถทางด้านกายภาพและจิตวิญญาณ (physical and spiritual power) และมีความสามารถที่จะเป็นผู้รับใช้สังคมอย่างแข็งขันและสร้างสรรค์[48] มนุษย์มีธรรมชาติที่มีวิญญาณอมตะ และต้องการการไถ่กู้ การเป็นบุคคลทำให้มีทั้งภูมิปัญญา เจตจำนง อิสรภาพ ความรู้สึกต่างๆ มีสมรรถภาพในการกระทำอย่างสร้างสรรค์ การมีสิทธิและหน้าที่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นส่วนตัว และการได้รับเรียกมาปฏิบัติภารกิจ หนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงในโลกนี้[49] ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการศึกษาคาทอลิกให้มากกว่าความรู้ด้านวิชาการ คือ การหล่อหลอมที่ครบครันแก่มนุษย์ ได้แก่ (1) ร่างกาย คือ มีสุขภาพดี มีพลานามัยแข็งแรง รู้จักรักษาสุขภาพ รักและเคารพตนเอง (2) จิตวิญญาณ คือ มีศีลธรรมและจริยธรรมสูง มีวุฒิภาวะเชิงศีลธรรม มีความกล้าหาญเชิงศีลธรรม มีวินัยในตนเอง (3) สติปัญญา คือ มีความสามารถทางวิชาการ วิชาชีพ และเทคโนโลยี มีความรู้เชิงสากล รู้ภาษาอังกฤษ อินเทอร์เน็ต วัฒนธรรมสากล รู้จักคิดวิพากษ์ วิเคราะห์สังเคราะห์ รักการอ่านและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต (4) อารมณ์ คือ มีอารมณ์มั่นคง เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นเข้ากับผู้อื่นได้ (5) สังคม คือ มีกุศลจิต เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และทำตามกฎหมายของประเทศชาติ และเป็นบุคคลเพื่อผู้อื่น[50] การพัฒนาทางด้านจิตวิญญาณ เนื่องจากมนุษย์ไม่ได้มีแต่สติทางวัตถุเท่านั้น แต่มีสติทางนามธรรมอันลึกซึ้ง เช่น การสำนึกถึงผู้อื่น การประกอบคุณงามความดี การเข้าถึงคุณธรรมอันลึกซึ้ง การสัมผัสกับคุณค่าอันสูงส่ง และการลดละความเห็นแก่ตัว การพัฒนาทางจิตวิญญาณช่วยให้ความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างถูกต้องได้ง่าย และทำให้มีความสุขอย่างลึกซึ้ง ถ้าปราศจากการพัฒนาทางจิตวิญญาณมนุษย์จะไม่

---

[47]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 19.

[48]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 63.

[49]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 55.

[50]วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, **คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้บริหารจิตวิญญาณ คุณภาพครูและคุณภาพการศึกษา พัฒนาทันกาลกล่อมเกลา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: จุนพับลิชชิ่ง, 2552), 137-138.

สามารถพบความสุขที่แท้จริงและการพัฒนาที่ยังยืน[51] ทั้งนี้นักเรียนต้องได้รับการหล่อหลอมเป็นพิเศษ ให้เข้าใจต่อระบบความเชื่อของเขา การศึกษาอบรมแบบคาทอลิกทำให้นักเรียนเติบโตด้วยความเข้าใจในหลักศีลธรรมและประพฤติตนดีงามตามหลักคุณธรรมจริยธรรมตามคุณค่าพระวรสาร สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันและตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสมตามคุณค่าทางศีลธรรม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง นักเรียนสามารถเลือกความดีและหลีกเลี่ยงความชั่ว สามารถตอบสนองต่อคุณค่าพระวรสารที่เรียกร้องอยู่ภายในส่วนลึกของจิตใจ นักเรียนได้รับการพัฒนาตนเองจากภายในจิตใจของตนเอง ที่นำไปสู่การดำเนินชีวิตประจำวัน

2.3 การให้ความเอาใจใส่นักเรียน

โรงเรียนคาทอลิกมีรากฐานจากมิติของพระศาสนจักรคาทอลิก คือ การเป็นโรงเรียนสำหรับทุกคน โดยการเอาใจใส่เป็นพิเศษแก่ผู้อ่อนแอที่สุด ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะเรื่อง โดยเฉพาะการต้องเผชิญกับความยากจน ได้แก่ (1) ความจนทางวัตถุ ซึ่งเป็นเหตุทำให้เยาวชนส่วนหนึ่งไม่มีโอกาสที่จะเข้ารับการศึกษาในระบบและไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนที่เพียงพอในแง่ของความเป็นมนุษย์และคริสตชน (2) ความยากจนแบบใหม่ เป็นภาวะที่เด็กและเยาวชนที่มีชีวิตอยู่ในภาวะที่ยากจน ทั้งทางด้านวัตถุและด้านวิญญาณ เยาวชนตกเป็นทาสของพระเท็จเทียมรูปแบบใหม่ๆ ที่สังคมอุปโลกน์ขึ้น ซึ่งมีผลทำให้เด็กและเยาวชน ขาดความสำนึกทั้งปวงถึงความหมายของชีวิตและขาดอุดมการณ์ที่เป็นแรงบันดาลใจ ทั้งนี้จากการขาดการได้รับการชี้แนะเกี่ยวกับคุณค่าและความงดงามของความเชื่ออันเนื่องมาจากการที่ครอบครัวแตกแยกและรักไม่เป็น และที่สุดสิ่งที่พวกเขาจะต้องเผชิญคือการว่างงาน การถูกลดทอนคุณค่าของตนเอง โรงเรียนต้องช่วยให้เยาวชนเข้าใจประสงค์ของพระเยซูคริสต์ และเข้าใจถึงหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างแท้จริง โดยการมีประสบการณ์กับพระเยซูคริสต์ โรงเรียนต้องแนะแนวนักเรียนให้รู้จักตนเอง ทัศนคติ และความสามารถของตน สอนให้ดำเนินชีวิตโดยตอบสนองอย่างรับผิดชอบต่อพระดำรัสเรียกประจำวัน เพื่อการเลือกวิถีชีวิตของนักเรียน

โรงเรียนคาทอลิกมีหน้าที่ในการพัฒนาความเป็นมนุษย์ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งหมายถึงเยาวชนทุกคนทั้งที่มีโอกาสและกำลังรอโอกาส สร้างเสริมและหล่อหลอม

---

[51]วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, **คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้บริหารจิตวิญญาณ คุณภาพครูและคุณภาพการศึกษา พัฒนาทันกาลกล่อมเกลา**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: จุนพับลิชชิ่ง, 2552), 9-10.

ให้ทุกคนพัฒนาตนเองอย่างครบทุกด้าน เพื่อให้เขาสามารถบรรลุเป้าหมายของชีวิตของแต่ละคนตามศักยภาพของเขา ด้วยความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเป็นรายบุคคล

3. **การบูรณาการวัฒนธรรม ความเชื่อ และชีวิต** (Relationship between Culture, Faith and Life)

การบูรณาการวัฒนธรรม ความเชื่อ และชีวิต เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก เอกสารคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกกล่าวถึงความสำคัญของการะบวนการอบรมแบบคาทอลิก ได้แก่ (1) แม้ว่าสถานการณ์จะไม่เอื้ออำนวยต่อการถ่ายทอดความเชื่อหรืออาจเป็นอุปสรรค แต่เป็นการส่งเสริมให้เริ่มต้นความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและความเชื่อ และต่อไปในอนาคตนักเรียนอาจจะเห็นความสัมพันธ์นั้นด้วยตัวเขาเอง[52] (2) การสอนศาสนาเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับทุกโรงเรียน เพราะจุดหมายของโรงเรียน คือ การอบรมมนุษย์ทั้งครบ และศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการอบรม การศึกษาศาสนาเป็นสิทธิและหน้าที่ของ นักเรียนและผู้ปกครอง การสอนศาสนาจึงควรอยู่ในหลักสูตรของโรงเรียนนอกเหนือจากการสอนคำสอน[53] (3) ครูค้นคว้าเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อและวัฒนธรรมจากวิชาการสาขาต่างๆ ที่เขาศึกษา การสอนอย่างดีเพื่อให้นักเรียนได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อและวัฒนธรรม (dialogue between faith and culture)[54] (4) โรงเรียนคาทอลิกเชื่อมโยงทุกสิ่งเกี่ยวกับวัฒนธรรมของมนุษย์เข้ากับข่าวดีแห่งความรอด เพื่อแสงสว่างแห่งความเชื่อจะได้ให้ความกระจ่างสว่างไสว (illumine) แก่ทุกสิ่ง ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโลก ชีวิต และตัวบุคคลมนุษย์[55] (5) โรงเรียนคาทอลิกเป็นสื่อกลางระหว่างความเชื่อและวัฒนธรรม คือ การดำรงความซื่อสัตย์ต่อข่าวดีของพระวรสาร โดยเคารพต่อความเป็นลักษณะ(autonomy)และวิธีการเฉพาะของความรู้มนุษย์[56] (6) โรงเรียนคาทอลิกมีพื้นฐานปรัชญาเรื่อง ความเชื่อ วัฒนธรรม และชีวิต ที่ผสมกลมกลืนกัน (harmony)[57] (7) โรงเรียน

---

[52]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 49.

[53]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 56.

[54]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 64.

[55]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 1.

[56]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 31.

[57]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 34.

คาทอลิกต้องช่วยนักเรียนให้ตระหนักความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อและวัฒนธรรมของมนุษย์ ทั้งนี้โลกของวัฒนธรรมมนุษย์และโลกของศาสนามิได้เป็นเส้นขนานสองเส้นที่ไม่มีวันบรรจบกัน ทั้งนี้จุดบรรจบระหว่างสองเน้นนี้อยู่ภายในตัวมนุษย์[58] (8) โรงเรียนคาทอลิกต้องมีการตีความและจัดระเบียบ (interpret and give order) วัฒนธรรมมนุษย์ โดยอาศัยแสงสว่างแห่งความเชื่อ[59] (9) ความเชื่อที่ไม่ได้ตกผลึกเป็นวัฒนธรรม ก็คือความเชื่อที่ยังไม่สมบูรณ์ ยังไม่ได้ตรึกตรองมาเป็นอย่างดี ยังไม่ได้นำมาปฏิบัติอย่างซื่อสัตย์[60]

องค์ประกอบของการบูรณาการอาศัยการเรียนการสอน เพื่อให้การบูรณาการบรรลุผลตามเป้าหมาย โรงเรียนคาทอลิกจะต้องมีการดำเนินการ ได้แก่ (1) ความตระหนักอย่างลึกซึ้งถึงคุณค่าของความรู้ในฐานะที่เป็นความรู้ และต้องไม่เบี่ยงเบนการให้ความรู้ไปจากเป้าหมายที่ถูกต้องของตน ไม่ว่าจะเป็นด้วยเหตุผลใดๆ (2)การสอนแต่ละรายวิชา สอนด้วยศาสตร์เฉพาะของวิชานั้นๆ เพื่อทำให้นักเรียนค่อยๆ ซึมซับเอาความชำนาญ ความรู้ วิธีคิดที่มีเหตุผล และทัศนคติต่อศีลธรรมและต่อสังคม เพื่อช่วยพัฒนาบุคลิกของนักเรียนให้รู้จักรับผิดชอบและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม จุดหมายการศึกษาไม่ใช่เพียงแค่รับรู้ถึงความรู้ แต่ยังเข้าใจในคุณค่า และค้นพบความจริง (3) ครูหล่อหลอมนักเรียนให้มีความเชื่อที่ลึกซึ้งและประสิทธิประสาทความรู้ควบคู่กับความเชื่อ ครูหล่อหลอมความคิดและจิตใจของนักเรียน ชี้นำให้นักเรียนเลียนแบบอย่างจากพระคริสต์ โดยมีบุคลิกภาพที่พัฒนาขึ้นตามวัฒนธรรมของมนุษย์[61] บทบาทหน้าที่ของครู คือ การพัฒนาเนื้อหาวิชาที่ตนสอนด้วยความสามารถทางวิชาชีพ ให้มีลักษณะที่ช่วยนักเรียนให้สามารถมองข้ามพ้นข้อจำกัดของความจริงที่มนุษย์ค้นพบออกไป ทั้งนี้ พระเจ้าซึ่งเป็นพระผู้สร้างมิได้วางสิ่งกีดขวางไว้บนเส้นทางของผู้ที่พยายามจะเรียนรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับจักรวาลที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นมา จักรวาลซึ่งจะได้รับนิยามลักษณะความสำคัญแบบใหม่ เมื่อเรามองด้วยสายตาแห่งความเชื่อ

---

[58]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 51.

[59]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 52.

[60]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 4.

[61]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 38-40.

โรงเรียนคาทอลิกมีหน้าที่บูรณาการวัฒนธรรมกับความเชื่อ และบูรณาการความเชื่อกับชีวิต การบูรณาการความเชื่อกับวัฒนธรรม คือ การบูรณาการแง่มุมต่างๆ ทั้งหมดของความรู้มนุษย์ในแสงสว่างแห่งพระวรสารโดยผ่านทางวิชาต่างๆ ที่สอนในโรงเรียน การบูรณาการความเชื่อกับชีวิต การเจริญเติบโตของคุณธรรมอันเป็นลักษณะเฉพาะของคริสตธรรม โรงเรียนคาทอลิกบูรณาการวัฒนธรรมทั้งปวงของมนุษย์เข้ากับข่าวดีแห่งการไถ่กู้ของพระเยซูคริสต์ ด้วยการศึกษาที่บูรณาการความเชื่อ วัฒนธรรม และชีวิตให้กลมกลืนเข้าหากัน การบูรณาการความเชื่อเข้ากับวัฒนธรรมและการบูรณาการความเชื่อเข้ากับชีวิต เป็นเรื่องที่ทำให้โรงเรียนคาทอลิกดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก[62]

3.1 การบูรณาการวัฒนธรรมกับความเชื่อ

โรงเรียนคาทอลิกเป็นสื่อกลางระหว่างความเชื่อและวัฒนธรรม กล่าวคือดำรงไว้ซึ่งศรัทธาในความเป็นปัจจุบันของพระวรสาร และในขณะเดียวกันเคารพในความเป็นเอกเทศและระเบียบแบบแผนซึ่งถูกต้องในความเป็นมนุษย์ ด้วยการชี้นำชายหญิงไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบครันของการเป็นมนุษย์

วิถีทางสำคัญในการฝึกอบรม คือ การถ่ายทอดวัฒนธรรม ทั้งนี้วัฒนธรรมของมนุษย์และชีวิตของพระศาสนจักรคาทอลิกมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เห็นชัดเจนจากความเป็นหนึ่งเดียวระหว่างการสร้างโลกและการไถ่บาป (creation and redemption) ความเชื่อช่วยให้พิจารณาวัฒนธรรมอย่างถ่องแท้ ทำให้เห็นว่าประวัติศาสตร์ของมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์แห่งความรอด[63] การอบรมที่ดีทำให้นักเรียนได้เสวนา (dialogue) ระหว่างความเชื่อและวัฒนธรรม การเสวนาระหว่างความเชื่อและวัฒนธรรมอยู่บนพื้นฐานของความเคารพต่อความเป็นเอกเทศของระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ทางวิชาการ และไม่ได้มองเพียงว่าเป็นการรับใช้ความเชื่อ และความเชื่อมิใช่สิ่งที่จะถือว่าเป็นอย่างเดียวกับวัฒนธรรมหนึ่งใด แต่ความเชื่อเป็นแรงบันดาลใจให้กับวัฒนธรรมทุกรูปแบบ[64] เพื่อการผนึกความเชื่อเข้ากับวัฒนธรรมด้วยการจัดการเรียนการสอน และความตระหนักถึงคุณค่าของความรู้ในฐานะที่เป็นความรู้ การถ่ายทอด

---

[62]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 37.

[63]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 20.

[64]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 53.

วัฒนธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนถึงคุณค่าต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องเหมาะสมต่อความเข้าใจในชีวิตและคุณค่าความเป็นมนุษย์ ซึ่งไม่ใช่เฉพาะการเสนอแต่ความคิดลอย ๆ (set of abstract) แต่เสนอคุณค่าเหล่านี้เพื่อให้เกิดทัศนคติต่อชีวิตมนุษย์ และทัศนคติต่อชีวิตมนุษย์จะต้องเข้าสู่ในชีวิตนักเรียน เช่น เสรีภาพ ซึ่งรวมหมายถึงการให้ความเคารพต่อผู้อื่น ความรับผิดชอบ การเสาะแสวงหาความจริงอยู่เสมอ การมีจิตใจที่เต็มเปี่ยมด้วยความสุขและสันติ การเกิดความเป็นหนึ่งเดียวกับผู้อื่น การเกิดจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ การเสาะแสวงหาความยุติธรรม ความสำนึกต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ[65]

การศึกษาเป็นการสังเคราะห์ระหว่างวัฒนธรรมและความเชื่อ ความรู้ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อจะกลายเป็นบ่อเกิดของปรีชาญาณ และมุมมองเกี่ยวกับชีวิต หัวใจของแต่ละสาระวิชา คือ ความพยายามทุกวิถีทางที่จะบูรณาการเหตุผลเข้ากับความเชื่อ เพื่อทำให้สามารถพัฒนามุมมองแบบคาทอลิกต่อโลก ชีวิต วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ดังนั้น การดำเนินการการศึกษาแบบคาทอลิก ได้แก่ (1) การไม่มีการแบ่งแยกระหว่างเวลาสำหรับการเรียนรู้ และเวลาสำหรับการอบรม (2) การไม่มีการแบ่งแยกระหว่างการแสวงหาความคิด กับการเติบโตในปรีชาญาณ (3) การไม่เพียงนำเสนอความรู้ แต่รวมถึงคุณค่าต่างๆ ที่มี และความจริงที่ค้นพบ (4) การจัดให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการค้นหาความจริง โดยผ่านทางครูผู้ให้การอบรมสั่งสอน และเป็นแบบอย่างในชีวิต ทั้งนี้ในทุกรายวิชาในโรงเรียนคาทอลิกจะมีเนื้อหาเฉพาะของวิชานั้นๆ บูรณาการเข้ากับการหล่อหลอมเพื่อสร้างบุคลิกภาพอย่างมีวุฒิภาวะ[66]

3.2 การบูรณาการความเชื่อกับชีวิต เป้าหมายพื้นฐานของการสอน คือ การค่อยๆ ถ่ายทอดคุณค่าที่แท้จริงลงไปในตัวนักเรียน และหากการกระทำเช่นนี้ทำไปโดยมีเป้าหมายเพื่อการแพร่ธรรม จะไม่หยุดแค่การบูรณาการความเชื่อกับวัฒนธรรม แต่จะต้องนำนักเรียนบูรณาการความเชื่อเข้ากับชีวิตด้วย ทั้งนี้จุดหมายของการแพร่ธรรมคือ การนำคริสตธรรมสู่ชีวิตมนุษย์ และความรู้ คุณค่า ทัศนคติ และพฤติกรรมได้ผนึก (integrate) กับความเชื่อ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ (synthesis) ของชีวิตและความเชื่อของตัวบุคคลนักเรียน[67]

---

[65]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 30.

[66]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 14.

[67]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 31.

การผนึกความเชื่อกับชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตของการกลับใจ การบูรณาการความเชื่อกับชีวิต ประกอบด้วย (1) โรงเรียนอบรมนักเรียนจนกระทั่งนักเรียนกลายเป็นดังที่พระเจ้าต้องการให้เขาเป็น สอนให้รู้จักใช้ชีวิตร่วมกับพระเจ้า เอาชนะปัจเจกนิยมของตน โดยอาศัยความเชื่อเขาจะค้นพบกระแสเรียกของตน ดำเนินชีวิตรับผิดชอบต่อสังคมกับคนอื่น ทำให้โลกเป็นโลกที่น่าอยู่สำหรับมนุษย์มากขึ้น ซึ่งจะสำเร็จได้โดยการเติบโตของคุณธรรมต่างๆ ที่เป็นลักษณะเฉพาะของคริสตชน (2) โรงเรียนคาทอลิกอบรม สั่งสอนนักเรียนให้สามารถแยกแยะเสียงแห่งจักรวาล ที่เผยแสดงถึงพระผู้สร้าง และรู้จักพระเจ้ากับมนุษย์มากขึ้นจากการค้นพบทางวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนรู้ว่าตนได้รับกระแสเรียกให้ดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยานต่อความรักของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ และเขาเป็นส่วนหนึ่งแห่งประวัติศาสตร์แห่งความรอด ซึ่งมีพระเยซูคริสต์เป็นเป้าหมายสุดท้าย (3) โรงเรียนคาทอลิกจัดเสริมสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนที่เอื้ออำนวยให้ความเชื่อของนักเรียนค่อยๆ พัฒนาขึ้นจนบรรลุวุฒิภาวะ และสามารถรับภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่เขามี[68]

4. **การให้ความกระจ่างของความรู้ทั้งปวงด้วยแสงแห่งความเชื่อ** (Illumination of All Knowledge with the Light of Faith)

กระบวนการของโรงเรียนคาทอลิกคือ ทำให้แสงสว่างแห่งความเชื่อนำความกระจ่างแก่ทุกสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโลก ชีวิต และความเป็นมนุษย์ โรงเรียนคาทอลิกทำความเข้าใจและจัดระเบียบวัฒนธรรมของมนุษย์ในแสงสว่างแห่งความเชื่อ ในขณะที่ความเชื่อไม่ใช่สิ่งที่จะถือเอาว่าเป็นสิ่งเดียวกันกับวัฒนธรรมหนึ่ง และเป็นอิสระจากวัฒนธรรมทั้งปวง ดังคำกล่าวที่ว่า ความเชื่อที่มิได้รับการยอมรับเข้าเป็นวัฒนธรรมคือความเชื่อที่ไม่ได้รับการรับไว้อย่างสมบูรณ์ ไม่ได้รับการซึมซับเอาไว้ทั้งหมด และไม่ได้มีการนำไปปฏิบัติด้วยความสัตย์ซื่อ[69]

ความรู้ที่อยู่บนพื้นฐานและความเชื่อ เป็นบ่อเกิดของปรีชาญาณและมุมมองของชีวิต ความเพียรพยายามในการผสมผสานเหตุผลและความเชื่อเป็นหัวใจของแต่ละวิชา ทำให้เกิดเอกภาพการเชื่อมโยง และการประสานกัน และจากเนื้อหาวิชาที่เรียนนั้น ทำให้สามารถพัฒนา

---

[68]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 44-47.

[69]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 52-53.

มุมมองแบบคาทอลิกต่อโลก ชีวิต วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์[70] กิจกรรมทางสติปัญญาของนักเรียน ต้องอยู่ภายใต้แสงแห่งความเชื่อของคริสตชน ซึ่งจะก่อให้เกิด (1) การกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับจักรวาล ในฐานะสิ่งสร้างของพระเจ้า (2) การปลุกเร้าให้เกิดความรักในความจริง ที่มาจากความรู้หรือการตัดสินใจจากแก่นแท้ (3) การทำให้เกิดความสำนึกเชิงวิพากษ์ในการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงแทนที่จะยอมรับอย่างไม่ลืมหูลืมตา (4) การเสริมสร้างให้มีใจที่จะเรียนรู้อย่างมีระบบระเบียบ และด้วยแบบแผนที่ชัดเจน และทำงานอย่างมีความสำนึกในความรับผิดชอบ (5) การให้พละกำลังซึ่งจำเป็น เพื่อที่จะยอมเสียสละ และใช้ความเพียรทน ซึ่งจำเป็นในการทำงานทางสติปัญญา[71]

การจัดหลักสูตรของโรงเรียนคาทอลิกเพื่อให้ความกระจ่างของความรู้ทั้งปวงด้วยแสงแห่งความเชื่อ ดำเนินการโดย (1) การพัฒนาแผนการเรียนการสอน เพื่อที่จะเอาชนะปัญหาอันเกิดจากการที่หลักสูตรที่ไม่ประติดประต่อและไม่เพียงพอ ครูในทุกวิชาต้องนำเสนอภาพที่เป็นองค์รวมของความเป็นมนุษย์ โดยรวมมิติทางศาสนาไว้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นมานุษยวิทยา ชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา วิชาปรัชญา ฯลฯ (2) การจัดหลักสูตรให้นักเรียนได้รับการชี้แนะให้มองมนุษย์ในฐานะสิ่งสร้างที่มีชีวิตและมีธรรมชาติทั้งทางกายภาพและจิตวิญญาณ มนุษย์แต่ละคนมีวิญญาณที่เป็นอมตะหรือนิรันดร และต้องการไถ่กู้ ยิ่งนักเรียนเติบโตขึ้นนักเรียนควรจะมีความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นถึงแนวความคิดที่แสดงความหมายของความเป็นมนุษย์เรียกร้องถึงภารกิจเฉพาะในโลกนี้ ไม่ว่าจะเป็นการรู้จักคิดและการมีน้ำใจอิสระ การมีอิสรภาพ และความรู้ความสามารถที่จะเป็นผู้กระทำที่แข็งขันและสร้างสรรค์ การเป็นบุคคลที่มีทั้งสิทธิและหน้าที่ในการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น[72]

พระศาสนจักรคาทอลิกยืนยันการจัดการศึกษาที่แท้จริงไม่อาจละทิ้งหรือการไม่ให้ความสำคัญต่อศาสนา และคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการศึกษา เนื่องจากการศึกษาเป็นการพัฒนามนุษย์ในทุกมิติ

---

[70]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 14.

[71]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 49.

[72]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 55.

5. **การบูรณาการคุณค่าพระวรสาร** (Gospel Values)

โรงเรียนคาทอลิกจะเสียจุดมุ่งหมายของตน หากไม่มีการอ้างอิงถึงพระวรสาร (Reference to the Gospel) และการสัมผัสกับพระเยซูคริสต์อย่างสม่ำเสมอ (Encounter with Christ) เพราะโรงเรียนคาทอลิกได้รับพลังทุกอย่างสำหรับงานการศึกษาของโรงเรียนจากพระเยซู-คริสต์[73] โรงเรียนคาทอลิกต้องสร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสารด้านอิสรภาพและความรัก โดยเฉพาะการให้การศึกษาเรื่องความเชื่อและการยึดถือคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกในการเสนอพระเยซูคริสต์เป็นแบบอย่าง[74] ทั้งนี้ จิตตารมณ์พระวรสารต้องปรากฏชัดเจนในวิธีคิดและการดำเนินชีวิตแบบคริสตชน ซึ่งควรจะซึมซาบ อยู่ในบรรยากาศการศึกษาทุกแง่มุมในโรงเรียน เมื่อใดที่พระวรสารของพระเยซูคริสต์ หยั่งรากลึกลงในสติปัญญาและชีวิต เมื่อนั้นแหละโรงเรียนคาทอลิกจึงจะพบคำจำกัดความในความหมายของตน ซึ่งไปได้ด้วยดีกับสภาพการณ์วัฒนธรรมแห่งกาลเวลาปัจจุบัน[75] โรงเรียนคาทอลิกรับแรงบันดาลใจจากพระวรสาร ดังนั้นคุณค่าพระวรสารจะต้องอยู่ในการดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมในโรงเรียน คุณค่าพระวรสารถ้าได้นำมาปฏิบัติอย่างลึกซึ้งในชีวิตประจำวันจนกลายเป็นอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก โดยการประยุกต์ใช้ในการสอนการเรียนจนกลายเป็นวัฒนธรรมของโรงเรียนคาทอลิก[76] ทัศนคติจากพระวรสารจะช่วยให้เยาวชนวินิจฉัยแนวคิดบริโภคนิยม (Consumerism) และสนุกนิยม (Hedonism) ที่เข้ามาครอบงำเหมือนวัชพืชในนาข้าวในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตส่วนใหญ่ของมนุษย์[77] การจัดการศึกษาคาทอลิกที่มีคุณภาพจะเป็นอย่างอื่นไม่ได้นอกจากการถ่ายทอดคุณค่าพระวรสาร การศึกษาคาทอลิกควรที่จะหยั่งรากและก่อสร้างขึ้นมาบนพื้นฐานของคุณค่าพระ-

---

[73]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 55.

[74]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 38.

[75]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 9.

[76]วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, **คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้บริหารจิตวิญญาณ คุณภาพครูและคุณภาพการศึกษา พัฒนาทันกาลกล่อมเกลา** (กรุงเทพฯ: จุนพับลิชชิ่ง จำกัด, 2543), 35.

[77]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 63.

วรสาร โดยเฉพาะในเรื่องของความเคารพในชีวิต ความรัก เอกภาพ ความจริงและความยุติธรรม[78]

5.1 คุณค่าพระวรสาร (Gospel Values)

พระวรสาร (Gospel) หมายถึง ข่าวดี (good news) ข่าวดีเป็นเรื่องของความรอดพ้นของมนุษย์จากทุกข์ และเรื่องราวแห่งความรักของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ คุณค่าพระวรสาร (Gospel Values) ทั้งหมดเริ่มต้นและขับเคลื่อนจากกฎแห่งความรักของพระเยซู (begin with and drive from Jesus' Law of Love) พระเยซูสอนให้ติดตามพระองค์ แต่ไม่ได้มุ่งสอนให้มนุษย์นมัสการพระองค์ ทรงสอนว่า "ผู้ใดอยากติดตามเรา ก็ให้เขาเลิกนึกถึงตนเอง ให้แบกไม้กางเขนของตนและติดตามเรา ผู้ใดใคร่รักษาชีวิตของตนให้รอดพ้นจะต้องสูญเสียชีวิตนั้น แต่ถ้าผู้ใดเสียชีวิตของตนเพราะเราและเพราะข่าวดี ก็จะรักษาชีวิตได้" (มก.8:34-35) พระเยซูเป็นผู้ที่นำความรอดพ้นจากทุกข์มาสู่มนุษย์ ดังที่ประกาศกอิสยาห์กล่าวว่า "พระจิตของพระผู้เป็นเจ้าทรงอยู่เหนือข้าพเจ้า เพราะพระองค์ทรงเจิมข้าพเจ้าไว้ ให้ประกาศข่าวดีแก่คนยากจน ทรงส่งข้าพเจ้าไปปลอบโยนคนที่มีใจชอกช้ำ ประกาศอิสรภาพแก่เชลย ประกาศการปลดปล่อยแก่ผู้ถูกจองจำ ประกาศปีแห่งความโปรดปรานจากพระเจ้า ประกาศวันที่พระเจ้าของเราจะลงโทษศัตรูของพระองค์ เพื่อปลอบโยนทุกคนที่มีความทุกข์" (อสย.61:1-2) และกล่าวถึงในพระวรสารนักบุญลูกา "พระจิตของพระเจ้าทรงอยู่เหนือข้าพเจ้า เพราะพระองค์ทรงเจิมข้าพเจ้าไว้ ให้ประกาศข่าวดีแก่คนยากจน ทรงส่งข้าพเจ้าไปประกาศการปลดปล่อยแก่ผู้ถูกจองจำ คืนสายตาให้แก่คนตาบอด ปลดปล่อยผู้ถูกกดขี่ให้เป็นอิสระ ประกาศปีแห่งความโปรดปรานจากพระเจ้า" (ลก.4:18-19) พระวรสารนำเสนอข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า "พระเจ้าทรงรักโลกอย่างมากจึงประทานพระบุตรเพียงพระองค์เดียวของพระองค์ เพื่อทุกคนที่มีความเชื่อในพระบุตรจะได้ไม่พินาศ แต่จะมีชีวิตนิรันดร พระเจ้าทรงส่งพระบุตรมาในโลกนี้ มิใช่เพื่อตัดสินลงโทษโลกแต่เพื่อโลกจะได้รับความรอดพ้นเดชะพระบุตรนั้น"(ยน.3:16-17) ทั้งนี้นอกจากคำสอนของพระเยซูคริสต์ ตัวของพระเยซูคริสต์เองนั้นเป็นข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์

คุณค่าพระวรสารเป็น คุณธรรมสากลที่พระเยซูให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการเทศนาสั่งสอนของพระเยซูคริสต์ (Jesus said) ในการเจริญชีวิตของพระเยซูคริสต์ (Jesus did) และในการสั่งให้เราดำเนินชีวิตของพระเยซูคริสต์ (Jesus told us to do) ตลอดพระชนมชีพของ

---

[78]ออกัสติน สุกีโย ปิโตโย, "ข่าวดี ดังปรากฏในสมณสาส์นความรักในความจริง," (เอกสารการประชุมสัมมนาประจำปีการศึกษา 2554 ของสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย ครั้งที่ 41 วันที่ 21 -24 สิงหาคม 2554), 30.

พระองค์ คำสอนของพระเยซูคริสต์คือคุณค่าพระวรสาร อันเป็นคุณธรรมสากลที่ผ่านมุมมองของพระเยซู เป็นเรื่องที่ทุกคนนำไปปฏิบัติได้ แม้ว่าไม่ได้เป็นคริสตชน ดั้งนั้น การบูรณาการคุณค่าพระวรสารเป็นส่วนจำเป็นส่วนหนึ่งแห่งองค์รวมที่จะสร้างความบริบูรณ์ให้กับการศึกษาคาทอลิก

คำสอนในพระคัมภีร์ไบเบิล ทั้งภาคพันธสัญญาเก่าและภาคพันธสัญญาใหม่ (Old Testament and New Testament) เป็นพระวาจาของพระเจ้า ทั้งนี้คำสอนของพระศาสนจักรชี้ให้เห็นว่าคุณค่าพระวรสารปรากฏในคำเทศนาบนภูเขาของพระเยซูเรื่อง “บุญลาภแปดประการ” ซึ่งเผยให้เห็นเป้าหมายของชีวิตมนุษย์ และชะตากรรมสุดท้ายแห่งการกระทำของมนุษย์ พระศาสนจักรเสนอให้โรงเรียนต้องนำแนวความคิดด้านมานุษยวิทยาแห่งบุญลาภแปดประการ (humanism of the beatitudes) เข้ามาสู่การจัดการศึกษาและโรงเรียน เพื่ออบรมนักเรียนให้มีชีวิตใหม่ตามหลักการแห่งบุญลาภแปดประการ คุณค่าที่เป็นแก่นสำคัญอันมีพื้นฐานจากบุญลาภแปดประการตามคำสอนของพระเยซูเจ้าในพระวรสารของนักบุญมัทธิว (มธ.5:3-10) ดังนี้

“ผู้ที่มีใจยากจน ย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา”

คุณค่า : ความซื่อสัตย์ และการเป็นผู้ไม่มีประวัติด่างพร้อย (Faithfulness and Integrity)

“ผู้ที่เป็นทุกข์โศกเศร้า ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับการปลอบโยน”

คุณค่า : ศักดิ์ศรีและความเมตตา (Dignity and Compassion)

“ผู้ที่มีใจอ่อนโยน ย่อมเป็นสุข เพราะเขาได้รับแผ่นดินเป็นมรดก”

คุณค่า : ความสุภาพอ่อนโยน (Humility and Gentleness)

“ผู้หิวกระหายความชอบธรรม ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะอิ่ม”

คุณค่า : ความจริงและความยุติธรรม (Truth and Justice)

“ผู้มีใจเมตตา ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้รับพระเมตตา”

คุณค่า : การให้อภัยและความเมตตาสงสาร (Forgiveness and Mercy)

“ผู้มีใจบริสุทธิ์ ย่อมเป็นสุข เพราะเขาจะได้เห็นพระเจ้า”

คุณค่า : ความบริสุทธิ์และความศักดิ์สิทธิ์ (Purity and Holiness)

“ผู้สร้างสันติ ย่อมเป็นสุข เพราะเขาได้ชื่อว่าเป็นบุตรของพระเจ้า”

คุณค่า : ความเพียรทนและสันติ (Tolerance and Peace)

“ผู้ถูกเบียดเบียนข่มเหงเพราะความชอบธรรม ย่อมเป็นสุข เพราะอาณาจักรสวรรค์เป็นของเขา”

คุณค่า : การรับใช้และการเสียสละ (Service and Sacrifice)

ซึ่งบาทหลวงจรัล ทองปิยะภูมิ ได้เสนอคุณค่าพระวรสาร จำนวน 21 กลุ่ม ได้แก่ ความเชื่อศรัทธา (faith) ความจริง (truth) การไตร่ตรอง/ภาวนา (reflection/pray) มโนธรรม/วิจารณญาณ/ความกล้าหาญเชิงศีลธรรม (conscience/discernment/moral courage) อิสรภาพ (freedom) ความยินดี (joy) ความเคารพ/ศักดิ์ศรี (respect/dignity) ความสุภาพถ่อมตน (humility) ความซื่อตรง (honesty) ความเรียบง่าย/ความพอเพียง(simplicity/sufficiency) ความรัก (love) เมตตา(compassion) ความกตัญญู (gratitude) การงาน/หน้าที่ (work/duty) การรับใช้ (service) ความยุติธรรม (justice) สันติ/การคืนดี (peace/reconciliation) อภัย (forgiveness) ความเป็นหนึ่ง/ความเป็นชุมชน (unity/community) การเพ่งพิศสิ่งสร้าง/รักษ์ธรรมชาติ(wonder/conservation) และความหวัง (hope) ดังนี้

ความเชื่อศรัทธา หมายถึง ความศรัทธาในพระเจ้า ความเชื่อในความเป็นจริงที่อยู่เหนือสิ่งที่เราจับต้องมองเห็น ความเชื่อในความเป็นจริงของจิตวิญญาณและในมิติทางศาสนาของชีวิต พระเยซูสอนว่า หากเรามีความเชื่อศรัทธา อัศจรรย์จะเกิดขึ้นกับเรา หากเรามีความเชื่อศรัทธาเราจะได้รับความรอดพ้นจากบาปและทุกข์ เราต้องมีความเชื่อศรัทธาเมื่อเราภาวนา และเมื่อเราอยู่ในวิกฤต

ความจริง หมายถึง องค์พระเยซูคริสตเจ้า พระเยซูเจ้าตรัสว่า พระองค์คือ “หนทาง ความจริง และชีวิต” ชีวิตของเราเป็นการแสวงหาความจริง ความจริงของโลก ความจริงของชีวิตและของมนุษย์ พระองค์สอนว่า ความจริงทำให้เราเป็นอิสระ

การไตร่ตรอง/ภาวนา พระเยซูสอนให้ภาวนาไตร่ตรองอยู่เสมอ พระองค์สอนให้รู้คุณค่าของความสงบและการไตร่ตรองเพื่อหาความหมายที่ลึกซึ้งของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต การไตร่ตรองนำไปสู่การเข้าใจ ยอมรับ และปฏิบัติคุณค่าจนเกิดผลมากมาย พระเยซูภาวนาเสมอ พระองค์ภาวนาเป็นพิเศษเมื่อประกอบภารกิจสำคัญ เมื่อมีการผจญ และเมื่อมีวิกฤติของชีวิต พระองค์สอนเราให้ภาวนาอยู่เสมอ

มโนธรรม/วิจารณญาณ/ความกล้าหาญเชิงศีลธรรม พระเยซูสอนให้มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวในการรักษาศีลธรรม มีมโนธรรมเที่ยงตรง มีวิจารณญาณแยกแยะชั่วดี รู้จักตัดสินใจเลือกทางแห่งความดีงาม และยึดมั่นในทางแห่งความดี แม้ในสถานการณ์ที่ถูกคุกคาม

อิสรภาพ พระเยซูสอนว่า ความจริงทำให้เราเป็นอิสระ หมายถึง ความเป็นอิสระจากการเป็นทาสของบาป เราปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเชื่อมั่น ด้วยความรัก มิใช่ด้วยความกลัว

ความยินดี ความยินดีเป็นผลของประสบการณ์การสัมผัสความรักของพระเจ้า พระเยซูสอนให้เรามีใจเบิกบานอยู่เสมอ เนื่องจากว่าชื่อของเราถูกจารึกในสวรรค์ ไม่มีสิ่งใดทำให้เราหวั่นไหวหรือหวาดกลัวเนื่องจากความรักต่อพระเจ้า และเพราะพระเจ้ารักเรา

ความเคารพศักดิ์ศรี มนุษย์ถูกสร้างตามพระฉายาลักษณ์ของพระเจ้า มนุษย์ทุกคนเป็นบุตรของพระเจ้า ดังนั้นชีวิตมนุษย์มีความศักดิ์สิทธิ์ พระเยซูสอนให้เราเคารพศักดิ์ศรีของตนเอง และของกันและกัน เราแต่ละคนมีค่ามากในสายพระเนตรของพระเจ้า

ความสุภาพถ่อมตน พระเยซูเชื้อเชิญให้เราเลียนแบบพระองค์ “เรียนจากเรา เพราะเรามีใจอ่อนโยนและสุภาพ” คำสอนหลักที่พระเยซูเน้นย้ำบ่อยครั้งคือ ผู้ใดถ่อมตัวลงผู้นั้นจะได้รับการยกให้สูงขึ้น ผู้ใดมีใจสุภาพอ่อนโยนย่อมเป็นสุข ผู้ใดมีใจสุภาพเหมือนเด็กเล็กๆ ผู้นั้นจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดในอาณาจักรสวรรค์

ความซื่อตรง พระเยซูคาดหวังให้เราเป็น “มนุษย์ใหม่” มนุษย์ที่ซื่อตรง ชอบธรรม ประพฤติชอบในสายพระเนตรของพระเจ้า ดำรงตนอยู่ในศีลธรรม ไม่หน้าซื่อใจคด ไม่คดโกงหรือเบียดเบียนผู้อื่น ผู้ซื่อตรงต้องเริ่มจากการซื่อสัตย์ในสิ่งเล็กน้อย ผู้ซื่อตรงจะเกิดผลมากมาย

ความเรียบง่าย/ความพอเพียง พระเยซูเจริญชีวิตที่เรียบง่าย คลุกคลีกับประชาชนสามัญ ทุกคนเข้าหาพระองค์ได้แม้แต่เด็กๆ พระองค์สอนให้เรามิให้กังวลใจในเครื่องแต่งกาย ในอาหารการกิน เพราะพระเจ้าทรงดูแลชีวิตของทุกคน

ความรัก พระเยซูสอนให้มีความรักแท้ ความรักสูงส่งกว่าความรักใคร่ เป็นความรักที่ไม่เห็นแก่ตัว ไม่หวังสิ่งตอบแทน ความรักที่มอบแก่ทุกคน ความรักที่เอาชนะอารมณ์ความรู้สึกของตนจนกระทั่งสามารถรักแม้แต่คนที่เป็นอริกับเรา หลักปฏิบัติพื้นฐานของการแสดงความรักคือ ปฏิบัติต่อผู้อื่นดังที่เราต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อเรา หลักปฏิบัติขั้นสูงของการแสดงความรักคือ รักกันและกันเหมือนที่พระเจ้าทรงรักเรา ความรักเป็นคุณค่าที่สำคัญที่สุดและเป็นจุดมุ่งหมายของคุณค่าพระวรสารอื่นๆ

เมตตา พระเยซูเจริญชีวิตเป็นแบบอย่างของความเมตตา พระองค์เมตตาต่อทุกคน คนเจ็บป่วย คนตกทุกข์ได้ยาก คนด้อยโอกาส พระองค์ร่วมทุกข์กับคนที่มีความทุกข์ เข้าถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น พระองค์สอนเราให้รู้จักพระเจ้าเป็นพระบิดาผู้เมตตา

และสอนให้เราเป็นผู้เมตตา เหมือนพระบิดาทรงเป็นผู้เมตตา สอนให้เรามีใจเมตตาต่อทุกคน แม้แต่กับอริของเรา

ความกตัญญูรู้คุณ พระเยซูตรัสชมเชยผู้ที่ได้รับการรักษาจากโรคภัยที่กลับมาขอบพระคุณพระองค์ พระเยซูขอบคุณพระเจ้าในทุกขณะ และสอนให้เรารู้จักกตัญญูรู้คุณต่อพระเจ้า และต่อทุกคนที่มีบุญคุณต่อเรา

การงาน/หน้าที่ พระเยซูสอนให้เราเห็นคุณค่าของการทำงาน ผู้ที่ทำงานสมควรได้รับค่าตอบแทน พระเจ้าประทานรางวัลแก่ทุกคนตามการกระทำของแต่ละคน การทำงานเป็นการถวายเกียรติแด่พระเจ้า

การรับใช้ พระเยซูเสด็จมาในโลกเพื่อมารับใช้ มิใช่มาเพื่อได้รับการรับใช้ พระองค์สอนสานุศิษย์ว่าพระองค์ผู้เป็นพระเจ้ายังรับใช้พวกเขา ดังนั้นพวกเขาต้องรับใช้ผู้อื่นเช่นเดียวกัน ผู้ใหญ่กว่าจะต้องรับใช้ผู้น้อย

ความยุติธรรม พระเยซูสอนให้เราแสวงหาความยุติธรรมให้กับผู้อื่นก่อนที่จะให้กับตนเอง ความยุติธรรมเรียกร้องให้เราเปิดใจกว้างต่อความต้องการของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ด้อยกว่าเรา

สันติ/การคืนดี พระเยซูตรัสว่า พระองค์มอบสันติของพระองค์แก่เรา สันติเป็นผลมาจากความยุติธรรม เราสามารถนำสันติสู่สังคมที่เราอยู่โดยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกัน มีใจที่ปล่อยวางหลุดพ้นจากความว้าวุ่นใจ หลีกเลี่ยงความรุนแรงทุกชนิด และเมื่อมีความขัดแย้ง เราต้องพร้อมที่จะคืนดีเสมอ การคืนดีเป็นผลจากการเคารพซึ่งกันและกัน และเปิดใจต่อการเสวนา

การอภัย พระเยซูสอนศิษย์ให้ภาวนาต่อพระบิดาเสมอๆ ว่า โปรดอภัยแก่ข้าพเจ้า เหมือนที่ข้าพเจ้าอภัยให้ผู้อื่นที่ทำผิดต่อข้าพเจ้า พระเยซูให้อภัยแก่ผู้ที่ตรึงพระองค์บนกางเขน การรู้จักให้อภัยผู้อื่นเกิดขึ้นได้เมื่อเรารู้จักเอาชนะความโกรธเคือง ความอาฆาตมาดร้ายทุกชนิด การให้อภัยของเราต้องไม่มีขอบเขตเหมือนที่พระเจ้าให้อภัยแก่เราอย่างไม่มีขอบเขต

ความเป็นหนึ่ง/ความเป็นชุมชน พระเยซูสอนว่า มนุษย์ทุกคนเป็นพี่น้องกัน ทุกคนมีพระเจ้าเป็นบิดาองค์เดียวกัน ดังนั้น มนุษย์ต้องสร้างสังคมมนุษย์ให้น่าอยู่ มีความเป็นพี่น้องกัน มีสายใยยึดเหนี่ยวกันอย่างมั่นคง ไม่ว่าเราจะอยู่ในหน่วยใดของสังคม ทั้งบ้าน โรงเรียน และท้องถิ่น เราต้องแสดงความเป็นเจ้าของ การมีส่วนร่วมในชีวิตของชุมชนนั้น

การพิศเพ่งสิ่งสร้าง/รักษ์ธรรมชาติ พระเยซูสอนให้เรามองดูความสวยงามของธรรมชาติ ดวงดาวบนท้องฟ้า นกที่บินในอากาศ ดอกไม้ในทุ่งหญ้า แล้วมองเห็นความยิ่งใหญ่

ของพระผู้สร้างธรรมชาติ มองเห็นความน่าพิศวงของธรรมชาติที่ถูกสร้างมาเพื่อให้มนุษย์เอาใจใส่ดูแล เราต้องหวงแหนธรรมชาติ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พิทักษ์โลกของเราไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง

ความหวัง ความหวังมีพื้นฐานบนคำสัญญาของพระเยซูว่า พระองค์มาเพื่อกอบกู้มนุษย์ทุกคนให้ได้รับความรอดพ้นจากบาป และมีชีวิตนิรันดร ความหวังทำให้เรามีความอดทน พากเพียรและมั่นคงในความดี ความหวังยังทำให้เราคิดบวก มองโลกในแง่ดี เราหวังใน พระเจ้ามิใช่ในวัตถุ ความหวังเป็นแรงบันดาลใจในให้เรายึดมั่นในคุณค่าพระวรสารอื่นๆ ทั้งหมด

พระคัมภีร์และคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกเป็นที่มาของคุณค่าพระวรสาร แต่ทั้งนี้คงเป็นเรื่องอันตรายที่แต่ละคนจะพิจารณาคุณค่าพระวรสารด้วยความพึงพอใจของตนเอง ซึ่งจะกลายเป็นเรื่องคุณค่าที่แล้วแต่ใครจะคิดกันไป

5.2 การถ่ายทอดคุณค่าพระวรสารในการจัดการการศึกษา

พระศาสนจักรคาทอลิกมีหน้าที่ถ่ายทอดคุณค่าพระวรสารให้แก่สังคมพร้อมกับยืนหยัดดำเนินชีวิตตามหลักการแห่งคุณค่าพระวรสาร หน้าที่ในการถ่ายทอดคุณค่าพระวรสารเป็นภารกิจที่สำคัญเพียงประการเดียวของพระศาสนาจักรคาทอลิก และเป็นหน้าที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิกที่จะต้องถ่ายทอดคุณค่าพระวรสารให้แก่นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้หากโรงเรียนคาทอลิกใดเป็นสถาบันทางวิชาการที่ดีเลิศ แต่กลับไม่สามารถเป็นประจักษ์พยานถึงคุณค่าพระวรสารที่แท้จริงได้ ก็เห็นได้ชัดเจนตามหลักการสอนที่ดีและด้วยความห่วงใยต่องานอภิบาลว่าต้องมีการฟื้นฟู ไม่แต่เฉพาะ เนื้อหาและวิธีการสอนศาสนาเท่านั้น แต่ต้องฟื้นฟูแผนการทั้งหมดของโรงเรียนที่เป็นตัวกำหนดกระบวนการในการหล่อหลอมนักเรียน รูปแบบการถ่ายทอดคุณค่าพระวรสารในการจัดการศึกษา ได้แก่ (1) การบูรณาการคุณค่าพระวรสารในรายวิชาตามหลักสูตรสถานศึกษา (2) การบูรณาการคุณค่าพระวรสารในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน

การบูรณาการคุณค่าพระวรสารในรายวิชาตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนคาทอลิกเป็นแหล่งที่ความเชื่อ ที่ได้เข้ามาเสวนากับเหตุผลและความหมายของชีวิตมนุษย์ เมื่อหลักสูตรสถานศึกษาเป็นการเสริมสร้างและหล่อเลี้ยงความเชื่อ รวมทั้งการหล่อเลี้ยงชีวิตจิตใจของผู้เรียน เพื่อสถาบันการศึกษาประสบความสำเร็จทางวิชาการ การส่งเสริมจิตวิญญาณและศีลธรรม ดังนั้นการจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้วยการจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดรายวิชา การจัดแผนการสอน ด้วยวิธีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในรายวิชาทุกรายวิชา การสอนจริยศึกษาที่ยึดหลักคุณค่าพระวรสาร การสอนศาสนา และการสอนคำสอน ดังนี้

การบูรณาการคุณค่าพระวรสารในรายวิชาทุกวิชา โดยให้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดให้ทุกรายวิชามีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารเข้าในหน่วยการเรียน ด้วยการจัดการเรียนการสอนทุกคาบการเรียน และจัดให้มีการวัดประเมินการดำเนินการดังกล่าว เพื่อให้คุณค่าพระวรสารซึมซาบเชื่อมโยงความรู้กับการดำเนินชีวิตของนักเรียน

การสอนหรือการอบรมด้านจริยศึกษาที่ยึดหลักคุณค่าพระวรสาร การสอนจริยศึกษาเป็นโอกาสสำคัญของการทำให้นักเรียนได้ซึมซับคุณค่าพระวรสาร มีโอกาสไตร่ตรองคุณค่าสำหรับการดำเนินชีวิตของตนในแต่ละวัน

การสอนศาสนา การศึกษาที่แท้จริงไม่อาจแยกออกจากศาสนาได้ การสอนศาสนาโดยเฉพาะเป็นเรื่องที่จำเป็น โดยเฉพาะเพื่อให้เกิดการยอมรับในคุณค่าของศาสนามิใช่เพียงในแง่ของพิธีกรรมและหรือแง่ของวัฒนธรรมหรือสิ่งที่เคยปฏิบัติ แต่ต้องเป็นการลงมือปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของศาสนา ตลอดจนการเห็นคุณค่าของศาสนาในชีวิตประจำวันของตน

การสอนคำสอนเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการสร้างเสริมความเชื่อคริสตชนสำหรับนักเรียนผู้มีความเชื่อ โรงเรียนคาทอลิกไม่อาจละเลยจากสอนคำสอนโดยเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความเชื่อในคริสต์ศาสนา

การบูรณาการคุณค่าพระวรสารในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนนอกจากกิจกรรมในห้องเรียนผ่านทางการจัดการเรียนการสอนต่างๆ กิจกรรมอื่นๆ ในโรงเรียนต้องมีการดำเนินงานตามคุณค่าพระวรสาร ทั้งนี้โรงเรียนคาทอลิกนั้นการอบรมไม่มีการแบ่งแยกในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องทำความกระจ่างแจ้งให้กับนักเรียนสามารถเชื่อมโยงคุณค่าพระวรสารเข้ากับชีวิตของพวกเขาทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และในสังคม พระสันตะปาปายอห์นปอลที่สองกล่าวว่า สถานศึกษาคาทอลิก ในขณะที่ให้ความเป็นเลิศของการศึกษา จะต้องนำเอาคุณค่าพระวรสารปลูกฝังในชีวิตเด็ก โดยการสอนพวกเขาให้สร้างชีวิตบนแนวทางคุณค่าพระวรสาร ต้องสอนคุณค่าพระวรสารให้รู้ว่าจะต้องรับและดำเนินชีวิตอย่างเสมอต้นเสมอปลาย การกระทำได้เช่นนี้จะก่อให้เกิดผลบวกสูงมากทั้งในระดับส่วนตัว ระดับครอบครัว และในระดับการประกอบสัมมาชีพ นี่คือประสบการณ์ที่เราได้พบได้เห็นมา[79]

---

[79]คณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของสังฆมณฑล, อัครสังฆมณฑลเบอร์มิงแฮม, **พระคริสตเจ้าต้องเป็นศูนย์กลาง**, แปลโดย ชะลอ วรรณประทีป (กรุงเทพฯ: ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ), 37.

สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (physical environment)

บรรยากาศทางกายภาพของโรงเรียนคาทอลิกคือ “โรงเรียน-บ้าน” โรงเรียนเป็นส่วนขยายจากบ้าน มีความรื่นรมย์ที่สามารถสร้างบรรยากาศแบบครอบครัวขึ้นได้อย่างน่าชื่นชมและเป็นสุขใจ ด้วยบรรยากาศแห่งอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร มีภูมิทัศน์ที่สะอาด สงบ ร่มรื่น และเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งทางปัญญาและจิตวิญญาณ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่แสดงความเป็นโรงเรียนคาทอลิก

พระศาสนจักรคาทอลิกเสนอการจัดบรรยากาศทางกายภาพของโรงเรียนคาทอลิกแสดงออกถึงลักษณะทางกายภาพของโรงเรียน สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก[80] ได้แก่ (1) การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพอย่างเพียงพอ เช่น การมีพื้นที่ของห้องเรียน อุปกรณ์กีฬาและนันทนาการที่เพียงพอ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น ห้องพักครู ห้องประชุม ฯลฯ ทั้งนี้ตามศักยภาพของโรงเรียน แต่สิ่งที่สำคัญคือการมีบรรยากาศอุดมด้วยความอบอุ่น ทั้งแง่ของความเป็นมนุษย์และจากแง่จิตวิญญาณ (2) โรงเรียนเป็นแบบอย่างความเรียบง่าย ความยากจน ตามแบบอย่างคุณค่าพระวรสาร แต่สามารถมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ซับซ้อนและมีราคาสูงได้ ทั้งนี้เพื่อดำเนินบทบาทของโรงเรียนในสถานะสถาบันการศึกษา (3) การให้นักเรียนมีส่วนรับผิดชอบต่อ โรงเรียนเสมือนบ้าน ในการช่วยดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยเท่าที่เป็นไปได้ ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมให้เกิดสำนึกในนิเทศวิทยา (4) การรับรู้ถึงการประทับอยู่ของพระแม่มารีย์ ช่วยได้มากในการทำให้โรงเรียนเป็นเสมือนบ้าน (5) การที่โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้วัด ซึ่งวัดและโรงเรียนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเด็กสามารถพบการประทับอยู่ของพระเจ้าที่วัด

ประชาคมโรงเรียน (school community)

ลักษณะสำคัญของโรงเรียนคาทอลิกอยู่ที่ความเป็นประชาคมหรือหมู่คณะที่ให้การศึกษาอบรม (educating community) และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีชีวิตชีวา เพื่อสร้างชีวิตชีวาในหมู่คณะของโรงเรียน[81] ความก้าวหน้าที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิก คือ การเปลี่ยนสถานภาพของตนจากการมีฐานะเป็นสถาบันมาเป็นฐานะของชุมชน เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในการประกาศพระวรสาร และการหล่อหลอมมนุษย์ทั้งครบ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ

---

[80]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 27-31.

[81]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **การให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ13.

โรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็น ครู ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่บริหารและพนักงานผู้ช่วย รวมถึงพ่อแม่ และนักเรียน หากสมาชิกในชุมชนโรงเรียนยิ่งสามารถจะพัฒนาความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันด้วยอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสารมากขึ้นเท่าใด งานที่พวกเขาทำก็ยิ่งจะบรรลุผลได้มากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น โรงเรียนควรเปิดช่องทางในการสื่อสารระหว่างสมาชิกเหล่านี้ การประชุมกันบ่อยๆ ช่วยให้มีการสื่อสารกัน และการเต็มใจแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอย่างตรงไปตรงมา ทำให้การสื่อสารนี้เกิดผลงอกงามยิ่งขึ้น โรงเรียนคาทอลิกต้องสร้างให้เกิดประชาคมโรงเรียน (school community) และเกิดบรรยากาศอันมีชีวิตชีวาด้วยอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร[82] ชุมชนการศึกษาคาทอลิกประกอบด้วย พระศาสนจักรคาทอลิก บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ผู้บริหารหรือนักการศึกษา ครู และรัฐและสังคม ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนให้เกิดการศึกษาที่แท้จริงและมีคุณภาพในฐานะที่เป็นชุมชนการศึกษา ดังนี้

1. บทบาทของพระศาสนจักรคาทอลิก

พระศาสนจักรคาทอลิกให้ความสำคัญต่อโรงเรียนคาทอลิก และให้โรงเรียนคาทอลิกต้องมีส่วนร่วมกับพระศาสนจักรคาทอลิกสากลและพระศาสนจักรคาทอลิกท้องถิ่น บทบาทหน้าที่ของพระศาสนจักรคาทอลิกต่อการจัดการศึกษา และการควบคุมดูแลและส่งเสริมโรงเรียนคาทอลิก ตามประมวลกฎหมายพระศาสนจักรคาทอลิก[83] ได้แก่

มาตรา 800 พระศาสนจักรมีสิทธิจัดตั้งและดูแลโรงเรียนที่สอนไม่ว่าสาขาวิชาประเภทและระดับใดๆ คริสตชนต้องส่งเสริมโรงเรียนคาทอลิก โดยให้ความช่วยเหลือเพื่อก่อตั้งและบำรุงรักษาไว้ตามกำลังความสามารถ

มาตรา 802 ถ้าไม่มีโรงเรียนซึ่งให้การศึกษาที่ซึมซับด้วยจิตตารมณ์คริสตชน พระสังฆราชประจำสังฆมณฑลมีหน้าที่ต้องเอาใจใส่ให้มีโรงเรียนเช่นนั้นขึ้น ที่ใดเหมาะสม พระสังฆราชประจำสังฆมณฑลต้องจัดให้มีโรงเรียนอาชีวะ โรงเรียนเทคนิค และโรงเรียนอื่นๆ ตามความจำเป็นพิเศษต่างๆ

---

[82]พระสันตะปาปาปอลที่ 6, **คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม**, ข้อ 8.

[83]คณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายพระศาสนจักร, สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร** (CODE OF CANON LAW) (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ), 26.

มาตรา 803 โรงเรียนคาทอลิก คือ โรงเรียนที่ผู้ใหญ่ผู้มีอำนาจฝ่ายพระศาสนจักรหรือนิติบุคคลสาธารณะฝ่ายพระศาสนจักรเป็นผู้บริหาร หรือผู้ใหญ่ฝ่ายพระศาสนจักรรับรู้เป็นโรงเรียนคาทอลิกเป็นลายลักษณ์อักษร การอบรมและการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ต้องมีหลักคำสอนคาทอลิกเป็นพื้นฐาน บรรดาครูต้องดีเด่นด้านคำสอนที่ถูกต้องและด้านชีวิตที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม โรงเรียนใดใดไม่ว่าแม้ในความเป็นจริงเป็นโรงเรียนคาทอลิกจะใช้ชื่อโรงเรียนคาทอลิกไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ใหญ่ผู้มีอำนาจฝ่ายพระศาสนจักร

มาตรา 804 การอบรมและการศึกษาทางศาสนาคาทอลิก ซึ่งสอนในโรงเรียนใดๆ ไม่ว่า หรือจัดสอนโดยสื่อสารมวลชนต่างๆ ต้องอยู่ภายใต้อำนาจของพระศาสนจักร เป็นหน้าที่รับผิดชอบของสภาพระสังฆราชที่จะออกกฎทั่วไปในเรื่องนี้และเป็นหน้าที่ของพระสังฆราชประจำสังฆมณฑลที่จะควบคุมและดูแลให้การศึกษานี้ ผู้ใหญ่ผู้ทรงอำนาจท้องถิ่นต้องเอาใจใส่ให้ครูที่ได้รับหน้าที่เป็นครูสอนศาสนาในโรงเรียนแม้ในโรงเรียนมิใช่คาทอลิก ต้องเป็นผู้ดีเด่นในด้านคำสอนที่ถูกต้อง ในด้านเป็นพยานชีวิตคริสตชนและทักษะการสอน

มาตรา 805 เป็นสิทธิของผู้ใหญ่ผู้ทรงอำนาจท้องถิ่น ที่จะแต่งตั้งหรือรับรองครูสอนศาสนาสำหรับสังฆมณฑลของตน และเช่นเดียวกัน ท่านก็มีสิทธิ์ที่จะเอาครูออกหรือบังคับให้เอาออก ถ้ามีความจำเป็นเพราะเหตุผลทางศาสนาหรือทางศีลธรรม

มาตรา 806 พระสังฆราชประจำสังฆมณฑลมีสิทธิ์ที่จะสอดส่องดูแลและเยี่ยมเยียนโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งตั้งอยู่ในเขตปกครองของตน แม้ในโรงเรียนต่างๆ ที่ตั้งขึ้นหรือจัดการโดยสมาชิกสถาบันนักบวช เช่นเดียวกันท่านมีอำนาจที่จะออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมทั่วไปของโรงเรียนคาทอลิก ข้อกำหนดเหล่านั้นใช้ได้กับโรงเรียนที่บริหารโดยนักบวช โดยรักษาไว้ซึ่งความเป็นเอกเทศ เกี่ยวกับการจัดการภายในโรงเรียนของพวกเขา บรรดาผู้อำนวยการโรงเรียนคาทอลิกภายใต้การสอดส่องดูแลของผู้ใหญ่ผู้ทรงอำนาจท้องถิ่นต้องเอาใจใส่ให้การสอนในโรงเรียนของท่านดีเด่นด้านวิชาการ อย่างน้อยมีระดับเท่าเทียมกับโรงเรียนอื่นๆ ในภูมิภาคนั้น

2. บทบาทของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

พระศาสนจักรคาทอลิกยืนยันถึงบทบาทหน้าที่ของบิดามารดามีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาของบุตรโดยเฉพาะการอบรมคุณธรรมจริยธรรม โดยถือว่าเป็นพันธะของการให้กำเนิดหรือเป็นธรรมชาติของความเป็นบิดามารดา และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการอบรมคุณธรรมจริยธรรม พระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16 กล่าวถึงความสำคัญของครอบครัวว่า บิดามารดาคือผู้ให้การศึกษาเป็นอันดับแรก ในครอบครัวเด็กได้เรียนรู้คุณค่าของความเป็นมนุษย์ ช่วยดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์และสันติสุขร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้ความเป็นปึกแผ่นหนึ่งเดียวกันระหว่าง

ชนรุ่นต่างๆ เรียนรู้การเคารพกฎระเบียบ การให้อภัยและการรับใช้ผู้อื่น[84] โรงเรียนจึงต้องร่วมมือกับบิดามารดาอย่างใกล้ชิดในการอบรมนักเรียน

2.1 บทบาทของบิดามารดาในการอบรมบุตร บทบาทหน้าที่ของบิดามารดาในการจัดการศึกษา ประมวลกฎหมายพระศาสนจักรคาทอลิก[85] ได้แก่

มาตรา 796 ในบรรดาเครื่องมือเพื่อให้การศึกษาคริสตชนพึงถือว่าโรงเรียนมีคุณค่าอย่างยิ่ง เหตุว่าโรงเรียนให้ความช่วยเหลือบิดามารดาในการทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่บุตรหลาน บิดามารดาต้องร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับโรงเรียน ซึ่งตนได้ฝากฝังบุตรหลานไว้ให้อบรม ส่วนบรรดาครูในการปฏิบัติหน้าที่ของตนต้องทำงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับบิดามารดา และรับฟังบิดามารดาเหล่านั้นด้วยความยินดี และให้จัดตั้งสมาคมหรือการพบปะสังสรรค์กับบรรดาผู้ปกครองนักเรียน และให้ถือว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง

มาตรา 797 บิดามารดาต้องมีเสรีภาพอย่างแท้จริงในการเลือกโรงเรียน ด้วยเหตุนี้คริสตชนมีหน้าที่ต้องเอาใจใส่ให้สังคมบ้านเมืองรับรู้เสรีภาพนี้ของบิดามารดา และต้องป้องกันเสรีภาพนี้โดยการให้ความช่วยเหลือตามหลักการกระจายความเป็นธรรม

การที่บิดามารดาเลือกส่งลูกเข้าโรงเรียนคาทอลิกไม่ได้เป็นการปลดภาระหน้าที่เฉพาะของบิดามารดา บิดามารดายังคงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยทั้งนี้หน้าที่ของบิดามารดา ได้แก่ (1) บิดามารดามีหน้าที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างขยันขันแข็ง รวมทั้งการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และใช้โอกาสที่บิดามารดามีส่วนเกี่ยวข้องนี้ เพื่อที่จะทำให้แน่ใจว่า โรงเรียนจะถือซื่อสัตย์ต่อหลักการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก (2) บิดามารดามีพันธะหน้าที่สำคัญที่สุดในการให้การศึกษาอบรมแก่ลูก ดังนั้น บิดามารดาจึงนับว่าเป็นผู้ให้การศึกษาคนแรกและคนสำคัญ บทบาทของบิดามารดาในการศึกษาอบรมมีความสำคัญมากจนกระทั่งว่าเมื่อขาดการให้การศึกษาอบรมจากบิดามารดา ก็ยากที่จะหาการศึกษาอบรมอื่นใดมาแทนได้ (3) บิดามารดามีหน้าที่สร้างบรรยากาศในครอบครัวให้มีชีวิตชีวาเปี่ยมด้วยความศรัทธาและความรักต่อพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ ครอบครัวเป็นโรงเรียนแห่งแรกที่จะปลูกฝังคุณธรรมทาง

---

[84]พระสันตะปาปาเบเนดิก ที่ 16, **สารเนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันสันติภาพสากล 1 มกราคม พ.ศ.2555** (กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนาสังคมแผนกความยุติธรรมและสันติ, 2554), 4-6.

[85]คณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายพระศาสนจักร, สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร** (CODE OF CANON LAW), (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ), 24.

สังคม และลูกจะได้รู้จักสรรเสริญพระเจ้า และรู้จักที่จะรักเพื่อนมนุษย์ รวมถึงรู้จักสังคมมนุษย์และพระศาสนจักรคาทอลิก[86]

2.2 บทบาทของโรงเรียนต่อบิดามารดา เสาหลักของประชาคมโรงเรียนแห่งหนึ่งคือความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว ซึ่งไม่ใช่เพียงเพราะเป็นความรับผิดชอบเบื้องต้นให้แก่บุตรหลาน แต่ด้วยการเห็นคุณค่าของการร่วมเป็นหนึ่งในเอกลักษณ์และกิจกรรมที่แสดงถึงความเป็นโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งพวกเขาต้องรู้และมีส่วนร่วมอย่างพร้อมใจอันเกิดขึ้นจากภายใน (within) โรงเรียนคาทอลิกมีพันธกิจงานบริการเกี่ยวกับการฝึกอบรมระยะยาวให้ครอบครัว เพื่อสนับสนุนผู้ปกครองในภารกิจการศึกษาอบรม และเพื่อพัฒนาให้พันธะระหว่างคุณค่าของโรงเรียนและคุณค่าของครอบครัวเข้าหากันมากขึ้น[87]

โรงเรียนกับบิดามารดาสามารถร่วมมืออย่างใกล้ชิดโดย (1) โรงเรียนต้องทำให้บิดามารดาตระหนักว่า บิดามารดาเป็นผู้มีหน้าที่ในอันดับแรก และเป็นหลักในการให้การศึกษาแก่ลูก (2) โรงเรียนจัดให้มีการประชุมหรือมีแผนงานอื่นๆ ซึ่งจะทำให้บิดามารดาตระหนักถึงบทบาทของตนเองมากขึ้น และร่วมแรงและร่วมใจกับโรงเรียนเพื่อการศึกษาของลูกอย่างใกล้ชิด (3) โรงเรียนต้องปลุกมโนธรรมของบิดามารดา ในความรับผิดชอบต่อการอบรมต่อลูก (4) โรงเรียนให้บิดามารดา เข้ามามีส่วนส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายทางการศึกษา การวางแผน และการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุจุดหมายเดียวกัน[88]

โรงเรียนคาทอลิกและบิดามารดาจะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการอบรมนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษา ทั้งนี้บ้านและโรงเรียนมีแนวทางของการจัดการอบรมในลักษณะที่สอดคล้องกัน ร่วมมือกัน ทั้งนี้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง

---

[86]พระสันตะปาปาปอลที่ 6, **คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม**, ข้อ 3.

[87]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **การให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 48.

[88]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 43.

3. บทบาทของผู้บริหารหรือนักการศึกษาคาทอลิก (Catholic educator)

หน้าที่ของนักการศึกษาคาทอลิก ซึ่งมีบทบาทสำคัญเช่นเดียวกับหน้าที่ของครู นักการศึกษาคาทอลิกจะต้องอุทิศตน แก่ผู้อื่นด้วยหัวใจ ทำให้เขาได้รับประสบการณ์ถึงความมั่งคั่งในความเป็นมนุษย์ของเขา[89] เอกสารมิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 5, 7, และ 17 กล่าวถึงหน้าที่ของนักการศึกษา ได้แก่ (1) การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ในท้องถิ่น (2) การให้ความสนใจอย่างเอาใจใส่ต่อการวิเคราะห์ถึงสภาพการณ์ความเป็นจริงทางด้านศาสนาและสถานการณ์ของเยาวชนในโลกปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างรวดเร็ว (3) การเฝ้าสังเกตรูปแบบทางพฤติกรรมต่างๆ ของเยาวชน และค้นหาสาเหตุของพฤติกรรมเหล่านั้น

โรงเรียนคาทอลิกต้องมั่นใจว่านักการศึกษาในโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีคุณค่าทางจริยธรรมและศีลธรรมร่วมกัน ได้แก่ ความรัก ความยุติธรรม สันติภาพ และความจริง ดังนั้น นักการศึกษาคาทอลิกจะต้องมีลักษณะ ได้แก่ (1) การพัฒนาทางด้านจิตวิญญาณ ความสามารถทางวิชาชีพและเทคโนโลยี (2) การมีอุดมการณ์ ยึดคุณค่าของการศึกษาคาทอลิก (3) การมีความตื่นตัวและสนใจทางด้านสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง (4) การเป็นผู้ใช้เวลาและใช้ความพยายามในกิจกรรมต่างๆ ที่มีความหมายต่อการศึกษาคาทอลิก (5) การมีความคิดสร้างสรรค์ มีความขยันขันแข็ง เป็นผู้มีความรื่นเริง และร่าเริง (6) การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ (7) การปรับตัวเข้ากับความเป็นสากลและรับความหลากหลาย (8) การมีความสามารถในการเสาะแสวงหาความรู้ และมีความฉลาดรอบคอบ (9) การมีความสามารถมองอนาคต และไม่จมปลักอยู่กับความยากลำบากและความวุ่นวายของปัจจุบัน[90] นักการศึกษาคาทอลิกจะต้องได้รับการหล่อหลอมให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู โดยการนำสู่การพบกับพระเจ้าในพระเยซูคริสต์ผู้ปลุกความรักของพวกเขาให้ตื่นและเปิดวิญญาณให้กับผู้อื่น เพื่อให้การอุทิศตนทางการศึกษาจะกลายเป็นกระบวนการที่เกิดจากความเชื่อ ความศรัทธาที่กลายเป็นการกระทำโดยความรัก ทั้งนี้การอบรมของนักการศึกษาคาทอลิกด้วยการหล่อหลอมแต่ละคนให้เจริญขึ้นในการ

---

[89]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 24.

[90]วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์, **คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้บริหารจิตวิญญาณ คุณภาพครูและคุณภาพการศึกษา พัฒนาทันกาลกล่อมเกลา** (กรุงเทพฯ: จุนพับลิชชิ่ง จำกัด, 2543), 152.

เลียนแบบพระฉายาพระเยซูคริสต์ มีความเข้าใจเรื่องความเชื่อกับการอุทิศตนในอาชีพ และการปฏิบัติของคริสตชน รวมถึงความสนิทสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวกับพระศาสนจักรคาทอลิก

4. บทบาทของครูคาทอลิก

พระศาสนจักรคาทอลิกตระหนักถึงความสำคัญของและบทบาทหน้าที่ของครูนั้นสำคัญยิ่ง ทั้งนี้เป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิกจะสำเร็จลุล่วงโดยอาศัยครู ชีวิตของครูโรงเรียนคาทอลิกเป็นกระแสเรียกในพระศาสนจักรคาทอลิกไม่ใช่เป็นเพียงอาชีพเท่านั้น ดังนั้นการผสมผสานคุณสมบัติของครูในยุคโลกาภิวัตน์และนักการศึกษาคาทอลิกเข้าด้วยกันเป็นสิ่งที่ดีและทันสมัยสำหรับครูโรงเรียนคาทอลิก และด้วยการเป็นแบบอย่างที่ดี คุณสมบัติของครูคาทอลิกจะมีผลไปถึงนักเรียน ผู้คนในชุมชนโรงเรียนและชุมชนโดยทั่วไปครูต้องได้รับการฟื้นฟูและปรับตัวให้ทันเหตุการณ์ตลอดเวลา[91] ครูโรงเรียนคาทอลิกจะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือจากพระศาสนจักรคาทอลิกและผู้เกี่ยวข้องกับครูในด้านต่างๆ เป็นไปอย่างเหมาะสมสม่ำเสมอและเพียงพอ

4.1 ความสำคัญของครูโรงเรียนคาทอลิก พระศาสนจักรคาทอลิกมีความเห็นว่า ครูเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดเพื่อให้งานอภิบาลของพระศาสนจักรคาทอลิกที่ใช้โรงเรียนเป็นเครื่องมืออภิบาล ทั้งนี้ครูต้องมีความรู้ความสามรถทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านคุณธรรมจริยธรรม ครูได้รับการเตรียมตัวอย่างดี และมีการอบรมพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อครูทำหน้าที่ของครูไม่ใช่เพียงแค่การสอน แต่รวมถึงการดำเนินชีวิตเป็นพยาน พระศาสนจักรคาทอลิกถือว่า หน้าที่ครูเป็นงานแพร่ธรรม และเป็นการรับใช้สังคม[92] ครูคาทอลิกมีหน้าที่สอนความจริง การถ่ายทอดความจริงในฐานะวิชาการจึงเป็นการมีส่วนร่วมอย่างพิเศษในหน้าที่ประกาศกของพระเยซูคริสต์ผ่านทาการสอนของตน[93] พระศาสนจักรคาทอลิกกล่าวถึงความสำคัญของครูคาทอลิก ได้แก่ (1) ความสำเร็จของโรงเรียนคาทอลิกไม่ได้ขึ้นอยู่กับวิชาหรือวิธีการสอนมากเท่ากับบุคลากรที่ทำงานอยู่ในโรงเรียน คริสตธรรมจะถูกถ่ายทอดสู่นักเรียนโดย

---

[91]วิศิษฐ์ *ศรีวิชัยรัตน์*, **คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้บริหารจิตวิญญาณ คุณภาพครูและคุณภาพการศึกษา พัฒนาทันกาลกล่อมเกลา** (กรุงเทพฯ: จุนพับลิชชิ่ง จำกัด, 2543), 152-153.

[92]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 8.

[93]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 16.

อาศัยการศึกษามากเพียงใดขึ้นอยู่กับตัวครูเป็นสำคัญ การผนึกวัฒนธรรมกับความเชื่อจะสำเร็จได้โดยการผนึกความเชื่อให้เข้ากับชีวิตในตัวของครูผู้สอนเอง ครูอยู่ในสถานะที่ดีเลิศในการนำทางให้นักเรียนมีความเชื่อที่ลึกซึ้ง และประสิทธิ์ประสาทความรู้ควบคู่ไปกับความเชื่อ ครูสอนเนื้อหาสาระความรู้ และช่วยนักเรียนให้เข้าถึงหัวใจแห่งสัจธรรม[94] (2) ครูมีบทบาทหน้าที่สำคัญมากในการปกป้องและพัฒนาพันธกิจอันเด่นชัดของโรงเรียนคาทอลิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่บรรยากาศแบบคาทอลิก ซึ่งควรเป็นคุณสมบัติของชีวิตและการสอนของโรงเรียน[95] (3) ครูผู้เป็นฆราวาสทำหน้าที่เคียงคู่ไปกับบรรดาพระสงฆ์และนักบวช ครูทุ่มเทความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นประจักษ์พยานถึงความเชื่อของตน และเป็นตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมให้นักเรียนเห็นถึงกระแสเรียกในการเป็นฆราวาส ซึ่งครูฆราวาสควรระลึกถึงความรับผิดชอบในการประกาศข่าวดีในแวดวงการศึกษา และเป็นสมาชิกที่กระตือรือร้น และร่วมมือในพันธกิจอย่างเป็นหนึ่งเดียวของพระศาสนจักรคาทอลิก ครูโรงเรียนคาทอลิกใช้ชีวิตเป็นพยานที่นักเรียนสัมผัสได้ กล่าวคือเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดี ปฏิบัติในสิ่งที่สอน เป็นตัวอย่างในการใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ รวมทั้งเป็นผู้ที่รักและสื่อสารความจริงที่จะให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความจริงในตัวมันเอง[96]

4.2 คุณลักษณะของครู หน้าที่ของครูคาทอลิกคือ การพัฒนาบุคคลเพื่อเสริมสร้างอารยธรรมแห่งความรัก (civilization of love) ให้เป็นความจริง เป็นการทำงานเพื่อการพัฒนาสังคม เพื่อการพัฒนาบุคคลสำหรับสังคม ให้เขาเป็นบุคคลที่จะอุทิศตนเพื่อสังคม[97] งานของครูเป็นงานแพร่ธรรมและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อยุคสมัยของเรา บทบาทของครูจึงเป็นการรับใช้ที่แท้จริงของสังคม ซึ่งครูโรงเรียนคาทอลิกต้องมีลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ (1) ครูได้รับการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านความรู้ทางโลกและทางศาสนา รวมถึงทักษะทางการสอนที่ก้าวหน้าทันการค้นพบต่างๆ ของโลกสมัยใหม่ (2) ครูเป็นประจักษ์พยานถึงพระเยซูคริสต์ ทั้งด้วยการดำเนินชีวิตและด้วยการสั่งสอน (3) ครูทำงานร่วมกับพ่อแม่ และพร้อมกับพ่อแม่ในแต่ละช่วงเวลาแห่งการอบรม (4) ครูพยายามสุดความสามารถในการกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักทำงานเพื่อพัฒนาตนเอง

---

[94]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 43.

[95]เรื่องเดียวกัน, ข้อ 73.

[96]สภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย, **ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ.2012-2015** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2012), 35.

[97]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 19.

ทั้งนี้ครูคอยดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยคำแนะนำและไมตรีจิตแม้จบการศึกษาแล้ว[98] การเตรียมตัวครูมีความจำเป็นอย่างละเลยไม่ได้ จะต้องมีการอบรมครูอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดกิจกรรมเชิงอภิบาลที่เหมาะสม การอบรมมุ่งสร้างแรงบันดาลใจให้ครูเป็นประจักษ์พยานของพระเยซูคริสต์ในห้องเรียนและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับงานแพร่ธรรม การอบรมเรื่องวิสัยทัศน์คาทอลิกที่มีต่อโลกและการศึกษา และศิลปะในการสอนที่เป็นไปตามหลักการพระวรสาร[99] ครูได้รับการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านความรู้ทางโลกและทางศาสนา ทักษะการสอนที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสมัยใหม่ กระแสเรียกของครูคือ การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ กล่าวคือเป็นการอบรมอย่างถาวร เนื่องจากการเพิ่มเติมความรู้ต้องกระทำอยู่เสมอ ซึ่งหมายถึงการอบรมทางด้านวิชาการ (professional formation) การอบรมด้านศาสนา (religious formation) และการอบรมด้านความเป็นคนครบครันของตัวบุคคล (enrichment of whole person)[100]

4.3 การสนับสนุนส่งเสริมครู การถ่ายทอดคุณธรรมจริยธรรมมิใช่จะเป็นเพียงแค่ลมปากหรือคำพูดเท่านั้น แต่ครูต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน ด้วยความสำคัญที่ครูเป็นฟันเฟืองหลักในการสร้างอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การทำความเข้าใจด้านพฤติกรรมของครู ทั้งในบริบทของของการทำงานและการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ[101] ครูคาทอลิกผู้ยอมรับหน้าที่โดยสมัครใจในโรงเรียนที่มีลักษณะเฉพาะของความเป็นคาทอลิกจะต้องเคารพต่อลักษณะดังกล่าว อีกทั้งยังต้องให้การสนับสนุนอย่างเข้มแข็งภายใต้การชี้นำของผู้ที่รับผิดชอบ

พระศาสนจักรคาทอลิกและผู้ที่เกี่ยวข้องกับครูสามารถให้การสนับสนุนครู เอกสารฆราวาสในโรงเรียนคาทอลิก: พยานยืนยันความเชื่อ กล่าวถึงการสนับสนุนที่พระศาสน-

---

[98]พระสันตะปาปาปอลที่ 6, **คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม**, ข้อ 8.

[99]สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 78.

[100]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 60.

[101]จินตนา มณเทียรวิเชียรฉาย, "จุดเน้นอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเพื่อตอบโจทย์สังคมไทย," (เอกสารการประชุมสัมมนาประจำปีการศึกษา 2554 ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 41 วันที่ 21-24 สิงหาคม 2554), 31.

จักรคาทอลิกสามารถให้กับครูที่ทำงานในโรงเรียน[102] ได้แก่ (1) การสนับสนุนช่วยเหลือในด้านต่างๆ เพื่อไม่ให้ครูรู้สึกว่าถูกทอดทิ้ง หรือไม่มีใครเข้าใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความรู้สึกเป็นทุกข์ หรืออาจจะถึงกับละทิ้งหน้าที่ในความรับผิดชอบ (2) การสนับสนุนครูในด้านความเชื่อด้านศีลศักดิ์สิทธิ์ และด้านคำภาวนา ความเชื่อเป็นแหล่งอันอุดมของความอ่อนน้อมถ่อมตน ความหวัง และเมตตาธรรม ซึ่งจำเป็นในการดำรงอยู่ในพระหรรษทานแห่งกระแสเรียก ศีลศักดิ์สิทธิ์ให้พละกำลังที่ต้องการในการทำหน้าที่และสนับสนุนค้ำจุนเมื่อมีความล้มเหลว และคำภาวนานำมาซึ่งพระพรจากพระเจ้า (3) การส่งเสริมให้ครูมีความสงบราบคาบ มีสันติสุขในจิตใจ ด้วยการให้เป็นอิสระจากงานที่มากเกินไป การเพิ่มพูนด้านวัฒนธรรม และศาสนา ส่งเสริมชีวิตครูที่เป็นกระแสเรียก (4) การสนับสนุนส่งเสริมครูให้มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่เหมาะสม เพื่อชีวิตครูมีความมั่นคงและมีเสถียรภาพในการทำภารกิจ (5) การทำให้โรงเรียนมีบรรยากาศที่แสดงความเคารพอย่างจริงใจและความอบอุ่นต่อครู ทั้งนี้โรงเรียนควรจะเป็นสถานที่ที่มีมนุษยสัมพันธ์อย่างจริงใจระหว่างพระสงฆ์ นักบวช และครู โดยที่แต่ละคนรักษาเอกลักษณ์ของกระแสเรียกของตน แต่รวมกันเข้าเป็นกลุ่มการศึกษาที่สมบูรณ์และทุกคนมีความเสมอภาค (6) การสนับสนุนครูเพื่อให้มั่นคงในอุดมการณ์ของครู โดยมีการดำเนินการต่อครู เช่น ได้รับเงินเดือนเพียงพอ มีสัญญาว่าจ้างที่ถูกต้อง ไม่มีงานมากจนเกินไปหรือต้องทำงานอื่นอีกที่จะขัดต่อหน้าที่การสอน ได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในโรงเรียนอย่างจริงจัง เมื่อครูอุทิศตนในการทำงานตามศักยภาพของเขา (7) การพยายามส่งเสริมครูทุกวิถีทางเพื่อส่งเสริมการอุทิศตนของครู เช่น การให้ความเคารพต่อกระแสเรียกของครู การแบ่งปันข่าวสารข้อมูล การให้ความไว้ใจเชื่อมั่นต่อครู การมอบความรับผิดชอบในการสอน การอำนวยการ การปกครอง (8) การสนับสนุนส่งเสริมด้วยการเอาใจใส่ในการอบรมด้านวิชาการ และศาสนาแก่ครูควบคู่กัน ทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือจากแหล่งต่างๆ

ครูเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้พันธกิจของโรงเรียนคาทอลิกบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ครูตระหนักถึงบทบาทและการดำเนินชีวิตในฐานะครูว่าเป็นกระแสเรียก ซึ่งเรียกร้องจากครูไม่ใช่ในฐานะของการมีอาชีพครู ครูเป็นผู้ให้การอบรมด้วยการดำเนินชีวิตเป็นพยาน ทั้งนี้ด้วยความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร ดังนั้นครูต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดีทั้งในด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทางด้านจิตวิญญาณ และชีวิตความเป็นอยู่อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการหล่อเลี้ยงกระแสเรียกความเป็นครู

---

[102]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน : พยานยืนยันความเชื่อ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 71-79.

และในส่วนของความสำคัญของครูโรงเรียนคาทอลิกนี้ เอกชัย ชิณโคตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า” และได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบุคลากรว่า บุคลากรโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้าต้องมีวิญญาณของความเป็นครู เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รู้วิชาครู สามารถสร้างแรงบันดาลใจ (power of inspiration) ให้กับผู้เรียน ตระหนักว่าการเป็นครูเป็นกระแสเรียก (vacation) จากพระเจ้า เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ เป็นแม่พิมพ์และเป็น ปูชนียบุคลของนักเรียน เป็นมโนธรรมของสังคม มีความภักดีต่อองค์การ และเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนจะต้องเป็นคนมีคุณธรรม (veritas) มีความยุติธรรม ความรัก (caritas) เรียบง่าย ซื่อสัตย์ มีอุดมการณ์ มีชีวิตภาวนา มีความรับผิดชอบ อุทิศตนและสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนและสังคมส่วนรวม และประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี (gravitas) โรงเรียนคาทอลิกจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกคนอย่างต่อเนื่องจริงจัง ทั้งในด้านวิชาการ ด้านจิตวิญญาณ บุคลากรครูต้องเป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นครูมืออาชีพ เป็นครูด้วยจิตวิญญาณ และสามารถเป็นผู้นำด้านจิตวิญญาณที่แท้จริง เปี่ยมด้วยปัญญาบารมี รักความยุติธรรม ยืนอยู่ข้างคนจน คนถูกเอารัดเอาเปรียบ และไม่ได้รับความเป็นธรรม มีชีวิตที่เรียบง่าย พอดี และพอเพียง รู้ตัวเอง รู้จักโลก รู้จักท้องถิ่น ให้เกียรติคนอื่น เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นคน ตระหนักว่าทุกคนเท่าเทียมกันในความเป็นคน เป็นบุตรของพระเจ้า[103]

บทบาทของรัฐและสังคม

พระศาสนจักรคาทอลิกมีความเห็นถึงบทบาทของรัฐและสังคมร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ทั้งรัฐและโรงเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกันและต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคน

โรงเรียนคาทอลิกต้องเสวนาด้วยไมตรี และอย่างสร้างสรรค์กับเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งนี้การเสวนาและการประสานงานอยู่บนพื้นฐานของความเคารพ และการยอมรับบทบาทของกันและกันและบนความมุ่งมั่นร่วมกันที่มีต่อมนุษยชาติ โรงเรียนคาทอลิกต้องเต็มใจอยู่ในระบบโรงเรียนตามบทบัญญัติของรัฐ ทั้งนี้ด้วยความเคารพต่อชีวิตและเสรีภาพในการนับถือศาสนา รัฐมีหน้าที่ประการหนึ่งคือ การจัดให้พลเมืองมีส่วนในชีวิตด้านวัฒนธรรมตามสมควร ได้รับการเตรียมให้ถือหน้าที่และสิทธิพลเมืองตามที่ควร รัฐจัดให้เด็กมีสิทธิได้รับการอบรมในโรงเรียนอย่างสมควร คอยควบคุมสมรรถภาพของครูอาจารย์ ดูแลสุขภาพของนักเรียน พัฒนาระบบการศึกษาทั้งหมด

---

[103]เอกชัย ชิณโคตร, “วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549), 264.

โดยคำนึงถึงเงินอุดหนุน และละเว้นการผูกขาดเรื่องโรงเรียนทุกชนิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดต่อสิทธิมนุษยชนที่มีตั้งแต่เกิด[104] บ้านเมืองมีหน้าที่ปกป้องและป้องกันเสรีภาพของพลเมือง จึงมีข้อผูกมัดตามหลักยุติธรรมแบบจำแนกถึงรายบุคคล ที่จะสร้างหลักประกันในการจัดสรรเงินช่วยเหลือเพื่อผู้ปกครองมีเสรีภาพในการเลือกโรงเรียนสำหรับบุตรหลานของตนอย่างแท้จริงตามที่มโนธรรมของเขาเรียกร้อง รัฐมีหน้าที่ทำให้เกิดความเสมอภาคอย่างแท้จริงสำหรับโรงเรียนเอกชน (ในการส่งเสริมของรัฐ) และในเวลาเดียวกันต้องให้ความเคารพต่อโครงการศึกษาของโรงเรียน (educational project)[105] สารของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16 เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันสันติภาพสากล 1 มกราคม พ.ศ.2555 เรียกร้องให้รัฐ ผู้นำของรัฐ สนับสนุนด้านการศึกษาว่า ข้าพเจ้าเรียกร้องบรรดาผู้นำทางการเมือง ให้ความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรมแก่บรรดาครอบครัวและสถาบันการศึกษาต่างๆ ในการใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตนเพื่อให้การศึกษาบิดามารดาได้รับการสนับสนุนในการทำหน้าที่ และสามารถเลือกโรงเรียนได้อย่างเสรี ให้ท่านให้หลักประกันว่าจะไม่มีเด็กคนใดที่ถูกปฏิเสธต่อการเข้าถึงการศึกษา[106]

โรงเรียนคาทอลิกมีความสัมพันธ์กับรัฐในฐานะของการเป็นพลเมืองของรัฐ มีหน้าที่ปฏิบัติตามตามกฎหมายของรัฐตราบใดที่กฎหมายไม่ขัดกับธรรมชาติของโรงเรียนคาทอลิก โดยเฉพาะการเคารพสิทธิเสรีภาพตามหลักแห่งกฎหมายและสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้รัฐมีหน้าที่ในการสนับสนุนโรงเรียนอย่างเสมอภาคกันทั้งโรงเรียนของรัฐและโรงเรียนของเอกชน ทั้งในแง่ของการเงิน และการส่งเสริมดูแลควบคุมด้านคุณภาพของการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเลือกโรงเรียนสำหรับบุตรหลานได้อย่างอิสระตามมโนธรรมของตน

ความเป็นชุมชนเป็นหัวใจของโรงเรียนคาทอลิกและการใช้การศึกษาอบรมด้วยวิถีจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน กล่าวคือการสร้างอาณาจักรของพระเจ้า[107] จึงถือเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญ

---

[104]พระสันตะปาปาปอลที่ 6, **คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม**, ข้อ 6.

[105]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556), ข้อ 17.

[106]พระสันตะปาปาเบเนดิก ที่ 16, **สารเนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันสันติภาพสากล 1 มกราคม พ.ศ.2555** (กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนาสังคม แผนกความยุติธรรมและสันติ, 2554), 6-7.

[107]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ.2012-2015** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2012), 36.

ของโรงเรียนที่สร้างความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน บ้าน วัด ชุมชน สังคม รัฐ ร่วมมือกันในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน

แนวคิดการจัดการศึกษาคาทอลิก ของพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย ตามแผนอภิบาล ค.ศ. 2010-2015

แนวคิดในการจัดการศึกษาคาทอลิก ของพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และจาก ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย แผนงานของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย และเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 สามารถนำมาสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

การจัดการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยมีประวัติความเป็นมาสืบเนื่องตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาและสืบต่องานด้านการศึกษามาจนถึงปัจจุบัน ปัจจุบันโรงเรียนคาทอลิกมีฐานะเป็นโรงเรียนเอกชน ซึ่งอยู่ในสังกัดของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)กระทรวงศึกษาธิการ และการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกอยู่ภายใต้การดูแลของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยและสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย เพื่อทราบเรื่องการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ในที่นี้มีการนำเสนอ ได้แก่ ความเป็นมาของการจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย การจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

ความเป็นมาของการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยเริ่มจากการที่มิชชันนารีเข้ามาพร้อมกับคณะทูตและพ่อค้า เพื่อการสร้างสัมพันธไมตรีและการค้าขาย พร้อมรับราชการในหน่วยงานต่างๆ และการจัดตั้งสถานศึกษาเพื่อ การสอนและการเผยแพร่ธรรม การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยมีการพัฒนาการศึกษาตามระบบการศึกษาไทย และแนวทางการจัดการศึกษาของพระศาสนจักร-คาทอลิกโดยเฉพาะภายหลังสังคายนาวาติกันที่สอง

ความเป็นมาของการจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยกล่าวได้ว่าเริ่มต้นตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา รัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ในปี พ.ศ. 2056 ศาสนาคริสต์เข้ามาในแผ่นดินไทย โดยมิชชันนารีชาวฮอลันดาหรือโปรตุเกสที่เข้ามาพร้อมกับคณะทูตที่มาสร้างสัมพันธ์ทางการค้าอย่างเป็นทางการกับกรุงศรีอยุธยา นอกจากบทบาทในการค้าขายแล้วยังมีกิจกรรมอื่นๆ เช่น การรับราชการทหาร การฝึกสอนทหารใช้อาวุธปืน การช่วยในการสงคราม เป็นต้น โดยได้

สร้างที่พักอาศัยอยู่ในกรุงศรีอยุธยาเรียกว่า “ค่ายโปรตุเกส” นอกจากชาวโปรตุเกสยังมีชาวตะวันตกชาติอื่นๆ เข้ามาสร้างสัมพันธไมตรีกับกรุงศรีอยุธยาและมิชชันนารีจากประเทศเหล่านี้เดินทางเข้ามาด้วย เช่น สเปน อังกฤษ และฝรั่งเศส เป็นต้น ซึ่งชาวต่างประเทศและมิชชันนารีเหล่านี้มีอิทธิพลต่อกรุงศรีอยุธยาในหลายด้านรวมถึงด้านการศึกษา

ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ชาวฝรั่งเศสมีบทบาทมากในกรุงศรีอยุธยา พร้อมกับบทบาทของมิชชันนารีชาวฝรั่งเศสในสังคมเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะคณะมิชชันนารีชาวฝรั่งเศสคือ “คณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส (Missions Etrangeres De Paris: M.E.P.)” ซึ่งดำเนินงานตามนโยบายของสมณกระทรวงเผยแผ่ความเชื่อ (Propaganda Fide) ของพระศาสนจักรคาทอลิก สมเด็จพระนารายณ์มหาราชพระราชทานที่ดินที่บ้านปลาเห็ด (Banphahet) เพื่อสร้างโบสถ์คริสตศาสนา โรงเรียน และบ้านพักมิชชันนารี พระสังฆราช ปีแอร์ ลังแบร์ต เดอ ลา มอตต์ (Pierre Lambert De La Motte) หรือ มุขนายกแห่งเบริธ (Berythe) แห่งคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีส ซึ่งได้รับมอบหมายจากสมเด็จพระสันตะปาปา (Pope) ให้เผยแผ่ศาสนาคริสต์แถบประเทศตะวันออกไกล และในปี พ.ศ. 2208 พระสังฆราช ลามอตต์สร้างโรงเรียนแห่งแรกขึ้นในกรุงศรีอยุธยาเรียกว่า “วิทยาลัยทั่วไปหรือเจเนอรัลคอลเลจ (General College) หรือโรงเรียนสามเณร” เพื่อให้การศึกษาแก่เยาวชนที่เตรียมตัวเป็นบาทหลวง และรับเด็กชายอื่นๆ เข้าเรียนด้วย มีการจัดเรียนวิชาเหมือนกับในประเทศฝรั่งเศส ทั้งวิชาทั่วไปและวิชาที่เกี่ยวกับศาสนา กล่าวได้ว่าโรงเรียนแห่งนี้เป็นโรงเรียนคาทอลิกแห่งแรกในประเทศไทย และเมื่อมิชชันนารีได้ออกเผยแผ่ศาสนาตามหัวเมืองต่างๆ ได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้น เช่น ภูเก็ต (พ.ศ.2214) ลพบุรี (พ.ศ.2216) บางกอก (พ.ศ.2217) พิษณุโลก (พ.ศ.2218) จันทบุรี (พ.ศ.2250) เป็นต้น โรงเรียนคาทอลิกเหล่านี้ถือว่าเป็นโรงเรียนคาทอลิกที่ให้บริการทางด้านการศึกษาแก่บุคคลทั่วไป แม้ว่าจะไม่ได้มีลักษณะเช่นเดียวกับโรงเรียนในปัจจุบัน นอกจากนี้มีการส่งเสริมการศึกษาของสตรีด้วย โดยพระสังฆราชลามอตต์ เชิญให้นักบวชหญิงจากฝรั่งเศสมาฝึกหัดสตรี และก่อตั้งคณะนักบวชหญิงเป็นคณะแรกในประเทศไทยปี พ.ศ.2215 ใช้ชื่อว่า “คณะรักไม้กางเขน” มีหน้าที่ดูแลโบสถ์ ช่วยเหลือบาทหลวง และเป็นครูสอนเยาวชนหญิงและแม่บ้าน การจัดการศึกษาของมิชชันนารีลดบทบาทลงหลังรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเรื่อยมา

สมัยกรุงธนบุรี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกอบกู้เอกราชและสถาปนากรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวง พระองค์ทรงเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศเพื่อการค้าขาย และติดต่อกับมิชชันนารีเพื่อให้ชาวตะวันตกเข้ามาค้าขาย พระองค์ทรงพระราชทานที่ดินสำหรับสร้างวัดคือ

วัดซางตาครู้ส ซึ่งต่อมาได้สร้างโรงเรียน มิชชันนารีเดินทางเข้ามาเพิ่มมากขึ้นในระยะเริ่มต้นของรัชสมัยนี้

สมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงโปรดรื้อฟื้นความสัมพันธไมตรีกับชาวต่างประเทศ และสนับสนุนการค้า ทรงโปรดให้มิชชันนารีชาวตะวันตกเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งต่อมามีการสร้างโบสถ์และโรงเรียนทั้งในเขตเมืองหลวงและในหัวเมืองต่างๆ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว มิชชันนารีจัดตั้งโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยจัดการศึกษาให้กับคนไทยพร้อมกับการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ มีการกำหนดนโยบายให้พยายามจัดตั้งโรงเรียนในทุกโบสถ์คาทอลิก และจัดตั้งเป็นโรงเรียนทั้งโรงเรียนสำหรับเด็กชายและโรงเรียนสำหรับเด็กหญิง และเป็นการจัดการศึกษาแบบให้เปล่า การศึกษาคาทอลิกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นโดยเฉพาะในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอนุญาตให้มีการเผยแผ่ศาสนาและจัดตั้งโรงเรียนได้อย่างเสรี พระสังฆราชปัลเลอกัวซ์ มิชชันนารีชาวฝรั่งเศสได้ทุ่มเทให้กับการจัดการศึกษา ส่งผลให้การศึกษาคาทอลิกเจริญมากยิ่งขึ้น และงานด้านการศึกษาคาทอลิกได้รับการสานต่องานมาเป็นลำดับ ทั้งนี้ด้วยการทุ่มเทจัดการศึกษาให้กับเด็กไทยของมิชชันนารี บาทหลวงพื้นเมือง และภคินีพื้นเมือง ถึงแม้ว่าในขณะนั้นความสนใจเข้าศึกษาในโรงเรียนได้รับความสนใจน้อยจากประชาชนทั่วไป การจัดการศึกษาคาทอลิกเป็นการจัดให้ผู้เตรียมตัวเป็นบาทหลวง และเยาวชนโดยทั่วไปพร้อมกัน ในระยะต่อมามีคณะมิชชันนารีและคณะนักบวชต่างๆ เข้ามาในประเทศไทยเพื่อจัดการศึกษาจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่น คณะภารดาเซนต์ คาเบรียล คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ต คณะภคินีอูร์สุลิน คณะซาเลเซียน เป็นต้น คณะนักบวชเหล่านี้ได้จัดตั้งโรงเรียนและใช้หลักการของคณะนักบวชของตนเป็นแนวทางจัดการศึกษา การจัดการศึกษาคาทอลิกตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นการจัดการศึกษาคาทอลิกมีลักษณะคือ “คริสตังที่นำเด็กบุตรหลานของชาวคริสตังในค่ายมาอบรม สั่งสอนให้เป็นคริสตังที่ดี และเด็กต่างศาสนาเพื่อเข้ามานับถือศาสนาคริสตัง โดยเรียนคำสอนและหัดอ่านเขียนพื้นฐานเพื่อให้สามารถอ่านหนังสือศาสนาได้ วิธีการจัดการเรียนการสอนมีการนำเด็กเข้ามาเรียนในสถานที่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นโรงเรียน น่าจะใช้การบรรยายและฝึกปฏิบัติทักษะภาษาตามที่นิยมใช้ในยุโรปสมัยนั้น ทั้งนี้โรงเรียนคาทอลิกประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษากล่าวคือ “สามารถจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการ ของรัฐ ชนชั้นสูง ข้าราชการและชาวจีนได้เป็นอย่างดี โดยกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต้องการพัฒนาตามแบบอย่าง ตะวันตก ขณะเดียวกันสถานศึกษาเหล่านี้

ให้การศึกษาอบรมทั้งเด็กที่มีฐานะ เด็กถูกทอดทิ้งและเด็กกำพร้า ในสมัยต่อๆ มานักเรียนคงเพิ่มจำนวนมากขึ้น"[108]

ปัจจุบันการศึกษาคาทอลิกได้รับการดูแลเอาใจใส่จากองค์กร 2 องค์กร คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชนและสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยหรือสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก(ประเทศไทย) ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานของสภาพระสังฆราช-คาทอลิกแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานและกำกับติดตามนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกและสถาบันที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามคำสอนและแนวโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิกโดยเฉพาะจากสมณกระทรวงการศึกษา-คาทอลิก (Congregation for Catholic School) ทั้งนี้ภายหลังการสังคายนาวาติกันที่ 2 พระศาสนจักรคาทอลิกเปลี่ยนท่าทีการจัดการศึกษาใหม่ คือ "เปิดรับบุคคลต่างศาสนา ตลอดจนวัฒนธรรม ค่านิยมของบุคคลภายนอกศาสนาเพิ่มมากขึ้น การจัดการศึกษายังคงยึดหลักจิตตารมณ์ทางศาสนาควบคู่กับการปฏิบัติตามแผนการศึกษาและนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนคล้ายคลึงกับโรงเรียนของรัฐบาล โดยยังมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เป็นเรื่องของความเชื่อทางศาสนาและการรับใช้สังคมดูแลผู้ด้อยโอกาส"[109]

การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยเริ่มต้นจากการเผยแพร่ศาสนาและการจัดการเรียนสำหรับผู้ที่มีความเชื่อทางศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก และ/หรือผู้ที่สนใจทางด้านศาสนา ซึ่งเป็นการสอนความเชื่อทางศาสนาควบคู่กับวิชาความรู้ การจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยเจริญก้าวหน้าพร้อมกับการพัฒนาระบบการศึกษาของไทย ซึ่งภายหลังสังคายนาวาติกันที่สองการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกเปิดรับทุกคนเข้าศึกษา และจัดการเรียนการสอนตามระบบการศึกษาไทย

---

[108]กันตพงศ์ จิตต์กล้า, "สถานภาพโรงเรียนคาทอลิกช่วงปฏิรูปการศึกษาสมัยรัชกาลที่ 5" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสศึกษา ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), บทคัดย่อ.

[109]ปิยนุช สุวรรณทัต, "วิวัฒนาการของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโดยมิชชันนารีนิกายโรมันคาทอลิก" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2540), บทคัดย่อ.

การจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

การศึกษาคาทอลิกมีบทบาทด้านการศึกษาในสังคมไทยสืบเนื่องต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน การจัดการศึกษาคาทอลิก พัฒนาตามความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาของสังคมไทย ในขณะเดียวกันพัฒนาไปตามแนวนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิกสากลและพระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทย เพื่อทราบถึงการจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย นำเสนอ ได้แก่ การบริหารโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย การจัดการศึกษาตามนโนบายของพระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทย

การบริหารโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยถือเป็นองค์กรหนึ่งภายใต้การดูแลของพระศาสนจักร-คาทอลิกในประเทศไทย เพื่อทราบเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย เห็นควรนำเสนอเกี่ยวกับ หน่วยงานรับผิดชอบโรงเรียนคาทอลิก การแบ่งเขตการปกครองพระศาสนจักร-คาทอลิกในประเทศไทย การแบ่งประเภทโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

หน่วยงานรับผิดชอบโรงเรียนคาทอลิก

ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยหรือพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย อยู่ภายในการดูแลของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีพระสังฆราชหรือมุขนายกเป็นหัวหน้าปกครองในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ เรียกว่า “สังฆมณฑล” สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้แบ่งงานออกเป็นฝ่ายและหน่วยงานต่างๆ เพื่อการดำเนินงานของคริสต์ศาสนาในประเทศไทย โดยฝ่ายที่ดูแลงานด้านการศึกษาเรียกว่า กรรมาธิการฝ่ายธรรมทูตและการศึกษาคาทอลิก โดยมีหน่วยงานดูแลด้านการศึกษาคาทอลิกคือ กรรมการคาทอลิกเพื่อการศึกษา หรือ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย (Catholic Education Council of Thailand) ซึ่งมีหน้าที่ดูแล ส่งเสริมการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

การแบ่งเขตการปกครองพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย

ระยะเริ่มแรกมิชชันนารีเข้ามาเผยแผ่ศาสนาในประเทศไทยมีอาณาเขตของการดูแลครอบคลุมหลายประเทศในแถบทวีปเอเชีย ใน ปี พ.ศ. 2212 จัดตั้งเป็นเขตการปกครองทางศาสนาเรียกว่า “เทียบสังฆมณฑลสยาม” (Vicariate Apostolic of Siam) ต่อมาในปี พ.ศ. 2424 ได้แยกเทียบสังฆมณฑลสยามออกเป็น “มิสซังลาว” ซึ่งจะดูแลครอบคลุมบริเวณทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยและประเทศลาว ต่อมาเขตประเทศลาวแยกออกไป และมิสซังลาวได้เปลี่ยนชื่อเป็น “มิสซังท่าแร่-หนองแสง” ซึ่งปัจจุบันเขตการปกครองศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย แบ่งเป็น 2 เขต คือ มิสซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ และมิสซัง

โรมันคาทอลิกท่าแร่-หนองแสง รวมเรียกว่าพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งภายหลังสังคายนาวาติกันที่ 2 พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยแบ่งเขตการปกครองทางศาสนาคริสต์ออกเป็น 10 สังฆมณฑล (จำนวน 2 อัครสังฆมณฑล และ จำนวน 8 สังฆมณฑล) ได้แก่

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ คือ กรุงเทพฯ นครปฐม นนทบุรี สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ฉะเชิงเทรา (บางส่วน) นครนายก (เฉพาะอำเภอบ้านนา) สมุทรปราการ สมุทรสาคร

อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ คือ สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์ มุกดาหาร

สังฆมณฑลราชบุรี รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ คือ กาญจนบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี

สังฆมณฑลจันทบุรี รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ คือ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา(บางส่วน) ชลบุรี ตราด นครนายก(บางส่วน) ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว

สังฆมณฑลเชียงใหม่ รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ คือ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน

สังฆมณฑลอุดรธานี รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ คือ อุดรธานี ขอนแก่น หนองคาย หนองบัวลำพู บึงกาฬ

สังฆมณฑลอุบลราชธานี รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ คือ อุบลราชธานี มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ

สังฆมณฑลนครราชสีมา รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์

สังฆมณฑลนครสวรรค์ รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ คือ นครสวรรค์ กำแพงเพชร สุโขทัย ตาก พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ลพบุรี ชัยนาท อุทัยธานี สิงห์บุรี สระบุรี

สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี รับผิดชอบเขตพื้นที่จังหวัดต่างๆ คือ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง กระบี่ พังงา พัทลุง ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี สงขลา นราธิวาส ตรัง ปัตตานี สตูล ยะลา

การแบ่งประเภทโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย จำแนกโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อให้สอดคล้องกับสถานภาพของเจ้าของโรงเรียนผู้นับถือศาสนาคริสต์นิกาย

โรมันคาทอลิก ได้แก่ โรงเรียนคาทอลิกของสังฆมณฑล โรงเรียนคาทอลิกของนักบวช และโรงเรียนคาทอลิกของฆราวาส

โรงเรียนคาทอลิกของสังฆมณฑล หรือโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล เป็นโรงเรียนที่สังฆมณฑลเป็นเจ้าของ โดยโรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการภายใต้การดูแลของฝ่ายการศึกษาของแต่ละสังฆมณฑล ซึ่งมีการมอบหมายให้พระสงฆ์พื้นเมืองหรือบาทหลวงประจำสังฆมณฑล นักบวชชาย หรือนักบวชหญิง หรือฆราวาส เป็นผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งแต่ละสังฆมณฑลมีการดำเนินงานภายใต้นโยบายการศึกษาของแต่ละสังฆมณฑล

โรงเรียนคาทอลิกของนักบวช โรงเรียนเอกชนคาทอลิกของนักบวชในประเทศไทยดำเนินการบริหารจัดการโดยการดูแลของคณะนักบวชแต่ละคณะ การจัดการศึกษามีจุดเน้นตามความมุ่งหมายของแต่ละคณะ ซึ่งคณะนักบวชแบ่งเป็นคณะนักบวชชาย และคณะนักบวชหญิง สำหรับในประเทศไทยคณะนักบวชที่จัดการศึกษาในลักษณะโรงเรียน เช่น ภารดาคณะเซนต์คาเบรียล ภารดาคณะลาซาล คณะซาเลเซียน คณะรอยแผลศักดิ์สิทธิ์แห่งพระเยซูคริสตเจ้า คณะพระมหาไถ่ คณะอุร์สุลิน คณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ คณะพระกุมารเยซู คณะพระหฤทัย-ของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพมหานคร คณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร คณะนักบุญยอแซฟแห่ง-การประจักษ์ คณะลาซาลซิสเตอร์ คณะผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ คณะรักกางเขนแห่งอุบลราชธานี คณะรักกางแขนแห่งท่าแร่ คณะรักกางเขนแห่งจันทบุรี คณะภคินี พระราชินีมาเรีย สถาบันธิดาพระราชินีมาเรีย เป็นต้น

โรงเรียนคาทอลิกของฆราวาส ดำเนินการบริหารภายใต้การอำนวยการหรือการบริหารของฆราวาสที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เช่น กลุ่มโรงเรียนเซนต์จอห์น กลุ่มโรงเรียนสารสาสน์ โรงเรียนธรรมาภิรักษ์ โรงเรียนอุดมวิทยาราชบุรี โรงเรียนเพ็ญสมิทธิ์ โรงเรียนเศรษฐบุตรอุปถัมภ์ เป็นต้น

ลักษณะของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

โรงเรียนคาทอลิกและสถาบันการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ.2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 และพระราชบัญญัติสถาบันการศึกษาเอกชน พ.ศ.2546 ซึ่งทำให้โรงเรียนคาทอลิกสามารถจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบ โดยโรงเรียนและสถาบันการศึกษาคาทอลิกจัดการศึกษาครอบคลุมทุกระดับการศึกษา ได้แก่ การศึกษาก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ซึ่งสถาบันการศึกษาคาทอลิก ได้แก่ โรงเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาหรือวิทยาลัยเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย

การจัดการศึกษาตามนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย

การจัดการศึกษาตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทย ประกอบด้วย การจัดการศึกษาตามนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย การจัดการศึกษาตามนโยบายของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย การจัดการศึกษาตามนโยบายของฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยจัดทำแผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 อภิบาลชุมชนศิษย์พระคริสต์ร่วมพันธกิจแบ่งปันข่าวดี โดยในส่วนของการศึกษากำหนดไว้ในบทที่ 6 การศึกษาอบรมแบบคาทอลิก[110]

พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยตระหนักว่า เป็นหน้าที่ของพระศาสนจักรที่จะต้องทำให้สถานศึกษาคาทอลิกแสดงเอกลักษณ์ของตนให้เด่นชัด โดยมีพระคริสตเจ้าเป็นรากฐาน มุ่งมั่นให้สถานศึกษาคาทอลิกเป็นสนามการประกาศข่าวดีแก่ทุกคน โดยสร้างบรรยากาศคาทอลิก สอนคำสอน ปลูกฝังความเชื่อ ผสมผสานวัฒนธรรมกับความเชื่อ และความเชื่อกับชีวิต ซึ่งมีผลถึงคุณภาพการอบรมคุณธรรม จริยธรรมตามคุณค่าพระวรสาร การบริหารสถานศึกษา การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบ

การศึกษาอบรมแบบคาทอลิกจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนามนุษย์ทุกมิติ ทั้งในด้านร่างกายและจิตวิญญาณ สติปัญญา จิตใจ สังคม อารมณ์ โดยมีพื้นฐานอยู่ที่องค์พระคริสตเจ้า ส่งเสริมศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์ทุกคน เป็นพยานถึงความรัก การรับใช้และเมตตาธรรม ประกาศพระคริสตเจ้าแก่บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน สถานศึกษาคาทอลิกยังต้อง เน้นการช่วยเหลือเด็กยากจน ด้อยโอกาสและเด็กพิการให้ได้รับการศึกษาโดยเท่าเทียมกัน พระคริสตเจ้าผู้รักและใกล้ชิดกับเด็กๆ ทรงเผยให้เราเห็นถึงผลงานของการศึกษาตามแบบพระคริสตธรรมในพระวาจาของพระองค์ที่ว่า “ผู้ใดต้อนรับเด็กเล็กๆ เช่นนี้ในนามของเรา ก็ต้อนรับเรา” (มก.9:37) และเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นพระพรจากพระเจ้าเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกาศข่าวดี สถานศึกษาคาทอลิกจึงควรใช้วิทยาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นเครื่องมือในการบริหารและจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม จัดให้มีสื่อศึกษาเพื่อให้นักเรียนนักศึกษารู้จักเลือกบริโภคสื่อ และใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องเหมาะสม

พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยกำหนดงานอภิบาลในการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก ดังนี้

---

[110]สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **แผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2553), 37-40.

1. สถานศึกษาคาทอลิกได้รับการปฏิรูปอย่างจริงจังและเปิดใจให้เป็นสนามแห่งการอบรมและเป็นฐานแห่งการประกาศข่าวดีในบริบทของสังคมไทย โดยการสร้างอัตลักษณ์ของการศึกษาอบรมในสถานศึกษาคาทอลิกให้เด่นชัด และมีเอกภาพ จนกระทั่งทุกคนที่เข้ามามีส่วนในการศึกษาอบรมแบบคาทอลิกได้ซึมซับคุณค่าของพระวรสารจนปรากฏในการดำเนินชีวิต

1.1 ให้การศึกษาอบรมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในเรื่องคุณค่าและความหมายที่แท้จริงของการเป็นสถานศึกษาคาทอลิก ในการผสมผสานวัฒนธรรมกับความเชื่อและความเชื่อกับชีวิต

1.2 ทำให้คุณค่าพระวารสาร ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา และชีวิตภาวนาอยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนทุกกิจกรรม โดยมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักรักและรับใช้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น เสริมสร้างสังคมที่ดีงาม และเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

1.3 เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนในการจัดให้เด็กคาทอลิกทุกคนต้องได้รับการศึกษาอบรมและได้เรียนคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก เพื่อปลูกฝังความเชื่อให้เข้มแข็ง บำรุงหล่อเลี้ยงชีวิตตามจิตตารมณ์ของพระคริสตเจ้า

1.4 จัดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก เพื่อทำหน้าที่ช่วยงานอภิบาลในสถานศึกษา ครอบครัว วัด และชุมชน ซึ่งครอบคลุมถึงการให้ความรู้และปฏิบัติงานด้านศาสน-สัมพันธ์และงานกิจเมตตา

1.5 จัดให้มีครูจิตตาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก ในจำนวนที่มีอัตราส่วนสอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

1.6 จัดให้มีการสอนคุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ โดยอาศัยคุณค่าพระวรสาร สำหรับสถานศึกษาคาทอลิก

1.7 จัดให้มีการอบรมเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศาสตร์ศึกษา และนิเวศวิทยา ในสถานศึกษาคาทอลิก

2. สถานศึกษาคาทอลิกมีพันธกิจในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนผู้รอโอกาสในรูปแบบต่างๆ

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรที่ขึ้นกับพระศาสนจักรคาทอลิก มีฐานะเป็นองค์กรสูงสุดในการดูแลพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการจัดการศึกษาคาทอลิก ซึ่งได้ออกแผนงานเพื่อให้โรงเรียนคาทอลิกได้มีการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก

ระเบียบข้อบังคับ และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยหรือสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศ-ไทย) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลส่งเสริมการจัดการศึกษาสถาบันการศึกษาคาทอลิก ซึ่งสภาการศึกษาคาทอลิกมีการออกระเบียบข้อบังคับ นโยบาย และแผนงานในการจัดการศึกษา ได้แก่ (1) แผนงานของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย (2) แนวนโยบายของสภาการศึกษาคาทอลิก-แห่งประเทศไทยในการประชุมสัมมนาสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทยประจำปีการศึกษา 2553 (3) แผนงานของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายหลัก เป้าหมายรอง และยุทธศาสตร์ ปี 2555-2557

ในระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย[111] และในแนวนโยบายของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย กำหนด แนวคิดปรัชญาการศึกษาคาทอลิก นโยบายของการศึกษาคาทอลิก ความรับผิดชอบต่อนักเรียนนับถือศาสนาอื่น และได้กำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจของการศึกษาคาทอลิก ค.ศ.2000

แนวคิดการศึกษาคาทอลิก

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย นำเสนอแนวคิดปรัชญาการศึกษาคาทอลิก โดยยึดตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกที่ปรากฏในเอกสารต่างๆ ของพระศาสนจักร-คาทอลิก ดังนี้ (1) การศึกษาที่แท้จริงมิใช่จำกัดอยู่ที่การถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่เป็นการส่งเสริมศักดิ์ศรีของมนุษย์ และมิตรภาพที่ลึกซึ้ง และเป็นการเตรียมทางสำหรับพระคริสตเจ้า ซึ่งเป็นองค์ความจริง (2) บิดามารดาเป็นผู้อบรมสำคัญคนแรกของลูก หน้าที่อบรมของพ่อแม่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวด จนว่าถ้าขาดการอบรมของพ่อแม่ ก็ยากที่จะหาการอบรมอื่นใดมาทดแทนได้ (3) เป้าหมายของการสอนที่โรงเรียนคือ การให้การศึกษาอบรม ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาตนจากภายใน ช่วยสร้างอิสรภาพจากภาวะปิดกั้นใดๆ เพื่อให้เข้าเจริญขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (4) สถาบันที่เรียกว่าโรงเรียน เยาวชนเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่เปิดตนเองต่อชีวิตอย่างที่เป็นและสร้างทัศนคติเด็ดเดี่ยวต่อชีวิตอย่างที่ควรจะเป็นให้เกิดขึ้นภายในตนเอง (5) ลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของการให้การศึกษาคาทอลิก ซึ่งนับว่ามีความสำคัญสูงสุดต่อนักการศึกษาคาทอลิก คือ การสื่อความจริง (6) เพื่อบรรลุเป้าหมายในกระบวนการศึกษา คำพูดของครู การเป็นประจักษ์

---

[111]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติ** (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), 10-16.

พยานของครู การสนับสนุนให้กำลังใจและความช่วยเหลือของครู คำแนะนำของครูและการแก้ไขสิ่งผิดในตัวนักเรียน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญในการบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ทั้งสิ้น ซึ่งจะต้องเป็นที่เข้าใจเสมอว่า หมายรวมถึงความสำเร็จทางวิชาการ พฤติกรรมเชิงจริยธรรม และมิติด้านศาสนาอีกด้วย (7) การอยู่ร่วมกันฉันท์พี่น้อง นับเป็นหัวใจของการศึกษาคาทอลิก โรงเรียนไม่เพียงสอนด้วยวาจา แต่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในโรงเรียนต้องแสดงความจริงอันนี้ การศึกษาต้องชี้นำมนุษย์ให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นเยี่ยงพี่น้องในทุกสังคมของชีวิต และการกระทำเช่นนี้เขาจะสามารถสร้างสังคมแห่งความรักได้ในครอบครัว ในที่ทำงาน หมู่บ้าน ประเทศชาติ และในโลก

นโยบายของการศึกษาคาทอลิก

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย กำหนดนโยบายของการศึกษาคาทอลิก คือ (1) บิดามารดาเป็นผู้ให้การอบรมที่สำคัญที่สุด อันดับแรกของบุตร (2) โรงเรียนไม่เพียงแต่ต้องพัฒนาผู้เรียนด้านเชาว์ปัญญาเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาเขาให้มีเสรีภาพและความรับผิดชอบส่วนบุคคล มีวิจารณญาณ รู้จักเลือก และในขณะที่มุ่งสร้างมิตรภาพระหว่างนักเรียนที่แตกต่างทางภูมิหลังนั้น โรงเรียนพึงถ่ายทอดมรกดทางวัฒนธรรมและค่านิยมควบคู่ไปกับการเตรียมเขาให้พร้อมทางวิชาชีพ (3) โรงเรียนพึงเป็นศูนย์กลางให้ครู ครอบครัว สมาคมต่างๆ และชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการจรรโลง และสรรค์สร้างวัฒนธรรม อารยะธรรม ศาสนา และสังคม (4) ในขณะที่สถาบันการศึกษาคาทอลิกยึดมั่นในหลักการเฉพาะของตน สถาบันก็ปรับระบบเพื่อรับการพัฒนาและวิธีการใหม่ๆ ทางวิทยาศาสตร์ (5) บุคคลซึ่งนับว่ามีกระแสเรียกสูงและสำคัญยิ่ง คือ บรรดาผู้ที่เป็นครู การเป็นครูเรียกร้องคุณสมบัติพิเศษทางปัญญาและจิตใจ ต้องอาศัยการเตรียมคนอย่างดี และพร้อมเสมอที่จะเปิดรับสิ่งใหม่ รวมทั้งปฏิรูปสิ่งที่มีอยู่เดิม (6) ทุกสถาบันจะทำทุกวิถีทาง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างสถาบันมากยิ่งขึ้น ความร่วมมือเช่นนี้ยังมุ่งพัฒนาสวัสดิการของชุมชนด้วย

ความรับผิดชอบของโรงเรียนคาทอลิกต่อนักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย กำหนดจุดยืนและนโยบายของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ต่อนักเรียนที่นับถือศาสนาอื่น ได้แก่ (1) อบรมเด็กและเยาวชนให้มีความเลื่อมใสศรัทธาในสัจธรรมของศาสนาของตน (2) อบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนทุกศาสนาให้มีทัศนคติที่เห็นอกเห็นใจต่อกัน ด้วยอัธยาศัยไมตรี (3) นำวัฒนธรรมของชาติมาบูรณาการ การปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งทำให้เกิดคุณค่าในศาสนกิจ ในขณะเดียวกันศาสนาจะช่วยจรรโลงและเชิดชูวัฒนธรรมของชาติให้มีคุณค่าสูงขึ้น

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ขอให้โรงเรียนคาทอลิกถือปฏิบัติ ดังนี้ (1) โรงเรียนควรหาครูที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งและถูกต้องของศาสนาอื่นมาสอนศาสนาแก่นักเรียน (2) โรงเรียนควรจัดให้มีครูที่เป็นพุทธมามกะ นำนักเรียนที่นับถือพุทธศาสนาไปร่วมพิธีอย่างชาวพุทธที่ดี โอกาสวันสำคัญของพุทธศาสนา การนำนักเรียนไปฟังธรรมเทศนาที่ศาสนสถานใกล้กับโรงเรียนเป็นครั้งคราวเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน (3) การเชิญพระภิกษุในฐานะผู้รู้มาอบรมเรื่องพุทธศาสนาเป็นครั้งคราวทำได้ด้วยความรอบคอบ (4) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องปรึกษาหารือกับพระสงฆ์เจ้าวัด หรือประมุขของสังฆมณฑลเสียก่อน เมื่อมีการเชิญพระภิกษุหรือผู้นำทางศาสนาอื่น มาประกอบพิธีทางศาสนาในโอกาสพิเศษในโรงเรียน

วิสัยทัศน์ พันธกิจ แนวนโยบาย ของการศึกษาคาทอลิก ค.ศ. 2000

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยกำหนดแนวทางการดำเนินงานของสภาการศึกษาคาทอลิกและเรียกร้องให้โรงเรียนคาทอลิกได้นำไปใช้ดำเนินงานในโรงเรียนคาทอลิก โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ดังนี้

วิสัยทัศน์

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยกำหนดวิสัยทัศน์ บุคคลแห่งการเรียนรู้ ชุมชนที่รักและเอื้ออาทร มุ่งสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ ตามหลักคริสตธรรม (Learning Person, Loving and Caring Community, Reaching for Human Excellence, according to Christian Principles)

บุคคลแห่งการเรียนรู้ คือ (1) บุคคลแห่งการเรียนรู้ คือ บุคคลที่นำข้อมูล ประสบการณ์ มาพิจารณาไตร่ตรอง อย่างสม่ำเสมอ เกิดความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติจนกลายเป็นชีวิตของตน (2) ผู้บริหาร ครู นักเรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ก็ต่อเมื่อแต่ละคนเป็นผู้ใฝ่รู้ แสวงหาความคิดใหม่ๆ ตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด และพัฒนาปรับปรุงความรู้และการปฏิบัติของตนอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหาร ครู นักเรียน ติดต่อสื่อสารต่อกันในบรรยากาศของความไว้วางใจ และโลกทัศน์ที่เปิดกว้าง มีการแบ่งปันความรู้ และการแก้ปัญหาร่วมกัน (3) สิ่งสำคัญ คือ การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งที่สุด เป็นการค้นพบสัจธรรมของชีวิต บุคคลแห่งการเรียนรู้ แสวงหาความจริงของชีวิต อาศัยการไตร่ตรองอย่างสม่ำเสมอ

ชุมชนที่เอื้ออาทร ได้แก่ โรงเรียน คือ กลุ่มบุคคลที่ผูกพันกันด้วยความคิด และอุดมคติ ชุมชนโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และนักเรียน สะท้อนความเป็นประชากรของพระเจ้า โดยการปฏิบัติ “บัญญัติแห่งความ

รัก” ให้ความเคารพ ความเอาใจใส่ เอื้ออาทร ต่อความต้องการของกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างสม่ำเสมอ

มุ่งความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ ได้แก่ (1) การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์เป็นเรื่องของคุณธรรม ความรู้ และการหล่อหลอมบุคคลอย่างเป็นองค์รวม (2) ในมิติบุคคล ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ หมายถึง มนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านจิตวิญญาณ สติปัญญา อารมณ์ และร่างกาย (3) ในมิติทางสังคม ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์หมายถึง มนุษย์ที่รับผิดชอบ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เสียสละ และอุทิศตนเพื่อส่วนรวม กล่าวคือเป็น “คนเพื่อคนอื่น”

พันธกิจ

สถาบันการศึกษาคาทอลิกมุ่งมั่นที่จะดำเนินการ ได้แก่ (1) จัดการศึกษาอบรมที่เสริมสร้างคุณธรรม ความรู้โดยให้ผู้เรียนมีความสุข (2) จัดการศึกษาด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) ให้โอกาสผู้ยากไร้และด้อยโอกาสเข้ารับการศึกษาตามความเหมาะสม (4) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในบรรยากาศแห่งความรักเอื้ออาทร (5) ให้การอภิบาลเพื่อเสริมสร้างคุณค่าของชีวิตครอบครัว (6) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด สถานศึกษา และชุมชนในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ (7) ส่งเสริมบรรยากาศการเสวนาระหว่างศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น (8) เชื่อมโยงความรู้กับวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดความหมายที่แท้จริง สู่การปฏิบัติในชีวิต (9) เป็นประจักษ์พยานถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยชีวิตที่เป็นรูปธรรม (10) จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสร้างสังคมแห่งความจริง ยุติธรรม และสันติ

แนวนโยบายของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยในการประชุมสัมมนาสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทยประจำปีการศึกษา 2553

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยในการประชุมสัมมนาสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทยประจำปีการศึกษา 2553 กำหนดเป้าหมาย พันธกิจ และกระบวนการจัดการศึกษาคาทอลิก เพื่อเป็นแนวทางนำสู่การปฏิบัติ ดังนี้[112]

---

[112]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, “การประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ 1/2553 (23 สิงหาคม 2553),” **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 41 (สิงหาคม 2553 - กรกฎาคม 2554): 72-74.

เป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก

เป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก ได้แก่ (1) หล่อหลอมบุคคลให้มีชีวิตที่มีศักดิ์ศรีตามคุณค่าพระวรสาร และมีความซื่อสัตย์ในการสร้างอาณาจักรของพระเจ้า (2) เป็นสนามของการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า (3) จัดการศึกษาอบรมแบบองค์รวม เพื่อพัฒนามนุษย์ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล (4) สร้างวิจารณญาณในการผสมผสานวัฒนธรรมกับชีวิตด้วยแสงสว่างแห่งความเชื่อ (5) ให้การศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส

พันธกิจโรงเรียนคาทอลิก

พันธกิจเพื่อรองรับเป้าหมายที่ 1 ในการหล่อหลอมบุคคลให้มีชีวิตที่มีศักดิ์ศรีตามคุณค่าพระวรสาร และมีความซื่อสัตย์ในการสร้างอาณาจักรของพระเจ้า คือ (1) สร้างความตระหนักถึงศักดิ์ศรีและเกียรติของมนุษย์ที่ได้รับการสร้างมาตามภาพลักษณ์ของพระเจ้าและมีพระเยซูเจ้าเป็นแบบอย่างที่ครบครัน (2) สร้างวัฒนธรรมแห่งความรัก ยุติธรรม สันติและเสรีภาพ (3) ให้โอกาสทุกคนในการเปลี่ยนแปลงตนเองไปสู่ความดีงาม

พันธกิจที่รองรับเป้าหมายที่ 2 เพื่อเป็นสนามแห่งการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า คือ (1) เป็นชุมชนที่รักและเป็นหนึ่งเดียวกันท่ามกลางความแตกต่างของแต่ละบุคคล โดยเริ่มจากห้องเรียน (2) มีชีวิตเชิงประจักษ์ถึงความรักของพระเจ้าที่ไม่มีเงื่อนไข และไม่เลือกปฏิบัติ

พันธกิจที่รองรับเป้าหมายที่ 3 จัดการศึกษาแบบองค์รวม เพื่อพัฒนามนุษย์ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล คือ (1) จัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งด้านสติปัญญาและจิตวิญญาณ พร้อมทั้งเชื่อมโยงสาระความรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาชีวิตให้มีความสุข (2) จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความต่างและหลากหลายของผู้เรียน เพื่อค้นหาคุณค่าและความจริงของชีวิต

พันธกิจที่รองรับเป้าหมายที่ 4 ในการสร้างวิจารณญาณในการผสมผสานวัฒนธรรมกับชีวิตด้วยแสงสว่างแห่งความเชื่อ คือ (1) มอบเครื่องมือให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการพัฒนาความคิด รู้จักแยกแยะความถูก-ผิด ความดี-ชั่ว ความจริง-เท็จ ฯลฯ ภายใต้จิตตารมณ์พระวรสาร

กระบวนการศึกษาคาทอลิก

กระบวนการศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย บรรยากาศการศึกษา การบูรณาการวัฒนธรรมกับความเชื่อ การจุดความกระจ่างแจ้งให้แก่ความรู้ทั้งมวลด้วยแสงแห่งความเชื่อในการดำรงชีวิต การพัฒนานักเรียนตามกระแสเรียกเฉพาะตน ดังนี้

บรรยากาศการศึกษา ได้แก่ (1) การสร้างบรรยากาศให้โรงเรียนเป็นทั้งแหล่งการเรียนรู้ความจริง มีความรัก ความอบอุ่น ความสุข ปราศจากความรุนแรง และมีที่สงบเพื่อพัฒนาจิตวิญญาณ (2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ ของโรงเรียน ร่วมกันเป็นพยานด้วยชีวิต และ

ปฏิบัติภารกิจด้วยความทุ่มเท อุทิศตน เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี ให้ความรัก ความยุติธรรม และให้อภัย (3) สร้างสภาพแวดล้อมที่เรียบง่าย พอเพียง ร่มรื่น และปลอดภัย

การบูรณาการวัฒนธรรมกับความเชื่อ ได้แก่ (1) ให้มีการเรียนการสอนที่สร้างความเข้าใจอันลึกซึ้งในความรู้ทางวิชาการ ตามกระบวนการและวิธีการเฉพาะศาสตร์นั้นๆ เพื่อให้บรรลุถึงคุณค่าและการค้นพบความจริง และบูรณาการคุณค่าของความรู้นั้นกับหลักความเชื่อ (2) ให้มีกระบวนการศึกษาถึงแง่มุมต่างๆ ของความรู้ทางวิชาการ โดยยึดคุณค่าพระวรสาร (3) สร้างความตระหนักและฝึกอบรมทักษะครู เพื่อให้สามารถนำนักเรียนให้ความเชื่อที่ลึกซึ้ง และสามารถประสิทธิ์ประสาทความรู้ควบคู่ไปกับความเชื่อ

การจุดความกระจ่างแจ้งให้แก่ความรู้ทั้งมวลด้วยแสงแห่งความเชื่อในการดำรงชีวิต ได้แก่ (1) ปลุกใจให้เกิดความรักต่อสัจธรรม และเปิดโอกาสให้แสงสว่างจากความเชื่อกระตุ้นเร้าให้เกิดความปรารถนาที่จะรู้เรื่องของจักรวาล ซึ่งเป็นสิ่งสร้างของพระเจ้า และไม่เกิดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้และการตัดสินในระดับผิวเผิน (2) ปลุกสำนึกในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ให้รู้จักพินิจพิจารณาก่อนยอมรับข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้โดยอาศัยปรีชาญาณ (3) ฝึกการเรียนรู้อย่างมีระบบและชัดเจน อีกทั้งทำงานด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบ ความรัก และเคารพต่อสรรพสิ่ง (4) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ ของโรงเรียนเข้าใจและมีทักษะในการจัดการศึกษาคาทอลิก

การพัฒนานักเรียนตามกระแสเรียกเฉพาะของตน ได้แก่ (1) อบรมนักเรียนตามหลักคริสตธรรมอย่างครบสมบูรณ์ เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ความเชื่อในวิถีชีวิตของตนตามกระแสเรียกจนเป็นประจักษ์พยานต่อความรักของพระเจ้า (2) สร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเอง และเกิดความภาคภูมิใจในการเป็นบุตรของพระเจ้า (3) ใช้กระบวนการสร้างห้วงเวลาแห่งความเงียบ การทำสมาธิและภาวนา เพื่อทำให้ชีวิตสงบศักดิ์สิทธิ์ และสัมผัสพระเจ้า (4) เปิดโอกาสและสนับสนุนให้บิดามารดามีส่วนร่วมในการอบรมบุตรอย่างครบถ้วน และเป็นแบบอย่างในการใส่ใจพัฒนาชีวิตจิตและการปฏิบัติกิจในการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์

แผนงานของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ปี 2555-2557 ดังนี้[113]

วิสัยทัศน์

"บุคคลแห่งการเรียนรู้ ชุมชนที่รักและเอื้ออาทร มุ่งสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์ตามหลักพระคริสตธรรม"

พันธกิจ

พันธกิจที่ 1 สร้างความเป็นสนามแห่งการอบรม ที่บรรดาศิษย์ได้ซึมซับคุณค่าของพระวรสาร จนปรากฏในการดำเนินชีวิต

พันธกิจที่ 2 มีความเป็นฐานแห่งการประกาศข่าวดีที่อัตลักษณ์เด่นชัด และมีเอกภาพในบริบทสังคมไทย

พันธกิจที่ 3 จัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนผู้รอโอกาสในรูปแบบต่างๆ

เป้าหมาย

1. ผลิตผลของโรงเรียนคาทอลิกเป็นผู้ที่มีคุณธรรมตามจิตตารมณ์พระวรสาร ภาวนา รักเพื่อนมนุษย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม และรักสันติ ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ ยอมรับความแตกต่าง เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถสร้างประโยชน์ให้สังคมได้ สามารถอยู่ในโลกสมัยใหม่ด้วยจุดยืนที่มั่นคงทางคุณธรรม

2. นักเรียนคาทอลิกมีคุณสมบัติเพิ่มเติมในการปฏิบัติศาสนกิจในชีวิต เป็นนัก-ภาวนา และศึกษาพระวาจาของพระเจ้า สามารถดำเนินชีวิตเชิงประจักษ์ในความเชื่อ และเป็นผู้ประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า

3. โรงเรียนคาทอลิกมีบรรยากาศของความรักและเสรีภาพ บุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาคาทอลิกเป็นนักการศึกษามืออาชีพ มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และอบรมนักเรียนด้วยการผสมผสานความเชื่อและวัฒนธรรม

---

[113]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, "รายงานการประชุมคณะกรรมการอำนวยการสภาการศึกษาคาทอลิก ครั้งที่ 2/2554" (วันจันทร์ที่ 12 กันยายน พ.ศ.2554 ณ ห้องประชุมโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์).

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ให้การศึกษาอบรมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในคุณค่า ความหมาย ที่แท้จริงของการเป็นสถานศึกษาคาทอลิกในการผสมผสานวัฒนธรรมกับความเชื่อและความเชื่อกับชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประกาศข่าวดี โดยทำให้คุณค่าของพระวรสาร ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา และชีวิตภาวนา อยู่ในบรรยากาศ ในการเรียนการสอนและในทุกกิจกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนในการจัดให้เด็กคาทอลิกทุกคนต้องได้รับการศึกษาอบรม และได้เรียนคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก

ยุทธศาสตร์ที่ 4 จัดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก เพื่อทำหน้าที่ช่วยงานอภิบาลในสถานศึกษา ครอบครัว วัด และชุมชน ซึ่งครอบคลุมถึงการให้ความรู้และปฏิบัติงานด้านศาสนสัมพันธ์และสังคมสงเคราะห์

ยุทธศาสตร์ที่ 5 จัดให้มีการอบรมเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศาสตร์ศึกษา นิเวศวิทยา ในสถานศึกษาคาทอลิก

ยุทธศาสตร์ที่ 6 จัดให้เด็กและเยาวชนที่ครอบครัวขัดสน พิการ และไร้สัญชาติ ได้มีโอกาสในการศึกษา

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยมีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ แนวนโยบายสำหรับการจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย เพื่อให้การศึกษาคาทอลิกมีเอกภาพในการดำเนินงาน และมีการดำเนินงานที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกตามที่พระศาสนจักรคาทอลิกเรียกร้อง ซึ่งเป็นการเรียกร้องให้โรงเรียนคาทอลิกได้ปฏิรูปการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก

อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

คำว่า “อัตลักษณ์” คำในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Identity” แปลว่า ความเหมือนกัน บุคลิกลักษณะ ลักษณะพิเศษ ลักษณะเฉพาะ เอกลักษณ์ สำหรับคำว่า “เอกลักษณ์” คำในภาษาอังกฤษคือ “Uniqueness” หรือ “Unique” แปลว่า (เกี่ยวกับ) ลักษณะเฉพาะ ลักษณะพิเศษเฉพาะ เรื่องพิเศษเฉพาะความเป็นหนึ่ง

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ให้ความหมายคำว่า อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ในส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนไว้ว่า อัตลักษณ์ (Identity) หมายถึง ผลผลิตของผู้เรียน ตามปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และ

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่สังกัด และเอกลักษณ์ (Uniqueness) หมายถึง ความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่สะท้อนให้เห็นลักษณะโดดเด่นเป็นหนึ่งของสถานศึกษา[114] และกำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในสถานศึกษาของตนมีลักษณะเป็นเฉพาะของตนเองเรียกว่า “อัตลักษณ์ของผู้เรียน” ดั้งนั้นโรงเรียนต้องมีการการกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียนจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา การกำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียนพิจารณาจากความเป็นมาของสถานศึกษา เจตนารมณ์ในการจัดตั้งหรือบริบทของสถานศึกษา ผ่านกระบวนการประชาพิจารณ์ของผู้เกี่ยวข้องจนเป็นอัตลักษณ์ของผู้เรียน ซึ่งอัตลักษณ์ของผู้เรียนจะสะท้อนปรัชญา ปณิธาน พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

สุพักตร์ พิบูลย์ เสนอความคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนว่า อัตลักษณ์โรงเรียน คือ ลักษณะเฉพาะที่เป็นตัวตนของสถานศึกษาหรือกลุ่มสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถานศึกษา หรือลักษณะโดดเด่นของสถานศึกษา โดยควรเน้นที่การกำหนดภาพความสำเร็จในตัวผู้เรียน (อาจเป็นคุณลักษณะหรือสมรรถนะ)ในการกำหนดอัตลักษณ์ สถานศึกษาควรทำการวิเคราะห์ความเป็นมาของสถานศึกษา เจตนารมณ์ในการจัดตั้ง หรือบริบทของสถานศึกษา แล้วกำหนดอัตลักษณ์หรือคุณสมบัติเฉพาะที่ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องมีก่อนสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ ควรมีการประชาพิจารณ์ให้เห็นพ้องร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องกลุ่มต่างๆ รวมทั้งจะต้องมีกิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาที่เป็นรูปธรรม และมีการประเมินตรวจสอบอย่างเป็นระบบว่า ผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษาได้มีคุณสมบัติหรือผ่านเกณฑ์แล้วหรือไม่ อัตลักษณ์ของสถานศึกษาควรเน้นไปที่การกำหนดภาพความสำเร็จ (Image of Success)[115]

อัตลักษณ์โรงเรียน คือ ลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงความเป็นโรงเรียน โดยโรงเรียนมีกระบวนการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อแสดงลักษณะของโรงเรียนเป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลโดยทั่วไป และอัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิก คือ ลักษณะอันเป็นไปตามลักษณะของการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก

---

[114]สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), **อภิฐานศัพท์การประกันคุณภาพการศึกษา** (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, 2553), 99-100

[115]สุพักตร์ พิบูลย์, **อัตลักษณ์ของสถานศึกษาคืออะไรจำเป็นอย่างไร**, เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2554, เข้าถึงได้จาก http://www.drsuphakedqablogspot.com/2010/07/ 07.html.

อัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก

อัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก คือ ลักษณะเฉพาะ ลักษณะธรรมชาติ หรือลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกจะเป็นไปตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกหรือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกว่าด้วยการจัดการศึกษาคาทอลิก และกรณีของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยการจัดการศึกษาต้องมีความเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยนอกเหนือจากที่จะต้องสอดคล้องกับคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกหรือความเป็นพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย เพื่อเป็นการศึกษาอัตลักษณ์การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย จึงนำเสนอแนวความคิดในเรื่องต่างๆ ได้แก่ อัตลักษณ์การศึกษา อัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก และนโยบายการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

โรงเรียนคาทอลิกในฐานะเป็นเครื่องมือการอภิบาลของพระศาสนจักรคาทอลิกประการหนึ่ง ซึ่งนอกจากจะต้องการมีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพแล้ว การศึกษาคาทอลิกต้องคำนึงถึงภาระงานอันเป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกที่มีคุณภาพจึงต้องเป็นการจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก พระศาสนจักร-คาทอลิกถือว่าตนเองไม่อาจละเลยการมีบทบาทในการจัดการศึกษาคาทอลิกด้วยเหตุผลสองประการ ได้แก่ ประการแรก ในฐานะที่พระศาสนจักรคาทอลิกได้รับมอบอำนาจของการสั่งสอนที่มอบหมายโดยผู้ก่อตั้งพระศาสนจักรคาทอลิกคือพระเยซูคริสต์ “ท่านทั้งหลายจงไปสั่งสอนนานาชาติ” (มธ.28.18-20) ประการที่สอง ในฐานะที่พระศาสนจักรคาทอลิกถือว่าตนเองเป็นมารดาเหนือธรรมชาติ (supernatural mother) ของมนุษยชาติที่ ให้กำเนิด เลี้ยงดู อบรมสั่งสอนด้วยศีลศักดิ์สิทธิ์และคำสอน และไม่มีอำนาจใดๆ ที่จะห้ามการทำหน้าที่ในการให้การศึกษาแบบคาทอลิกแก่ทุกคน ทั้งนี้ตามแบบอย่างของครอบครัวศักดิ์สิทธิ์ตามที่บันทึกในพระวรสารนักบุญลูกา “เมื่อโยเซฟพร้อมกับพระนางมารีย์ปฏิบัติตามที่ธรรมบัญญัติของพระเจ้ากำหนดไว้สำเร็จทุกประการแล้ว ก็กลับไปที่นาซาเร็ธเมืองของตนในแคว้นกาลิลี พระกุมารทรงเจริญวัยแข็งแรงขึ้น ทรงพระปรีชาญาณอย่างสมบูรณ์ และพระหรรษทานของพระเจ้าสถิตอยู่กับพระองค์” (ลก.2.39-40) และเป็นการปฏิบัติตามแบบอย่างของพระเยซูคริสต์ผู้รักและใกล้ชิดกับเด็กๆ “ผู้ใดที่ต้อนรับเด็กเล็กๆ เช่นนี้ในนามของเราก็ต้อนรับเรา และผู้ใดที่ต้อนรับเรา ก็มิใช่ต้อนรับเพียงเราเท่านั้น แต่ต้อนรับผู้ที่ทรงส่งเรามาด้วย” (มก.9.37) พระศาสนจักรคาทอลิกถือว่าเป็นหน้าที่ต้องห่วงใยชีวิตทั้งหมดของมนุษย์ รวมทั้งชีวิตฝ่ายโลก มีหน้าที่จัดการอบรมให้เจริญก้าวหน้า และมีหน้าที่คอยเฝ้าระวังระไวการอบรมทางศีลธรรมและทางศาสนาแก่ทุกคน โรงเรียนเป็นสถาบันสำคัญที่

ตอบสนองต่อความต้องการของแต่ละบุคคลในการศึกษาเพื่อความเจริญก้าวหน้า[116] ดังนั้น พระ ศาสนจักรคาทอลิกถือว่าการจัดตั้งโรงเรียนคาทอลิกเป็นทั้งสิทธิและหน้าที่ของพระศาสนจักรคาทอลิก และพระศาสนจักรคาทอลิกมีหน้าที่ต้องส่งเสริมให้โรงเรียนคาทอลิกทั้งมวลดำเนินงานตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อศึกษาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ได้แก่ โรงเรียนคาทอลิกมีพื้นฐานบนคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก กระบวนการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และความเป็นประชาคมโรงเรียน (school community)

การจัดการศึกษาตามนโยบายของฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ในสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสาร “ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ.2012-2015 มีเป้าหมาย และพันธกิจดังนี้[117]

เป้าหมาย

โรงเรียนคาทอลิกเป็นโรงเรียนทางเลือก

1. จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาลและการอบรม หล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ จิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของความเป็นหนึ่งเดียวกันกับผู้และสร้างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

2. เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร

3. เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

พันธกิจ ได้แก่

1. ทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก

---

[116]สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ**, ข้อ 13.

[117]สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, **ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012 - 2015** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ), 2012.

2. จัดทำแผนงานอภิบาล จัดการสอนคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษา จัดให้มีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน

3. จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม

4. จัดให้ผู้บริหาร ครู / บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิก รวมทั้งทักษะที่จำเป็นในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

5. ประสานความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาการการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. การสร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน

7. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในการช่วยเหลือแบ่งปันในการพัฒนาโรงเรียน ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

8. สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ ท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประชาคมอาเซียน

9. การช่วยเหลือและการจัดการศึกษาแก่ผู้รอโอกาส

การศึกษาคาทอลิกมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้กับสังคมไทยตั้งแต่สมัยอยุธยาและพระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสืบต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยยึดตามแนวทางและนโยบายของการศึกษาประเทศไทย ในขณะเดียวกันจัดการศึกษาตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก

แนวคิดการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย

การบริหารจัดการโรงเรียนมีความมุ่งหวังเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน ทั้งนี้โรงเรียนมุ่งหวังที่จะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ด้วยการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ ในที่นี้ขอเสนอในเรื่อง ความหมายของการจัดการศึกษา ภาระงานของการจัดการศึกษา และการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน และการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา รายละเอียดดังนี้

การจัดการศึกษา

การจัดการศึกษา (Educational Management) หรือการบริหารการศึกษา (Educational Administration) กล่าวได้ว่า สามารถใช้แทนกันได้ในความหมายเดียวกัน ทั้งนี้ คำว่า “การจัดการ” (management) มักใช้กับการดำเนินงานที่เป็นขององค์การเอกชน คำว่า “การบริหาร” (administration) มักใช้กับการดำเนินงานที่เป็นของรัฐ ในการศึกษาเรื่องของโรงเรียนเอกชนจึงขอใช้คำว่า“การจัดการศึกษา”ซึ่งสอดคล้องกับคำถ้อยคำในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 มีการใช้คำว่า “การจัดการศึกษาเอกชน การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน การบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน”

การจัดการหรือการบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลปะนำทรัพยากรการบริหารมาประกอบกระบวนการบริหาร ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษา คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี ดังนั้น “การบริหารการศึกษา” คือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี[118]

บุญชม ศรีสะอาด และ สุริทอง ศรีสะอาด กล่าวถึงความหมายของการบริหารการศึกษาหรือการจัดการศึกษา โดยอ้างถึงนักการศึกษาหลายท่านที่ให้ความหมายของการจัดการศึกษา เช่น ภิญโญ สาธร หมายถึง “กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลต่างๆ ร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความสามารถ ความประพฤติ เพื่อให้มีค่านิยมที่ตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยการเลือกสรร และควบคุมสิ่งแวดล้อมให้แสดงปฏิกิริยาต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมาย” กิติมา ปรีดีดิลก หมายถึง “ความพยายามที่จะจัดดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของการศึกษา อันได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ ตำราเรียน และอาคารสถานที่ เป็นต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือความพยายามที่จะจัดดำเนินงานทุกอย่างเกี่ยวกับการศึกษา โดยมีผลผลิตคือ ผู้เรียนที่มีคุณภาพในที่สุด” นิพนธ์ กินนาวงศ์ หมายถึง“การดำเนินการต่างๆ ของผู้บริหาร เพื่อให้คนกลุ่มหนึ่ง (นักเรียน) ได้เจริญงอกงามไปสู่จุดประสงค์ที่ต้องการ โดยกำหนดให้คนกลุ่มหนึ่ง (ครู) เป็นตัวแทนดำเนินการ, การทำงานร่วมกันของกลุ่มคนในการให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียน โดยทำให้เกิดความร่วมมือกันทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไป, การใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง โดยวิธีการจัดองค์การ และ

---

[118]หวน พินธุพันธ์, **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา**, เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2555, เข้าถึงได้จาก facstaff.swu.ac.th

อำนวยการตามนโยบายของรัฐ, การนำ การควบคุม การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไป เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน เพื่อให้บุคคลมีคุณลักษณะที่ตรงตามความต้องการของสังคม โดยใช้กระบวนการต่างๆ และเทคนิควิธีหลากหลาย" ซึ่งการบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการและกิจกรรมที่ผู้บริหารขององค์การทางการศึกษาใช้ภาวะผู้นำในการระดมทรัพยากร และเทคนิคในการประยุกต์ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในกิจกรรมทางการศึกษา การพัฒนาองค์การทางการศึกษา และสมาชิกของสังคม ให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความความสามารถในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และเป็นคนดีของสังคมตามเป้าหมายและนโยบายของประเทศ[119]

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทุกยุคทุกสมัยต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน บรรลุความมุ่งหมายทางการศึกษาของสังคม โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีการพัฒนาทางด้านการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษาของไทย และต่อมามีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เพื่อให้มีการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งนี้แนวคิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพผ่านทางโรงเรียนที่มีคุณภาพ เช่น

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับ

---

[119]บุญชม ศรีสะอาด และสุริทอง ศรีสะอาด, **การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา** (กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์, 2551), 11-12.

ประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง[120]

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554

โรงเรียนคาทอลิกเป็นโรงเรียนเอกชนในระบบและมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 กำหนดให้การจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนมีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ และให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน สิทธิประโยชน์อย่างอื่น การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการแก่โรงเรียนเอกชน[121] หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษาเอกชน ได้แก่ คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเป็นหน่วยงานดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชนระดับประเทศและกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และกลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนเป็นส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตใดเขตหนึ่งในแต่ละจังหวัดที่มีโรงเรียนเอกชนตั้งอยู่ โดยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชนที่อยู่ในจังหวัดนั้น โดยถือว่าเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนเอกชน

โรงเรียนคาทอลิกจึงมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน และมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน ร่วมกับผู้รับใบอนุญาต ซึ่งเป็นผู้แทนนิติบุคคล ผู้จัดการ และผู้อำนวยการ การบริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน และตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน

---

[120]"พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542," ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116, ตอนที่ 74 ก (14 สิงหาคม 2542): 4-5.

[121]สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, **พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554** (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ สกสค., 2554), 75.

คณะกรรมการบริหารโรงเรียน

คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการ ซึ่งหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหากรรมการ การเลือกประธานกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นตามที่กำหนดไว้ในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน ซึ่งตามปกติจะมีการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นประธานกรรมการบริหาร ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้จัดการ ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการถือเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการตามวาระ ซึ่งได้มาจากวิธีการสรรหาตามที่กำหนดไว้ในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน

คณะกรรมการบริหารโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 มาตรา 31 มาตรา 14 มาตรา 10 ดังนี้ (1) ออกระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ของโรงเรียน (2) ให้ความเห็นชอบนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน (3) ให้คำแนะนำการบริหารและการจัดการโรงเรียนด้านบุคลากร แผนงาน งบประมาณ วิชาการ กิจกรรมนักเรียน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ชุมชน (4) กำกับดูแลให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน (5) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ (6) ให้ความเห็นชอบการกู้ยืมเงินครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันเกินร้อยละยี่สิบห้าของมูลค่าของทรัพย์สินที่โรงเรียนมี อยู่ขณะนั้น ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารไม่ให้ความเห็นชอบการกู้ยืมเงิน คณะกรรมการต้องเสนอ ทางเลือกที่ปฏิบัติได้ให้แก่โรงเรียนด้วย เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นว่าการกู้ยืมเงินนั้นมิได้เป็นไปเพื่อ ประโยชน์ของการดำเนินกิจการโรงเรียน (7) ให้ความเห็นชอบการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นของโรงเรียน (8) ให้ความเห็นชอบรายงานประจำปี งบการเงินประจำปี และการแต่งตั้ง ผู้สอบบัญชี (9) พิจารณาคำร้องทุกข์ของครู ผู้ปกครองและนักเรียน (10) ให้ความเห็นชอบในการขอเปลี่ยนแปลงรายการในตราสารจัดตั้ง (11) ให้ความเห็นชอบในการขอเปลี่ยนแปลงรายการในรายละเอียดเกี่ยวกับกิจการโรงเรียน (12) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใดในการดำเนินงานของโรงเรียน ตามที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนกำหนด (13) ดำเนินการให้มีการตรวจสอบบัญชีโรงเรียน เพื่อตรวจสอบและแสดงความเห็นต่องบการเงินของโรงเรียนภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดรอบบัญชี ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกำหนด (14) จัดสรรผลตอบแทนที่ได้จากการดำเนินการของโรงเรียนให้แก่ผู้รับใบอนุญาตตามที่เห็นสมควร เว้นแต่ผลตอบแทนจากการดำเนินการของ

โรงเรียนการกุศลให้คณะกรรมการบริหารจัดสรร ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด (15) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร

คณะกรรมการบริหารโรงเรียนจะต้องมีการประชุมสม่ำเสมอ เพื่อให้พิจารณาให้ความเห็นชอบหรือรับทราบและให้ข้อเสนอแนะในการจัดการโรงเรียนตามตามที่กำหนดไว้เป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการบริหารโรงเรียนจะต้องมีการประชุมอย่างน้อยหนึ่งครั้งในแต่ละภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้กำหนดการประชุมเป็นไปตามกำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน การประชุมของคณะกรรการบริหารโรงเรียนให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางการปกครองมาบังคับใช้กับการประชุมและการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีชื่อตำแหน่งในโรงเรียน ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ซึ่งบุคคลเดียวสามารถดำรงตำแหน่งเดียวและหรือทั้งสามตำแหน่ง และอาจไม่แต่งตั้งตำแหน่งผู้จัดการก็ได้ ซึ่งกรณีไม่แต่งตั้งผู้จัดการ หน้าที่ของผู้จัดการอยู่ในความรับผิดชอบของผู้รับใบอนุญาตหรือผู้อำนวยการรวมทั้งกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นบุคคลธรรมดาและไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ว่ากรณีใด ผู้รับใบอนุญาตสามรถแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเรียกว่าผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาตกรณีที่ไม่ได้แต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน ผู้อำนวยการจะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้รับใบอนุญาต การแต่งตั้งผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้แต่งตั้งผู้ลงนามแทน ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการ เมื่อมีการแต่งตั้งแล้วจะต้องแจ้งให้กับหน่วยงาน ต้นสังกัดคือสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนทราบ บทบาทหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน ตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน ดังนี้

ผู้รับใบอนุญาต หมายถึงผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน และเป็นผู้แทนของนิติบุคคลผู้รับในอนุญาตมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (1) แต่งตั้งผู้แทนผู้รับใบอนุญาตที่มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 มาตราที่ 21 และ มาตราที่ 22 ให้ปฏิบัติหน้าที่แทนและเป็นผู้แทนนิติบุคคลในการทำนิติกรรมกับบุคคลและหรือหน่วยงานภายนอก โดยลงลายมือชื่อและประทับตราโรงเรียน (2) ผู้แทนของผู้รับในอนุญาต มีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (2.1) เป็นผู้บริหารและรับผิดชอบสูงสุดของโรงเรียน กำกับและควบคุมให้ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ ดำเนินการตามกฎหมายและตามวัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียน (2.2) แต่งตั้งผู้อำนวยการเป็นผู้ดูแล

รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน และตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 (2.3) แต่งตั้งผู้จัดการเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบทั่วไปของโรงเรียนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 (2.4) แต่งตั้งรองผู้อำนวยการ จำนวนและหน้าที่ความรับผิดชอบให้เป็นไปตามข้อบังคับของโรงเรียน (2.5) การขยายกิจการและการเปลี่ยนแปลงกิจการของโรงเรียนตามที่กฎหมายกำหนดต้องได้รับอนุญาตจากผู้รับใบอนุญาตก่อนทุกครั้ง

ผู้จัดการมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้ (1) ดูแลรับผิดชอบงานด้านงบประมาณของโรงเรียน (2) ดูแลรับผิดชอบการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน (3) รับผิดชอบในการจัดวางระบบบัญชีและจัดทำบัญชี โดยจัดทำสมุดรายวันทั่วไป บัญชีแยกประเภท จัดทำงบทดลองและรายงานทางการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี และ (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวเนื่องกับการบริหารงานตามตราสารจัดตั้ง นโยบาย ระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน และหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2550

ผู้อำนวยการมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้ (1) เป็นผู้รับผิดชอบการบริหาร จัดการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนหรือผู้รับใบอนุญาตมอบหมาย (2) ดูแลรับผิดชอบงานด้านวิชาการโรงเรียน (3) แต่งตั้งและถอดถอนครู บุคลากรทางการศึกษา และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนกำหนด ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากประธานกรรมการบริหารโรงเรียนก่อนทุกครั้ง (4) ควบคุม ปกครองครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนของโรงเรียน (5) จัดทำทะเบียนครู บุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่ นักเรียน และเอกสารอื่นที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาตามระเบียบที่คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกำหนด (6) จัดทำหลักฐานเกี่ยวกับการวัดประเมินผลการศึกษาตามระเบียบที่คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกำหนด (7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเกี่ยวกับวิชาการตามระเบียบและข้อบังคับทางราชการ รวมทั้งข้อบังคับในตราสารจัดตั้ง นโยบาย ระเบียบ และข้อบังคับของโรงเรียน และหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 (8) นำเสนอแผนงาน โครงการ และงบประมาณประจำปีการศึกษาเพื่อปรึกษาขอความเห็นชอบต่อผู้รับใบอนุญาตหรือผู้แทน หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายภายในเวลาที่กำหนด เพื่อขออนุมัติตามระเบียบของการบริหารงานโรงเรียนต่อไป (9) จัดทำรายงานประจำปีการศึกษา (10) รายงานความก้าวหน้าและผลปฏิบัติงาน นำเสนองานที่ต้องขออนุมัติและรายงานต่อประธานกรรมการบริหารโรงเรียนทราบทุกครั้งหรือเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง

โรงเรียนเอกชนมีลักษณะเป็นนิติบุคคล การดำเนินงานเป็นไปตามตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน จึงต้องมีการจัดการโรงเรียนด้วยคณะกรรมการบริหารโรงเรียน โดยผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ทำการแทนผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และผู้อำนวยการเป็นดำเนินงานของโรงเรียน

การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง[122]

ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เสนอแนวคิดการจัดการโรงเรียนคาทอลิกที่มีประสิทธิผลมีลักษณะ 4 ประการ[123] ได้แก่ (1) แผนการเรียนการสอนที่มีแก่นหรือจุดศูนย์รวม คือ แกนหลักสูตรและแผนการสอนจะต้องเป็นลักษณะมุมมองเชิงรุก (proactive) ในเรื่องที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และควรเรียนรู้ทั้งเนื้อหาบทเรียนและปริมาณที่พอเหมาะกับผู้เรียน (2) การจัดโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการได้แก่ (2.1) การจัดกิจกรรมนักเรียนต้องมีลักษณะกว้างและครอบคลุมพัฒนาการด้านต่างๆ ของชีวิต ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ และกิจกรรมมีลักษณะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ

---

[122]"พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542," ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116, ตอนที่ 74 ก (14 สิงหาคม 2542): 4-5.

[123]ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, **คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตาภิบาลของโรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ** (กรุงเทพฯ: บริษัท พี.ที.เอ.เบสท์ซัพพลาย จำกัด, 2545), 22-23.

นักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน (2.2) การจัดองค์กรเพื่อสร้างหมู่คณะในโรงเรียน โดยมุ่งให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและความไว้วางใจ การให้ความเคารพต่อกันระหว่าง ผู้บริหาร ครู บุคลากรโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง (2.3) หลักสูตรมีลักษณะแนวคิดหรือความเชื่อร่วมกันของผู้บริหาร ครู นักเรียน เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนควรจะเรียน เกณฑ์การสอนที่เหมาะสม และวิธีการสัมพันธ์กับคนทั่วไป ความเชื่อร่วมกันคือ ความเชื่อด้านศีลธรรมเกี่ยวกับบุคคล สังคม วัฒนธรรม และบทบาทของโรงเรียนต่อการส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม (3) อุดมการณ์ที่เป็นแรงบันดาลใจ ได้แก่ (3.1) บุคคลนิยมเป็นบรรทัดฐานร่วมของโรงเรียน คือ แบบพฤติกรรมของครูจะกลายเป็นอุดมคติของนักเรียน และการมีมุมมองของความเป็นมนุษย์ของนักเรียน (3.2) การอยู่ใต้บังคับบัญชา คือ ผู้บังคับบัญชาเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มอบหมายงานที่เหมาะสมตามความชำนาญเฉพาะด้านของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชายอมรับงานที่รับมอบหมายและร่วมมือรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย (4) การปกครองแบบกระจายอำนาจ มีพื้นฐานจากทัศนะว่าศักดิ์ศรีและความเคารพต่อความเป็นมนุษย์จะได้รับการปฏิบัติได้ดี เมื่องานถูกจัดไว้โดยคิดถึงหมู่คณะเล็กๆ ซึ่งมีการเสวนาและการทำงานเป็นแบบหมู่คณะ ทั้งนี้ศักยภาพของบุคคลจะเป็นที่ยอมรับนับถือในการรวมกลุ่มเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางสังคม ซึ่งสร้างได้จากความสัมพันธ์ในหมู่คณะเล็กๆ นี้

อำรุง จันทวานิช การพิจารณาโรงเรียนองค์ประกอบโรงเรียนคุณภาพจากรูปแบบเชิงระบบ (CIPP Model) ประกอบด้วย บริบทของโรงเรียน (School Context) ปัจจัยโรงเรียน (School Input) กระบวนการศึกษา (School Process) และผลผลิตของโรงเรียน (School Output/Outcome) และกำหนดเป็นองค์ประกอบของโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ (1) สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนดี มีสังคมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (2) ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามืออาชีพ และจำนวนเพียงพอ (3) ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน (4) หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น (5) สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย (6) แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย (7) งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน (8) การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด (9) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (10) การบริหารจัดการดี ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วม (11) การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารโรงเรียน (12) ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐาน มีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เรียนต่อและ

ประกอบอาชีพได้ (13) โรงเรียนเป็นที่ชื่นชอบของชุมชน (14) โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชน[124]

โรงเรียนที่มีคุณภาพต้องมีการจัดวางระบบบริหารจัดการที่ดีและมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้โรงเรียนที่คุณภาพจะมีกระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ มีการวางแผนการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติงานตามแผนงาน มีการตรวจสอบการดำเนินงาน และมีการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ทั้งนี้โดยมีการพิจารณาถึงบริบทของโรงเรียน ปัจจัยของโรงเรียน กระบวนการของโรงเรียน ผลผลิตของโรงเรียนคือนักเรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด เพื่อให้เกิดกระบวนการบริหารที่มีคุณภาพ ผลผลิตของโรงเรียน ซึ่งเกิดจากปัจจัยของโรงเรียนที่ดี ตลอดจนบริบทของโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

ภาระงานการจัดการศึกษาของโรงเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 39 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาโดยกล่าวถึงการบริหารงานโรงเรียนประกอบด้วยภาระงาน ได้แก่งานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป และกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงกำหนดลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 เพื่อให้มีการบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนในภาระงาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานการบริหารงานบุคคล และงานการบริหารทั่วไป ในมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2552 กำหนดขอบข่ายและภารกิจของการบริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยประกอบด้วยงานต่างๆ ในขอบข่ายงานดังกล่าว ได้แก่ งานแผนงานและประกันคุณภาพ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคคล งานธุรการ งานการเงินและพัสดุ งานบริการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม งานชุมชนและภาคีเครือข่าย

สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทยกำหนดในแผนอภิบาล ค.ศ.2010-2015 กำหนดให้โรงเรียนคาทอลิกจัดฝ่ายงานจิตตาภิบาลในโรงเรียนและให้โรงเรียนจัดให้มีจำนวนครูจิตตาภิบาลในโรงเรียนจำวนที่มีอัตราส่วนสอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกเป็นไปตามแนวทางการจัดการการศึกษาคาทอลิก

---

[124]อำรุง จันทวานิช, **แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ** (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค,2547), 13-14.

ดังนั้น ภาระงานการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย งานวิชาการ งานบุคคล การงานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป โดยแบ่งเป็นภาระงานด้านต่างๆ ดังนี้ (1) การจัดการงานวิชาการ (2) การจัดการงานบุคคล (3) การจัดการงานงบประมาณ (4) การจัดการงานบริหารทั่วไป (5) การจัดการงานจิตตาภิบาล ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการในแต่ละงาน ดังนี้

1. **การจัดการงานวิชาการ**

การจัดการงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา และถือเป็นงานสำคัญหรือเป็นงานหลักของการจัดการศึกษาคุณภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับการจัดการบริหารงานด้านวิชาการ ทั้งนี้ทุกคนโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนต้องเอาใจใส่เรื่องงานวิชาการเป็นอันดับแรก กล่าวได้ว่างานวิชาการเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา

หลักและแนวคิดการจัดการงานวิชาการ

หลักและแนวคิดการจัดการงานวิชาการ ได้แก่ (1) ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน สังคม โดยครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม (2) มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด (3) มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ (4) มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานโดยจัดให้มีดัชนีวัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (5) มุ่งส่งเสริมให้มีความร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษา

ภาระงานของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวเนื่องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนนักเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา ในการจัดภาระงานของงานวิชาการ ประกอบด้วยภาระงานต่างๆ ตามความคิดเห็นของนักวิชาการ เช่น

นิพนธ์ กินาวงศ์ เสนอขอบเขตการบริหารงานวิชาการ 3 งาน ประกอบด้วย (1) งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (2) งานด้านปรับปรุงการเรียนการสอน (3) งานด้านการวัดผลและประเมินผล[125]

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ เสนอภาระงานของการบริหารงานวิชาการ 4 งาน ประกอบด้วย (1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ได้แก่ แผนปฏิบัติงานวิชาการ โครงการสอน บันทึกการสอน (2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกงาน (3) การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด การนิเทศการสอน (4) การวัดและประเมินผล[126]

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ เสนอภาระงานของการบริหารงานวิชาการ 8 งาน ประกอบด้วย (1) การวางแผนงานวิชาการ (2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน (3) การบริการวิชาการ (4) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (5) การจัดระบบงานวิชาการ (6) การนิเทศงานวิชาการ (7) การวัดและประเมินผล (8) การพัฒนางานวิชาการ[127]

สมาน อัศวภูมิ เสนอของเขตของงานวิชาการ ได้แก่ (1) การวางแผนงานวิชาการ (2) การพัฒนาหลักสูตร (3) การจัดการเรียนการสอน (4) การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน (5) การประเมินผลงานวิชาการ[128]

ธีระ รุญเจริญ เสนอขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการศึกษา (4) การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา (5) การพัฒนาและ

---

[125]นิพนธ์ กินาวงศ์, **หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา** (ปัตตานี: สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2536), 67.

[126]ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ** (กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซท ,2535), 17-19.

[127]พิชัย เสงี่ยมจิตต์, **การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา** (อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2542), 11.

[128]สมาน อัศวภูมิ, **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (อุบลราชธานี: หจก.อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์, 2551), 271.

ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (8) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข็มแข็งทางวิชาการ[129]

กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา กำหนดงานในงานด้านวิชาการ ได้แก่ (1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (2) การวางแผนงานด้านวิชาการ (3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (4) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (8)การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ (9) การนิเทศการศึกษา (10) การแนะแนว (11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข็มแข็งทางวิชาการ (13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถานบันอื่นที่จัดการศึกษา (15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา (17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา[130]

มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2552 กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการ ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ได้แก่ (1) การวางแผนงานวิชาการ (2) การบริหารงานวิชาการ (3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (4) การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ (5) การวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน (6) การแนะแนวการศึกษา (7) การประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ[131]

กล่าวได้ว่าภาระงานของการบริหารงานวิชาการที่สำคัญ ประกอบด้วย งานหลักสูตรสถานศึกษา งานการเรียนการสอน งานวัดประเมินผล งานนิเทศการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานส่งเสริมทางด้านวิชาการแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

---

[129]ธีระ รุญเจริญ, **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา** (กรุงเทพฯ: ธนาเพรส, 2550), 97.

[130]"กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา," ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124, ตอนที่ 24 ก (16 พฤษภาคม 2550): 29-30.

[131]กระทรวงศึกษาธิการ, **มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ม.ป.ป.), 5.

2. การจัดการงานบุคคล

คนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในบรรดาปัจจัยต่างๆ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคลเพื่อให้มีบุคคลจำนวนเพียงพอและมีความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อความต้องการของโรงเรียน และการจัดการที่ดี เป็นโอกาสทำให้งานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษามีความมุ่งหมาย เพื่อให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานสนองต่อภารกิจของสถานศึกษา การบริหารงานบุคคลมีความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย กฎระเบียบ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ เจตคติ มีขวัญและกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนบุคคลหรือคนทำงานในโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรอื่นๆ ที่ร่วมกันทำงานในโรงเรียน ซึ่งทุกคนถือเป็นทรัพยากรบุคคลของโรงเรียน มีความสำคัญต่อการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ทั้งนี้ ทุกคนต้องได้รับการดูแล เอาใจใส่เพื่อความก้าวหน้าทั้งด้านชีวิตความเป็นอยู่และชีวิตจิตใจ

การบริหารงานบุคคล คือ การใช้คนให้ทำงานให้ได้ผลดีที่สุด โดยใช้เวลาน้อยที่สุดและสิ้นเปลืองเงินและวัสดุในการทำงานนั้นๆ น้อยที่สุด ในขณะเดียวกันคนที่เราใช้นั้นมีความสุขมีความพอใจที่จะให้ผู้บริหารใช้ พอใจจะทำงานตามที่ผู้บริหารต้องการ หรืออีกนัยหนึ่ง คือการบริหารให้บรรดากิจการต่างๆ ของฝ่ายผู้ให้การศึกษาดำเนินไปด้วยดี และเกิดประโยชน์ตามความมุ่งหมายของการศึกษา โดยอาศัยเทคนิคในการคัดเลือกบุคคลที่มาทำงานให้เหมาะสมและการพัฒนาบุคคลที่มีอยู่เพื่อให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานให้เกิดประโยชน์ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้คนเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้า และได้ผลตอบแทนเป็นที่พอใจ และมีความสุขในการทำงาน

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 กำหนดให้โรงเรียนเอกชนกำหนดให้โรงเรียนเอกชนจัดให้มีครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนให้เพียงพอแก่การจัดการศึกษา และมีจำนวนที่เหมาะสมกับนักเรียน และครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครูหรือบุคลากรทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา[132]

---

[132]สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน,**พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ .2554** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค., 2554), 24.

หลักการและแนวคิดการจัดการงานบุคคล

หลักการและแนวคิดการบริหารงานบุคคล ได้แก่ (1) ยึดหลักความต้องการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในการบริหารบุคคลตามนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด (2) ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลตามนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด (3) ยึดหลักธรรมาภิบาล วัตถุประสงค์ของการบริหารงานบุคคล ได้แก่ (1) เพื่อการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็ว เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (2) เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (3) เพื่อส่งเสริมบุคลากรปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานวิชาชีพ (4) เพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่งคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน[133]

ภาระงานของงานบุคคล

พนัส หันนาคินทร์ เสนอขอบข่ายการบริหารงานบุคคลเป็นประบวนการ มีขั้นตอน ได้แก่ (1) การวางแผนกำลังคนหรือการจัดอัตรากำลังคน (2) การรับสมัครบุคคลเข้าทำงาน (3) การคัดเลือกบุคคล (4) การนำเข้าสู่งาน (5) การพัฒนาบุคลากร (6) การประเมินบุคลากร (7) การตอบแทนบุคลากร (8) การสร้างความมั่นคงในการทำงาน (9) การพิจารณาให้พ้นจากงาน[134]

กิติมา ปรีดีดิลก เสนอขอบข่ายการบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการ โดยแบ่งงานบริหารบุคคลออก ได้แก่ (1) กำหนดความต้องการด้านบุคลากร เช่น การวางแผนกำลังคน การวิเคราะห์งาน การกำหนดตำแหน่งเงินเดือน (2) การสรรหาตัวบุคคล เช่น การสรรหา การเลือกสรร (3) การจัดและบริหารบุคคล เช่น การบรรจุแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติงาน การจัดทำทะเบียนประวัติ การปฐมนิเทศ การโอนอ้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพิจารณาความดีความชอบ สวัสดิการหรือประโยชน์เกื้อกูล การประเมินผลงาน (4) การพัฒนาบุคลากร เช่น การฝึกอบรม

---

[133]กระทรวงศึกษาธิการ, **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547), 39.

[134]พนัส หันนาคินทร์, **การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2526)

การลาศึกษาต่อ การประชุมสัมมนา (5) การให้พ้นจากงาน เช่น การดำเนินการทางวินัย การลาออก การเกษียณอายุ ทุพพลภาพ ถึงแก่กรรม[135]

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ เสนอขอบข่ายของงานบริหารบุคคล ประกอบด้วย (1) การวางแผนกำหนดความต้องการบุคลากร (2) การแสวงหาบุคลากร (3) การบำรุงรักษาบุคลากร (4) การพัฒนาบุคลากร (5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน (6) การให้บุคลากรพ้นจากงาน[136]

กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา กำหนดภาระงานในงานบุคคล ได้แก่ (1) การวางแผนอัตรากำลังคน (2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง (4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน (6) การลาทุกประเภท (7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน (8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ (9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน (10) การรายงานการดำเนินการทางวินัย และการลงโทษ (11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ (12) การออกจากราชการ (13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ (14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ (17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ (18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต (20) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา[137]

มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2552 กล่าวถึงขอบข่ายงานบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 3 ภารกิจ ได้แก่ (1) การบริหารงานบุคคล (2) การบริหารทะเบียน

---

[135]กิติมา ปรีดีดิลก, **การบริหารและการนิเทศเบื้องต้น** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต,2532), 82.

[136]พิชัย เสงี่ยมจิตต์, **การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา** (อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2542), 11.

[137]"กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา," ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124, ตอนที่ 24 ก (16 พฤษภาคม 2550): 31-32.

และสถิติข้าราชการครู ลูกจ้าง และลุคลากรทางการศึกษา (3) การประเมินผลการดำเนินงานบุคคล[138]

นิชาภา ประสพอารยา จากการศึกษาวิจัย “การศึกษาการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานกคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร” โรงเรียนมีการบริหารงานบุคคล ได้แก่ (1) มีการจัดทำแผนกำลังคน เพื่อการวางแผนพัฒนากำลังคนในระยะเวลาต่างๆ เป็นแผนปฏิบัติการ 1-2 ปี (2) มีการดำเนินการสรรหา โดยผู้บริหารใช้อำนาจตัดสินใจในการคัดเลือกในขอบเขตที่พึงกระทำได้ โดยการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งบุคลากรที่มีความสามารถในโรงเรียนขึ้นมาแทน และจะดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุในตำแหน่งที่ว่างโดยการสรรหาจากบุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติเหมาะสม (3) มีการดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานใช้เกณฑ์การคัดเลือกโดยพิจารณาจากคุณวุฒิ บุคลิกภาพ ความสามารถ และความรู้ตามสาขาวิชาที่ต้องการ (4) มีการนำบุคคลเข้าสู่หน่วยงาน โดยผู้บริหารแต่ละฝ่ายและหัวหน้างานแนะนำการปฏิบัติงาน และรายละเอียดอื่นๆ (5) มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใหม่ โดยการให้รับมอบหมายติดตามและรายงานการปฏิบัติงานเป็นระยะ (6) มีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร โดยการนำความเคลื่อนไหวใหม่ๆ ทางการศึกษามาดำเนินการพัฒนาให้บุคลากรเข้าใจและนำไปปฏิบัติ และพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรม (7) มีการจัดผลประโยชน์เกื้อกูลนอกจากเงินเดือนโดยการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับสวัสดิการต่างๆ ที่บุคลากรมีสิทธิได้รับ (8) มีการมอบหมายงานที่ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้สึกอยากทำงานต่อเอง โดยการพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคลากร (9) มีการดำเนินการที่ทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกมั่นคงในการปฏิบัติงาน โดยการที่ผู้บริหารให้คำปรึกษาต่างๆ จัดบริการด้านสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยในโรงเรียน (10) มีการดำเนินการให้ในเรื่องการไกล่เกลี่ยปัญหาด้านบุคคลในโรงเรียน โดยการจัดประชุมบุคลากรเป็นประจำทุกเดือน (11) มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนและบุคคลที่ทันสมัย[139]

งานบริหารงานบุคคลมีความสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้คนถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของปัจจัยการบริหารจัดการ การบริหารจัดการบุคลากรที่มี

---

[138]กระทรวงศึกษาธิการ, **มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.**2552 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ม.ป.ป.), 6.

[139]นิชาภา ประสพอารยา, “การศึกษาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), บทคัดย่อ.

คุณภาพส่งเสริมต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาโดยตรง และเป็นการสร้างเสริมขวัญกำลังใจในการทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากร

กล่าวได้ว่าภาระงานของการบริหารงานบุคคลที่สำคัญ ประกอบด้วยงานบริหารบุคคล (การวางแผนบุคคล การแสวงหาบุคคล การพ้นจากตำแหน่ง) งานพัฒนาบุคคล งานประเมินผลบุคคล

3. การจัดการงานงบประมาณ

งานงบประมาณ เป็นงานที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ ทั้งนี้เป็นการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และดำเนินงานอย่างถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม สามารถที่จะตรวจสอบการดำเนินงานได้ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนที่มีลักษณะเป็นนิติบุคคลที่ต้องดำเนินงานด้านการเงินและพัสดุอย่างถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้

หลักการและแนวคิดการจัดการงานงบประมาณ

การบริหารงานประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการอย่างมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักการและแนวคิดการบริหารงานงบประมาณ ได้แก่ (1) ยึดหลักความเท่าเทียมและความเสมอภาคทางโอกาสการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานทางการเงิน 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการคำนวณต้นทุนการผลิต ด้านการจัดระบบการจัดหาพัสดุ ด้านการบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารสินทรัพย์ และด้านการตรวจสอบภายใน เพื่อรองรับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (3) ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นลักษณะของวงเงินรวมแก่โรงเรียน (4) มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณของโรงเรียนให้มีอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัวควบคู่กับความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้

แหล่งงบประมาณของโรงเรียนคาทอลิก

โรงเรียนคาทอลิกมีแหล่งงบประมาณเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชน ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ.2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 และตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนโดยทั้งนี้แหล่งงบประมาณของโรงเรียนเอกชน ได้แก่

1. การรับเงินอุดหนุนจากรัฐ รับสนับสนุนโดยการจ่ายเงินอุดหนุนรายหัวผู้เรียนเพื่อจ่ายเป็นเงินเดือนครู และการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องดำเนินการใช้จ่ายเงินดังกล่าวตามจุดประสงค์ของการให้การอุดหนุนดังกล่าว

2. การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมอื่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาจากผู้เรียน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ค่าตอบแทนครูที่มีความรู้และความสามารถที่ดี และค่าใช้จ่ายอื่นซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในการขยายกิจการและผลตอบแทน โดยจะต้องไม่มีลักษณะของการแสวงหากำไรเกินควร รวมทั้งเป็นภาระแก่ผู้เรียนเกินสมควร

3. รายได้อื่นๆ ที่ได้จากการให้บริการที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการศึกษาหรือกิจการที่เกี่ยวเนื่องกับโรงเรียน การบริการอื่นที่ให้กับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและ ชุมชน และการบริหารทรัพย์สินของโรงเรียน โดยจะต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน เช่น รายได้จากการบริหาร ได้แก่ อุปกรณ์การศึกษา สถานที่ อาหาร สุขภาพอนามัย ที่พัก รถรับ-ส่งนักเรียน การดนตรี การ กีฬา สระว่ายน้ำ และศาสนสถาน เป็นต้น รายได้จากการจัดงานหรือการหาทุนของโรงเรียน รายได้จากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือเสริมประสบการณ์ผู้เรียนตามความสมัครใจของผู้เรียนผู้ปกครอง ได้แก่ ค่ายกิจกรรม ค่ายพัฒนาทักษะภาษา ทัศนศึกษา กิจกรรมเสริมทักษะชีวิต เป็นต้น รายได้จากผลิตผลของโรงเรียน รายได้ที่เกิดจากการบริหารทรัพย์สิน และรายได้ตามที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนพิจารณาให้ความเห็นชอบ

4. การรับการอุดหนุนส่งเสริมจากรัฐเพิ่มจากเงินอุดหนุนรายหัวผู้เรียน ได้แก่ (ก) จัดบุคลากรทางการศึกษาพร้อมทั้งค่าตอบแทนบุคลากรดังกล่าวให้ในกรณีที่ขาดแคลนหรือในกรณีมุ่งเน้นวิชาการด้านใดด้านหนึ่ง (ข) จัดครูพร้อมทั้งค่าตอบแทนครูให้ รวมทั้งจัดอุปกรณ์การศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ (ค) ลดหย่อนหรือยกเว้นอากรขาเข้าสินค้าประเภทครุภัณฑ์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร (ง) ลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีเงินได้ของผู้รับใบอนุญาต ทั้งนี้ตามที่กำหนดใน

ประมวลรัษฎากร (จ) ลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือภาษีอื่นใดในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ตามที่กำหมายกำหนด(ฉ) การยกเว้นค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่เกี่ยวกับที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นส่วนควบของที่ดินในการโอนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ให้กับนิติบุคคลโรงเรียน และยกเว้นภาษีอากรตามที่จะได้มีพระราชกฤษฎีกาออกตามประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ รวมถึงเมื่อโอนกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครองในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นส่วนควบของที่ดินคืนให้แก่ผู้บริจาคหรือทายาทเมื่อโรงเรียนเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือเลิกกิจการ

5. การรับเงินอุดหนุนการดำเนินงานด้านต่างๆ สำหรับผู้เรียน โดยโรงเรียนต้องดำเนินงานให้งบประมาณถึงผู้เรียนทุกคนและไม่ถือเป็นส่วนที่โรงเรียนจะมีรายได้จากงบประมาณดังกล่าว เช่น การสนับสนุนค่าอาหารกลางวัน การสนับสนุนค่านม การสนับสนุนตามโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ

รัฐให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุนและสิทธิประโยชน์อย่างอื่นและการส่งเสริมและสนับสนุนทางด้านวิชาการในแก่โรเรียนเอกชน โรงเรียนต้องมีการดำเนินงานเพื่อการขอรับเงินอุดหนุนและสิทธิประโยชน์อย่างอื่นจากรัฐ และการจ่ายเงินและดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ให้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของเงินอุดหนุนและสิทธิประโยชน์อย่างอื่น และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ จากผู้เรียนต้องไม่มีลักษณะของการแสวงหากำไรเกินควรและหรือสร้างภาระให้กับผู้เรียน รวมถึงการหารายได้อื่นๆ ตามที่ระบุในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารโรงเรียนจะต้องเป็นพิจารณาให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานเรื่องดังกล่าว พร้อมกับการตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนเอกชน

ภาระงานของงานงบประมาณ

กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา กำหนดงานในงานด้านงบประมาณ ได้แก่ (1) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี (2) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง (3) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร (4) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ (5) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ (6) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ (7) การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ (8) การระดมทรัพยากร

และการลงทุนเพื่อการศึกษา (9) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา (10) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา (11) การวางแผนพัสดุ (12) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี (13) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ (14) การจัดหาพัสดุ (15) การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ (16) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน (17) การเบิกเงินจากคลัง (18) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน (19) การนำเงินส่งคลัง (20) การจัดทำบัญชีการเงิน (21) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน (22) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน[140]

กล่าวได้ว่าภาระงานของการบริหารงานงบประมาณที่สำคัญ ประกอบด้วยงานการบัญชี งานจัดหางบประมาณ งานทุนการศึกษา

4. การจัดการงานบริหารทั่วไป

การจัดการงานบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้งานบริหารทั่วไปเป็นการให้บริการในการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนด โดยมีบทบาทหลักในการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยการความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ให้มีการบริหารงานและการจัดการศึกษาตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

หลักการและแนวคิดการจัดการงานบริหารทั่วไป

หลักการและแนวคิดของการจัดการงานบริหารทั่วไป ได้แก่ (1) ยึดหลักให้สถานศึกษามีความอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองมากที่สุด โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ (2) มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและจัดการศึกษาตามหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ตามกฎเกณฑ์กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง (3) มุ่งพัฒนาองค์กรให้

---

[140]“กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา,” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124, ตอนที่ 24 ก (16 พฤษภาคม 2550): 30-31.

เป็นองค์กรสมัยใหม่โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย (4) การบริหารงานทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานอื่นๆ บรรลุมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการบริหารการศึกษาทุกรูปแบบ และให้บริการการศึกษาแก่บุคคล ชุมชน หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น[141]

ภาระงานของงานบริหารทั่วไป

กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา กำหนดงานในงานด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ (1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายสารสนเทศ (2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา (3) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา (4) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน (5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร (6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (7) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (8) การดำเนินงานธุรการ (9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม (10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน (11) การรับนักเรียน (12) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา (13) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย (14) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (15) การทัศนศึกษา (16) งานกิจการนักเรียน (17) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา (18) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา (19) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น (20) การรายงานผลการปฏิบัติงาน (21) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน (22) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน[142]

กล่าวได้ว่าภาระงานของงานบริหารทั่วไป ประกอบด้วย งานอาคารสถานที่ งานกิจการนักเรียนหรือกิจกรรมนักเรียน งานระเบียบวินัยหรืองานปกครองนักเรียน งานความสัมพันธ์ชุมชน งานแผนและการประกันคุณภาพ

---

[141]สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, **แนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2545), 64.

[142]"กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา," ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124, ตอนที่ 24 ก (16 พฤษภาคม 2550): 32-33.

5. การจัดการงานจิตตาภิบาล

งานจิตตาภิบาลมีความสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาคาทอลิก เพราะงานจิตตาภิบาลเป็นกระบวนการเน้นคุณค่าของชีวิตจิตให้เป็นหลักสำคัญของการพัฒนามนุษย์ในด้านอื่นพระศานจักรคาทอลิกในประเทศไทยส่งเสริมให้โรงเรียนคาทอลิกจัดฝ่ายงานจิตตาภิบาลและจัดให้มีครูจิตตาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก และให้มีจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

จิตตาภิบาล หมายถึง บุคคลแห่งพระศาสนจักรที่ทำหน้าที่อภิบาลเอาใจใส่ต่อคุณค่าชีวิตจิตของบุคคลและกลุ่มบุคคลในความรับผิดชอบ ซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร ครู และนักเรียนทุกคนในสถานศึกษา[143]

หลักการแนวคิดการจัดการงานจิตตาภิบาล

งานจิตตาภิบาลเป็นภารกิจแห่งการเอาใจใส่ดูแลบุคคล ให้สามารถพัฒนาตนเองด้วยความรู้จักตนเองอย่างชัดแจ้งในค่านิยมและจิตใจอันดีงาม คุณค่าสำคัญของการพัฒนาตนเองคือ “ชีวิตจิตหรือชีวิตฝ่ายจิต” ซึ่งเป็นให้ความสำคัญต่อมิติด้านจิตวิญญาณ บาทหลววิวัฒน์ แพร่สิริ เสนอแนวคิดของงานจิตตาภิบาล ได้แก่ (1) การปลุกจิตสำนึกให้ทุกคนอุทิศตนเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และคุ้มครองสิทธิและศักดิ์ศรีของมนุษย์ โดยเฉพาะผู้ยากจนและด้อยโอกาส (2) การส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมให้ผู้เรียนมีทักษะการไตร่ตรอง (3) การส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานสำคัญและเป็นที่เชิดชู ปกป้องคุณค่าชีวิตอย่างแท้จริง เน้นบทบาทพ่อแม่ในฐานะครูหรือผู้ให้การอบรมคนแรกของบุตร รื้อฟื้นคุณค่าที่ดีงามของครอบครัวไทย เสริมสร้างชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง (4) การจัดการให้โรงเรียนเป็นสนามของการประกาศข่าวดี ด้วยการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามจิตตารมณ์พระคริสตเจ้า การส่งเสริมศักดิ์ศรีมนุษย์ การสร้างคุณธรรมจริยธรรมและสันติในสังคมตามระบอบประชาธิปไตย ให้โอกาสนักเรียนคาทอลิกและ ผู้ยากไร้ เน้นการมีส่วนร่วมระหว่าง บ้าน วัด และ

---

[143]วิวัฒน์ แพร่สิริ, “**จิตตาภิบาล : เอกลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ**” **คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตาภิบาลของโรงเรียนคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (ฉบับปฏิบัติการขั้นต้น)** (กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ที.เอ.เบสท์ซับพลาย จำกัด, 2545), 20.

โรงเรียน (5) การส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นทูตแห่งคุณธรรม ความดีงามของสังคมไทย[144]

ภาระงานของงานจิตตาภิบาล

การจัดงานจิตตาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกมีพื้นฐานสำคัญ ได้แก่ (1) งานจิตตาภิบาลกับการจัดการศึกษา ซึ่งมีการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การให้ความสำคัญของครู การเอาใจใส่ด้านจิตใจ การอภิบาลและเอาใจใส่ การปฏิบัติศาสนกิจและหน้าที่ตามข้อกำหนดของศาสนา ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี การจัดบรรยากาศของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังค่านิยมที่ดีแห่งการรับใช้ การบำเพ็ญประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นสมาชิกของสังคมและพลเมืองดีของประเทศ การส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น เน้นความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันแม้จะนับถือศาสนาหรือมีบุคลิกลักษณะวัฒนธรรมต่างกัน (2) งานจิตตาภิบาลกับการสอนคำสอนและกิจการแพร่ธรรมแก่เยาวชน ด้วยการจัดการสอนหรือศึกษาพระธรรมคำสอนและกิจกรรมฝึกฝน อภิบาลเยาวชนให้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล (3) งานจิตตาภิบาลกับการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมในหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มุ่งให้เกิดการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมในกระบวนการเรียนรู้อย่างแท้จริงของผู้เรียน (4) งานจิตตาภิบาลกับการจัดกิจกรรมและการปกครองนักเรียน (5) งานจิตตาภิบาลกับกระบวนการศาสนสัมพันธ์และวัฒนธรรมสัมพันธ์ (6) จิตตาภิบาลเป็นผู้แทนพระศาสนจักรในสนามการศึกษาอบรม (7) งานจิตตาภิบาลกับการอภิบาลบุคลากรและชุมชนโรงเรียน (8) จิตตาภิบาลกับชีวิตเยาวชนผู้เป็นอนาคตของสังคม[145]

ภาระงานของงานจิตตาภิบาล ได้แก่ (1) งานด้านการสอนคริสตศาสนธรรมหรือสอนคำสอน ซึ่งเป็นงานด้านอภิบาลเป็นงานสร้างความศักดิ์สิทธิ์ การอบรมสั่งสอนและการปกครองดูแลเด็ก เยาวชนทุกคน ทั้งเป็นคริสตชนและไม่ใช่คริสตชน รวมทั้งบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครอง เช่น งานการสอนคริสตศาสนธรรมสำหรับนักเรียนคาทอลิกและผู้สนใจ (2) งานด้านพิธีกรรมทางคริสต์ศาสนาและวจนพิธีกรรมทางคริสต์ศาสนาในกิจกรรมของโรงเรียน กิจกรรมศาสนสัมพันธ์และศาสนิกสัมพันธ์ (3) งานบริการและแนะแนว เช่น งานดูแลให้ความช่วยเหลือรายกรณี (4) งานด้านสังคมสงเคราะห์ เช่น งานส่งเสริมโอกาสการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก งาน

---

[144]วิวัฒน์ แพร่สิริ, “**จิตตาภิบาล : เอกลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ**” **คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตาภิบาลของโรงเรียนคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (ฉบับปฏิบัติการขั้นต้น)**, (กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ที.เอ.เบสท์ซับพลาย จำกัด, 2545), 20-21.

[145]เรื่องเดียวกัน, 27-29.

ด้านทุนการศึกษา งานดูแลการศึกษาผู้ด้อยโอกาสและการผู้บกพร่องทางกาย (5) งานด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น งานพัฒนาหลักสูตรบูรณาการคุณค่าพระวรสารในกลุ่มสาระการเรียนรู้ งานนำคุณค่าพระวรสารสู่กิจกรรมการเรียนรู้ งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร (6) งานด้านบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร เช่น งานด้านสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม งานด้านการจัดทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ กำหนดกรอบงานหลักเพื่อพัฒนางานจิตตาภิบาลออกเป็น 6 กรอบงานหลัก ซึ่งถือเป็นจิตวิญญาณของการจัดการศึกษา ได้แก่ (1) กรอบงานด้านการอภิบาล เป็นงานที่สร้างความศักดิ์สิทธิ์ การอบรมสั่งสอนและการปกครองดูแลนักเรียน ประกอบด้วยงานหลักสำคัญคือ งานด้านพระวาจาหรือการสอนคริสตศาสนธรรม งานด้านศีลศักดิ์สิทธิ์ (2) กรอบงานด้านการแพร่ธรรม เป็นงานการเผยแพร่ข่าวดีและการประกาศข่าวดีแห่งความรอดที่เน้นการเป็นประจักษ์พยานถึงพระคริสตเจ้าอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย งานด้านจริยธรรม งานด้านศาสนา งานด้านกิจกรรมและโครงการ (3) กรอบงานด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษาเป็นงานที่เป็นพยานถึงความรักและจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ด้วยการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ประกอบด้วย งานการให้โอกาสในการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก งานให้ทุนการศึกษา งานดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือเป็นรายกรณี งานจัดเตรียมบุคลากรด้านสังคมสงเคราะห์ งานการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสและจัดการศึกษาพิเศษสำหรับผู้บกพร่องทางร่างกาย งานการใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน งานดูแลเอาใจใส่และให้การสนับสนุนนักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของโรงเรียน (4) กรอบงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมนำความรู้คู่ความสุข เป็นการจัดงานด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทุกมิติตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตน ประกอบด้วย งานการบูรณาการจริยธรรมในทุกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ งานการนำคุณค่าพระวรสารสู่กิจกรรมการเรียนรู้ งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร งานจัดหลักสูตรครอบครัวศึกษาให้เหมาะสมกับวัย (5) กรอบงานด้านการสร้างและจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร เป็นงานที่เน้นการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียน ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และผู้เข้ามาในโรงเรียนสามารถสัมผัสถึงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่แสดงออกถึงความสงบ ความรักและเอื้ออาทร และจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ ประกอบด้วย งานสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม งานการจัดทรัพยากร (6) กรอบงานด้านการจัดการและมาตรฐาน เป็นงานที่มุ่งเน้นในการจัดระบบและโครงสร้างการบริหารจัดการ และจัดมาตรฐาน

ด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนางานจิตตาภิบาลอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย งานการปรับระบบการบริหารและการจัดการ งานมาตรฐานจัดให้มีสำนักงานหรือหน่วยพัฒนา[146]

อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เสนอบทบาทหน้าที่ของฝ่ายจิตตาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิก ได้แก่ (1) บทบาทหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน เอาใจใส่ดูแลบุคคลให้สามารถพัฒนาตนเอง ด้วยความรู้จักตนเองอย่างแจ้งชัดในค่านิยมและจิตใจอันดีงาม คุณค่าของการพัฒนาตนเองจึงเน้นที่ด้าน “จิตใจ” เป็นลำดับแรก การสร้างให้เกิด “จิตสำนึกแห่งความรักและการรับใช้” ในตัวบุคลากร เด็กและเยาวชนในโรงเรียนคาทอลิก เป็นบุคคลเพื่อคนอื่น (2) ให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านจิตใจและอภิบาลเอาใจใส่เด็กและเยาวชน ในการปฏิบัติศาสนกิจและหน้าที่ตามข้อกำหนดของศาสนา เพื่อเป็นศาสนิกที่ดี (3) เน้นการอภิบาลโดยให้ความสำคัญต่อการจัดบรรยากาศของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (4) ส่งเสริมและอภิบาลเอาใจใส่ต่อชีวิต ปลูกฝังค่านิยมที่ดีแห่งการรับใช้ และการบำเพ็ญประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นสมาชิกของสังคมและพลเมืองที่ดีของประเทศ (5) ส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น เน้นความรับผิดชอบหน้าที่ และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แม้จะนับถือศาสนาหรือมีบุคลิกลักษณะวัฒนธรรมต่างกัน บนพื้นฐานของคุณภาพและจิตใจอันดีงาม (6) ภารกิจของการอภิบาลบุคลากร เด็กและเยาวชน โดยมุ่งเน้นการแสดงออกโดยการเอาใจใส่การจัดการหรือศึกษาพระธรรมคำสอน และกิจกรรมฝึกฝนและอภิบาลเยาวชนในสถานศึกษา (7) การส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมในหลักสูตรและการเรียนการสอน (8) ร่วมกับผู้ปกครอง บิดามารดา ในการส่งเสริมสนับสนุนในการจัดกิจกรรมและการปกครองนักเรียนด้วยการอภิบาล การให้ความสำคัญเป็นรายบุคคลกับบุคลากร เด็กและเยาวชน (9) กระบวนการศาสนสัมพันธ์ในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือแต่ละคนให้สามารถพัฒนาตนเองเป็นศาสนิกที่ดี ตามหลักธรรมศาสนาที่ตนเองนับถือ เป็นต้น[147]

ฝ่ายการศึกษาของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ กำหนดกรอบงานของงานจิตตาภิบาลอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยกำหนดภาระงานเป็น 5 กรอบงานหลัก ได้แก่ (1) กรอบงานด้าน

---

[146]ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, **คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตาภิบาลของโรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ** (กรุงเทพฯ: บริษัท พี.ที.เอ.เบสท์ซัพพลายจำกัด, 2545), 40-47.

[147]อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ, “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า” (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาบูรพา, 2551), 168-169.

อภิบาล ได้แก่ งานด้านพระวาจา หรือการสอนคริสตศาสนธรรม งานด้านศีลศักดิ์สิทธิ์ (2) กรอบงานด้านการประกาศข่าวดี ได้แก่ การสอนคริสต์ศาสนา การจัดบรรยากาศแบบคาทอลิก งานการจัดทรัพยากร งานด้านกิจกรรมและโครงการ (3) กรอบงานด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ การบูรณาการจริยธรรมในทุกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ งานปลูกฝังส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน งานนำคุณค่าพระวรสารลงสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (4) กรอบงานด้านสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ การให้โอกาสในการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก งานให้ทุนการศึกษา งานดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือเป็นรายกรณี งานจัดเตรียมบุคลากรด้านสังคมสงเคราะห์ การจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสและจัดการศึกษาพิเศษสำหรับผู้บกพร่องทางร่างกาย การใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน งานดูแลเอาใจใส่และให้การสนับสนุนนักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของโรงเรียน การส่งเสริมจิตอาสา (5) กรอบงานด้านศาสนสัมพันธ์ ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชนและองค์กรต่างๆ งานศาสนสัมพันธ์[148]

กล่าวได้ว่า ภาระงานของงานจิตตาภิบาลที่สำคัญ ได้แก่ งานสอนคำสอน งานพิธีกรรม งานอภิบาลนักเรียน งานสงเคราะห์ งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม งานสงเคราห์และเมตตาจิต งานจัดบรรยากาศคาทอลิก

การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

คณะกรรมการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้ให้ความหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษา และกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของสถานศึกษา ไว้ในคู่มือการประเมินคุณภาพภายใน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ไว้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาของสถานศึกษาว่า หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจิตตารมณ์พระวรสาร ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ประสงค์ของผู้เรียนที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การจัดการศึกษาคาทอลิก การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นต้องอาศัยการจัดบรรยากาศการศึกษาอบรมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่เรียกว่า บรรยากาศของการประกาศข่าวดี และเพื่อให้การจัดการศึกษาดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะ

---

[148]ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, “เอกสารการประชุมใหญ่สามัญผู้บริหาร ครั้งที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2556” (วันพุธที่ 12 มิถุนายน พ.ศ.2556 ณ หอประชุมไมเกิ้ล บ้านผู้หว่าน อ.สามพราน จ.นครปฐม), 33-41.

อย่างยิ่งมิติด้านศาสนา และกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้[149] ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หมายถึง การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เป็นไปตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาที่ปรากฏคุณลักษณะดังต่อไปนี้คือ ผู้เรียนดำเนินชีวิตตามความเชื่อและศีลธรรมทางศาสนา(ที่ตนนับถือ) มีวิจารณญาณที่ดี มีจิตสำนึกที่ดีเพื่อสร้างสังคมที่ดี มีจิตวิญญาณแห่ง ความรัก มีความสัมพันธ์ที่ดีและมิตรภาพกับทุกคน มีความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกับผู้อื่นในสังคม มีชีวิตร่วมกันกับผู้อื่นอย่างสันติ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สถานศึกษามีบรรยากาศของการประกาศการอบรมตามหลักคริสตธรรม (การประกาศข่าวดี) หมายถึง สถานศึกษาจัดบรรยากาศของการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดบรรยากาศของการให้การศึกษาอบรมตามหลักพระคริสตธรรม โดยมุ่งเน้นบรรยากาศของการอบรมศีลธรรมทางศาสนาตามหลักคริสตธรรม (การประกาศข่าวดี) ร่วมกัน การจัดสภาพแวดล้อมของการจัดการเรียนการสอน การบูรณาการที่สะท้อนภาพของการจัดการศึกษาอบรมศีลธรรมทางศาสนาตามหลักคริสตธรรม การใช้สื่อที่เอื้อต่อกระบวนการจัดการศึกษาอบรม การจัดอาคารสถานที่ที่สะท้อนให้เห็นถึงสัญลักษณ์และการสร้างวัฒนธรรมศีลธรรมทางศาสนาตามหลักคริสตธรรม ตลอดจนการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในมิติศาสนาและความเชื่อ หมายถึง การมุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางการอบรมศาสนธรรมของชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนทางศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการอบรมศีลธรรมทางศาสนาตามหลักคริสตธรรม และเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามความสมัครใจ

และฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ได้กำหนดร่างมาตรฐานการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้[150] ดังนี้

---

[149]คณะกรรมการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังฆมณฑลจันทรบุรี, **คู่มือการประเมินคุณภาพภายในกลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี** (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), (อัดสำเนา).

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หมายถึง การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้แก่ ผู้เรียนประพฤติตนดี มีความรักพระเจ้า ยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา ปฏิบัติตามคุณค่าพระวรสาร มีความรักเมตตา ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย พอเพียง ซื่อสัตย์สุจริต มีมโนธรรมเที่ยงตรง มีอิสรภาพในการครองตน ไม่เป็นทาสของบาป และค่านิยมที่ผิด (บาป คือ ความผิด ไม่เป็นทาสของบาป คือ ไม่ปล่อยให้ตนเองตกอยู่ในความผิด แม้เพียงคิดก็ผิดแล้ว ไม่ตกอยู่ในโอกาในการทำความผิดนั้น ทั้งกาย วาจา ใจ และไม่ละเลย)

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สถานศึกษามีกระบวนการดำเนินการ และจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หมายถึง สถานศึกษามีกระบวนการดำเนินงาน และจัดโครงการ งาน กิจกรรม พัฒนาคุณภาพด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร โครงสร้างค่าตอบแทน สวัสดิการ จัดทำแผนพัฒนา แผนปฏิบัติงาน และระบบการประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการความเชื่อ วัฒนธรรม ตามคุณค่าพระวรสาร ด้วยการจัดโครงการ งาน กิจกรรม ที่ส่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และทักษะชีวิต มีการจัดการเรียนการสอนคริสตศาสนธรรม คริสต์ศาสนาและจริยศึกษา มีการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จัดบรรยากาศของโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร และเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียนคาทอลิกและผู้รอโอกาส

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หมายถึง สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายโรงเรียนคาทอลิกและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ชุมชนมีความตระหนักในหน้าที่ของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นบรรยากาศ และจัดสภาพแวดล้อมที่สะท้อนคุณภาพอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตลอดจนการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

กีรติ บุญเจือ วิจัยเรื่อง บทบาทของสถาบันศาสนาในการจัดการศึกษาแห่งชาติ รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ระบุนโยบายใหม่ไว้ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาททางการศึกษาของสถาบันศาสนา

---

[150]ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, **ร่างมาตรฐาน: การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ** (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), (อัดสำเนา).

ดังต่อไปนี้ มาตรา 73 “รัฐต้อง...สนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้ เพื่อสร้างเสริมคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต” และมาตรา 81 ระบุว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม” การสนับสนุนย่อมหมายถึงทั้ง 2 ด้าน คือ หมายถึงเรียกร้องให้สถาบันศาสนามีบทบาทในการศึกษาแห่งชาติ และหมายถึงว่ารัฐจะต้องช่วยเหลือให้สถาบันศาสนามีบทบาทได้ตามเป้าหมาย สถาบันศาสนาพึงมีบทบาทได้ในด้านการศึกษาอบรมวิชาศาสนา ศีลธรรม โดยเฉพาะและอาจจะมีบทบาทในการสอนวิชาสามัญต่างๆ ตามความพร้อมของศาสนบุคคล การจัดการศึกษาอบรมที่ระบุข้างต้น อาจจะจัดได้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย รัฐจะต้องช่วยเหลือใน 2 ด้าน คือ (1) ช่วยเหลือด้านเตรียมความพร้อมของบุคลากร ซึ่งจะจะเป็นศาสนบุคคลหรือบุคคลที่สถาบันศาสนาจ้างมาร่วมงาน (2) ช่วยเหลือในด้านการเงิน หากมีความจำเป็น สถาบันศาสนาช่วยรัฐได้อย่างไร มีศาสนบุคคลจำนวนมากที่มีความเสียสละและช่วยการศึกษาได้อย่างดี หากได้ทำบทบาทหน้าที่ในการศึกษาจะมีผู้ที่มีคุณภาพสมัครใจเสียสละอีกมาก อย่างเช่น แม่ชีไทย เป็นต้น สถาบันศาสนามีศาสน-สมบัติสะสมและต่อเนื่องไว้มาก และยังได้รับบริจาคต่อไป จึงน่าจะนำส่วนหนึ่งมาใช้ในการศึกษา ซึ่งจะมีผลให้มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคมากขึ้น เพราะเห็นผลทันตา สถาบันศาสนามีศักยภาพที่จะจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ตั้งแต่ระดับเบื้องต้นที่สุดจนถึงขั้นสูงสุดของอุดมศึกษา ตลอดจนการวิจัยหลังอุดมศึกษา ด้วยสำหรับการนี้ แต่ละหน่วยงานของสถาบันศาสนาจะต้องใช้เงินบริจาคไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 เพื่อจัดการศึกษา รัฐช่วยพัฒนาบุคลากรของสถาบันศาสนาอย่างไรได้บ้าง ที่สำคัญที่สุดก็คือ วางนโยบายให้ทุกสถาบันศาสนามีทัศนคติและเป้าหมายในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายรัฐธรรมนูญคือ “ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา” (มาตรา 73) จะบรรลุเป้าหมายนี้ได้จำเป็นต้องมีการอบรมบุคลากรของทุกศาสนาให้มีปรัชญาที่เอื้อต่อทัศนคติดังกล่าว และใช้วิธีสอนศาสนาอันพึงประสงค์ คือ สมมติร่วมกันเป็นปฐมว่า ทุกศาสนาล้วนดีแต่ดีต่างกัน จึงพึงวิเคราะห์และประเมินค่าแต่ละศาสนาตามบริบทของแต่ละศาสนา ส่วนปรัชญาที่เอื้อต่อทัศนคติดังกล่าวคือ ปรัชญาที่ฝึกให้ใช้วิจารณญาณ โดยรู้จักวิเคราะห์วางตัวเป็นกลาง และรับรู้คุณค่าของความเป็นมนุษย์ วางนโยบายชัดเจนในการพัฒนาบุคลากรศาสนา ให้รู้คำสอนศาสนาที่จะสอนอย่างถึงแก่น รู้วิธีสอนที่ทันสมัย รู้จักอบรมบุคคลรอบด้าน ทั้งความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้ศาสนบุคคลเรียนรู้วิชาสามัญที่ตนถนัดจนสามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาบุคลากรดังกล่าวมาข้างต้น รัฐจะต้องทั้งสนับสนุนและควบคุมคุณภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดทางการศึกษาของชาติ รัฐพึงช่วยสนับสนุนด้านการเงินอย่างไรถ้าหน่วยงานใดช่วยตัวเองได้

เต็มที่ รัฐจะสนับสนุนให้เป็นสถาบันการศึกษาในกำกับรัฐ ถ้าหน่วยงานใดช่วยตัวเองไม่ได้ทั้งหมด รัฐจะต้องช่วยอุดหนุนเท่าที่จำเป็น ถ้าหน่วยงานใดต้องการความช่วยเหลือจากรัฐเกินความจำเป็น รัฐพึงสั่งให้หน่วยงานนั้นลดบทบาทลงเท่าที่เห็นว่าเหมาะสมหรืออาจจะสั่งให้ระงับเสียเลยก็ได้ เพื่อมิให้ใช้ทรัพยากรอย่างไม่คุ้มค่า รัฐพึงส่งเสริมให้ศาสนาต่างๆ ร่วมมือกัน โดยจัดกิจกรรมพิเศษระหว่างศาสนาและนิกาย เช่น การสัมมนาร่วมกัน การจัดโครงการร่วมกัน การจัดหลักสูตรอบรมบุคลากรร่วมกัน เป็นต้น รวมทั้งการสนับสนุนให้เข้าร่วมโครงการนานาชาติที่มีนโยบายดังกล่าว เช่น องค์การ WCRP (World Conference of Religion and Peace) เป็นต้น ขั้นตอนในการดำเนินการ ขั้นต้น ให้สำรวจดูสถาบันการศึกษาของสถาบันศาสนาที่มีอยู่แล้ว ชักชวนให้ปรับตัวเข้ากับนโยบายของรัฐธรรมนูญว่าด้วย “บทบาทของสถาบันศาสนาต่อการศึกษาแห่งชาติ” ขั้นต่อๆ ไป ให้สำรวจดูความพร้อมของหน่วยงานศาสนาแต่ละหน่วยว่าจะมีความพร้อมดำเนินการจัดการศึกษาอย่างไรได้บ้าง ชักชวนให้ตื่นตัวร่วมมีบทบาทตามนโยบายใหม่นี้ ที่ใดพร้อมก็ให้เริ่มได้ทันที ที่ใดยังไม่พร้อมก็ให้จัดวางโครงการพัฒนาไปสู่ความพร้อมตามลำดับขั้นต้นผลที่หวังว่าจะได้รับ ประเทศไทยมีโอกาสเป็นผู้นำนโยบายใหม่นี้ การศึกษาของชาติจะพัฒนาได้กว้างและไกลขึ้น บุคลากรของศาสนาต่างๆ จะมีคุณภาพมากขึ้น ฐานะของแม่ชีไทยจะเป็นที่ยอมรับมากขึ้น และพัฒนาขึ้นอย่างมาก เยาวชนของชาติจะเป็นประชากรที่มีคุณภาพพร้อมที่จะร่วมมือกับนานาชาติอย่างสมศักดิ์ศรี[151]

แนวทางการจัดการศึกษาคาทอลิกของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความคิดเห็นของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาคาทอลิก

คณะกรรมการฝ่ายอบรมศึกษาของอัครสังฆมณฑลเบอร์มิงแฮม (Archdiocese of Birmingham) คุณสมบัติพื้นฐานของโรงเรียนคาทอลิก ได้แก่ (1) การแสดงออกอย่างชัดเจนถึงจริยธรรมคาทอลิก ซึ่งปรากฏให้เห็นและเปิดกว้างให้ทุกคนต้องการเข้าไปในสถานศึกษาได้สัมผัสและมีประสบการณ์ (2) การส่งเสริมคุณค่าพระวรสาร และคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกให้เป็นส่วนหนึ่งแห่งองค์รวมในพันธกิจของโรงเรียน (3) การดำเนินตามนโยบายที่สะท้อนและรับเอาคำสอนของพระเยซูคริสต์ และของพระศาสนจักรคาทอลิกมาใช้ปฏิบัติ (4) การเป็นผู้นำตัวอย่างโดยได้รับแรงบันดาลใจจากพระฉายาลักษณ์ของพระเยซูคริสต์ (5) การเป็นส่วนสำคัญใน

---

[151]กีรติ บุญเจือ, **บทบาทของสถาบันศาสนาในการจัดการศึกษาแห่งชาติ**, เข้าถึงเมื่อ 30 กันยายน 2554, เข้าถึงได้จาก www.riau.au.edu/index.php? optin=com_content

สายสัมพันธ์แห่งความเป็นหนึ่งเดียวกันกับพระศาสนจักรคาทอลิกท้องถิ่น และพระศาสนจักรคาทอลิกสากล (6) การให้การศึกษาในด้านศาสนาอย่างเป็นระบบและลึกซึ้งเกี่ยวกับความเร้นลับของพระเจ้า เกี่ยวกับชีวิตและคำสอนของพระเยซูคริสต์ คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก ความเชื่อที่คาทอลิกนับถือ ซึ่งจะต้องผนึกเข้าไปในหลักสูตรและชีวิตของโรงเรียน อีกทั้งปรับให้เหมาะกับวัยและความสามารถของผู้เรียน (7) การแสดงชีวิตแห่งความเชื่อในการปฏิบัติศาสนกิจด้วยการสวดภาวนาส่วนตัวและจัดให้มีพิธีกรรมร่วมกัน (8) การส่งเสริมกระแสเรียกของผู้เรียนทั้งชายและหญิง (9) การเอาใจใส่ดูแลเกี่ยวกับความต้องการฝ่ายจิตของผู้เรียน (10) การดูแลอภิบาลและสอดส่องความต้องการพิเศษต่างๆ ของนักเรียน ตามคุณค่าพระวรสารและคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก (11) การนำคุณค่าพระวรสาร และคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก มาเป็นต้นแบบในการทำให้สังคมเป็นหนึ่งเดียวกัน โดยอาศัยการส่งเสริมการเป็นประชาคมที่มีรากฐานในความรับผิดชอบต่อความยุติธรรมในสังคมและความดีส่วนรวม (12) การส่งเสริมความประพฤติและอุปนิสัยนักเรียน ให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร (13) การรักษาศักดิ์ศรีแห่งบุคคล โดยการทำนุบำรุงรักษาอาคารเรียน และแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นศูนย์กลางของพระเยซูคริสต์ และความเชื่อคาทอลิก โดยสัญลักษณ์และนิทรรศการต่างๆ[152]

มิเกล กาไรซาบาล สรุปอัตลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิกตามแนวทางสังคายนาวาติกันที่สอง ได้แก่ (1) เป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก คือ การพัฒนาที่ครบครันของนักเรียน ทั้งในด้านสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม ร่างกาย (2) การสอนศาสนาและการสร้างเสริมมโนธรรมเป็นภารกิจหลักของการศึกษาคาทอลิก (3) นักเรียนพึงได้รับการอบรมให้เป็นสมาชิกที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถเอาชนะการมองแต่ประโยชน์ส่วนตนในทุกรูปแบบ (4) โรงเรียนคาทอลิกเป็นกลุ่มสังคมที่ทำเนินชีวิตตามคุณค่าพระวรสาร ซึ่งได้แก่ การร่วมแรงร่วมใจกัน มีความยุติธรรม และเป็นหนึ่งเดียวกับผู้นำพระศาสนาจักรคาทอลิก (5) ครูของโรงเรียนคาทอลิกเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาหล่อหลอมนักเรียน[153]

---

[152]คณะกรรมการฝ่ายอการศึกษาของสังฆมณฑล, อัครสังฆมณฑลเอบร์มิงแฮม, **พรtคริสตเจ้าต้องเป็นศูนย์กลาง**, แปลโดย ชะลอ วรรณประทีป (กรุงเทพฯ: ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2007), 33-34.

[153]มิเกล กาไรซาบาล, **การศึกษาคาทอลิกสู่สหัสวรรษที่สาม** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ,2539), 15.

วิวัฒน์ แพร่สิริ กล่าวถึงลักษณะของการศึกษาคาทอลิก คือ การศึกษาคาทอลิกเป็นแก่นของการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ในการเรียนรู้ เป็นกระบวนกิจกรรมการศึกษาและวิทยาความรู้ (knowledge) ที่เป็นเครื่องมือของมนุษย์ในการรักษาชีวิต ถ่ายทอดและพัฒนาชีวิตให้เจริญก้าวหน้าครบทุกด้าน ให้บุคคลสามารถบรรลุถึงความดีงามของมนุษย์ตามหลักพระคริสตธรรมและอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขในสังคม ด้วยความรัก ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพสิทธิเสรีภาพของบุคคล รักและภูมิใจในวัฒนธรรมของตน บิดามารดามีหน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่บุตรหลาน เพื่อให้ทุกคนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ รู้จักใช้ทักษะต่างๆ มีการใช้ศิลปวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อสร้างคุณประโยชน์ของชีวิตในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุข ให้การช่วยเหลือปกป้องผู้อ่อนแอและผู้ด้อยโอกาสในสังคม ให้ได้รับเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์[154]

เซอร์อันเฟรด วรศิลป์ กล่าวถึงโรงเรียนคาทอลิกมีจุดเป้าหมายทางการศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างการจัดการศึกษาอื่นๆ ทั้งนี้โรงเรียนคาทอลิกมีเป้าหมายการศึกษาที่มีกรอบอ้างอิง ได้แก่ (1) เอกลักษณ์เฉพาะของโรงเรียนคาทอลิกคือ คุณค่าพระวรสารต้องชัดเจน (2) บรรยากาศของโรงเรียนต้องเต็มไปด้วยความชัดเจนตามหลักคำสอนของพระวรสาร ทั้งในด้านวิชาครู การศึกษาและวัฒนธรรม (3) เนื้อหาในการอบรมตลอดจนค่านิยมต่างๆ จะต้องสอดแทรกคุณค่าพระวรสาร (4) การจัดระเบียบและการจัดการในโรงเรียน ต้องยึดหลักของความชัดเจนและถูกต้องตามความยุติธรรม และแฝงด้วยความเมตตากรุณาที่ไม่สร้างปัญหาให้กับใคร (5) จะต้องเคารพวัฒนธรรมท้องถิ่น และการศึกษาวัฒนธรรมนั้นให้ชัดเจน เพื่อช่วยนักเรียนให้เข้าใจ เห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดคุณค่าในการดำเนินชีวิต (6) การปรับปรุงกระบวนการศึกษา ควรเคารพต่อสภาพการณ์เฉพาะของนักเรียนแต่ละคน ครอบครัว เพื่อให้พวกเขามีความพอเพียงกับสภาพของตน และพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าขึ้นเรื่อยๆ เพื่อจะช่วยเขาให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุขกับตนเองและสังคมที่เขาอยู่ (7) เป้าหมายทางการศึกษา ควรได้รับการทบทวนแก้ไขทุกปี เพื่อความเหมาะสมของยุคสมัย ครู นักเรียน และครอบครัวของนักเรียน พวกเขาจะต้องได้รับทราบถึงความเปลี่ยนแปลงสภาพของสังคม และมีการเตรียมพร้อมเพื่อจะก้าวสู่การเปลี่ยนแปลงด้วยความ

---

[154]วิวัฒน์ แพร่สิริ, อ้างถึงใน อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ, “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551), 58.

เข้าใจ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อความอยู่รอดของตน ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ[155]

นิลวรรณ แซ่จิว กล่าวถึงลักษณะที่ควรเป็นของโรงเรียนคาทอลิกตามเอกสารพระศาสนจักรคาทอลิก เรื่อง มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The Religious Dimension of Education in a Catholic School) ได้แก่ (1) บรรยากาศที่ซึมซาบไปด้วยจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพและความรัก ที่แสดงออกโดการเผยแพร่ค่านิยมแบบคาทอลิกในพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนและพร้อมที่จะทำตนให้เป็นประโยชน์ (2) บรรยากาศแบบครอบครัวภายในโรงเรียน ที่จะช่วยทดแทนความชื่นชมและความสุขใจที่ขาดไปจากบ้าน ทั้งในแง่ของมนุษย์และแง่ของจิตวิญญาณ (3) เป็นแบบอย่างของความเรียบง่ายและยากจนตามคุณค่าพระวรสาร แต่ไม่ขัดแย้งกับการมีวัสดุที่จำเป็นแก่การศึกษาอย่างเหมาะสม เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว (4) เป็นผู้ชี้นำให้ทั้งชายและหญิงให้ไปสู่ความดีสมบูรณ์ ทั้งแง่ความเป็นมนุษย์และวิญญาณ คือ ช่วยอบรมให้เป็นพลเมืองและเป็นคริสตชนที่ดี (5) เป็นสื่อกลางระหว่างความเชื่อและวัฒนธรรม ในการเจรจาเพื่อทำความเข้าใจระหว่างพระศาสนจักรและชุมชนมนุษย์ และเป็นการป้องกันรักษาเสรีภาพแห่งมโนธรรม (6) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวอย่างเข้มแข็ง สามารถสร้างสำนึกให้ครอบครัวตระหนักในความรับผิดชอบเรื่องการศึกษาในเบื้องต้น (7) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้สึกไวต่อค่านิยมทางวัฒนธรรมและคารพต่อผู้นำประเทศ (8) จุดให้เกิดความรักต่อสัจธรรม ปลุกสำนึกในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และช่วยให้นักเรียนเข้าใจว่าวิทยาศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของจักรภพ ซึ่งพระเจ้าเป็นพระผู้สร้าง (9) ดำเนินการสอดคล้องกับมรดกทางปัญญา แต่ปฏิบัติให้สำเร็จในการอบรมความมุ่งมั่นทั่วไปของศาสนา[156]

อรวรรณ จันทร์ชลอ วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญในประเทศไทย การวิจัยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษา พัฒนาและวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญในประเทศไทย โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเอกสาร การศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาของหน่วยงาน องค์กรคาทอลิกระดับสูง จำนวน 18 คน เทียบความ

---

[155]เซอร์อัลเฟรด วรศิลป์. “บทบาทของโรงเรียนคาทอลิกกับการศึกษา,” **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 33 (สิงหาคม 2545-กรกฎาคม 2546): 131.

[156]นิลวรรณ แซ่จิว, **ภาพลักษณ์ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก** (กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ, 2546), 18-19.

แตกต่างจากมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ 14 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ นำ 14 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ ที่ได้มาสร้างแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญในประเทศไทย จำนวน 162 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่ผู้บริหารส่งกลับมา วิเคราะห์ตัวประกอบโดยการสกัดตัวประกอบ ด้วยวิธีตัวประกอบหลัก นำข้อมูลที่เหลือจากขั้นตอนที่ 2 ส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญในประเทศไทย จำนวน 162 คน อีกครั้ง และนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ตัวประกอบเชิงยืนยันความคิดเห็น (Confirmatory Factor Analysis) สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย และการวิเคราะห์ตัวประกอบ ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญในประเทศไทย ที่บ่งบอกลักษณะเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก พบตัวประกอบที่สำคัญ 13 ตัวประกอบ 82 ตัวบ่งชี้ แบ่งตามมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ประกอบด้วย 5 ตัวประกอบ จำนวน 14 ตัวบ่งชี้ ด้านครูผู้สอน ประกอบด้วย 2 ตัวประกอบ 10 ตัวบ่งชี้ ด้านผู้บริหาร ประกอบด้วย 6 ตัวประกอบ 31 ตัวบ่งชี้[157]

อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า” การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคต (EDFR) ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยในทศวรรษหน้า มี 3 รูปแบบ ดังนี้ (1) โรงเรียนคาทอลิก “การประกาศข่าวดี” ซึ่งเป็นพื้นฐาน ด้านการวางแผนมีวัตถุประสงค์คือเป็นการสร้างมนุษย์สู่ความสมบูรณ์เหมือนพระคริสตเจ้า กล่าวคือ การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ด้านการจัดองค์การที่ให้ความสำคัญกับ “การแพร่ธรรม” ด้านการนำเป็นผู้อภิบาลที่ดี คือเป็นต้นแบบของผู้ที่มีอุดมการณ์แห่งความรักและการรับใช้ ตามจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร ด้านการกำกับ ด้วยการสร้างมาตรฐานคาทอลิกร่วมกันระหว่างโรงเรียนคาทอลิก การประเมินมาตรฐานโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งเป็นมาตรฐานที่บ่งชี้ถึงคุณธรรม ทั้งด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร (2) โรงเรียนเอกชนคาทอลิก “เครือข่าย” ซึ่งเพิ่มเติมด้านการวางแผนด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนคาทอลิกและโรงเรียนอื่นๆ องค์กร และหน่วยงานต่างๆ และการ

---

[157]อรวรรณ จันทร์ชลอ, “การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกสายสามัญในประเทศไทย” (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), บทคัดย่อ.

บูรณาการแบบสหวิทยาการ ด้านการจัดองค์การมีการจัดองค์การเพื่อรองรับเครือข่าย ด้านการนำ นอกจากเป็นผู้อภิบาลที่ดีและผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการกำกับ โรงเรียนเครือข่ายมีการกำหนดมาตรฐานคาทอลิกและการประเมินคุณภาพของโรงเรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) (3) โรงเรียนเอกชนคาทอลิก "โรงเรียนทางเลือก" ซึ่งเพิ่มเติม ด้านการวางแผนเป็นการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ด้วยหลักสูตรที่หลากหลาย ด้านการจัดองค์การ มีศูนย์การบริหารเครือข่ายเป็นศูนย์ดำเนินการ ด้านการนำ ผู้นำโรงเรียนทางเลือกนอกจากเป็นผู้อภิบาลที่ดี ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ยังเป็นผู้นำเหนือผู้นำชั้นยอด และใช้หลักการเทียบโอนทางการศึกษาและหลักสูตรการเรียนรู้ เป็นการกำกับโรงเรียน[158]

เอกชัย ชิณโคตร วิจัยเรื่อง "วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า" ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกคือ การพัฒนามนุษย์ในทุกมิติ (Holistic) ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข วิสัยทัศน์ คือ เป็นสนามของการประกาศพระคริสตธรรม เป็นบ้านของทุกคน พันธกิจของโรงเรียน คือ ปลูกฝังคุณค่าตามหลักพระคริสตธรรม เป้าหมายของโรงเรียน คือ ผู้เรียนเป็น ศาสนิกที่ดี เป็นเลิศด้านความเป็นมนุษย์ เป็นคนเพื่อคนอื่น ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน คือ สร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับองค์การอื่น มีโครงสร้างการบริหารแบบราบ บริหารแบบมีส่วนร่วม ยึดหลักประชาธิปไตย เน้นการบริหารจัดการที่ดี ครูมีจิตวิญญาณ บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่างคือคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีอุดมการณ์ อุทิศตนเป็นแบบอย่างที่ดี สัญลักษณ์ของโรงเรียน คือ พระเยซูเจ้า กางเขน โบสถ์ พระแม่มารีย์ นักบุญองค์อุปถัมภ์ เชื่อว่ามนุษย์เป็น สุดยอดของสิ่งสร้างของพระเจ้า เป็นภาพลักษณ์ของพระองค์ เป็นพี่น้องกัน มีคุณค่ามีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน ยึดหลักพระคริสตธรรม ได้แก่ ความยุติธรรม ความรัก การรับใช้ ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ การอนุรักษ์และนำคุณค่าขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามมาประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวัน ส่งเสริมให้ทุกคนได้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเสรี การนับถือศาสนาอยู่ในระดับคุณค่ามิใช่อยู่ในระดับพิธีกรรม เน้นหลักศาสนสัมพันธ์ มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรบูรณาการ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเป็น "ประชาคม" สัมพันธ์กันดีระหว่างผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน ชุมชน รณรงค์ให้ทุกคนเคารพและสำนึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่ง

---

[158]อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ, "การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า" (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551), บทคัดย่อ.

ของธรรมชาติ เทคโนโลยีเป็นของประทานจากพระเจ้าจึงควรนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้และต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเกิดประโยชน์สูงสุด[159]

ศูนย์ค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม และสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย ศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก” ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ (1) ปัจจุบัน โรงเรียนคาทอลิกให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนและสอดคล้องกับแนวคิดและจุดประสงค์การจัดการศึกษาคาทอลิกในภาพรวม (2) นักเรียนโรงเรียนคาทอลิกได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมบนพื้นฐานของปรัชญาทางคริสต์ศาสนาอย่างต่อเนื่อง (3) ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและสนับสนุนให้บุตรหลานได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมมากเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนทางวิชาการเป็นอันดับสอง และการเป็นคนทันสมัย ก้าวทันโลกเป็นอันดับสาม[160]

วีระ ผังรักษ์ วิจัยเรื่องการศึกษาเหตุผลที่ทำให้ผู้ปกครองเลือกโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดชลบุรี ประเทศไทย” (A Study on Reasons why Parents choose Diocesan School in the Coastal Area of Cholburi Province, Thailand) โดยศึกษาข้อมูลจากผู้ปกครองจาก แยกเป็นสามกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มที่นับถือศาสนา และกลุ่มที่เพิ่งจะส่งบุตรหลานเข้าเรียนหรือผู้ปกครองใหม่ จากการวิเคราะห์พบหลายสาเหตุของการเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังฆมณฑล โดยเหตุผลหลัก ได้แก่ ด้านศาสนาหรือจิตวิญญาณ (religion or spiritual) ด้านวิชาการ (academic) ด้านระเบียบวินัย (discipline) ผู้ปกครองคาทอลิกเลือกโรงเรียนด้วยเหตุผลด้านศาสนาหรือจิตวิญญาณ ส่วนผู้ปกครองพุทธศาสนาเลือกโรงเรียนด้วยเหตุผลทางด้านวิชาการ ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงเน้นความสำคัญด้านวิชาการ ส่วนผู้ปกครองฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับรองลงมาเน้นความสำคัญด้านความเอาใจใส่ที่มีต่อนักเรียน เหตุผลทางด้านวิชาการและการดูแลเอาใจใส่อย่างดีเป็นเหตุผลสำคัญของการเลือกโรงเรียนของผู้ปกครองใหม่เกี่ยวข้องกับเหตุผลทางด้านศาสนาและจิตวิญญาณ ความมีชื่อเสียงของโรงเรียนสำคัญ

---

[159]เอกชัย ชิณโคตร, “วัฒธรรมองค์กรโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า” (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549), บทคัดย่อ.

[160]ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม และ สภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย, “การวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก” (นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2546), บทคัดย่อ.

ผู้ปกครองพุทธศาสนาไม่ได้กังวลใจในการที่บุตรหลานที่เรียนในโรงเรียนคาทอลิกต้องมีส่วนร่วมกิจกรรมทางศาสนาคาทอลิกในโรงเรียน ผู้ปกครองส่วนมากที่ส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังฆมณฑลมีความพึงพอใจ[161]

วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์ และคณะ วิจัยเรื่อง “บทบาทการจัดการศึกษาในเครือคาทอลิก” พบว่า พื้นฐานของการศึกษาคาทอลิก มีลักษณะมุ่นเน้นการอบรมคน รวมทั้งการใส่ใจในการจัดบริบทของโรงเรียนหรือสถานศึกษา และประสานการเรียนรู้และพัฒนาการทุกอย่างเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนให้เป็นบุคคลที่เปี่ยมด้วยคุณธรรมและความรู้ และเป็นพลเมืองดีของชาติ ตามหลักคริสตธรรม เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ถือเป็นเอกลักษณ์ของสถาบันการศึกษาคาทอลิก แนวทางการจัดการศึกษาคาทอลิกคือ คุณธรรม นำความรู้ สู่ความสุข ซึ่งเป็นแนวทางที่สภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย ใช้เป็นแนวทางในการสร้างยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลิตผลที่มีคุณภาพตามแนวปรัชญาการจัดการศึกษาคาทอลิก การบริหารและการจัดการศึกษาคาทอลิกมีการจัดการศึกษาทุกระดับการศึกษา แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ สถาบันการศึกษาที่ดำเนินการโดยสังฆมณฑล สถาบันการศึกษาที่ดำเนินการโดยคณะนักบวชชายและนักบวชหญิง และสถาบันการศึกษาที่ดำเนินการโดยฆราวาส การศึกษาคาทอลิกให้ความสำคัญกับบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเน้นเอกลักษณ์ของฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน การดำรงชีวิตอย่างมีเอกลักษณ์ การอบรมสำหรับฆราวาสผู้เป็นพยานถึงความเชื่อในโรงเรียน และการสนับสนุนฆราวาสที่ทำงานในโรงเรียนโดยพระศาสนจักรคาทอลิก ส่วนด้านทรัพยากรและการลงทุนการศึกษา การศึกษาคาทอลิกเน้นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการกระจายทรัพยากรจากแหล่งที่มีไปสู่แหล่งที่ขาดแคลน เพื่อความเท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษาของเยาวชน โดยมีสังฆมณฑลและคณะนักบวชดำเนินการในการจัดสรรทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ด้านการนำเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การศึกษาคาทอลิกจะคำนึงถึงจริยธรรมก่อนเทคโนโลยี โดยถือว่ามนุษย์ต้องการก่อนวัตถุ ชีวิตความเป็นอยู่มากกว่าสมบัติที่มี การใช้

---

[161]Vira Phangrak, “Catholic school enrollment, A study on reasons why parent choose diocesan school in the coastal area of Chonburi Province, Thailand.” (Dissertation for the Doctoral degree of Education, University of California, Los Angeles)

เทคโนโลยีคำนึงการใช้ใน 3 ระดับ กล่าวคือ เทคโนโลยีที่เหมาะสม เทคโนโลยีระดับกลาง และเทคโนโลยีระดับสูง[162]

ความคิดเห็นของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนคาทอลิกเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ฉลองรัตน์ สังขรัตน์ การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการเป็นผู้นำโดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน แนวทางการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่ควรร่วมกันศึกษาวิสัยทัศน์ของสังฆมณฑล ศึกษารายละเอียดในแม่บทและทิศทางของพระศาสนจักร ศึกษาสภาพของโรงเรียนในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน เน้นความรู้เป็นเลิศ เชิดชูคุณธรรม และกำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนา ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน ให้สอดคล้องกันโดยการนำเอาหลักธรรมคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกมาเป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์[163]

ลือชัย จันทร์โป๊ วิจัยเรื่อง รูปแบบการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ พันธกิจและยุทธศาสตร์ วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำ บรรยากาศในการทำงาน โครงสร้างองค์การ การดำเนินงานด้านการจัดการ การจูงใจ และระบบองค์การ สภาพของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารพบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่าด้านความเป็นเลิศของบุคคลอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยบาทหลวง นักบวช ได้รับการศึกษาอบรมมาเป็นระยะเวลายาวนานและต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นผู้อุทิศตนเพื่อผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน และผู้บริหารที่เป็นฆราวาสต้องพัฒนาศักยภาพให้มีความก้าวหน้าเพื่อความอยู่รอดในภาวะที่มีการแข่งขันสูงและการเปลี่ยนแปลงอย่าง

---

[162]วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์ และคณะ “การวิจัยเรื่องบทบาทการจัดการศึกษาในเครือคาทอลิก” (สภาการศึกษาคาทอลิก ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการศึกษาคาทอลิก กรกฎาคม 2544), บทคัดย่อ.

[163]ฉลองรัตน์ สังขรัตน์, “การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), บทคัดย่อ.

รวดเร็ว ด้านรูปแบบวิธีการคิด เนื่องจากภาวะในปัจจุบัน ภาวะเศรษฐกิจ ก่อปัญหาต่อการดำเนินงานของโรงเรียนในระดับอาชีวศึกษาเอกชนที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถส่งบุตรเข้าเรียนได้มากเหมือนก่อน ทำให้การบริหารจัดการภายในต้องมีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว เพราะรูปแบบวิธีคิดเก่าๆ ไม่เป็นเครื่องประกันความสำเร็จในปัจจุบันได้แล้ว ต้องปรับเปลี่ยนพัฒนารูปแบบวิธีคิดให้เกิดสร้างสรรค์ใหม่ มียุทธศาสตร์ใหม่ เพื่อนำมาปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นต้น[164]

ภัสสร เอมโกษา วิจัยเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคาทอลิก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกควรเป็นผู้มีคุณธรรม ต้องเสริมสร้างบุคลิกภาพให้เกิดความน่าศรัทธาและความยอมรับนับถือจากครูในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยให้ผู้บริหารมีอิทธิพลทางใจในการโน้มน้าวได้มากยิ่งขึ้น ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง ต้องมีความเข้าใจในกระบวนการบริหารโรงเรียน เพิ่มความรู้ความสามารถ และนำความรู้วิธีการตลอดจนเทคนิคใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพมาไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน การบริหารงานในระดับโรงเรียนจำเป็นต้องมีการวางแผน เพราะแผนงานเป็นหลักสำคัญพื้นฐานของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานรู้เห็นและมีส่วนร่วมออกความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายและโครงการต่างๆ ของโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการพบว่า โดยภาพรวมโรงเรียนส่วนใหญ่มีสภาพการปฏิบัติงานด้านวิชาการในระดับมากแทบทุกเรื่อง ซึ่งการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานและคุณภาพพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ ด้านการบริหารงานบุคคลพบว่า ผู้บริหารควรจัดบุคลากรให้ทำงานตามความรู้ความสามารถที่เรียนมา ต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ ด้านการบริหารอาคารสถานที่พบว่า มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารทั่วไปพบว่า ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในบรรยากาศของการเรียนรู้ การนำสื่อนวัตกรรมมาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านนักเรียนพบว่า โรงเรียนคาทอลิกได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและหน้าที่ในการจัดการเรียน

---

[164]ลือชัย จันทร์โป๊, “รูปแบบการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย” (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2546), บทคัดย่อ.

การสอนและการสร้างเสริมคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนให้เป็นคนที่มีความรู้และมีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไป[165]

นิตยาพร วรพรทัศนา เสนอเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อการนำคุณค่าชีวิตสู่ความเป็นมนุษย์ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนกลายเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกายและจิตใจ ทั้งนี้การฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยให้นักเรียนมุ่งสู่ความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ควรได้รับการฝึกที่สานต่อทุกวิชา เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนและปฏิบัติคุณค่าเพื่อชีวิตในด้านต่างๆ ได้ด้วยความเข้าใจสม่ำเสมอและเห็นคุณค่าอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการสอนและอบรมนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมดังนี้ (1) การบูรณาการ การสอนจริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม โดยจัดสอนจริยธรรมเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน ทำให้กลมกลืน จนเกิดความเคยชินกับพฤติกรรมที่ดีและมีคุณค่านั้น (2) จัดสอนวิชาจริยธรรมโดยตรง โดยมีการจัดทำแผนการสอนเป็นรายชั้น เพื่อช่วยให้เกิดความชัดเจนในเนื้อหา ครูจัดกิจกรรมให้เหมาะกับวัยของผู้เรียน และมีร่องรอยให้ตรวจสอบได้ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับผู้เรียน (3) ครูผู้สอนจะต้อง “มี” สิ่งที่จะสอน จึงจะทำให้การสอนนั้นประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ นั่นคือ มีคุณค่าชีวิตในด้านที่ตนกำลังสอน และมีวิธีการสอนที่ทำให้เกิดความประทับใจ สนุก มีสาระก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากภายในและค่อยๆ พัฒนาขึ้นตามวัยของผู้เรียน (4) การมีวิธีติดตามผลและประเมินผลที่ต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีเทคนิคที่จะแก้ไขปัญหา (5) ควรมีแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดความรู้สึกอยากทำความดี เช่น ธนาคารความดี การล่ารางวัลความดี ส่งเสริมและเชิดชูคนดี จัดกิจกรรมเสริมสร้างความดีในหลายรูปแบบ[166]

เซอร์อัลเฟรดวรศิลป์ เสนอว่า จุดประสงค์ของโรงเรียนคือ ต้องการให้นักเรียนได้รับการอบรมอย่างครบถ้วนทุกด้าน ดังนั้น การสอนศาสนาจึงรวมอยู่ในจุดหมายและเกณฑ์บรรทัดฐานอันเป็นลักษณะของโรงเรียนสมัยใหม่ โรงเรียนควรจัดการสอนศาสนาไว้ในตารางสอนประจำ

---

[165]ภัสสร เอมโกษา, “การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคาทอลิก” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545), บทคัดย่อ.

[166]นิตยาพร วรพรทัศนา, “กระบวนการเรียนรู้เพื่อนำคุณค่าชีวิตสู่ความเป็นมนุษย์ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณภาพ,” การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย 33, (สิงหาคม 2545-กรกฎาคม 2546): 125-126.

สัปดาห์คู่เคียงกับวิชาอื่นๆ วิชานี้ควรพยายามให้เชื่อมโยงกับวิชาอื่นๆ อย่างเหมาะสม เพื่อว่าจะได้มีการประสานระหว่างการเรียนรู้ของมนุษย์และความสำนึกในศาสนาเช่นเดียวกับวิชาอื่นๆ[167]

อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เสนอการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคาทอลิก คือ การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักคริสตธรรมเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้จุดเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับวิชาการอันเป็นลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า กระบวนการเรียนการอสน การวางแผนบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้าสู่หลักสูตรเป็นทิศทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แบบคาทอลิกได้จริง และ การบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้าสู่สาระการเรียนรู้ต่างๆ การกำหนดกิจกรรมพิเศษ จุดเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนให้โดดเด่นด้านคุณธรรม ควบคู่กับวิชาการ ให้ผู้เรียนเป็นคนดีก่อนที่จะเป็นคนเก่ง เครือข่ายสังคมที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับสถานประกอบการ พัฒนาทักษะวิชาชีพ ทั้งนี้หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนจะต้องมีการสอดแทรกหลักจริยธรรมในทุกวิชา โรงเรียนคาทอลิกจะเน้นคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม และวิชาการควบคู่กัน[168]

ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม การวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง “บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ” ในกลุ่มงานวิชาการพบว่า บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก โดยมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ควรพัฒนาระบบคลังข้อสอบ สร้างมาตรฐานโรงเรียนคาทอลิก จัดระบบประเมินผลให้ดำเนินการในทิศทางเดียวกัน ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและชุมชน ส่วนในเรื่องของการส่งเสริมการวิจัยเพื่อให้ครูสามารถดำเนินการวิจัยและพัฒนางานวิจัยได้ ตลอดจนลดภาระงานด้านเอกสารลงเพื่อให้สามารถทำงานวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างเต็มที่ และควรประชาสัมพันธ์ทราบความเคลื่อนไหว ควรพัฒนาครูให้เป็นผู้รู้ โดยการส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรมมากขึ้น จัดอบรมมาตรฐานวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูได้พัฒนาด้านการเรียนการสอน ตลอดจนสามารถรักษา

---

[167]เซอร์อัลเฟรดวรศิลป์, “บทบาทของโรงเรียนคาทอลิกกับการศึกษา,” การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย 33 (สิงหาคม 2545-กรกฎาคม 2546): 130.

[168]อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ, การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลทศวรรษหน้า, (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาบูรพา, 2551), 166-167,178.

มาตรฐานที่ดีไว้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรลงลึกถึงตัวผู้เรียนมากขึ้น เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชมรมต่างๆ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตครบทุกด้าน[169]

คาร์ ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจ ประสิทธิภาพ และความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาคาทอลิกในสหรัฐอเมริกา พบว่า มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างประสิทธิผลและความพึงพอใจของผู้บริหาร ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกมีความตระหนักอยู่ในระดับสูงในด้านวิชาชีพและพันธกิจฝ่ายจิตวิญญาณ โดยเฉพาะแรงจูงใจทางด้านพันธกิจฝ่ายวิญญาณดังกล่าวนี้เป็นตัวพยากรณ์ (Predictor) ที่สำคัญสำหรับความพึงพอใจและประสิทธิผลในการบริหารการศึกษา ซึ่งรวมไปถึงการตัดสินใจที่จะทำงานอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป การวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของพระศาสนจักรมากเท่าใด การงานของพวกเขาจะยิ่งมีประสิทธิผลมากขึ้นเท่านั้น ผู้บริหารที่เป็นฆราวาสมีประสิทธิผลในด้านการบริหารจัดการและความพึงพอใจทางการศึกษาในระดับที่สูงกว่าผู้บริหารที่เป็นนักบวช ผู้บริหารที่เป็นนักบวชมีความพึงพอใจทางด้านจิตวิญญาณในระดับที่สูงกว่า นักบวชและฆราวาสทำงานมีประสิทธิพลพอๆ กันในการอบรมปลูกฝังเยาวชนคาทอลิกในเรื่องฝ่ายจิตวิญญาณ ผู้วิจัยสรุปว่าประสิทธิภาพและความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาคาทอลิกจะมีมากขึ้นเมื่อผู้บริหารมีความเชื่อศรัทธาในศาสนา และมุ่งมั่นอุทิศตนทำงานอย่างเต็มที่ตามพันธกิจที่เขาเกิดความตระหนัก ซึ่งเป็นผลจากความเชื่อดังกล่าว[170]

พงษ์เกษม สังวาลเพ็ชร การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา 2) บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา 3) ความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการส่งเสริม

---

[169]ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม, “บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ” (นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2552), บทคัดย่อ.

[170]คาร์, อ้างถึงใน อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ, การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลทศวรรษหน้า, (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาบูรพา, 2551), 113.

หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ประชากรคือ สถานศึกษาคาทอลิก เขต 4 ของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ 8 แห่ง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สร้างจากกรอบแนวทางการพัฒนาจิตตาภิบาลของโรงเรียนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ รวบรวมข้อมูลเดือนธันวาคม 2548 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงในการส่งเสริมหลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ งานอภิบาล งานจัดการมาตรฐานงาน งานการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม และงานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ งานการจัดการมาตรฐานงาน งานอภิบาล งานสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ และงานปฏิบัติธรรม ตามลำดับ บทบาทของผู้บริหารที่ปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัด อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน[171]

คอนเวน์ (Convey) วิจัยเรื่อง แรงจูงใจและความพึงพอใจต่องานของครูโรงเรียนคาทอลิก (Motivation and Job Satisfaction of Catholic School Teacher) การวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ (motivation) และความพึงพอใจในงาน (job satisfaction) ของครูโรงเรียนคาทอลิก ข้อมูลจากการสำรวจครูจำนวน 716 คนในสามสังฆมณฑล (Atlanta, Biloxi and Cheyenne) ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของครูต่อการทำงานกับนักเรียนและความสัมพันธ์กับผู้บริหารและครูอื่นๆ แรงจูงใจในการสอนในโรงเรียนเนื่องจากเป็นโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งส่งผลต่อความความพึงพอใจต่อโรงเรียน การวิจัยนี้ยืนยันความสำคัญของปัจจัยด้านศาสนาเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ (importance of a

---

[171]พงษ์เกษม สังวาลเพ็ชร, “บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร เขต 4” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548), บทคัดย่อ.

religious factor) สำหรับครูในการเลือกสอนในโรงเรียนคาทอลิกและมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของครู[172]

อัครสังฆมณฑลเอบร์มิงแฮม เสนอสภาพแวดล้อมทางการศึกษา (อาคารเรียนและเครื่องหมายภายนอก) การออกแบบ การก่อสร้าง และการทำนุบำรุงรักษาอาคารเรียนควรคำนึงถึงคุณภาพและความเหมาะสม สถานศึกษาต้องง่ายแก่การเข้าออก สถานที่จะต้องมีบรรยากาศสะท้อนถึงคำสอนของพระศาสนจักรเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของบุคคล และหน้าที่เราต้องตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์แต่ละคน เครื่องหมายและสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับความเชื่อคาทอลิก (เช่น ไม้กางเขน รูปภาพ ฯลฯ) จะช่วยให้ชุมชนโรงเรียนและแขกที่มาเยี่ยมได้รับประสบการณ์แห่งความเป็นเอกลักษณ์และความศักดิ์สิทธิ์แห่งบรรยากาศในการเรียนรู้[173]

บาทหลวงวัชศิลป์ กฤษเจริญ เสนอลักษณะสภาพแวดล้อมในโรงเรียนคาทอลิก ได้แก่ (1) การจัดอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้าง การประดับประดา ทำให้ผู้เข้ามาสัมผัส ได้รับรู้ถึงการประทับอยู่ของพระเจ้าในโรงเรียน เช่น การจัดให้มีไม้กางเขน รูปพระเยซู พระแม่มารีย์ นักบุญ องค์อุปถัมภ์โรงเรียน ไว้ตามสถานที่ที่เหมาะสม สวยงาม และเป็นเกียรติ ทั้งภายนอกและภายในห้องต่างๆ (2) การประดับตกแต่งสถานที่ด้วยรูปภาพ ที่ส่งเสริมคุณธรรม ประเพณีดีงาม ถ้อยคำจากพระคัมภีร์ สุภาษิตที่ดีงามของท้องถิ่น (3) การจัดบอร์ดความรู้เกี่ยวกับการฉลองต่างๆ ของศาสนาตามปีพิธีกรรมของศาสนา ตามเทศกาล ตามประเพณี (4) การจัดห้องสมุดให้มีหนังสือศาสนา อาจมีการจัดมุมพิเศษสำหรับหนังสือส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมจริยธรรมเป็นพิเศษ (5) การจัดห้องจริยศึกษาหรือห้องคำสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ศาสนาของตนเอง (6) การจัดห้องเรียน ให้มีข้อความส่งเสริมและจูงใจให้ทำความดี อาจมีการจัดมุมพระคัมภีร์ในห้องเรียนและมีกิจกรรมส่งเสริมในห้องเรียน (7) การจัดให้โรงเรียนมีความร่มรื่นตามระบบนิเวศวิทยา มีความสะดวกสบายอย่างเพียงพอ มีพื้นที่ห้องเรียน มีสนามกีฬาและสันทนาการ ห้องพักครู ห้องประชุม ห้องพักผู้ปกครอง ฯลฯ ที่เหมาะสมตามฐานะ โดยไม่เน้นความหรูหรา แต่ให้เรียบง่ายและเน้นความสะอาด (8) การมีวัดประจำโรงเรียน หรือมีวัดน้อย อย่างน้อยมีห้องสำหรับการสวด

---

[172]John Convey. “Motivation and Job Satisfaction of Catholic School Teacher,” The Catholic University of America, 2010, accessed February 5, 2012, available from www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/recordDetail? accno=ED510367.

[173]คณะกรรมการฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลเอบร์มิงแฮม, **พระคริสตเจ้าต้องเป็นศูนย์กลาง**, แปลโดย ชะลอ วรรณประทีป, (กรุงเทพฯ: ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2007), 44.

ภาวนา การเฝ้าศีลมหาสนิทของนักเรียน และเป็นการแสดงออกให้ทุกคนรับรู้ว่า “พระเจ้าสถิตกับเรา” อย่างแท้จริง[174]

อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เสนอการจัดโรงเรียนคาทอลิกโดยการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม การจัดบรรยากาศทางการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ห้องเรียน การปฏิบัติการเรียนการสอน สื่อ ให้มีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนซึมซับด้านคุณธรรมจริยธรรม เต็มไปด้วยจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพและความรักที่แสดงออกโดยการเผยแพร่ค่านิยมแบบคาทอลิกในพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนและพร้อมที่จะทำตนให้เป็นประโยชน์ บรรยากาศแบบครอบครัวภายในโรงเรียน ที่จะช่วยทดแทนความชื่นชมและความสุขใจที่ขาดหายไปจากบ้าน ทั้งในแง่มนุษย์และแง่ของวิญญาณ การมีบรรยากาศทางศาสนาในโรงเรียนอันประกอบด้วย สัญลักษณ์ทางศาสนา ข้อความ บทความ คติธรรมต่างๆ พิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น และการสร้างบรรยากาศแห่งความรักและการรับใช้ในกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียน อันได้แก่ การจัดบรรยากาศในห้องเรียนด้วยรูปบุคคลที่เป็นตัวอย่างแห่งความรัก เสียสละรับใช้ เช่น รูปบุคคลต่างๆ จัดบอร์ดบุคคลสำคัญที่ทำคุณประโยชน์แก่สังคม เป็นที่ยอมรับของสังคม อันเป็นแบบอย่างแก่เด็ก เยาวชน เป็นต้น[175]

เอกชัย ชินโคตร การวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า” ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสถานที่ของโรงเรียนคือ โรงเรียนคาทอลิกจัดให้มีห้องหรือสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับศาสนิกชนของทุกศาสนาจะได้มีโอกาสร่วมศาสนกิจตามศาสนาของตนอย่างเสรี เช่น มีโบสถ์สำหรับนักเรียนหรือบุคลากรที่เป็นคริสตศาสนิกชน มีห้องพระสำหรับนักเรียนหรือบุคลากรที่เป็นพุทธศาสนิกชน มีห้องละหมาดสำหรับนักเรียนและบุคลากรที่เป็นมุสลิม เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านหลักธรรม รู้คุณค่าและความหมายของพิธีกรรมในศาสนา อาจจะนิมนต์พระภิกษุหรือผู้นำทางศาสนามาให้ความรู้และนำเสนอคุณค่าศาสนาในพิธีกรรม ที่ประกอบขึ้นตามเทศกาลอย่างต่อเนื่อง[176]

---

[174]วัชศิลป์ กฤษเจริญ, **การจัดบรรยากาศในโรงเรียนคาทอลิกเพื่อการแพร่ธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์, 2550), 2-4.

[175]อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ, การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลทศวรรษหน้า, (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาบูรพา, 2551), 167-169.

[176]เอกชัย ชินโคตร, วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษ

วลัยพร ศุขสุศิลป์ วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก พบว่า ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกมีความแตกต่างกัน บาทหลวงและนักบวชมักเน้นบรรยากาศแบบคาทอลิก กำหนดให้โรงเรียนเป็นสนามแห่งการแพร่ธรรม จึงทำให้ผู้บริหารต้องใส่ใจกับการส่งเสริมบรรยากาศแบบคาทอลิก ซึ่งเป็นหัวใจของการศึกษาแบบคาทอลิก ส่วนโรงเรียนที่บริหารจัดการโดยฆราวาส ยังมีการสนับสนุนบรรยากาศแบบคาทอลิกน้อยกว่า เนื่องจากโรงเรียนฆราวาสมีสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนยังไม่แสดงออกถึงบรรยากาศแบบคาทอลิกที่ชัดเจน ทำให้บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนให้มีการสนทนา ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความไว้วางใจ การยอมรับในความแตกต่าง การอุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และการร่วมใจในการปฏิบัติงาน[177]

ฟรัสท์ (Furst) และเดนิก (Denig) ศึกษาการใช้สัญลักษณ์ทางกายภาพเพื่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมในโรงเรียนทางศาสนา โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนคาทอลิก (Catholic school) กับโรงเรียนคริสตจักรแอดแวนติสต์ (Adventist school) จำวน 10 โรงเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า สัญลักษณ์ที่เด่นชัดที่สุดในโรงเรียนคาทอลิก คือ ไม้กางเขน และรูปปั้น หรือรูปภาพของพระแม่มารีย์ ในขณะที่สัญลักษณ์สำคัญในโรงเรียนคริสตจักรแอดแวนติสต์ คือ ภาพของพระเยซู และมีการใช้สัญลักษณ์เป็นสื่อแทนความคิด ชื่อของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นชื่อของนักบุญ หรือคำที่เกี่ยวกับคาทอลิกเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่แสดงถึงสัญลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกได้เป็นอย่างดี ศิลปะในโรงเรียนมักจะแสดงให้เห็นถึงพิธีกรรมในเทศกาลต่างๆ เช่น ซานตาคลอส กระต่ายในช่วงเทศกาลอีสเตอร์ ภาพครอบครัวศักดิ์สิทธิ์ การอดอาหาร การฟื้นคืนชีพ การเสด็จสู่สวรรค์ และอาจเป็นภาพอื่นๆ ตามที่นักเรียนหรือผู้วาดภาพจะจินตนาการ เช่น ทางเข้าของโรงเรียนหนึ่งมีภาพวาดโดยนักเรียนแต่ละชั้นปี โดยเป็นภาพของพระเจ้าซึ่งโอบอุ้มโลกไว้ในมือของพระองค์ ดูเหมือนภาพนี้จะอธิบายว่าพระเจ้า

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลทศวรรษหน้า, (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาบูรพา, 2549), 265.

[177]วลัยพร ศุขสุศิลป์, “สภาพและปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก”(วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540), บทคัดย่อ.

ทรงรัก และเฝ้าดูแลโลกใบนี้อยู่ตลอดเวลา สัญลักษณ์จึงเป็นสิ่งเตือนใจให้ครูใช้ความศรัทธา และการเรียนรู้ร่วมกัน และดำเนินตามแบบอย่างที่ดีตามแบบฉบับของพระเยซูในกิจวัตรประจำวัน[178]

นิตยา โจสรรค์นุสนธิ์ วิจัยเรื่อง งานของจิตตาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน จุดประสงค์เพื่อทราบ (1) การปฏิบัติงานของจิตตาภิบาลโรงเรียนคาทอลิก (2) พฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (3) การปฏิบัติงานของจิตตาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติงานของจิตตาภิบาลตามแนวทางการพัฒนางานด้านจิตตาภิบาลของโรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ และพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานที่ 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างคือ จิตตาภิบาลหรือผู้ช่วยจิตตาภิบาลในโรงเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนนำร่องงานจิตตาภิบาลในโรงเรียนจำนวน 12 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 144 คน พบว่า การปฏิบัติงานของจิตตาภิบาลโรงเรียนคาทอลิก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานของจิตตาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนคือ งานสร้างและจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ งานด้านการอภิบาล งานด้านการแพร่ธรรม และงานช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ประดับ .05[179]

ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรมการวิจัยเชิงสำรวจเรื่องบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ กลุ่มงานจิตตาภิบาล พบว่า บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก

---

[178]ฟรัสท์ (Furst) และเดนิก (Denig), อ้างถึงใน ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม, “บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ” (นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2552), 61-62.

[179]นิตยา โจสรรค์นุสนธิ์, “งานของจิตตาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน” (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547), บทคัดย่อ.

โดยมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งครูและผู้บริหารเสนอแนวทางเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้นดังต่อไปนี้ ควรมีการประสานงานกับทางศูนย์คำสอนอย่างต่อเนื่อง และควรส่งเสริมในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมให้มากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรมจริยธรรม และควรประชาสัมพันธ์ให้ครูฝ่ายต่างๆ เห็นความสำคัญในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติงานระหว่างโรงเรียน จัดทำตัวอย่างแผนการสอนคำสอน โดยใช้ตัวอย่างจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูใหม่ จัดอบรมเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้ทั้งในโรงเรียนและชุมชน ร่วมมือกับศาสนาอื่นและชุมชนให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้โรงเรียนได้นิมนต์พระมาเทศน์และสอนในโรงเรียน[180]

เชษฐา ไชยเดช ศึกษาวิจัย “คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ” พบว่า (1) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆ-มณฑลกรุงเทพฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูโดยภาพรวมไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในขณะที่ด้านคุณภาพชีวิตการทำงานของครูรายด้าน คือ การเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคม และการบูรณาการด้านสังคมส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05[181]

สุนทรี ลิ้มจี้จง วิจัยเรื่อง “การบริหารโรงเรียนส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนในเครือคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์”พบว่า (1) การบริหารงานโรงเรียนในเครือคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารฝ่าย

---

[180]ศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม, “บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ”, บทคัดย่อ.

[181]เชษฐา ไชยเดช “คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550), บทคัดย่อ.

บุคลากร ด้านการบริหารงานฝ่ายจิตตาภิบาล และด้านการบริหารงานฝ่ายธุรการและการเงิน และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารฝ่ายวิชาการ ด้านการบริหารงานฝ่ายกิจการนักเรียน และด้านการบริหารงานฝ่ายอาคารสถานที่ ตามลำดับ (2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนในเครือคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านให้อภัย ด้านรับใช้ และด้านรัก ตามลำดับ (3) การบริหารงานโรงเรียนในเครือคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนในเครือคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01[182]

ลัดดาวรรณ์ ประสูตร์แสงจันทร์ ศึกษาวิจัย “รูปแบบการพัฒนาครูคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก” พบว่า องค์ประกอบการพัฒนาครูคำสอนโรงเรียนคาทอลิก เป็นพหุองค์ประกอบ มี 9 องค์ประกอบ คือ (1) ค่าตอบแทนและสวัสดิการ (2) การเสริมสร้างปัจจัยภายในตัวครูคำสอน (3) การจัดกิจกรรม อบรม ประชุม สัมมนา (4) ผู้บริหารโรงเรียน (5) การเสริมสร้างชีวิตจิต (6) การจัดตั้งกลุ่มครูคำสอน (7) การวางแผนพัฒนา (8) สถานที่ทำงาน (9) การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทาง งานคำสอน และรูปแบบการพัฒนาครูคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก เป็นความสัมพันธ์ของพหุองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบด้านปัจจัยแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย ค่าตอบแทนและสวัสดิการ การจัดกิจกรรม อบรม ประชุมสัมมนา ผู้บริหารโรงเรียน การเสริมสร้างชีวิตจิต การวางแผนพัฒนา สถานที่ทำงาน และการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางงานคำสอน มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านทักษะความสามารถของครูคำสอน ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยภายในตัวครูคำสอนและการจัดตั้งกลุ่มครูคำสอน[183]

---

[182]สุนทรี ลิ้มจี้จง “การบริหารโรงเรียนส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนในเครือคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), บทคัดย่อ.

[183]ลัดดาวรรณ์ ประสูตร์แสงจันทร์ “รูปแบบการพัฒนาครูคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก” ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), บทคัดย่อ.

บทที่ 3
การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methodology) โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ (1) เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (2) เพื่อทราบผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อให้การวิจัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ การจัดเตรียมโครงการวิจัย การดำเนินการวิจัย และการรายงานผลการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก โดยรวบรวมจากเอกสารต่างๆ ได้แก่ คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิก แนวนโยบายการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย แนวคิดการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การจัดการศึกษาของโรงเรียน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาคือ การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จากนั้นนำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงร่างงานวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แก้ไขข้อบกพร่อง ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษากรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และเสนออนุมัติโครงร่างงานวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดย การศึกษาวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาประเด็นการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยศึกษา วิเคราะห์ วรรณกรรม และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญการศึกษาคาทอลิก ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) เกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อให้ได้ประเด็นอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ผู้วิจัยมีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ วรรณกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิก เพื่อสรุปประเด็นอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

1.2 นำข้อสรุปประเด็นอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกจากการศึกษาวิเคราะห์ นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

1.3 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความรู้เรื่องอัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive method) ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญการศึกษาคาทอลิก ได้แก่

1.3.1 บาทหลวง นักบวช ฆราวาส ที่เป็นผู้มีความรู้ และหรือเป็นวิทยากรให้การอบรมหรือบรรยายเรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หรือ

1.3.2 บาทหลวง นักบวช ฆราวาส ที่เป็นผู้อำนวยการฝ่ายอบรมศึกษาของสังฆมณฑล หรือฆราวาสที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการศึกษาของสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย หรือในสังฆมณฑล หรือ

1.3.3 บาทหลวง นักบวช ฆราวาส ที่เป็นหรือเคยเป็นคณะกรรมการในสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดนโยบายการศึกษาคาทอลิก

1.4 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเคราะห์เป็นตัวแปรอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

2. การพัฒนาเครื่องมือวิจัย เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ผู้วิจัยมีกระบวนการดำเนินการ โดยการปรึกษาและได้รับความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย โดยสร้างเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 1 ฉบับ จากองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาค่า IOC ที่มีค่ามากกว่า 0.6 ขึ้นไป

2.3 ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนคาทอลิกจำนวน 8 แห่ง โดยมีจำนวนผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล 1 คน และกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมเป็น 32 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)[1] ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาที่มีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไป

3. การนำเครื่องมือการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เก็บข้อมูลจากโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม ไปยังโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทางไปรษณีย์และส่งด้วยตนเอง

3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามที่ส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ exploratory factor analysis

4. การยืนยันการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อทราบผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ดังนี้

---

[1]Lee J. Cronbach, Essentials of psychological Testing, 4 th ed. (New York: Harper&Row, 1984), 126.

4.1 ผู้วิจัย นำตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาสร้างเป็นแบบประเมินองค์ประกอบจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 1 ฉบับ

4.2 ผู้วิจัย ส่งแบบประเมินองค์ประกอบจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

4.2.1 ฝ่ายปฏิบัติ คือ บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และ ครู

4.2.2 ฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก คือ บุคคลที่เป็นคณะกรรมการฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ในสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย และผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างดี

4.2.3 ฝ่ายนโยบาย คือบุคคลที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการบริหารโรงเรียนคาทอลิกใน ได้แก่ พระสังฆราช หรือ บาทหลวง หรือ นักบวช หรือ ฆราวาส

เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์โดยใช้วิธี (1) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว one-way analysis of variance (ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย และ (2) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย ทีละคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe's method)

จากนั้น จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ฝ่าย เพื่อพิจารณายืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก และให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

4.3 จัดสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการศึกษาคาทอลิก เพื่อ (1) พิจารณาองค์ประกอบการจัดการศึกษาคาทอลิก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย (2) ให้ข้อคิดเห็นถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต (future impact) โดยผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงแบบเจาะจง ดังนี้

4.3.1 พระสังฆราช บาทหลวง หรือนักบวช หรือฆราวาส เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย หรือ

4.3.2 บาทหลวง หรือ นักบวช หรือ ฆราวาส เป็นผู้ที่มีบทบาทและเป็นที่ยอมรับในการจัดการศึกษาคาทอลิก เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารระดับสูงในสถานศึกษาคาทอลิก และเป็นหรือเคยเป็นกรรมการในสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย หรือ

4.3.3 บาทหลวง หรือ นักบวช หรือ ฆราวาส เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นที่ประจักษ์

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ จัดทำร่างรายงานการวิจัยเพื่อนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ และจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย สามารถสรุปได้ตามแผนภาพที่ 2

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

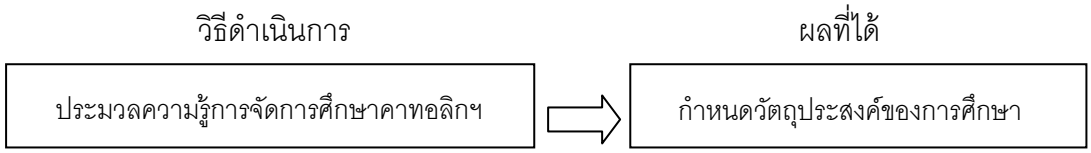

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

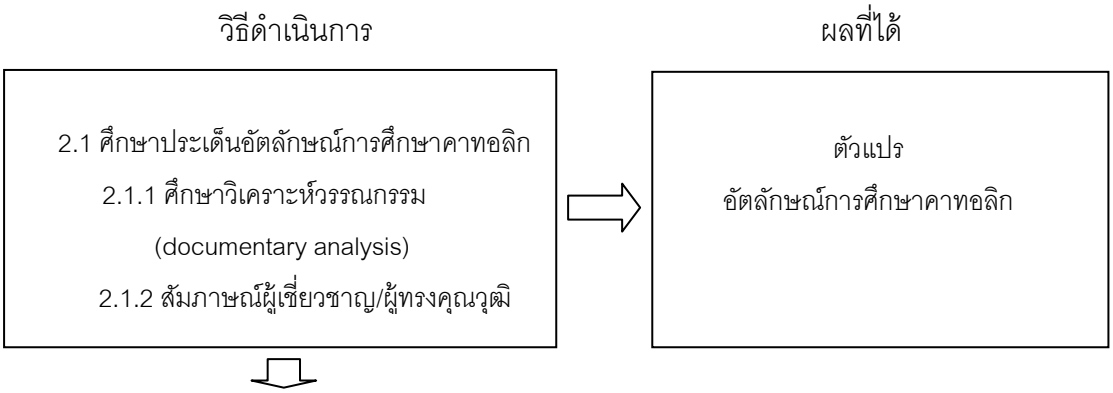

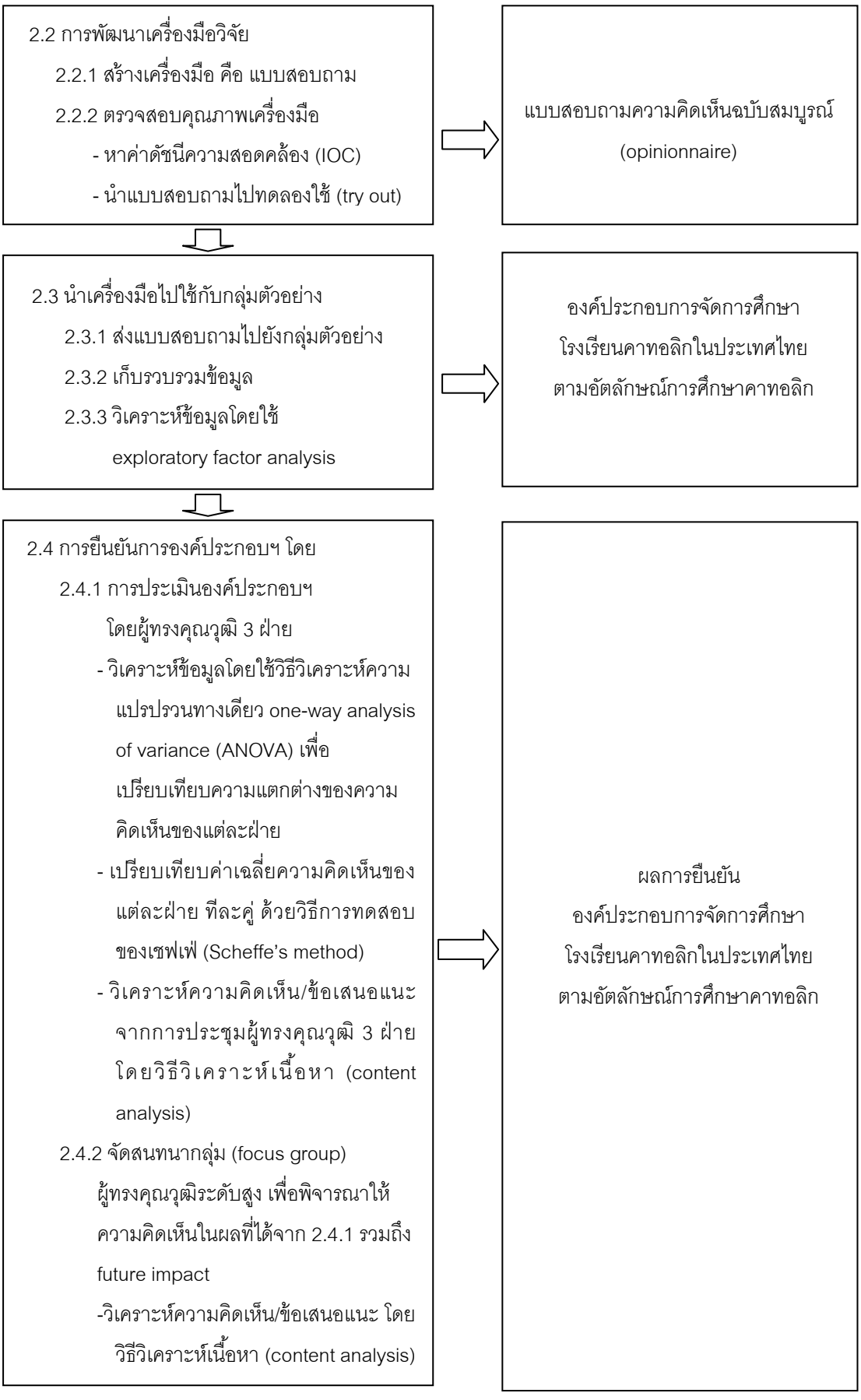
2.2 การพัฒนาเครื่องมือวิจัย
2.2.1 สร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม
2.2.2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
- นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out)
แบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ (opinionnaire)
2.3 นำเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
2.3.1 ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง
2.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูล
2.3.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ exploratory factor analysis
องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
2.4 การยืนยันการองค์ประกอบฯ โดย
2.4.1 การประเมินองค์ประกอบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย
- วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว one-way analysis of variance (ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย
- เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย ทีละคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe's method)
- วิเคราะห์ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
2.4.2 จัดสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง เพื่อพิจารณาให้ความคิดเห็นในผลที่ได้จาก 2.4.1 รวมถึง future impact
-วิเคราะห์ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย

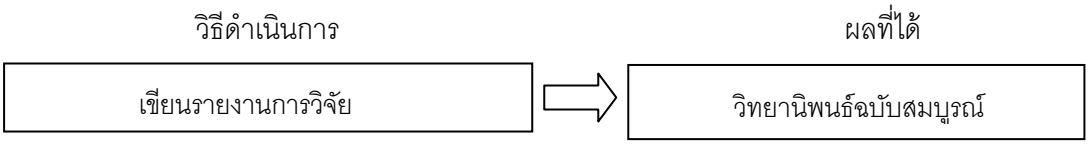

แผนภาพที่ 2 รายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยเป็นไปตามจุดประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัยตามรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบผสมผสาน (mixed methodology) การศึกษาการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นการนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง การประชุม และการสนทนากลุ่ม เป็นการตรวจสอบสภาพการณ์โดยไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental, case study design) ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนแบบ (diagram) ได้ดังนี้

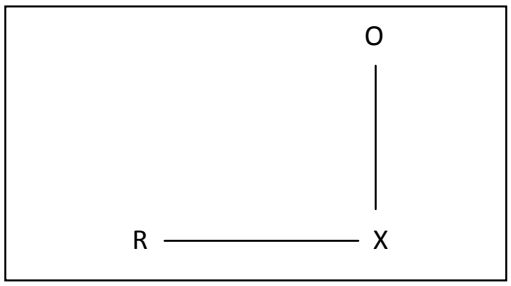

เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

แผนภาพที่ 3 แผนแบบการวิจัย

ประชากร

ประชากร คือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 143 โรง[2]

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 103 โรง

ผู้ให้ข้อมูล ในแต่ละโรงเรียนมี 4 คน ประกอบด้วย (1) ผู้บริหาร (ตำแหน่งผู้รับใบอนุญาต หรือผู้จัดการ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ทำหน้าที่บริหารจัดการโรงเรียนโดยตรง) (2) ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ (3) หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล (4) กรรมการสถานศึกษา รวมจำนวน 412 คน

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)[3] ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 103 โรง โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท/แบ่งชั้น (stratified random sampling) ในแต่ละสังฆมลฑลตามสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ประเภท ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (opionionnire) เรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 1 ฉบับ สำหรับใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบประเมินความคิดเห็นเพื่อยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 1 ฉบับ สำหรับใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ฝ่าย (ฝ่ายปฏิบัติ ฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และฝ่ายนโยบาย)

---

[2]สภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย, “สถิติจำนวนนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ โรงเรียนและสถาบัน การศึกษาคาทอลิก ปีการศึกษา 2553” การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย (สิงหาคม 2553–2554), 226.

[3]R.V.Krejcie, and P.W. Morgan, Educational and Psychological Measurement (New York : Harper & Row Publishers, 1970), 608-609.

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview)

1.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ

1.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) เรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สำหรับใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.1 สังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ มาสรุปรวมเป็นตัวแปร แล้วสร้างกระทงคำถามของแบบสอบถามสำหรับใช้ในการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

2.2 สร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นตัวเลือกที่กำหนดให้ (force choice) ได้แก่ สถานภาพ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ตัวแปรที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของอัตลักษณ์การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 150 ข้อ ซึ่งใช้การประเมินตามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท[4] (likert's rating scale) ซึ่งมี 5 ระดับ กำหนดดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิกระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิกระดับมาก

---

[4] Rensis Likert, **The Human Organization : Its Management and Values** (New York: McGraw – Hill, 1967), 179.

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิกระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิกระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิกระดับดับน้อยที่สุด

โดยในการวิเคราะห์ให้ถือว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบแบบสอบถามตกอยู่ในช่วงความสำคัญระดับใดก็แสดงว่า ตัวแปรนั้นมีระดับความสำคัญตามสภาพที่เป็นจริงแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)[5]

2.3 นำแบบสอบถามเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และแก้ไขตามคำแนะนำ

2.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.40-1.00 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 ตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้ และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามบางข้อตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้จำนวน 140 ข้อ

2.5 ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนคาทอลิกจำนวน 8 แห่ง โดยมีจำนวนผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ 1 คน ครูหัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล 1 คน และกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

---

[5] John W. Best, **Research in Education** (New Jersey: Prentice Hall Inc., 1997), 263.

ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)[6] ซึ่งใช้เกณฑ์ในการพิจารณาที่มีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9908 ซึ่งมากกว่า 0.7 ตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้ ได้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบประเมินความคิดเห็นเพื่อยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สำหรับใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ฝ่าย (ฝ่ายปฏิบัติ ฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และฝ่ายนโยบาย)

3.1 นำตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ ที่ได้จากวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาสร้างเป็นแบบประเมิน จำนวน 1 ฉบับ

3.2 สร้างแบบประเมิน โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นตัวเลือกที่กำหนดให้ (force choice) ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ สถานที่ทำงาน

ตอนที่ 2 นำตัวแปรขององค์ประกอบของอัตลักษณ์การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 83 ตัวแปร มาสร้างเป็นกระทงคำถาม เพื่อสอบถามถึงระดับความสำคัญของตัวแปรที่ต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ลักษณะของแบบประเมินเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 83 ข้อ ซึ่งใช้การประเมินตามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท[7] (likert's rating scale) ซึ่งมี 5 ระดับ กำหนดดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วย ระดับมากที่สุด
ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วย ระดับมาก
ระดับคะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วย ระดับปานกลาง
ระดับคะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วย ระดับน้อย
ระดับคะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วย ระดับดับน้อยที่สุด

---

[6]Lee J. Cronbach, **Essentials of psychological Test**, 4th ed. (New York: Harper&Row, 1984), 126.

[7] Rensis Likert, **The Human Organization : Its Management and Values** (New York: McGraw – Hill, 1967), 179.

โดยในการวิเคราะห์ให้ถือว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบประเมินของผู้ประเมินตกอยู่ในช่วงความสำคัญระดับใดก็แสดงว่า ตัวแปรนั้นมีระดับความสำคัญตามสภาพที่เป็นจริงแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)[8]

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ประเมินให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวแปรหรือองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

3.3 นำแบบสอบถามเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และแก้ไขตามคำแนะนำ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน เพื่อทดลองเครื่องมือการวิจัย (try out)

3. ผู้วิจัยทำหนังสือคำร้องถึงบัณฑิตวิทยาลัย ผ่านทางภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล

4. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยติดต่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล

5. ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการโดยส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียนทางไปรษณีย์ และขอให้โรงเรียนส่งแบบสอบถามคืนแก่ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

6. การเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย ผู้วิจัยติดต่อด้วยวาจาและหนังสือขอเชิญประชุม

---

[8] John W. Best, **Research in Education** (New Jersey: Prentice Hall Inc., 1997), 263.

7. การเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง โดยการสนทนากลุ่ม (focus group) ผู้วิจัยติดต่อด้วยวาจาและหนังสือขอเชิญประชุม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อสังเคราะห์เป็นตัวแปร ใช้ ค่าความถี่ (frequencies)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย

2.1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ (percentage)

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

2.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยวิธีการสกัดปัจจัยแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (principle component analysis : PCA) โดยการหมุนแกนแบบออโธกอนอล (orthogonal rotation) (แบบตั้งฉาก) ด้วยวิธีแวริแมกซ์ (varimax rotation) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบที่มีน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งเป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางปฏิบัติ (practically significant)[9] ค่าไอเกน (eigen values) ที่มากกว่า 1 และมีตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบจำนวน 3 ตัวแปรขึ้นไป ตามเกณฑ์ของไกเซอร์ (Kaiser's Criterion)[10]

3. การยืนยันรูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย

---

[9]A. L. Comrey and Lee. H.B., **A First Course in Factor Analysis**, 2nd ed. (Hillsdale, NJ : Lawrence Erlbaum Associates. Publishers, 1992), 625.

[10]Kaiser, cited in Barbara G. Tabachnik and Linda S. Fidell, **Using Multivariate Statistics** (New York : Harper&Row Publishers, 2001), 588.

3.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละฝ่าย วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance: ANOVA)

3.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละฝ่ายทีละคู่ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe's method)

3.1.3 การวิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากการประเมินและการประชุมใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (focus group) ของผู้ทรงคุณวุฒิใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุป

การวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ (1) องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนคาทอลิกของสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 103 โรงเรียน เป็นหน่วยวิเคราะห์ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท/ชั้นในแต่ละสังฆมณฑลตามสัดส่วน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล และ กรรมการสถานศึกษา รวม 412 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage : %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean : $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) ส่วนการยืนยันองค์ประกอบใช้แบบประเมินและการประชุม และสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้คือ วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว one-way analysis of variance (ANOVA) วิธีการทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe's method) และวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยใช้โรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

1. การสังเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาจากเอกสาร

2. การสังเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

3.1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

3.2 การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

3.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

1. การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย คือ (1) ฝ่ายปฏิบัติ (2) ฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และ (3) ฝ่ายนโยบาย

1.1 วิเคราะห์ผลการประเมินยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน

ทางเดียว one-way analysis of variance (ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย

1.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย ทีละคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe's method)

2. การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และการพิจารณาผลกระทบในอนาคต (future impact) โดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิเคราะห์สรุปรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ขั้นตอนนี้เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. **การสังเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา จากเอกสาร**

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่นำมาสังเคราะห์ ประกอบด้วย

1.1 คำแถลงของสภาพระสังคายนาวาติกันที่สองเรื่องการศึกษาแบบคริสต์ (Declaration of Christian Education) ประกาศปี ค.ศ. 1965

1.2 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง โรงเรียนคาทอลิก (The Catholic School) ประกาศปี ค.ศ. 1977

1.3 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ (Lay Catholic in Schools: Witnessed to Faith) ประกาศปี ค.ศ. 1982

1.4 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก (The Religious Dimension of Education in a Catholic School) ประกาศปี ค.ศ. 1988

1.5 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง โรงเรียนคาทอลิกสู่สหัสวรรษที่สาม (The Catholic School on the Threshold of the Third Millennium) ประกาศปี ค.ศ. 1997

1.6 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน (Consecrated Persons and their Mission in Schools) ประกาศปี ค.ศ. 2002

1.7 สมณสาสน์ของสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (Congregation for Catholic Education) เรื่อง การให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก (Education Together in Catholic Schools) ประกาศปี ค.ศ. 2007

1.8 แนวความคิดการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ตามแผนอภิบาล ค.ศ. 2010 – 2015 ได้แก่ ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย แผนงานของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย และเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015

1.9 แนวคิดการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 และ มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการวิเคราะห์เอกสาร ได้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	โรงเรียนคาทอลิกมีพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นรากฐานของการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
2	โรงเรียนคาทอลิกนำคุณค่าพระวรสารเป็นบรรทัดฐานทางการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
3	โรงเรียนคาทอลิกเป็นเครื่องมืออภิบาลและประกาศข่าวดีของพระศาสนจักร	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	
4	โรงเรียนคาทอลิกร่วมมือและมีความสัมพันธ์กับพระศาสนจักรคาทอลิก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
5	โรงเรียนคาทอลิกประกาศพระคริสต์เจ้าแก่บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
6	โรงเรียนคาทอลิกพัฒนาตัวบุคคลทั้งครบหรือทุกมิติ (ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม จิตวิญญาณ)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	โรงเรียนคาทอลิกมีพระเยซูคริสต์เจ้าเป็นรากฐานของการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
8	โรงเรียนคาทอลิกบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา		✓		✓		✓		✓	
9	โรงเรียนคาทอลิกจัดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในสถานศึกษา								✓	
10	โรงเรียนคาทอลิกจัดให้มีการสอนคำสอน		✓	✓					✓	
11	โรงเรียนคาทอลิกจัดสอนศาสนา/คริสตศาสตร์	✓		✓					✓	✓
12	โรงเรียนคาทอลิกจัดการสอนจริยธรรม/จริยศาสตร์ อาศัยคุณค่าพระวรสาร								✓	
13	โรงเรียนคาทอลิกใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารอย่างถูกต้องและส่งเสริมการเรียนรู้	✓							✓	✓
14	โรงเรียนคาทอลิกจัดสอนเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศาสตร์ศึกษา นิเวศวิทยา	✓							✓	✓
15	หมู่คณะที่ให้การศึกษาอบรมของโรงเรียนคาทอลิกมีความสัมพันธ์ฉันพี่น้อง					✓		✓	✓	
16	โรงเรียนคาทอลิกเป็นหมู่คณะหรือชุมชนที่ให้การศึกษาอบรม	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
17	โรงเรียนคาทอลิกพัฒนาตัวผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายสุดท้ายของชีวิตและการทำประโยชน์แก่สังคม	✓	✓			✓			✓	✓
18	โรงเรียนคาทอลิกใช้วิธีการสอนเน้นการคิดวิเคราะห์และไตร่ตรอง				✓	✓			✓	✓
19	โรงเรียนคาทอลิกบูรณาการเนื้อหาวิชาด้วยมโนทัศน์คาทอลิกและหลักธรรมศาสนา				✓		✓		✓	
20	โรงเรียนคาทอลิกสอนให้นักเรียนได้รับความรู้ค้นพบความจริง เข้าใจคุณค่าความจริง		✓		✓				✓	
21	โรงเรียนคาทอลิกพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	✓	✓		✓			✓	✓	✓
22	การสอนเน้นกระบวนการไตร่ตรอง	✓				✓			✓	

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9
23	โรงเรียนคาทอลิกบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกกิจกรรมของโรงเรียน	✓	✓		✓				✓	
24	โรงเรียนคาทอลิกให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน				✓				✓	✓
25	โรงเรียนคาทอลิกมีการการบูณาการวัฒนธรรมกับความเชื่อ		✓		✓	✓			✓	
26	โรงเรียนคาทอลิกมีการบูรณาการความเชื่อกับชีวิต		✓		✓	✓			✓	
27	โรงเรียนคาทอลิกมีการบูรณาการความรู้หรือเหตุผลเข้ากับความเชื่อ				✓	✓			✓	
28	โรงเรียนคาทอลิกเปิดต้อนรับทุกคน โดยเป็นโรงเรียนของทุกคน		✓			✓		✓	✓	✓
29	โรงเรียนคาทอลิกเป็นต้อนรับโดยเฉพาะสำหรับผู้รอโอกาส/โรงเรียนคาทอลิกช่วยเหลือและจัดการศึกษาให้แก่ผู้รอโอกาส					✓			✓	
30	โรงเรียนคาทอลิกส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ท่ามกลางความแตกต่างเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม	✓	✓		✓				✓	✓
31	โรงเรียนคาทอลิก/พระศาสนจักรคาทอลิกยึดหลักเสรีภาพทางศาสนา	✓		✓	✓				✓	
32	โรงเรียนคาทอลิกใช้หลักการคุณค่าพระวรสารเพื่อให้นักเรียนเข้าใจในหลักธรรมศาสนา	✓			✓		✓		✓	
33	โรงเรียนคาทอลิกให้ความร่วมมือกับรัฐและเจ้าหน้าที่บ้านเมือง		✓			✓				✓
34	โรงเรียนคาทอลิกยึดหลักการจัดการเรียนการสอนความร่วมมือด้วยความสมัครใจอย่างอิสระของผู้เรียน				✓			✓	✓	✓
35	โรงเรียนคาทอลิกยึดหลักการทำงานอย่างมืออาชีพของครูด้วยความรักต่อนักเรียน		✓	✓	✓				✓	✓
36	โรงเรียนคาทอลิกยึดหลักการทำงานของพระหรรษทาน (grace)	✓	✓		✓				✓	

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9
37	โรงเรียนคาทอลิกมีบรรยากาศอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร	✓	✓		✓				✓	
38	โรงเรียนคาทอลิกมีบรรยากาศอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร	✓	✓		✓				✓	
39	โรงเรียนคาทอลิกมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่อบอุ่นเสมือนบ้าน				✓				✓	✓
40	โรงเรียนคาทอลิกมีภูมิทัศน์สะอาด สงบ ร่มรื่น และเป็นแหล่งเรียนรู้ทางสติปัญญาและจิตวิญญาณ				✓				✓	
41	โรงเรียนคาทอลิกจัดสภาพแวดล้อมน่ารื่นรมย์พอเพียงต่อการจัดศึกษาและเรียบง่ายตามจิตตารมณ์พระวรสารความยากจน				✓				✓	
42	โรงเรียนคาทอลิกจัดการนิเทศแบบกัลยาณมิตร หลักการอภิบาลครู								✓	✓
43	โรงเรียนคาทอลิกมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม				✓				✓	✓
44	โรงเรียนคาทอลิกมีสื่อการเรียนการสอนเหมาะสม ทันสมัย พอเพียงต่อการจัดการเรียนการสอน				✓				✓	✓
45	โรงเรียนคาทอลิกตั้งอยู่ใกล้โบสถ์คาทอลิกหรือมีสถานที่ภาวนา				✓					
46	โรงเรียนคาทอลิกมีการกำหนดเป้าหมายการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก				✓				✓	
47	โรงเรียนคาทอลิกให้โอกาสทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก				✓				✓	✓
48	สมาชิกทุกคนในโรงเรียนคาทอลิกดำเนินชีวิตประจำวันเป็นประจักษ์พยานถึงคุณค่าพระวรสาร			✓	✓			✓	✓	

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9
49	ความสัมพันธ์ของสมาชิกในโรงเรียนคาทอลิกมีพื้นฐานในอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร		✓	✓	✓			✓	✓	
50	ความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครองโรงเรียนคาทอลิกมีพื้นฐานในอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร	✓	✓	✓	✓				✓	
51	ครูโรงเรียนคาทอลิกดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยานที่นักเรียนสัมผัสได้ เพื่อนร่วมทางชีวิต ผู้เอื้อให้เกิดความรู้		✓						✓	
52	ครูโรงเรียนคาทอลิกอภิบาลนักเรียน ได้แก่ สอนเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ให้กำลังใจ กระตุ้นเตือน ให้ คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตักเตือนอย่างมิตร ภาวนาให้เด็ก มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก				✓				✓	✓
53	ครูโรงเรียนคาทอลิกร่วมกันเป็นชุมชนแห่งการศึกษาอบรม (ทำงานร่วมกัน ภาวนา สามัคคี เสียสละอุทิศตน)	✓	✓	✓	✓			✓	✓	
54	ครูโรงเรียนคาทอลิกพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน จิตวิทยา การให้คำแนะนำตามหลักการการศึกษาคาทอลิก		✓	✓	✓	✓			✓	
55	ครูโรงเรียนคาทอลิกพัฒนาด้านจิตวิญญาณ			✓	✓		✓		✓	
56	บรรยากาศโรงเรียนแบบครอบครัว				✓		✓		✓	✓
57	ครูโรงเรียนคาทอลิกได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ สร้างขวัญกำลังใจ และอยู่ในสังคมอย่างมีเกียรติ			✓	✓			✓	✓	✓
58	ครูโรงเรียนคาทอลิกได้รับค่าตอบแทน สวัสดิการ ผลประโยชน์อื่น ๆ ตามความยุติธรรม		✓		✓				✓	✓
59	โรงเรียนคาทอลิกมีบรรยากาศของการภาวนา			✓	✓		✓		✓	
60	โรงเรียนคาทอลิกมีความเป็นชุมชนผู้ให้การศึกษาอบรม				✓				✓	

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9
61	โรงเรียนคาทอลิกให้ความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน	✓			✓			✓	✓	✓
62	โรงเรียนคาทอลิกให้โอกาส ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมจัดการเรียนรู้								✓	✓
63	หลักสูตรโรงเรียนคาทอลิกบูรณาการองค์ความรู้และคุณค่าขององค์ความรู้เข้ากับคุณค่าพระวรสาร	✓	✓		✓			✓	✓	
64	หลักสูตรโรงเรียนคาทอลิกเสนอภาพองค์รวมของความเป็นมนุษย์เพื่อให้เข้าถึงคุณค่าของความรู้	✓	✓	✓	✓	✓			✓	
65	หลักสูตรโรงเรียนคาทอลิกมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แสวงหาความจริงและเข้าถึงคุณค่าขององค์ความรู้		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
66	หลักสูตรโรงเรียนคาทอลิกเน้นด้วยวิชาความรู้ คุณธรรม และจิตวิญญาณ	✓	✓		✓		✓			
67	นักเรียนโรงเรียนคาทอลิกมีส่วนร่วมในการจัดการบริหารโรงเรียน				✓			✓	✓	✓
68	นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม								✓	✓
69	โรงเรียนคาทอลิกวางมีแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก				✓				✓	
70	โรงเรียนคาทอลิกมีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิก								✓	
71	โรงเรียนคาทอลิกเน้นการประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้มากกว่าผลผลลัพธ์และผลกระทบ								✓	
72	โรงเรียนคาทอลิกประเมินคุณภาพภายในเน้นความพยายามของโรงเรียน								✓	✓
73	โรงเรียนคาทอลิกมีความร่วมมือกันในเครือข่ายการศึกษาคาทอลิกผ่านทางสภาการศึกษาคาทอลิก								✓	

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9
74	โรงเรียนคาทอลิกเรียกร้องการสนับสนุนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมจากรัฐ	✓	✓			✓			✓	✓
75	โรงเรียนคาทอลิกส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเคารพต่อรัฐ เป็นพลเมืองดี	✓			✓				✓	✓
76	โรงเรียนคาทอลิกมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง				✓	✓		✓		✓
77	มีสัญลักษณ์ของศาสนาคริสต์ การะประทับอยู่ของพระแม่มารีย์				✓				✓	
78	บิดามารดามีส่วนในการจัดการศึกษา	✓	✓		✓			✓	✓	✓
79	การจัดการศึกษามุ่งให้นักเรียนค้นพบความจริง และเข้าถึงอย่างองค์รวม		✓			✓			✓	
80	อาชีพครูเป็นกระแสเรียก	✓		✓	✓			✓		
81	ความสัมพันธ์ครู นักเรียนบนพื้นฐานอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร	✓	✓	✓	✓					
82	พระศาสนจักรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
83	ผู้บริหารเป็นบุคคลแห่งความเชื่อ				✓			✓	✓	
84	นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียน				✓			✓	✓	✓
85	นักเรียนร่วมมือด้วยอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
86	การจัดองค์กรและแผนงานสอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก		✓						✓	
87	ไม่มีการแบ่งเวลาการเรียนรู้และการอบรม					✓		✓		
88	ครูเป็นบุคคลสำคัญได้รับการเตรียมด้านการสอน และคุณธรรม	✓	✓	✓			✓	✓		✓
89	ครูเป็นผู้มีชีวิตภายใน ชำนาญการสอน และรู้จักหลักธรรมศาสนา	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
90	ครูได้รับการอภิบาล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

2. **การสังเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ**

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	ตัวแปร	1. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 1	2. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 2	3. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 1	4. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 2	5. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 1	6. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 2
1	มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร วัฒนธรรมประเพณีไทย และท้องถิ่นในหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	มีการจัดการเรียนการสอนวิชาศีลธรรม/จริยธรรม ในโครงสร้างรายวิชาหรือการอบรมที่เป็นระบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	การจัดการสอนคำสอนในโรงเรียนแก่นักเรียนคาทอลิกและผู้ที่สนใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	การจัดสอนวิชาคริสตศาสนาในโครงสร้างหลักสูตร	✓		✓	✓	✓	✓
6	มีการจัดกิจกรรม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลากหลายสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียน						✓
7	มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการจัดการเรียนในทุกคาบเรียน หรือสม่ำเสมอ	✓		✓	✓	✓	✓
8	การบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด แนะแนว ชมรม)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตร ยึดหลักอภิบาล ความสัมพันธ์ฉันท์พี่น้อง	✓				✓	✓
10	มีการใช้สื่อเทคโนโลยีเหมาะสมในการเรียนการสอน	✓				✓	

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 1	2. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 2	3. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 1	4. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 2	5. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 1	6. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 2
11	มีระบบการประเมินผลผู้เรียนครบทุกมิติ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	มีการวางแผนความต้องการจำเป็นด้านบุคลากร	✓					✓
13	มีการประเมินบุคลากรด้านการปฏิบัติงานและคุณธรรมด้วยความเป็นธรรม จากผู้บริหารและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	✓				✓	
14	มีการจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการผลประโยชน์อื่นด้วยความยุติธรรม และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	ผู้บริหารมีความรู้เรื่องการจัดการศึกษาคาทอลิก		✓	✓			✓
16	ครูมีความรู้เรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบคาทอลิก			✓			✓
17	ครูได้รับการอภิบาลจากผู้บริหาร			✓			✓
18	มีการวางแผนอบรมครูเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบคาทอลิก	✓		✓		✓	✓
19	มีการวางแผนอบรมผู้บริหารเรื่องการจัดการศึกษาคาทอลิกเพื่อให้มีเห็นความสำคัญและมีความรู้		✓	✓			✓
20	มีการอบรมพัฒนาครูด้านวิชาการ คุณธรรมและด้านจิตวิญญาณครู	✓				✓	
21	มีการวางแผนจัดงบประมาณสู่ภาระงานด้านต่างๆอย่างเพียงพอ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
22	การขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐเป็นไปตามระเบียบ และมีความถูกต้อง และเป็นจริง		✓			✓	
23	มีการใช้งบประมาณที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและการจัดการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
24	การจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆจากผู้เรียนเน้นความยุติธรรมและความเมตตา	✓				✓	✓
25	การให้ทุนการศึกษาหรือการยกเว้นค่าธรรมเนียมนักเรียนที่รอโอกาสทางเศรษฐกิจ	✓				✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 1	2. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 2	3. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 1	4. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 2	5. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 1	6. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 2
26	การจัดทำบัญชีเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักการบัญชี (รายรับ-รายจ่าย งบกำไรขาดทุน งบดุล)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
27	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง หรือการใช้เงินงบประมาณในการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ/งาน เน้นความซื่อสัตย์/ความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ไม่มีคอร์รัปชั่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓
28	การเปิดโอกาสพิเศษให้เด็กคาทอลิก เด็กที่รอโอกาสในลักษณะต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ จิตใจ สติปัญญา ร่างกายเข้าศึกษาตามความพร้อมของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
29	จัดการบริหารแบบแบบมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
30	การจัดการศึกษาเป็นการจัดแบบองค์รวมพัฒนาบุคคลทุกมิติ	✓	✓	✓	✓		✓
31	มีการใช้สัญลักษณ์คาทอลิกในการจัดอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อมโรงเรียน	✓			✓	✓	✓
32	นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นรายบุคคลจากครูและผู้บริหาร ตลอดเวลาภายในห้องเรียนภายนอกห้องเรียนรวมทั้งภายนอกโรงเรียน	✓	✓	✓		✓	
33	มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้รับการเสริมสร้างด้านระเบียบวินัยซึ่งมีวินัยจากภายในตนเอง	✓			✓	✓	✓
34	มีการจัดกิจกรรมนักเรียนได้รับการพัฒนาตามวัฒธรรมไทย ประเพณีท้องถิ่น และมารยาทไทย		✓			✓	
35	มีการเตรียมบุคลากรทางด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม	✓	✓	✓	✓	✓	✓
36	มีการเปิดโอกาสให้เด็กเยาวชนที่สนใจการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกทุกคนสามารถเข้าเรียน โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีปัญหานักเรียนที่รอโอกาสต่างๆในโรงเรียน ตามความพร้อมของโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 1	2. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 2	3. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 1	4. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 2	5. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 1	6. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 2
37	มีการวางแผนรับนักเรียน เพื่อเกิดความเป็นธรรมในการรับนักเรียน	✓					
38	มีกระบวนการสร้างชุมชนหรือหมู่คณะผู้ให้การศึกษาอบรม (ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน พระสงฆ์นักบวช ฯลฯ) ที่มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน	✓		✓		✓	✓
39	มีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน (บ้าน วัด โรงเรียน) หน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน	✓				✓	
40	มีการจัดให้มีกลุ่มงานฝ่ายจิตตาภิบาลในโครงสร้างการ บริหาร	✓	✓			✓	✓
41	ครูฝ่ายจิตตาภิบาลที่มีความรู้ทางจิตตาภิบาล และจำนวนเหมาะสมกับนักเรียน ตามสภาพของโรงเรียน		✓	✓	✓		✓
42	มีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ พุทธศาสนาตามโอกาสสำหรับบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	✓	✓			✓	✓
43	มีการจัดบรรยากาศทางศาสนาในโรงเรียน (การภาวนา) ความสงบในโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
44	มีกิจกรรมแสดงเมตตา การสงเคราะห์ แก่ บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตามความพร้อม	✓	✓	✓	✓	✓	✓
45	มีการอภิบาลดูแลนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนร่วมกับผู้ปกครอง		✓	✓	✓		✓
46	มีการสร้างเครือข่ายโรงเรียนระดับสังฆมณฑล ระดับสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทยและหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงต่างประเทศด้วย	✓	✓	✓		✓	✓
47	มีการวางแผนพัฒนาหรือแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานสอดคล้องกับสภาพจริงของโรงเรียน นำมาใช้พัฒนาโรงเรียน (แผนใช้ได้จริง)	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 1	2. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 2	3. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 1	4. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 2	5. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 1	6. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 2
48	มีการประเมินคุณภาพภายในตามลักษณะการจัดการศึกษาคาทอลิก	✓		✓		✓	✓
49	การประเมินเน้นคุณภาพภายใน เน้นกระบวนการจัดการศึกษาหรือความพยายาม ของโรงเรียน	✓				✓	
50	มีกระบวนการสรรหาครูจิตตาภิบาล				✓		✓
51	กระบวนการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำ และสรุปการเรียนได้ด้วยตนเอง				✓		✓
52	มีการจัดแหล่งเรียนรู้สร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม หลักธรรมศาสนา และคุณค่าพระวรสาร						✓
53	ครูดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตวิญญาณความเป็นครูและเป็นศาสนิกที่ดีในศาสนาที่ตนนับถือ เป็นเพื่อนร่วมทางชีวิตของผู้เรียน		✓		✓		✓
54	มีการให้ความสำคัญต่อฝ่ายจิตตาภิบาล และครูจิตตาภิบาล เช่น จัดงบประมาณสนับสนุน การพัฒนา และ การส่งเสริมขวัญกำลังใจ		✓		✓		✓
55	มีการบริจาคเงินสนับสนุนโรงเรียน หน่วยงาน บุคคลที่มีความต้องการตามความเหมาะสมและความพร้อมของโรงเรียน	✓	✓		✓		✓
56	มีการสนับสนุนบิดามารดามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมผู้เรียนปัจจุบันและที่จบการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
57	มีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการบริหารจัดการโรงเรียน	✓	✓			✓	
58	มีการวางแผนงานและดำเนินงานตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก	✓	✓	✓	✓	✓	✓
59	มีการสร้างวัฒนธรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นระบบต่อและมีความต่อเนื่อง			✓			

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 1	2. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 2	3. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 1	4. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 2	5. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 1	6. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 2
60	มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	✓				✓	
61	มีการจัดระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอน	✓				✓	
62	มีการไม่เรียกเก็บเงินพิเศษเพื่อการเข้าศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก	✓		✓	✓		✓
63	มีการจัดงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์โดยมีเป้าหมายที่คุณค่าที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	✓			✓		
64	มีการรับการสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินงานประจำอย่างเพียงพอ การการจัดงบประมาณสำหรับพัฒนาโรงเรียนอย่างเหมาะสมจากสังฆมณฑลหรือเจ้าของโรงเรียน	✓	✓	✓			✓
65	มีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงทุกมิติ ด้วยวิธีการและเครื่องมือหลากหลาย	✓	✓			✓	✓
66	มีการประเมินบุคลากรอย่างเป็นระบบ เน้นการประเมินตามสภาพจริง และการประเมินสามารถตรวจสอบได้ ทั้งจากผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	✓				✓	✓
67	มีการกำหนดแผนงานของโรงเรียนตาม ปรัชญา เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ การศึกษาคาทอลิก	✓	✓	✓	✓	✓	✓
68	มีระบบการดูแลช่วยเหลือเอาใจใส่หรืออภิบาลนักเรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล	✓				✓	
69	มีการจัดกิจกรรมหลากหลายส่งเสริมผู้เรียนตามต้องการศักยภาพ ความถนัด ความพร้อมของนักเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
70	มีการเตรียมผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน และการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ความก้าวหน้าทางความรู้ของสังคมโลก	✓	✓			✓	

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 1	2. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 2	3. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 1	4. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 2	5. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 1	6. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 2
71	มีการบริหารบุคลากรเป็นโดยอิสระ (การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การประเมินผลการปฏิบัติงาน)	✓				✓	✓
72	มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาสม่ำเสมอตามที่กำหนดไว้ในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน	✓					
73	คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่ตามที่กำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
74	การบริหารทรัพย์สินของโรงเรียนถูกต้องตรวจสอบได้และเป็นไปตามตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน	✓				✓	
75	มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนตามความพร้อมของโรงเรียน	✓					
76	มีการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายทางด้านศาสนา (ศาสนสัมพันธ์ ศาสนิกสัมพันธ์ เพื่อร่วมมือพัฒนาผู้เรียน)	✓					✓
77	มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาจากสังฆมณฑลหน่วยงานในพระศาสนจักรคาทอลิก	✓	✓			✓	✓
78	มีการจัดการเรียนการสอนบูรณาการวัฒนธรรม ความเชื่อ ชีวิตเพื่อผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินชีวิต		✓			✓	
79	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนรับใช้สังคม/จิตอาสาและความกตัญญูรู้คุณ	✓				✓	✓
80	มีการส่งเสริมการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต	✓				✓	✓
81	มีการสร้างเสริมวินัยให้แก่ผู้เรียน วินัยที่เกิดจากจิตใจของผู้เรียนหรือการมีมโนธรรมที่ถูกต้อง					✓	
82	มีการส่งเสริมครูบุคลากรคาทอลิกที่มีคุณสมบัติตามความต้องการของโรงเรียนทำงานในโรงเรียนคาทอลิก				✓		

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 1	2. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 2	3. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 1	4. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 2	5. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 1	6. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 2
83	การแสวงหารายได้จากทรัพย์สินและกิจกรรมอื่นๆ ตามตราสารจัดตั้งนิติบุคคลไม่เป็นการแสวงหากำไรและการสร้างภาระแก่ผู้ปกครอง	✓	✓				✓
84	มีระบบการพัฒนาบุคลากรฝ่ายจิตตาภิบาล และหรือร่วมมือกับวิทยาลัยแสงธรรม และหรือศูนย์คำสอนระดับชาติ รวมทั้งระดับสังฆมณฑล เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้		✓				✓
85	มีการส่งเสริมความรู้แก่ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง และผู้สนใจเรื่องการให้การอบรมศึกษาผู้เรียน	✓		✓	✓	✓	
86	มีการบูรณาการเนื้อหารายวิชาเข้ากับความเป็นจริงของชีวิต (วัฒนธรรม ความเชื่อ และชีวิต)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
87	มีการสร้างทีมบริหาร และการบริหารงานแบบสืบต่อเนื่องของงาน	✓					✓
88	มีการจัดรูปพระเยซูเจ้า พระแม่มารีย์ นักบุญองค์อุปถัมภ์ประจำโรงเรียน เพื่อแสดงการประทับอยู่ของพระเจ้า พระแม่มารีย์ นักบุญอุปถัมภ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓
89	มีการสร้างความตระหนักทุกเวลาเป็นเวลาแห่งการอบรม ไม่ใช่เฉพาะในห้องเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
90	มีการจัดกิจกรรมของโรงเรียนมีเป้าหมายเพื่อการอบรมหรือการสร้างคุณค่า		✓	✓	✓		
91	มีการจัดการศึกษาแบบองค์รวม เพื่อพัฒนาชีวิต		✓				
92	มีการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เช่น อาคาร สถานที่ให้น่าอยู่ น่าเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
93	มีการจัดงบประมาณส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างเพียงพอ		✓			✓	✓

ตารางที่ 2 ตัวแปรที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	1. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 1	2. ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา 2	3. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 1	4. กรรมการสภาการศึกษาคาทอลิกฯ 2	5. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 1	6. ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก 2
94	มีกระบวนการพัฒนาตัวผู้เรียนทุกมิติ (ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
95	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมตามโอกาสต่างๆ	✓	✓	✓	✓	✓	✓

เนื่องจากตัวแปรในด้านต่างๆ ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารในตารางที่ 1 และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในตารางที่ 2 มีเนื้อความซ้ำซ้อนใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยจึงได้นำมาบูรณาการเข้าด้วยกัน โดยนำมาจัดทำเป็นข้อคำถามได้ 150 ข้อ และเมื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพโดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.40-1.00 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 ตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้ และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามบางข้อตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้ข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้จำนวน 140 ข้อ และเมื่อนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนคาทอลิกจำนวน 8 โรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล 1 คน และกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมเป็น 32 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจำนวน 32 ฉบับ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9908 ซึ่งมากกว่า 0.7 ตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้ ได้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบการการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 ฉบับ รวมจำนวน 412 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 85 โรงเรียน รวม 340 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.52 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์ผล รายละเอียดดังนี้

3.1 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

จากการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล และกรรมการสถานศึกษา ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
พระสงฆ์/บาทหลวง	21	6.18
นักบวชชาย	4	1.17
นักบวชหญิง	45	13.24
ฆราวาส	270	79.41
รวม	340	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	18	5.29
30-40 ปี	81	23.83
41-50 ปี	138	40.59
51 ปีขึ้นไป	103	30.29
รวม	340	100.00

ตารางที่ 3 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3. ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	85	25.00
ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ	85	25.00
ครูหัวหน้างานจิตตาภิบาล	85	25.00
กรรมการสถานศึกษา	85	25.00
รวม	340	100.00
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	3.82
ปริญญาตรี	198	58.24
ปริญญาโท	111	32.65
ปริญญาเอก	18	5.29
รวม	340	100.00
5. ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	25	7.35
5-10 ปี	61	17.94
11-15 ปี	74	21.77
16 ปีขึ้นไป	180	52.94
รวม	340	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 340 คน ส่วนใหญ่เป็นฆราวาสจำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 79.41 รองลงมาคือ นักบวชหญิง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.24 เป็นพระสงฆ์/บาทหลวง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.18 และเป็นนักบวชชาย มีน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.17 และผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุ 31-50 ปี จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 40.59 รองลงมาคือ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 30.29 อายุ 30-40 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 23.83 และอายุต่ำกว่า 30 ปี มีน้อยที่สุดจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.29 ด้านวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีวุฒิปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 58.24 รองลงมาคือ วุฒิปริญญาโท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 32.65

วุฒิปริญญาเอก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.29 และวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีน้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.82 และด้านประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์การทำงาน 16 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมา คือ 11-15 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 21.77 ประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 17.94 และประสบการณ์ต่ำกว่า 15 ปี น้อยที่สุดจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.35

3.2 การวิเคราะห์ ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล โดยวิเคราะห์จากค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์(Best)[1] ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 หมายถึง ความสำคัญของตัวแปรนั้นอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 หมายถึง ความสำคัญของตัวแปรนั้นอยู่ในระดับ มาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 หมายถึง ความสำคัญของตัวแปรนั้นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 หมายถึง ความสำคัญของตัวแปรนั้นอยู่ในระดับ น้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 - 1.49 หมายถึง ความสำคัญของตัวแปรนั้นอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล ดังปรากฏในตารางที่ 4

---

[1] Best, John W, **Research in Education**, (New Jersey: Prentice Hall Inc., 1997), 263.

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
1	มีการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นรากฐานและนำคุณค่าพระวรสารมาเป็นบรรทัดฐานในการจัดการศึกษา	4.56	0.589	มากที่สุด
2	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก และนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย	4.56	0.559	มากที่สุด
3	มีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ปรัชญา การศึกษาคาทอลิก และนโยบายของ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย	4.57	0.546	มากที่สุด
4	โรงเรียนมีความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวและทำงานร่วมกับพระศาสนจักรคาทอลิกในฐานะเป็นเครื่องมือและสนามงานแห่งการประกาศข่าวดี	4.61	0.530	มากที่สุด
5	มีการกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องการจัดการศึกษาคาทอลิกบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร (Gospel value)	4.40	0.637	มาก
6	มีการจัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ และคุณธรรม ด้วยมิติของความเชื่อในศาสนา	4.47	0.644	มาก
7	มีการจัดทำหลักสูตรที่มีการบูรณาการ คุณค่าพระวรสาร คุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น	4.39	0.650	มาก

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
8	มีการจัดทุนการศึกษาหรือการยกเว้นค่าธรรมเนียมการเรียนให้กับผู้เรียนที่มีฐานะยากจน	4.59	0.538	มากที่สุด
9	มีการกำหนดวิชาจริยศึกษาหรือจริยธรรมไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และหรือมีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นระบบ	4.47	0.718	มาก
10	มีการกำหนดวิชาคริสตศาสตร์ไว้ในโครงสร้างหลักสูตร	4.21	0.503	มาก
11	มีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ความก้าวหน้าทางความรู้ เช่น ภาษา วัฒนธรรม เทคโนโลยี ทักษะการคิด และทักษะการแสวงหาความรู้	4.26	0.683	มาก
12	มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศึกษา และนิเวศวิทยาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก	4.05	0.766	มาก
13	มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน	4.31	0.658	มาก
14	มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิกตามลักษณะของแต่ละรายวิชา	3.98	0.845	มาก
15	มีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์/สังเคราะห์	4.01	0.887	มาก

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
16	มีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ส่งเสริมการคิดไตร่ตรอง (reflection)	4.14	0.783	มาก
17	มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและหรือสหวิทยาการเพื่อหล่อหลอมความรู้เป็นคุณค่าชีวิต	4.19	0.745	มาก
18	มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติและการทำงานเป็นกลุ่ม	4.36	0.644	มาก
19	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.19	0.743	มาก
20	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยและมีมโนธรรม ที่ถูกต้อง	4.51	0.592	มากที่สุด
21	มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียน	4.46	0.630	มาก
22	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการส่งต่อข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียน และเป้าหมายของชีวิตในอนาคต	4.37	0.689	มาก
23	มีการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณภาพชีวิต	4.36	0.648	มาก
24	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด นักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์) ที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน	4.67	0.602	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
25	มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมต่างๆ	4.37	0.668	มาก
26	มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย ในการจัดการเรียนการสอน	4.26	0.715	มาก
27	มีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมศาสนา คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีของไทยและท้องถิ่น	4.34	0.658	มาก
28	มีการประเมินผู้เรียนทุกมิติเป็นรายบุคคล ตามสภาพจริง ด้วยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลาย	4.25	0.656	มาก
29	มีการประเมินคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนตามคุณค่าพระวรสาร	4.34	0.887	มาก
30	มีการประเมินทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองและการสังเคราะห์ของผู้เรียน	4.40	0.637	มาก
31	มีการวางแผนและการดำเนินการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการอภิบาล (pastoral)	4.31	0.636	มาก
32	มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ	4.48	0.602	มาก
33	มีการสร้างเครือข่ายด้านวิชาการกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	4.19	0.681	มาก
34	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของการศึกษาคาทอลิก	4.44	0.665	มาก
35	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นกระบวนการและความพยายาม	4.44	0.651	มาก

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
36	มีขั้นตอนและวิธีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างครอบคลุม (การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานทะเบียนวัดผล ฯลฯ)	4.53	0.577	มากที่สุด
37	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา	4.48	0.607	มาก
38	มีการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการสอนทุกรายวิชา	4.46	0.658	มาก
39	มีการเปิดโอกาสให้ทุกคน โดยเฉพาะ คริสตชนคาทอลิก ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตรงกับความต้องการของโรงเรียน เข้าร่วมงานกับโรงเรียน (เช่น เป็นคริสตชนที่ดี ศรัทธา ซื่อสัตย์ เสียสละ)	4.44	0.652	มาก
40	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกมิติ ได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ	4.44	0.638	มาก
41	มีการบรรจุ แต่งตั้งบุคลากรของโรงเรียนตามที่กฎหมายกำหนด	4.67	0.530	มากที่สุด
42	มีการกำหนดอัตรากำลังและหน้าที่ขอบข่ายภาระงานให้แก่บุคลากรแต่ละคนอย่างเหมาะสม	4.59	0.570	มากที่สุด
43	มีการพิจารณาค่าตอบแทน การปรับเลื่อนเงินเดือน สวัสดิการ และผลประโยชน์อื่น ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด อย่างยุติธรรม โปร่งใสและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	4.50	0.654	มาก

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
44	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคลากร	4.52	0.654	มากที่สุด
45	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู/ผู้บริหาร	4.42	0.671	มาก
46	มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.46	0.616	มาก
47	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา	4.22	0.698	มาก
48	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะประสบการณ์ ในการประเมินพัฒนาการทุกมิติของผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย	4.27	0.618	มาก
49	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตตารมณ์ของการเป็นผู้อภิบาล	4.27	0.686	มาก
50	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีคุณวุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น/สูงขึ้น	4.36	0.661	มาก
51	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา มีหลักการดำเนินชีวิตที่เป็นประจักษ์พยาน เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน	4.51	0.607	มากที่สุด
52	มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานเป็นหมู่คณะหรือร่วมกับชุมชน ด้วยความรับผิดชอบ เสียสละ สามัคคีและภาวนาร่วมกัน	4.46	0.591	มาก

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
53	มีการพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ในการบริหารการศึกษาคาทอลิก	4.58	0.534	มากที่สุด
54	มีการส่งเสริมให้ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความศรัทธาตามหลักธรรมทางศาสนาและการเป็นผู้อภิบาล	4.65	0.526	มากที่สุด
55	มีการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษา	4.55	0.625	มากที่สุด
56	มีการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงบประมาณ	4.70	0.512	มากที่สุด
57	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับรางวัล การยกย่องชมเชย ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.62	0.549	มากที่สุด
58	มีระบบและขั้นตอนการอุทรณ์ และการร้องทุกข์ของบุคลากรอย่างชัดเจน	4.18	0.790	มาก
59	มีระบบและขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย การพิจารณาตัดสินของบุคลากรอย่างชัดเจน	4.28	0.696	มาก
60	มีการจัดทำระบบข้อมูลบุคลากรเพื่อการประเมินและการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก	4.38	0.665	มาก
61	มีระบบและขั้นตอนในการประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากร	4.39	0.603	มาก
62	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรด้านวัตถุและจิตใจ ด้วยหลักการอภิบาล	4.39	0.630	มาก

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
63	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่บรรจุใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคาทอลิก	4.44	0.633	มาก
64	มีการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตภายใน กระแสเรียก จิตวิญญาณความเป็นครูและ จรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.46	0.630	มาก
65	มีการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกบุคลากร	4.48	0.592	มาก
66	มีการวางแผนงบประมาณกระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ ที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน	4.49	0.602	มาก
67	มีการวางแผนงบประมาณมุ่งผลที่เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน บุคลากร และการจัดการเรียนการสอน	4.44	0.736	มาก
68	มีการจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการต่อครูตามกฎหมายและกรอบเวลาที่กำหนด	4.60	0.613	มากที่สุด
69	มีระบบการตรวจสอบบัญชี เป็นไปตามข้อกำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.59	0.595	มากที่สุด
70	มีการประเมินความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ	4.39	0.701	มาก
71	มีการกระจายงบประมาณทั้งการรับและการให้ความช่วยเหลือจากสังฆมณฑล ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	4.53	0.612	มากที่สุด
72	มีขั้นตอนการรับเงินและจ่ายเงินอย่างเป็นระบบ มีหลักฐานถูกต้อง ตรวจสอบได้	4.72	0.505	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
73	มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ตามความยุติธรรมและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	4.72	0.500	มากที่สุด
74	มีวิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่น โดยใช้หลักความยุติธรรมและความเมตตา	4.68	0.533	มากที่สุด
75	มีการขอรับเงินอุดหนุนประเภทต่างๆ จากรัฐเป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด และมีการใช้เงินอุดหนุนตามวัตถุประสงค์ของการอุดหนุนแต่ละประเภท	4.67	0.631	มากที่สุด
76	มีการดำเนินการสร้างรายได้ตามวิธีที่กำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนอย่างยุติธรรม	4.63	0.547	มากที่สุด
77	มีการทำบัญชีโรงเรียนตามระบบบัญชีและมีการตรวจสอบจากหน่วยงานภายในและภายนอก	4.71	0.510	มากที่สุด
78	มีการบริหารทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างถูกต้องก่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.69	0.530	มากที่สุด
79	มีการใช้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาคตามวัตถุประสงค์ของการบริจาค และถูกต้องโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	4.72	0.512	มากที่สุด
80	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ	4.65	0.557	มากที่สุด
81	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ	4.64	0.554	มากที่สุด
82	มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นไปตามตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน	4.71	0.491	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
83	มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน	4.65	0.531	มากที่สุด
84	มีการจัดระบบการศึกษาตามมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย	4.63	0.562	มากที่สุด
85	มีการจัดระบบการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา	4.42	0.630	มาก
86	มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของชุมชน ประเทศชาติ และการเคารพกฎหมาย	4.49	0.607	มาก
87	มีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน วัด และชุมชน	4.62	0.527	มากที่สุด
88	มีการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับหน่วยงานของพระศาสนจักรคาทอลิก หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน	4.49	0.572	มาก
89	มีการวางแผนพัฒนาหรือแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.57	0.557	มากที่สุด
90	มีการกำหนดนโยบายและแผนงานของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครอง	4.59	0.550	มากที่สุด
91	มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.53	0.592	มากที่สุด
92	มีการวางระบบกลไกในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อความต่อเนื่องในการบริหาร	4.53	0.572	มากที่สุด
93	มีการจัดประชุมคณะผู้บริหาร ประชุมครู และประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ	4.64	0.523	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
94	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจกรรม	4.34	0.675	มาก
95	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	4.41	0.643	มาก
96	มีระบบการให้การศึกษาอบรมผู้เรียนทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน	4.37	0.640	มาก
97	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมตามวัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น บนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร เช่น กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ และการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน	4.58	0.561	มากที่สุด
98	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจนและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ	4.46	0.601	มาก
99	มีการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาครอบครัว ให้มีส่วนร่วมในการให้การอบรมศึกษาแก่ผู้เรียน	4.44	0.605	มาก
100	มีบรรยากาศการของประทับอยู่ของพระเจ้า พระแม่มารีย์ นักบุญอุปถัมภ์โรงเรียน ด้วยสัญลักษณ์และกิจกรรมต่างๆ	4.67	0.547	มากที่สุด
101	มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ร่มรื่น สงบ เรียบง่าย ตามจิตตารมณ์พระวรสาร	4.71	0.474	มากที่สุด
102	มีการจัดบรรยากาศของการภาวนา และความสงบในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการภาวนาของบุคลากรและผู้เรียน	4.65	0.513	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
103	มีอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ และสาธารณูปโภคที่เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษา	4.54	0.586	มากที่สุด
104	มีการจัดสถานที่เพื่อการภาวนาของผู้เรียนและบุคลากร	4.37	0.655	มาก
105	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนในการดูแลโรงเรียนเสมือนบ้านของผู้เรียน	4.51	0.587	มากที่สุด
106	มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน	4.62	0.527	มากที่สุด
107	มีการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของบุคคลและชุมชน	4.49	0.567	มาก
108	มีการวางแผนการรับนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.57	0.583	มากที่สุด
109	มีการเปิดโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมให้กับเด็กทุกคน	4.61	0.551	มากที่สุด
110	มีการประเมินผลความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.40	0.637	มาก
111	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านงานบริหารทั่วไป	4.47	0.587	มาก
112	มีการประเมินผลการบริหารงานทั่วไป ตามระบบและขั้นตอนที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา	4.47	0.616	มาก
113	มีการกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในโครงสร้างการบริหารจัดการของโรงเรียน	4.63	0.557	มากที่สุด
114	มีการจัดให้มีครูจิตตาภิบาลที่เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	4.48	0.685	มาก
115	มีกระบวนการสรรหาบุคลากรด้านจิตตาภิบาล	4.40	0.708	มาก

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
116	มีการพัฒนาบุคลากรด้านจิตตาภิบาลอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สังฆมณฑล วิทยาลัยแสงธรรม ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมระดับชาติ	4.53	0.621	มากที่สุด
117	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านจิตตาภิบาล	4.51	0.597	มากที่สุด
118	มีการส่งเสริมการภาวนาในชีวิตประจำวัน และจัดให้มีการภาวนาให้กันและกันในโรงเรียนทุกวัน	4.54	0.606	มากที่สุด
119	มีการจัดหรือใช้สัญลักษณ์แห่งความเป็นคาทอลิกในการจัดอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม	4.52	0.640	มากที่สุด
120	มีการส่งเสริมบุคลากร ผู้เรียน ปฏิบัติศาสนกิจในศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ	4.60	0.564	มากที่สุด
121	มีการจัดกิจกรรมอบรมฟื้นฟูจิตใจ หรือการปฏิบัติธรรมให้กับบุคลากรและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.60	0.558	มากที่สุด
122	มีการจัดสอนคำสอนนักเรียนคาทอลิก และผู้เรียนที่สนใจ	4.64	0.521	มากที่สุด
123	มีการเตรียมนักเรียนคาทอลิกเพื่อการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ (การปฏิบัติศาสนกิจ) ตามวัยและความพร้อม	4.68	0.553	มากที่สุด
124	มีการจัดกิจกรรมคาทอลิก (เช่น กองหน้าร่าเริง พลศีล ยุวธรรมทูต พลมารี วาย.ซี.เอส. ฯลฯ) สำหรับบุคลากรและนักเรียนคาทอลิก	4.54	0.730	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
125	มีการจัดบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งเสริมอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร มีความอบอุ่นเสมือนบ้าน	4.56	0.584	มากที่สุด
126	มีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น วจนพิธีกรรม การภาวนาก่อนเริ่มกิจกรรมของโรงเรียน	4.74	0.498	มากที่สุด
127	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเรื่องการอภิบาลผู้เรียน	4.48	0.626	มาก
128	มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามหลักอภิบาล	4.49	0.602	มาก
129	มีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการอภิบาลผู้เรียนและศิษย์เก่า	4.16	0.701	มาก
130	มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน เหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน	4.43	0.743	มาก
131	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเมตตากิจ การสงเคราะห์แก่บุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตามความพร้อมของโรงเรียน	4.42	0.653	มาก
132	มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้รอโอกาสทางสังคมทั้งในและนอกสถานศึกษาตามโอกาส	4.28	0.713	มาก
133	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำประโยชน์เพื่อสังคม มีจิตอาสา/จิตสาธารณะ	4.51	0.592	มากที่สุด
134	มีการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศาสนสัมพันธ์ และศาสนิกสัมพันธ์ตามโอกาส บนพื้นฐานเสรีภาพในการนับถือศาสนา	4.52	0.592	มากที่สุด

ตารางที่ 4 ระดับความสำคัญของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (ต่อ)

ลำดับที่	ตัวแปร การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญของตัวแปร
135	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนมีความเป็นหนึ่งเดียวกันและร่วมมือในการจัดการศึกษา	4.45	0.610	มาก
136	มีการทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามหลักการอภิบาล	4.48	0.602	มาก
137	มีการเปิดโอกาสให้พระสงฆ์/บาทหลวง นักบวชชาย-นักบวชหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของโรงเรียน	4.60	0.589	มาก
138	มีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้และความศรัทธา การฟื้นฟูจิตใจสำหรับครูจิตตาภิบาล ครูคำสอน ครูคาทอลิก เป็นประจำและต่อเนื่อง	4.57	0.594	มากที่สุด
139	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง ดำเนินชีวิตตามศักยภาพด้วยความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	4.42	0.630	มาก
140	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านจิตตาภิบาลตามระบบและขั้นตอนที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา	4.44	0.637	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกทั้ง 140 ตัวแปรมีค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) อยู่ระหว่าง 3.98-4.74 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง .491-.887 แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำคัญแต่ละรายตัวแปรอยู่ในระดับ มาก และมากที่สุด สำหรับการกระจายของข้อมูลความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลนั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับ

ความสำคัญของตัวแปรอยู่ในระดับ 4 ระดับ 5 และ ระดับ 3 ประปราย อยู่ในระดับ 2 และระดับ 1 เล็กน้อย

3.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ขั้นตอนนี้ เป็นการนำความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ต่อไปนี้

3.3.1 ทดสอบความเหมาะสม ความเพียงพอ และแมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งพิจารณาจากสถิติทดสอบสองค่า คือ

3.3.1.1 ค่า KMO and Bartlett's Test โดยดูค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ที่มีค่ามาก (เข้าใกล้หนึ่ง) และ

3.3.1.2 ค่าที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของ Bartlett's Test of Sphericity :

H_o : ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีความสัมพันธ์กัน

โดยพิจารณาจากค่า Chi-Square และการมีนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่าหรือ เท่ากับ .05 (Sig ≤ .05) ว่า ยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐาน ผลการวิเคราะห์ดังปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่า KMO and Bartlett's test of spericity

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.933
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	50507.876
	df	9730
	sig	.000

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) เท่ากับ .933 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 140 ตัวแปรของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก

ในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นจำนวนข้อมูลที่มีความเพียงพอและมีความเหมาะสม สามารถใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ระดับดีมาก เพราะค่า KMO มีค่ามากกว่า .5 และเข้าใกล้ 1 และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบในลักษณะเดียวกันคือ ค่า Chi-Square เท่ากับ 50507.876 ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 ซึ่งแสดงว่า ค่าแมททริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกทั้ง 140 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันทำให้สามารถนำข้อมูลนี้ไปวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ได้เช่นกัน

3.3.2 ทำการสกัดปัจจัย (factor extraction) ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (principle component analysis : PCA) โดยการหมุนแกนแบบออโธกอนอล (orthogonal rotation) (แบบตั้งฉาก) ด้วยวิธีแวริแมกซ์ (varimax rotation) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบที่ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งเป็นค่าน้ำหนักที่มีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ (practically significant)[2] มีค่าไอเกน (eigen values) ที่มากกว่า 1 และ มีตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบจำนวนตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตามเกณฑ์ของไกเซอร์ (Kaiser's Criterion)[3] ได้จำนวนองค์ประกอบและค่าความแปรปรวนของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ดังตารางที่ 6

---

[2] Barbara G. Tabachnik, and Linda S. Fidell, **Using Multivariate Statistics** (New York: harper & Ror, 1983), 411.

[3] Kaiser, cited in, Barbara G. Tabachnik, and Linda S. Fidell, **Using Multivariate Statistics** (New York : Harper&Row Publishers, 2001), 588.

ตารางที่ 6 องค์ประกอบและค่าความแปรปรวนของตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

องค์ประกอบ (component)	initial eigenvalues			Rotation sums of squared loadings		
	ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen-values)	ค่าความแปรปรวนร้อยละ (% of variance)	ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (cummulative %)	ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues)	ค่าความแปรปรวนร้อยละ (% of variance)	ค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ (cummulative %)
1*	58.631	41.880	41.880	19.419	13.871	13.871
2*	6.607	4.719	46.599	12.824	9.160	23.031
3*	3.851	2.751	49.350	9.188	6.563	29.594
4*	3.601	2.572	51.922	8.661	6.186	35.780
5*	2.960	2.114	54.036	8.248	5.891	41.671
6*	2.523	1.802	55.838	6.768	4.835	46.506
7*	2.390	1.707	57.545	4.521	3.229	49.735
8*	2.160	1.543	59.088	4.344	3.103	52.838
9*	1.848	1.320	60.408	3.874	2.767	55.605
10	1.784	1.274	61.682	2.939	2.099	57.704
11	1.742	1.244	62.926	2.830	2.021	59.725
12	1.648	1.177	64.103	2.230	1.593	61.318
13	1.615	1.153	65.257	2.101	1.501	62.819
14	1.481	1.058	66.315	2.028	1.449	64.268
15	1.399	.999	67.314	1.888	1.349	65.617
16	1.344	.960	68.274	1.728	1.234	66.851
17	1.301	.929	69.203	1.614	1.153	68.004
18	1.270	.907	70.110	1.540	1.100	69.104
19	1.201	.858	70.968	1.503	1.073	70.177
20	1.183	.845	71.813	1.475	1.053	71.230
21	1.118	.798	72.612	1.378	.984	72.215
22	1.095	.782	73.394	1.356	.969	73.184
23	1.015	.725	74.119	1.310	.935	74.119

* องค์ประกอบที่มีจำนวนตัวแปร 3 ตัวแปรขึ้นไป และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loadging) 0.5 ขึ้นไป

จากตารางที่ 6 พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าไอเก็น (eigen values) มากกว่า 1 มี 23 องค์ประกอบ เมื่อหมุนแกนแล้วอธิบายความแปรปรวนได้ทั้งหมดร้อยละ 74.119 แต่เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป มีค่าไอเก็น (eigen values) มากกว่า 1 และมีตัวแปรอธิบายองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป พบว่ามีเพียง 9 องค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ คือ องค์ประกอบที่ 1-9 ส่วนองค์ประกอบอื่นอีก 14 องค์ประกอบขาดคุณสมบัติตามเกณฑ์จึงไม่เข้าข่ายการวิจัย

สำหรับองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ 9 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 1-9 นั้น ซึ่งหมุนแกนแล้ว องค์ประกอบที่ 1 มีค่าไอเก็น (eigen values) สุงสุดเท่ากับ 19.419 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 13.871 องค์ประกอบที่ 2 มีค่าไอเก็น (eigen values) 12.824 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 9.160 องค์ประกอบที่ 3 มีค่าไอเก็น (eigen values) 9.188 สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ร้อยละ 3.563 และองค์ประกอบอื่นๆ มีค่าไอเก็น (eigen values) และความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดค่อยๆ ลดลงตามลำดับ และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบแล้ว พบว่า สามารถอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดได้ทั้งหมดร้อยละ 55.605 (13.871+9.160+6.563+6.186+5.891+4.835+3.229+3.103+2.767) ซึ่งเป็นไปตามที่ ฮาบิง (Habing)[4] กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่ดีควรอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรได้อย่างน้อยที่สุดร้อยละ 50 จึงจะถือว่าใช้ได้

สำหรับค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ปรากฏดังตารางที่ 7

[4] B. Habing, **Exploratory Factor Analysis**. [online] Access 28 October 2012, Available from http://www.stat.sc.edu/~habing/courses/530EFA.pdf.

ตารางที่ 7 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบ																					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
q79	.816																						
q77	.798																						
q78	.793																						
q73	.783																						
q80	.766																						
q74	.727																						
q76	.721																						
q81	.708																						
q82	.706																						
q69	.702																						
q72	.695																						
q75	.661																						
q71	.653																						
q83	.590																						
q68	.585																						
q93	.555																						

ตารางที่ 7 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบ																					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
q84	.544																						
q56	.535																						
q109	.522																						
q37		.705																					
q28		.661																					
q20		.652																					
q36		.639																					
q18		.637																					
q32		.624																					
q23		.610																					
q22		.598																					
q30		.595																					
q19		.589																					
q21		.579																					
q35		.574																					
q33		.569																					
q40		.515																					

ตารางที่ 7 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบ																						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
q17		.514																					
q38		.504																					
q95			.671																				
q94			.594																				
q88			.575																				
q99			.569																				
q89			.549																				
q98			.531																				
q97			.527																				
q90			.519																				
q96			.519																				
q92			.513																				
q59				.722																			
q62				.702																			
q61				.700																			
q58				.684																			
q60				.587																			

ตารางที่ 7 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบ																						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
q63				.576																			
q64				.522																			
q138					.661																		
q136					.644																		
q134					.598																		
q137					.597																		
q133					.575																		
q135					.564																		
q140					.541																		
q127					.533																		
q129					.522																		
q128					.508																		
q120						.608																	
q115						.588																	
q116						.581																	
q119						.563																	
q114						.560																	

ตารางที่ 7 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบ																					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
q118						.553																	
q121						.542																	
q122						.530																	
q7							.749																
q6							.675																
q5							.631																
q9							.500																
q12								.660															
q11								.645															
q14								.644															
q13								.617															
q10								.594															
q2									.745														
q3									.713														
q1									.671														
q4									.503														
q124										.735													

ตารางที่ 7 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบ																					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
q123										648													
q54											.618												
q43												.629											
q44												.554											
q25													.715										
q26													.696										
q104														.501									
q100															.588								
q130																.565							
q29																	.808						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 29 iterations.

จากตารางที่ 7 พบว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตามเกณฑ์การคัดเลือกมี 9 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบที่ 5 องค์ประกอบที่ 6 องค์ประกอบที่ 7 องค์ประกอบที่ 8 และ องค์ประกอบที่ 9 องค์ประกอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 83 ตัว มีตัวแปรที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงถูกตัดออกจำนวน 57 ตัวแปร

เพื่อความสะดวกในการเรียกชื่อองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อแต่ละองค์ประกอบให้สอดคล้องกับโครงสร้างองค์ประกอบ ดังตารางที่ 8 และอธิบายรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ ดังตารางที่ 8 - 17

ตารางที่ 8 องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

องค์ประกอบที่	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading)
1	19	.522-.816
2	16	.504-.705
3	10	.513-.671
4	7	.522-.722
5	10	.508-.661
6	8	.530-.608
7	4	.500-.749
8	5	.594-.660
9	4	.503-.745
รวม	83	.500-.816

จากตารางที่ 8 พบว่า องค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มี 9 องค์ประกอบ โดย
องค์ประกอบที่ 1 มีจำนวนตัวแปร 19 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .522-.816
องค์ประกอบที่ 2 มีจำนวนตัวแปร 16 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .504-.705
องค์ประกอบที่ 3 มีจำนวนตัวแปร 10 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .513-.671

องค์ประกอบที่ 4 มีจำนวนตัวแปร 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .522-.722
องค์ประกอบที่ 5 มีจำนวนตัวแปร 10 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .508-.661
องค์ประกอบที่ 6 มีจำนวนตัวแปร 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .530-.608
องค์ประกอบที่ 7 มีจำนวนตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .500-.749
องค์ประกอบที่ 8 มีจำนวนตัวแปรที่ 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .594-.660
องค์ประกอบที่ 9 มีจำนวนตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .503-.745รวมจำนวนตัวแปรทั้งสิ้น 83 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .500-.816

ตารางที่ 9 องค์ประกอบที่ 1

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	มีการใช้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาคตามวัตถุประสงค์ของการบริจาค และถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	.816
2	มีการทำบัญชีโรงเรียนตามระบบบัญชีและมีการตรวจสอบจากหน่วยงานภายในและภายนอก	.798
3	การบริหารทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างถูกต้องก่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน	.793
4	มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ตามความยุติธรรมและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	.783
5	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ	.766
6	มีวิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่น โดยใช้หลักความยุติธรรมและความเมตตา	.727
7	มีการดำเนินการสร้างรายได้ตามวิธีที่กำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนอย่างยุติธรรม	.721
8	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ	.708
9	มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นไปตามตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน	.706
10	มีระบบการตรวจสอบบัญชี เป็นไปตามข้อกำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	.702

ตารางที่ 9 องค์ประกอบที่ 1 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
11	มีขั้นตอนการรับเงินและจ่ายเงินอย่างเป็นระบบ มีหลักฐานถูกต้องตรวจสอบได้	.695
12	มีการขอรับเงินอุดหนุนประเภทต่างๆ จากรัฐ เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด และมีการใช้เงินอุดหนุนตามวัตถุประสงค์ของการอุดหนุนแต่ละประเภท	.661
13	มีการกระจายงบประมาณทั้งการรับและการให้ความช่วยเหลือจากสังฆมณฑล ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	.653
14	มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน	.590
15	มีการจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการต่อครู ตามกฎหมายและกรอบเวลาที่กำหนด	.585
16	มีการจัดประชุมคณะผู้บริหาร ประชุมครู และประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ	.555
17	มีการจัดระบบการศึกษาตามมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย	.544
18	มีการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงบประมาณ	.535
19	มีการเปิดโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมให้กับเด็กทุกคน	.522
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen value)		19.419
ค่าร้อยละความแปรปรวนของตัวแปร (% of variance)		13.871
ค่าร้อยละความมแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative % of variance)		13.871

จากตารางที่ 9 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 มีตัวแปรจำนวน 19 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .522-.816 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) เท่ากับ 19.419 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 13.871 และค่าร้อยและของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 13.871 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 19 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ร้อยละ 13.871 และเมื่อ

เปรียบเทียบค่าความแปรปรวนของ ตัวแปร (eigen values) กับทั้ง 9 องค์ประกอบ องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 เมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 1 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงินและงบประมาณ ตามนโบบายและอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก”

ตารางที่ 10 องค์ประกอบที่ 2

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา	.705
2	มีการประเมินผู้เรียนทุกมิติเป็นรายบุคคล ตามสภาพจริง ด้วยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลาย	.661
3	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยและมีมโนธรรมที่ถูกต้อง	.652
4	มีขั้นตอนและวิธีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างครอบคลุม (การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานทะเบียนวัดผล ฯลฯ)	.639
5	มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือปฏิบัติ และการทำงานเป็นกลุ่ม	.637
6	มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ	.624
7	มีการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณภาพชีวิต	.610
8	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการส่งต่อข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียน และเป้าหมายของชีวิตในอนาคต	.598
9	มีการประเมินทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองและการสังเคราะห์ของผู้เรียน	.595

ตารางที่ 10 องค์ประกอบที่ 2

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
10	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	.589
11	มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียน	.579
12	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยเน้นกระบวนการและความพยายาม	.574
13	มีการสร้างเครือข่ายด้านวิชาการกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน	.569
14	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกมิติ ได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ	.515
15	มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและหรือสหวิทยาการเพื่อหล่อหลอมความรู้เป็นคุณค่าชีวิต	.514
16	มีการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการสอนทุกรายวิชา	.504
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen value)		12.824
ค่าร้อยละความแปรปรวนของตัวแปร (% of variance)		9.160
ค่าร้อยละความมแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative % of variance)		23.031

จากตารางที่ 10 พบว่า องค์ประกอบที่ 2 มีตัวแปรจำนวน 16 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .504-.705 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) เท่ากับ 12.824 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 9.160 และค่าร้อยและของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 23.031 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 16 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ร้อยละ 9.160 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแปรปรวนของ ตัวแปร (eigen values) กับทั้ง 9 องค์ประกอบ องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 2 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 2 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร การวิเคราะห์

ประเมินผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนทั้งครบ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร”

ตารางที่ 11 องค์ประกอบที่ 3

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	.671
2	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจกรรม	.594
3	มีการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับหน่วยงานของพระศาสนจักรคาทอลิก หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน	.575
4	มีการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาครอบครัว ให้มีส่วนร่วมในการให้การอบรมศึกษาแก่ผู้เรียน	.569
5	มีการวางแผนพัฒนาหรือแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	.549
6	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจนและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ	.531
7	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมตามวัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น บนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร เช่น กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ และการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน	.527
8	มีการกำหนดนโยบายและแผนงานของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครอง	.519
9	มีระบบการให้การศึกษาอบรมผู้เรียนทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน	.519
10	มีการวางระบบกลไกในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อความต่อเนื่องในการบริหาร	.513
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen value)		9.188
ค่าร้อยละความแปรปรวนของตัวแปร (% of variance)		6.563
ค่าร้อยละความมแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative % of variance)		29.594

จากตารางที่ 11 พบว่า องค์ประกอบที่ 3 มีตัวแปรจำนวน 10 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .513-.671 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) เท่ากับ 9.188 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 6.563 และค่าร้อยและของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 29.594 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 10 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ร้อยละ 6.563 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแปรปรวนของ ตัวแปร(eigen values) กับทั้ง 9 องค์ประกอบ องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารจัดการโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิก ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม”

ตารางที่ 12 องค์ประกอบที่ 4

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	มีระบบและขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย การพิจารณาตัดสินของบุคลากรอย่างชัดเจน	.722
2	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรด้านวัตถุและจิตใจ ด้วยหลักการอภิบาล	.702
3	มีระบบและขั้นตอนในการประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากร	.700
4	มีระบบและขั้นตอนการอุทรณ์ และการร้องทุกข์ของบุคลากรอย่างชัดเจน	.684
5	มีการจัดทำระบบข้อมูลบุคลากรเพื่อการประเมินและการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก	.587
6	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่บรรจุใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคาทอลิก	.576
7	มีการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตภายใน กระแสเรียก จิตวิญญาณความเป็นครูและ จรรยาบรรณวิชาชีพครู	.522
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen value)		8.661
ค่าร้อยละความแปรปรวนของตัวแปร (% of variance)		6.186
ค่าร้อยละความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative % of variance)		35.780

จากตารางที่ 12 พบว่า องค์ประกอบที่ 4 มีตัวแปรจำนวน 7 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .522-.722 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) เท่ากับ 8.661 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 6.186 และค่าร้อยและของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 35.780 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ร้อยละ 6.186 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) กับทั้ง 9 องค์ประกอบ องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 4 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการดูแล การสร้างขวัญกำลังใจ การประเมินผล การจัดทำระบบข้อมูลของบุคลากร และการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากร ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การอภิบาลและบริหารงานบุคคล”

ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 5

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	มีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้และความศรัทธา การฟื้นฟูจิตใจสำหรับครูจิตตาภิบาล ครูคำสอน ครูคาทอลิก เป็นประจำและต่อเนื่อง	.661
2	มีการทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามหลักการอภิบาล	.644
3	มีการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศาสนสัมพันธ์ และศาสนิกสัมพันธ์ตามโอกาส บนพื้นฐานเสรีภาพในการนับถือศาสนา	.598
4	มีการเปิดโอกาสให้พระสงฆ์/บาทหลวง นักบวชชาย-นักบวชหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของโรงเรียน	.597
5	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำประโยชน์เพื่อสังคม มีจิตอาสา/จิตสาธารณะ	.575
6	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนมีความเป็นหนึ่งเดียวกันและร่วมมือในการจัดการศึกษา	.564
7	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านจิตตาภิบาลตามระบบและขั้นตอนที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา	.541

ตารางที่ 13 องค์ประกอบที่ 5 (ต่อ)

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
8	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เรื่องการอภิบาลผู้เรียน	.533
9	มีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการอภิบาลผู้เรียนและศิษย์เก่า	.522
10	มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามหลักอภิบาล	.508
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen value)		8.248
ค่าร้อยละความแปรปรวนของตัวแปร (% of variance)		5.891
ค่าร้อยละความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative % of variance)		41.671

จากตารางที่ 13 พบว่า องค์ประกอบที่ 5 มีตัวแปรจำนวน 10 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .508-.661 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) เท่ากับ 8.248 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 5.891 และค่าร้อยและของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 41.671 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 10 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ร้อยละ 5.891 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) กับทั้ง 9 องค์ประกอบ องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 5 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 5 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนและบุคลากร ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล”

ตารางที่ 14 องค์ประกอบที่ 6

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	มีการส่งเสริมบุคลากร ผู้เรียน ปฏิบัติศาสนกิจในศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ	.608
2	มีกระบวนการสรรหาบุคลากรด้านจิตตาภิบาล	.588
3	มีการพัฒนาบุคลากรด้านจิตตาภิบาลอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สังฆมณฑล วิทยาลัยแสงธรรม ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมระดับชาติ	.581
4	มีการจัดหรือใช้สัญลักษณ์แห่งความเป็นคาทอลิกในการจัดอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	.563
5	มีการจัดให้มีครูจิตตาภิบาลที่เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	.560
6	มีการส่งเสริมการภาวนาในชีวิตประจำวัน และจัดให้มีการภาวนาให้กันและกันในโรงเรียนทุกวัน	.553
7	มีการจัดกิจกรรมอบรมฟื้นฟูจิตใจ หรือการปฏิบัติธรรมให้กับบุคลากรและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	.542
8	มีการจัดสอนคำสอนนักเรียนคาทอลิก และผู้เรียนที่สนใจ	.530
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen value)		6.768
ค่าร้อยละความแปรปรวนของตัวแปร (% of variance)		4.835
ค่าร้อยละความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative % of variance)		46.506

จากตารางที่ 14 พบว่า องค์ประกอบที่ 6 มีตัวแปรจำนวน 8 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .530-.608 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) เท่ากับ 6.768 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 4.835 และค่าร้อยและของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 46.506 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 8 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ร้อยละ 4.835 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแปรปรวนของ ตัวแปร (eigen values) กับทั้ง 9 องค์ประกอบ องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 6 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 6 ส่วนใหญ่เป็น

ตัวแปรเกี่ยวกับ การพัฒนาบุคคลและงานด้านจิตตาภิบาล ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “งานจิตตาภิบาล”

ตารางที่ 15 องค์ประกอบที่ 7

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	มีการจัดทำหลักสูตรที่มีการบูรณาการ คุณค่าพระวรสาร คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น	.749
2	มีการจัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านความรู้และคุณธรรม ด้วยมิติของความเชื่อในศาสนา	.675
3	มีการกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องการจัดการศึกษาคาทอลิกบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร (Gospel value)	.631
4	มีการกำหนดวิชาจริยศึกษาหรือจริยธรรมไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และหรือมีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นระบบ	.500
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen value)		4.521
ค่าร้อยละความแปรปรวนของตัวแปร (% of variance)		3.229
ค่าร้อยละความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative % of variance)		49.735

จากตารางที่ 15 พบว่า องค์ประกอบที่ 7 มีตัวแปรจำนวน 4 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .500-.749 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) เท่ากับ 4.521 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 3.229 และค่าร้อยและของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 49.735 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ร้อยละ 3.229 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแปรปรวนของ ตัวแปร (eigen values) กับทั้ง 9 องค์ประกอบด้วย องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 7 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 7 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับ การจัดทำหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร การจัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียนทั้งครบ ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร”

ตารางที่ 16 องค์ประกอบที่ 8

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศึกษา และนิเวศวิทยา ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก	.660
2	มีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ความก้าวหน้าทางความรู้ เช่น ภาษา วัฒนธรรม เทคโนโลยี ทักษะการคิด และทักษะการแสวงหาความรู้	.645
3	มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก ตามลักษณะของแต่ละรายวิชา	.644
4	มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน	.617
5	มีการกำหนดวิชาคริสตศาสตร์ไว้ในโครงสร้างหลักสูตร	.594
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen value)		4.344
ค่าร้อยละความแปรปรวนของตัวแปร (% of variance)		3.103
ค่าร้อยละความมแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative % of variance)		52.838

จากตารางที่ 16 พบว่า องค์ประกอบที่ 8 มีตัวแปรจำนวน 5 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .594-.660 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) เท่ากับ 4.344 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 3.103 และค่าร้อยและของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 52.838 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ร้อยละ 3.103 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแปรปรวนของ ตัวแปร (eigen values) กับทั้งองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 8 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 8 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับ การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก”

ตารางที่ 17 องค์ประกอบที่ 9

ที่	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก และนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย	.745
2	มีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ปรัชญา การศึกษาคาทอลิก และนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย	.713
3	มีการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นรากฐานและนำคุณค่าพระวรสาร มาเป็นบรรทัดฐานในการจัดการศึกษา	.671
4	โรงเรียนมีความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวและทำงานร่วมกับพระศาสนจักรคาทอลิกในฐานะเป็นเครื่องมือและสนามงานแห่งการประกาศข่าวดี	.503
ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen value)		3.874
ค่าร้อยละความแปรปรวนของตัวแปร (% of variance)		2.767
ค่าร้อยละความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative % of variance)		55.605

จากตารางที่ 17 พบว่า องค์ประกอบที่ 9 มีตัวแปรจำนวน 4 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .503-.745 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) เท่ากับ 3.874 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 2.767 และค่าร้อยและของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 55.605 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบได้ดี และองค์ประกอบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ร้อยละ 2.767 และเมื่อเปรียบเทียบค่าความแปรปรวนของ ตัวแปร (eigen values) กับทั้ง 9 องค์ประกอบด้วย องค์ประกอบนี้มีความสำคัญเป็นอันดับ 9 และเมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดในองค์ประกอบที่ 9 ส่วนใหญ่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับการวางแผนงาน และการกำหนดเป้าหมาย ตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก ผู้วิจัยจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก”

ซึ่งจากการวิเคราห์องค์ประกอบ โดยเลือกองค์ประกอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้ 9 องค์ประกอบ มีตัวแปรที่อธิบายองค์ประกอบทั้งหมด 83 ตัวแปร ปรากฏว่ามีจำนวนตัวแปรที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ 57 ตัวแปร ที่ถูกสกัดออก รายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ตัวแปรที่ถูกสกัดออก

ลำดับ	ตัวแปร	
1	q8	มีการจัดทุนการศึกษาหรือการยกเว้นค่าธรรมเนียมการเรียนให้กับผู้เรียนที่มีฐานะยากจน
2	q15	มีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์/สังเคราะห์
3	q16	มีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ส่งเสริมการคิดไตร่ตรอง (reflection)
4	q24	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด นักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์) ที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน
5	q25	มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมต่างๆ
6	q26	มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน
7	q27	มีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมศาสนา คุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีของไทยและท้องถิ่น
8	q29	มีการประเมินคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนตามคุณค่าพระวรสาร
9	q31	มีการวางแผนและการดำเนินการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการอภิบาล (pastoral)
10	q34	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของการศึกษาคาทอลิก
11	q39	มีการเปิดโอกาสให้ทุกคน โดยเฉพาะคริสตชนคาทอลิก ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตรงกับความต้องการของโรงเรียน เข้าร่วมงานกับโรงเรียน (เช่น เป็นคริสตชนที่ดี ศรัทธา ซื่อสัตย์ เสียสละ)
12	q41	มีการบรรจุ แต่งตั้งบุคลากรของโรงเรียนตามที่กฎหมายกำหนด
13	q42	มีการกำหนดอัตรากำลังและหน้าที่ขอบข่ายภาระงานให้แก่บุคลากรแต่ละคนอย่างเหมาะสม

ตารางที่ 18 ตัวแปรที่ถูกสกัดออก (ต่อ)

ลำดับ	ตัวแปร	
14	q43	มีการพิจารณาค่าตอบแทน การปรับเลื่อนเงินเดือน สวัสดิการ และผลประโยชน์อื่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด อย่างยุติธรรม โปร่งใสและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
15	q44	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคลากร
16	q45	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู/ผู้บริหาร
17	q46	มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม
18	q47	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา
19	q48	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ในการประเมินพัฒนาการทุกมิติของผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย
20	q49	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตตารมณ์ของการเป็นผู้อภิบาล
21	q50	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีคุณวุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น/สูงขึ้น
22	q51	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา มีหลักการดำเนินชีวิตที่เป็นประจักษ์พยาน เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน
23	q52	มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานเป็นหมู่คณะหรือร่วมกับชุมชน ด้วยความรับผิดชอบ เสียสละ สามัคคีและภาวนาร่วมกัน
24	q53	มีการพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ในการบริหารการศึกษาคาทอลิก
25	q54	มีการส่งเสริมให้ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความศรัทธา ตามหลักธรรมทางศาสนาและการเป็นผู้อภิบาล
26	q55	มีการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษา
27	q57	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับรางวัล การยกย่องชมเชย ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรม
28	q65	มีการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกบุคลากร
29	q66	มีการวางแผนงบประมาณกระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ ที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน
30	q67	มีการวางแผนงบประมาณมุ่งผลที่เกิดประโยชน์แก่ ผู้เรียน บุคลากร และการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 18 ตัวแปรที่ถูกสกัดออก (ต่อ)

ลำดับ	ตัวแปร	
31	q70	มีการประเมินความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ
32	q85	มีการจัดระบบการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา
33	q86	มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของชุมชน ประเทศชาติ และการเคารพกฎหมาย
34	q87	มีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน วัด และชุมชน
35	q91	มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรการบริหารแบบมีส่วนร่วม
36	q100	มีบรรยากาศการของประทับอยู่ของพระเจ้า พระแม่มารีย์ นักบุญอุปถัมภ์โรงเรียนด้วยสัญลักษณ์และกิจกรรมต่างๆ
37	q101	มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ร่มรื่น สงบ เรียบง่าย ตามจิตตารมณ์พระวรสาร
38	q102	มีการจัดบรรยากาศของการภาวนา และความสงบในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการภาวนาของบุคลากร และผู้เรียน
39	q103	มีอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ และสาธารณูปโภคที่เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษา
40	q104	มีการจัดสถานที่เพื่อการภาวนาของผู้เรียนและบุคลากร
41	q105	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนในการดูแลโรงเรียนเสมือนบ้านของผู้เรียน
42	q106	มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน
43	q107	มีการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของบุคคล และชุมชน
44	q108	มีการวางแผนการรับนักเรียนอย่างเป็นระบบ
45	q110	มีการประเมินผลความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
46	q111	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านงานบริหารทั่วไป
47	q112	มีการประเมินผลการบริหารงานทั่วไป ตามระบบและขั้นตอนที่กำหนด และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา
48	q113	มีการกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในโครงสร้างการบริหารจัดการของโรงเรียน
49	q117	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านจิตตาภิบาล
50	q123	มีการเตรียมนักเรียนคาทอลิกเพื่อการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ (การปฏิบัติศาสนกิจ) ตามวัยและความพร้อม

ตารางที่ 18 ตัวแปรที่ถูกสกัดออก (ต่อ)

ลำดับ	ตัวแปร	
51	q124	มีการจัดกิจกรรมคาทอลิก (เช่น กองหน้าร่าเริง พลศีล ยุวธรรมทูต พลมารี วาย.ซี.เอส. ฯลฯ) สำหรับบุคลากรและนักเรียนคาทอลิก
52	q125	มีการจัดบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งเสริมอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร มีความอบอุ่นเสมือนบ้าน
53	q126	มีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น วจนพิธีกรรม การภาวนาก่อนเริ่มกิจกรรมของโรงเรียน
54	q130	มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน เหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน
55	q131	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเมตตากิจ การสงเคราะห์แก่บุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตามความพร้อมของโรงเรียน
56	q132	มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้รอโอกาสทางสังคมทั้งในและนอกสถานศึกษาตามโอกาส
57	q139	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง ดำเนินชีวิตตามศักยภาพด้วยความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 9-17 ข้างต้น องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ดังแผนภูมิที่ 4

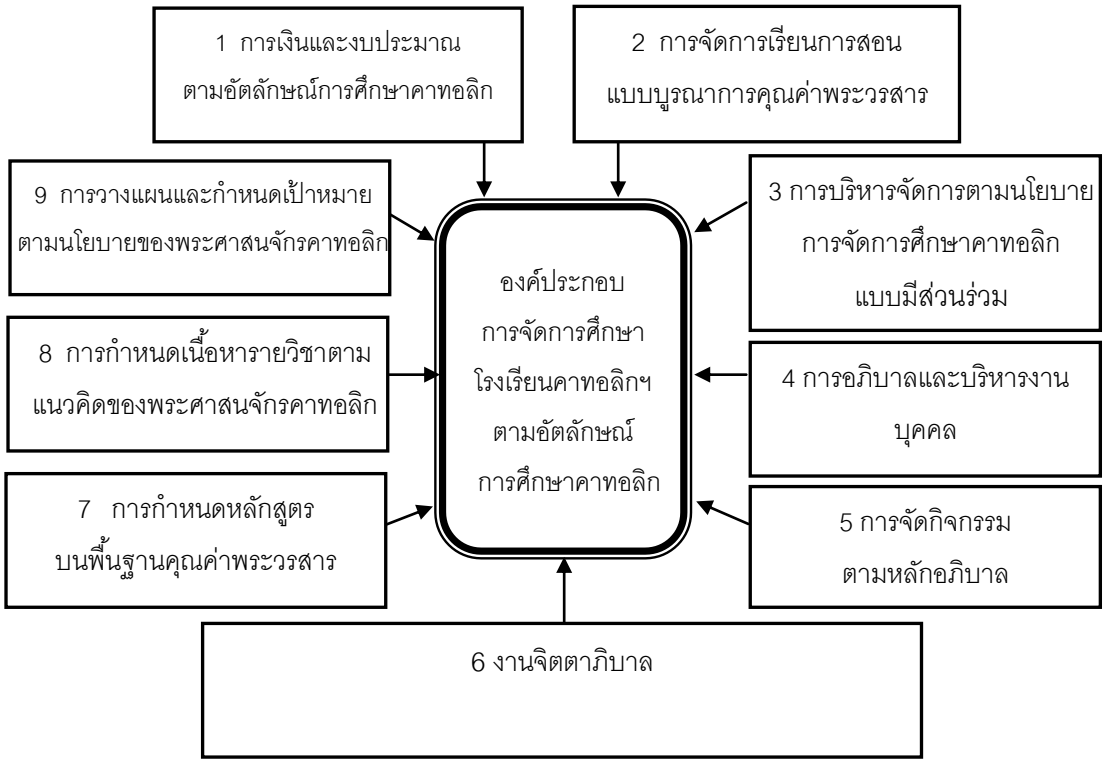

แผนภาพที่ 4 องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

จากแผนภาพที่ 4 และข้อมูลจากตารางที่ 8 - 17 อธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย

1. มีการใช้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาคตามวัตถุประสงค์ของการบริจาค และถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

2. มีการทำบัญชีโรงเรียนตามระบบบัญชีและมีการตรวจสอบจากหน่วยงานภายในและภายนอก

3. การบริหารทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างถูกต้องก่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน

4. มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ตามความยุติธรรมและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

5. มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ

6. มีวิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่น โดยใช้หลักความยุติธรรมและความเมตตา

7. มีการดำเนินการสร้างรายได้ตามวิธีที่กำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนอย่างยุติธรรม

8. มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ

9. มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นไปตามตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน

10. มีระบบการตรวจสอบบัญชี เป็นไปตามข้อกำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

11. มีขั้นตอนการรับเงินและจ่ายเงินอย่างเป็นระบบ มีหลักฐานถูกต้อง ตรวจสอบได้

12. มีการขอรับเงินอุดหนุนประเภทต่างๆ จากรัฐ เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบข้อกำหนด และมีการใช้เงินอุดหนุนตามวัตถุประสงค์ของการอุดหนุนแต่ละประเภท

13. มีการกระจายงบประมาณทั้งการรับและการให้ความช่วยเหลือจากสังฆมณฑล ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

14. มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน

15. มีการจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการต่อครู ตามกฎหมายและกรอบเวลาที่กำหนด

16. มีการจัดประชุมคณะผู้บริหาร ประชุมครู และประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ

17. มีการจัดระบบการศึกษาตามมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

18. มีการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงบประมาณ

19. มีการเปิดโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมให้กับเด็กทุกคน

องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร ประกอบด้วย

1. มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนด และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา

2. มีการประเมินผู้เรียนทุกมิติเป็นรายบุคคล ตามสภาพจริง ด้วยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลาย

3. มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยและมีมโนธรรมที่ถูกต้อง

4. มีขั้นตอนและวิธีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างครอบคลุม (การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานทะเบียนวัดผล ฯลฯ)

5. มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือปฏิบัติและการทำงานเป็นกลุ่ม

6. มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

7. มีการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณภาพชีวิต

8. มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการส่งต่อข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียน และเป้าหมายของชีวิตในอนาคต

9. มีการประเมินทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองและการสังเคราะห์ของผู้เรียน

10. มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

11. มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียน

12. มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยเน้นกระบวนการและความพยายาม

13. มีการสร้างเครือข่ายด้านวิชาการกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน

14. มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกมิติ ได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ

15. มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และ/หรือสหวิทยาการเพื่อหล่อหลอมความรู้เป็นคุณค่าชีวิต

16. มีการจัดการเรียนการสอน ที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการสอนทุกรายวิชา

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

2. มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจกรรม

3. มีการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับหน่วยงานของพระศาสนจักรคาทอลิก หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน

4. มีการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาครอบครัว ให้มีส่วนร่วมในการให้การอบรมศึกษาแก่ผู้เรียน

5. มีการวางแผนพัฒนาหรือแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

6. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจนและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ

7. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมตามวัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น บนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร เช่น กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ และการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

8. มีการกำหนดนโยบายและแผนงานของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครอง

9. มีระบบการให้การศึกษาอบรมผู้เรียนทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน

10. มีการวางระบบกลไกในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อความต่อเนื่องในการบริหาร

องค์ประกอบที่ 4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย

1. มีระบบและขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย การพิจารณาตัดสินของบุคลากรอย่างชัดเจน

2. มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรด้านวัตถุและจิตใจ ด้วยหลักการอภิบาล

3. มีระบบและขั้นตอนในการประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากร

4. มีระบบและขั้นตอนการอุทรณ์ และการร้องทุกข์ของบุคลากรอย่างชัดเจน

5. มีการจัดทำระบบข้อมูลบุคลากรเพื่อการประเมินและการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก

6. มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่บรรจุใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคาทอลิก

7. มีการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตภายใน กระแสเรียก จิตวิญญาณความเป็นครู และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู

องค์ประกอบที่ 5 การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล ประกอบด้วย

1. มีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้และความศรัทธา การฟื้นฟูจิตใจ สำหรับครูจิตตาภิบาล ครูคำสอน ครูคาทอลิก เป็นประจำและต่อเนื่อง

2. มีการทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามหลักการอภิบาล

3. มีการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศาสนสัมพันธ์ และศาสนิกสัมพันธ์ ตามโอกาสบนพื้นฐานเสรีภาพในการนับถือศาสนา

4. มีการเปิดโอกาสให้พระสงฆ์/บาทหลวง นักบวชชาย-นักบวชหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของโรงเรียน

5. มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนทำประโยชน์เพื่อสังคม มีจิตอาสา/จิตสาธารณะ

6. มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ โรงเรียนและชุมชนมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน และร่วมมือในการจัดการศึกษา

7. มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านจิตตาภิบาล ตามระบบและขั้นตอนที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา

8. มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เรื่องการอภิบาลผู้เรียน

9. มีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการอภิบาลผู้เรียนและศิษย์เก่า

10. มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามหลักอภิบาล

องค์ประกอบที่ 6 งานจิตตาภิบาล ประกอบด้วย

1. มีการส่งเสริมบุคลากร ผู้เรียน ปฏิบัติศาสนกิจในศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ

2. มีกระบวนการสรรหาบุคลากรด้านจิตตาภิบาล

3. มีการพัฒนาบุคลากรด้านจิตตาภิบาลอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สังฆมณฑล วิทยาลัยแสงธรรม ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมระดับชาติ

4. มีการจัดหรือใช้ สัญลักษณ์แห่งความเป็นคาทอลิกในการจัดอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม

5. มีการจัดให้มีครูจิตตาภิบาลที่เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน

6. มีการส่งเสริมการภาวนาในชีวิตประจำวัน และจัดให้มีการภาวนาให้กันและกันในโรงเรียนทุกวัน

7. มีการจัดกิจกรรมอบรมฟื้นฟูจิตใจ หรือการปฏิบัติธรรมให้กับบุคลากรและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

8. มีการจัดสอนคำสอนนักเรียนคาทอลิก และผู้เรียนที่สนใจ

องค์ประกอบที่ 7 การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร ประกอบด้วย

1. มีการจัดทำหลักสูตรที่มีการบูรณาการ คุณค่าพระวรสาร คุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น

2. มีการจัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ และคุณธรรม ด้วยมิติของความเชื่อในศาสนา

3. มีการกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องการจัดการศึกษาคาทอลิกบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร (Gospel value)

4. มีการกำหนดวิชาจริยศึกษาหรือจริยธรรม ไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและหรือมีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นระบบ

องค์ประกอบที่ 8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก ประกอบด้วย

1. การจัดการเรียนการสอนเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศึกษา และนิเวศวิทยา ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก

2. มีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ความก้าวหน้าทางความรู้ เช่น ภาษา วัฒนธรรม เทคโนโลยี ทักษะการคิด และทักษะการแสวงหาความรู้

3. มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก และตามลักษณะของแต่ละรายวิชา

4. มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน

5. มีการกำหนดวิชาคริสตศาสตร์ไว้ในโครงสร้างหลักสูตร

องค์ประกอบที่ 9 การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก ประกอบด้วย

1. มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก และนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย

2. มีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก และนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย

3. มีการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นรากฐานและนำคุณค่าพระวรสาร มาเป็นบรรทัดฐานในการจัดการศึกษา

4. โรงเรียนมีความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวและทำงานร่วมกับพระศาสนจักรคาทอลิกในฐานะเป็นเครื่องมือและสนามงานแห่งการประกาศข่าวดี

ตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ขั้นตอนนี้เป็นการนำองค์ประกอบการจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ได้มาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณายืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สรุปได้ดังนี้

1. **การการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย** คือ 1) ฝ่ายปฏิบัติ ประกอบด้วยผู้บริหารและครูในโรงเรียนคาทอลิก 2) ฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และ 3) ฝ่ายนโยบาย มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

1.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิระหว่างฝ่าย 3 ฝ่าย (between group) ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว one-way analysis of variance (ANOVA) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด รายละเอียดดังเอกสารภาคผนวก

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความแตกต่างกัน ปรากฏดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิระหว่างฝ่าย 3 ฝ่ายที่มีความแตกต่าง

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
F4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล	**Between Groups**	1.390	2	**.695**	4.869	**.013**
	Within Groups	5.997	42	.143		
	Total	7.388	44			
F8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาฯ	**Between Groups**	1.108	2	**.554**	3.984	**.026**
	Within Groups	5.842	42	.139		
	Total	6.950	44			

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

จากตารางที่ 19 พบว่า องค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกัน คือ องค์ประกอบที่ 4 การบริหารงานบุคคล (sig = .013) และองค์ประกอบที่ 8 การกำหนดเนื้อหารายวิชา (sig = .026)

1.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละฝ่ายทีละคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด รายละเอียดดังเอกสารภาคผนวก

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละฝ่ายทีละคู่ ที่มีความแตกต่างกัน ปรากฏดังตารางที่ที่ 20

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละฝ่ายแต่ละคู่ ที่มีความแตกต่างกัน

Post Hoc Tests

Multiple Comparisons

Scheffe

Dependent Variable	(I) group	(J) group	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
F4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล	**group 1**	**group 2**	-.35238*	.13798	**.048**	-.7025	-.0022
		group 3	.03810	.13798	.963	-.3121	.3883
	group 2	group 1	.35238*	.13798	.048	.0022	.7025
		group 3	.39048*	.13798	**.026**	.0403	.7406
	group 3	group 1	-.03810	.13798	.963	-.3883	.3121
		group 2	-.39048*	.13798	.026	-.7406	-.0403
F8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก	group 1	group 2	-.28333	.13618	.127	-.6289	.0622
		group 3	.08333	.13618	.830	-.2622	.4289
	group 2	group 1	.28333	.13618	.127	-.0622	.6289
		group 3	.36667*	.13618	**.035**	.0211	.7122
	group 3	group 1	-.08333	.13618	.830	-.4289	.2622
		group 2	-.36667*	.13618	**.035**	-.7122	-.0211

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

จากตารางที่ 20 พบว่า องค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละฝ่าย มีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกัน 2 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล โดยผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายปฏิบัติมีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (sig = .048) ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกมีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายนโยบาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (sig = .026) ในขณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายปฏิบัติมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายนโยบาย (sig = .963)

องค์ประกอบที่ 8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก โดยผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกมีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายนโยบาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (sig = .035) ในขณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายปฏิบัติมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (sig = .127) และ

ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายปฏิบัติมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายนโยบาย (sig = .830)

เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปรในองค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกัน พบว่า ในองค์ประกอบที่ 4 ตัวแปรที่ q48 มีระบบและขั้นตอนในการประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายอัตลักษ์การศึกษาคาทอลิก ($\bar{x}$ = 4.866 S.D. = .351) มีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายนโยบาย ($\bar{x}$ =4.400 S.D. = .507) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (sig = .029) ตัวแปรที่ q50 มีการจัดทำระบบข้อมูลบุคลากรเพื่อการประเมินและการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายปฏิบัติ ($\bar{x}$ = 4.400 S.D. = .507) มีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายอัตลักษณ์ฯ ($\bar{x}$ = 4.933 S.D. = .258) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (sig = .024) และผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายอัตลักษณ์ฯ ($\bar{x}$ = 4.933 S.D. = .258) มีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายนโยบาย ($\bar{x}$ = 4.200 S.D. = .676) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (sig = .001) และในองค์ประกอบที่ 8 ตัวแปรที่ q75 มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศึกษา และนิเวศวิทยา ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก ผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ($\bar{x}$ = 4.866 S.D. = .351) มีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกับผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายนโยบาย ($\bar{x}$ = 4.400 S.D. = .507) อย่างมีนัยสำคัญ (sig = .042)

1.3 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย เกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิเคราะห์สรุปดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ที่สอดคล้องกันว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา และมีเสนอข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม ดังนี้

1. การจัดสรรงบประมาณและการบริหารจัดการ ควรมีความชัดเจน มีการประเมินความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ

2. การจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำ ควรเน้นไปในฝ่ายวิชาการ บุคลากร และงานจิตตาภิบาล เพื่อเน้นการพัฒนาศักยภาพงานใน 3 ด้านนี้ ตามการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

3. ควรมีการช่วยเหลือนักเรียนนผู้ด้อยโอกาส โดยการให้ทุนการศึกษาและการช่วยเหลือคนจนในรูปแบบต่างๆ

4. ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับเงินเดือน สวัสดิการของบุคลากรครูให้มากขึ้น เพื่อให้ครูมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และป้องกันปัญหาการลาออกของครูเพื่อไปเป็นครูในโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนอื่นที่ได้รับค่าตอบแทนสูงกว่า

5. ควรมีงบประมาณสำหรับกิจกรรมจิตอาสา เพื่อชุมชน สังคม และวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระ-วรสาร

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร ที่สอดคล้องกันว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา และมีเสนอข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนควรบูรณาการไปกับคุณค่าพระวรสาร มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาคาทอลิก โดยความร่วมมือกันระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน

2. ส่งเสริมการคิดไตร่ตรอง คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนที่จะต้องรู้จักการไตร่ตรองถึงคุณค่าต่างๆ ที่จะส่งผลต่อการกระทำในมิติต่างๆ

3. สนับสนุนการสอนที่เน้นให้ลงไปสู่การปฏิบัติ

4. ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น มีระบบการดูแลนักเรียนที่เอาใจใส่พิถีพิถัน เน้นความรักและเมตตาตามหัวใจของศาสนาคริสต์

5. ควรประเมินคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนตามคุณค่าพระวรสาร เนื่องจากตรงกับเป้าหมายที่ 1 และพันธกิจที่ 3 ของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

6. ควรมีการใช้สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน

7. ควรสร้างการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ดำเนินชีวิตในความจริง ความรัก ความเมตตา และการรู้จักให้อภัย

8. ควรมีการส่งเสริมชุมชน องค์กรภายนอก ให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม ที่สอดคล้องกันว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา ตัวแปรมีความชัดเจนแล้ว โดยมีเสนอข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนงาน ให้บุคลากรทุกฝ่ายรับรู้ความสำคัญของงานฝ่าย เป้าหมายการทำงาน ทำงานเป็นทีม ช่วยคิดช่วยทำ และมีการกระจายอำนาจ

2. การคัดเลือก/สรรหา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาหรือชุมชนด้วย ไม่ควรจำกัดแวดวงเฉพาะกลุ่มพระสงฆ์/นักบวช หรือกลุ่มบุคคลที่รู้จักคุ้นเคยกัน

องค์ประกอบที่ 4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการอภิบาลและบริหารงานบุคคลว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา ที่ทุกโรงเรียนต้องมี แต่ในรายละเอียดของงานอาจมีความแตกต่างกันตามทัศนคติ แนวทางการบริหารของผู้บริหาร และบริบทของโรงเรียน โดยมีเสนอข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรมีการวางแผนการบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีการคัดสรรบุคลากรที่มีคุณภาพ ให้เข้าใจและยอมรับพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียน มีการกระจายอำนาจและมอบงานให้เหมาะสมกับบุคคล มีการกำกับดูแล ประเมินผล และพิจารณาค่าตอบแทนอย่างเหมาะสม ยุติธรรม โปร่งใส

2. การบริหารงานบุคคลเน้นในการสร้างขวัญและกำลังใจ บนพื้นฐานของความเมตตา ทั้งด้านวัตถุสิ่งของเงินทองและด้านจิตใจ

3. ควรมีการเพิ่มเงินเดือน สวัสดิการของบุคลากรครู ให้มากขึ้น เพื่อให้ครูมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

4. มีการพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ เช่น การเพิ่มพูน (1) ความรู้ ทักษะประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร (2) การประเมินพัฒนาการทุกมิติของผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย (3) เข้าใจถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาคาทอลิก (4) การพัฒนาด้านจิตใจ ให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมโดยเฉพาะการพัฒนาให้บุคลากรมีจิตตารมณ์ของการเป็นผู้อภิบาล รวมทั้ง (5) การเพิ่มคุณวุฒิให้สูงขึ้น และการได้รับใบประกอบวิชาชีพครู

5. ควรให้ความเอาใจใส่ เรื่องค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่บรรดาครูคำสอนเป็นพิเศษ เพราะครูกลุ่มนี้จะเป็นพลังขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

องค์ประกอบที่ 5 การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาลที่สอดคล้องกันว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา การดูแลนักเรียนควรเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้มีเสนอข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรเน้นการจัดกิจกรรมจิตอาสา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทำประโยชน์เพื่อสังคม อันเป็นอัตลักษณ์คาทอลิก คือ รักและรับใช้

2. ควรมีการจัดการด้านฟื้นฟูจิตใจ ศาสนา สร้างความศรัทธาให้กับครู ทั้งครูคาทอลิก และครูต่างศาสนา ก็เป็นสิ่งสำคัญมาก เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีให้กับครู

3. ควรมีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

4. มีการจัดกิจกรรมคาทอลิก (กองหน้า พลศีล ยุวธรรมทูต พลมารี วายซี-เอส) สำหรับบุคลากรและนักเรียนคาทอลิก

5. ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์) ที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน

6. ควรมีการจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ฉันท์พี่น้องระหว่างนักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

7. ในทุกกิจกรรมควรมีการเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีความรักในตัวเองและเพื่อนมนุษย์ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีระเบียบวินัย

8. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ควรให้ความสำคัญในเรื่องของบรรยากาศและการจัดสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร มีความอบอุ่นเสมือนบ้าน

9. ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเมตตาจิต การสงเคราะห์แก่บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตามความพร้อมของโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 6 งานจิตตาภิบาล

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานจิตตาภิบาลที่สอดคล้องกันว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา เป็นงานที่ยิ่งใหญ่ เป็นงานที่ส่งเสริมให้อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกมีความเด่นชัด โดยมีเสนอข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม ดังนี้

1. งานจิตตาภิบาล เป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษาคาทอลิก จึงควรกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในโครงสร้างการบริหารจัดการของทุกโรงเรียน และ ควรเน้นงานจิตตาภิบาลให้อยู่ในงานทุกส่วน

2. ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความศรัทธา ตามหลักธรรมทางศาสนา

3. ควรมีการจัดอบรมบุคลากรในงานจิตตาภิบาล เพื่อปลูกจิตสำนึกอย่างต่อเนื่อง

4. งานจิตตาภิบาลต้องครบคลุมทุกศาสนา เป็นศาสนสัมพันธ์ โดยเน้นบรรยากาศในโรงเรียนแบบคาทอลิก

5. ควรมีกิจกรรมของงานจิตตาภิบาลอย่างสม่ำเสมอ ท่ามกลางบรรยากาศที่ส่งเสริมอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร

6. ควรมีการกำหนดกิจกรรมส่วนที่เหมือนกันทั้งสังฆมณฑล และส่วนที่เป็นไปตามบริบทเฉพาะของโรงเรียน

7. ควรมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน

8. ควรหาบุคลากรที่จะไปศึกษาอบรมที่วิทยาลัยแสงธรรม หรือศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมระดับชาติ ให้มากขึ้น

องค์ประกอบที่ 7 การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร ที่สอดคล้องกันว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา และมีเสนอข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรเป็นหลักสูตรที่บูรณาการคุณค่าพระวรสาร เน้นการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม มุ่งสร้างคนดีมีคุณธรรมนำความรู้

2. มีหลักสูตรแกนกลางในระดับประเทศ/สังฆมณฑล เพื่อการพัฒนาและติดตาม และส่วนที่สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของโรงเรียนด้วย

3. มีการวางแผน และการดำเนินการนิเทศตามหลักกัลยาณมิตรและการอภิบาล

4. มีการเตรียมความพร้อมแก่ผู้บริหารให้สามารถวางแผนงานรองรับภารกิจการบริหารจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด รวมถึงความพร้อมในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่จะกระตุ้นขับเคลื่อนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและพัฒนามากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสน-จักรคาทอลิก

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา และมีเสนอข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในทุกรายวิชาให้มาก เพื่อให้นักศึกษาซึมซาบในจิตใจมากขึ้น

2. ควรกำหนดเนื้อหาในแต่ละรายวิชาให้สอดรับกับจุดมุ่งหมายและจุดเน้นของการศึกษาคาทอลิก ที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละช่วงวัย (อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา)

3. ควรบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา ทำให้ง่ายต่อการเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้

4. มีการให้การศึกษาอบรมเกี่ยวกับ การสอนสิทธิมนุษยชน เพศศึกษา ศีลธรรมทางเพศ ตามแนวทางพระศาสนจักร ในมุมมองของคริสต์ศาสนา คือเน้นคุณค่าของตนเอง การให้เกียรติเพศตรงข้าม การรู้จักปฏิเสธในสิ่งที่ไม่เหมาะสม

5. มีการให้การศึกษาอบรมเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้รู้จักประโยชน์และโทษ มีความรู้เท่าทันสื่อ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในทางสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 9 การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิกที่สอดคล้องกันว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา และมีเสนอข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม ดังนี้

1. ฝ่ายการศึกษาต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน และโรงเรียนกำหนดเป้าหมายที่สอดคล้องกับเป้าหมายของฝ่ายการศึกษา ในระดับสังฆมณฑลร้อยละ 80 และตามบริบทของโรงเรียนร้อยละ 20

2. โรงเรียนต้องกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ของโรงเรียน โดยให้บุคลากรทุกคนรับทราบและวางแผนงานร่วมกัน

3. ต้องมีการดำเนินงานตามแผน มีการประเมินและนำมาปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ

4. ควรมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและตามแนวทางของการศึกษาคาทอลิก เพื่อเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมคุณค่าทั้งครบโดยเฉพาะทางจิตวิญญาณ

สรุปได้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายปฏิบัติ ฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และฝ่ายนโยบาย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบ 9 องค์ประกอบนั้น เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก และมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมตัวแปรสำคัญของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกทั้ง 9 องค์ประกอบ

2. **การวิเคราะห์ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และการพิจารณาผลกระทบในอนาคต (future impact) โดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง** โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิเคราะห์สรุปดังนี้

2.1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1.1 เห็นด้วยในองค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบ เพราะเป็นข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และจากกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องโดยตรงทั้ง 3 ฝ่าย และตรงตามหลักการทางสถิติ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบนี้ ครอบคลุมทั้งระบบและกลไกการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ ครอบคลุมโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนคาทอลิกทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารการเงิน/บัญชี ซึ่งอาจมีความแตกต่างในรายละเอียดบ้างตามบริบทความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน

สิ่งที่จำเป็นต้องเสริมเพิ่มเติมคือ การให้ความสำคัญกับตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาคาทอลิกที่เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของแต่ละองค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่ายเสนอมา ที่ต้องมีเพิ่มเติมนอกเหนือจากตัวแปรต่างๆ ใน 9 องค์ประกอบนั้นแล้ว โดยเฉพาะตัวแปร

ต่อไปนี้ q29 มีการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามคุณค่าพระวรสาร q34 มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของการศึกษาคาทอลิก q39 มีการเปิดโอกาสให้ทุกคนโดยเฉพาะคริสตชนคาทอลิกที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตรงกับความต้องการของโรงเรียน เข้าร่วมงานของโรงเรียน q47 มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา q49 มีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตตารมณ์ของการเป็นผู้อภิบาล q53 มีการพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาคาทอลิก q113 มีการกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในโครงสร้างการบริหารจัดการของโรงเรียน q123 มีการเตรียมนักเรียนคาทอลิกเพื่อการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ (การปฏิบัติศาสนกิจ) ตามวัยและความพร้อม q125 มีการจัดบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งเสริมอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร มีความอบอุ่นเสมือนบ้าน q126 มีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น วจนพิธีกรรม การภาวนาก่อนเริ่มกิจกรรมของโรงเรียน q131 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเมตตากิจ การสงเคราะห์แก่บุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตามความพร้องของโรงเรียน และ q132 มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้รอโอกาสทางสังคมทั้งในและนอกสถานศึกษาตามโอกาส

2.1.2 ในการที่จะนำองค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบไปใช้นั้นต้องพิจารณาว่าในแต่ละองค์ประกอบนั้นจะมีความเป็นคาทอลิกได้อย่างไร อะไรบ้าง แล้วให้ยึดเป็นแนวปฏิบัติ เช่น มุ่งสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ บูรณาการคุณค่าพระวรสารในการเรียนการสอน และการปฏิบัติงาน ให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ การบริหารงานด้านการเงินเหมาะสมโปร่งใสตรวจสอบได้

ซึ่งในการนำองค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบไปใช้ในสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิกแล้ว อาจยุบรวมองค์ประกอบจาก 9 องค์ประกอบได้ตามความเหมาะสม โดยให้ครอบคลุมกับมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา

และมีผู้ทรงคุณวุฒิบางท่าน ระบุว่า ในการจัดการศึกษานั้นอาจพิจารณาจัดลำดับความสำคัญและหมวดหมู่ของ 9 องค์ประกอบนี้ เป็นองค์ประกอบใหญ่ๆ 3 องค์ประกอบดังนี้ (1) องค์ประกอบสำคัญพื้นฐาน ประกอบด้วย (1.1) การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก (1.2) การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร (1.3) จิตตาภิบาล (2) องค์ประกอบการบริหารจัดการ ประกอบด้วย (2.1) การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม (2.2) การอภิบาลและบริหารงานบุคคล 2.3) การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และ (3) องค์ประกอบการ

ดำเนินการ ประกอบด้วย (3.1) การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักร-คาทอลิก (3.2) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร (3.3) การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล

2.1.3 สิ่งที่จะทำให้องค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบมีความชัดเจนและเป็นไปในทิศทางที่ต้องการคือ ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิกซึ่งมีความสำคัญมากที่สุด หากมีความชัดเจนและเข้าใจถ่องแท้ในปรัชญาและเป้าหมายแล้ว ทั้ง 9 องค์ประกอบจึงจะได้รับการขยายความและพัฒนาอย่างถูกต้องกับการเป็นโรงเรียนคาทอลิกที่มีอัตลักษณ์เด่นชัด ซึ่งผู้บริหารสูงสุดของโรงเรียนต้องมีความเข้าใจถึงปรัชญาและเป้าหมายดังกล่าว และหาวิธีให้ผู้ร่วมงานทุกคนมีความซาบซึ้งและเข้าใจตรงกัน มิใช่ด้วยการเชิญวิทยากรมาบรรยาย หากด้วยการทบทวนรื้อฟื้นอยู่ตลอดเวลาทั้งในความรู้ความเข้าใจและการดำเนินภารกิจทุกๆ ด้านของโรงเรียนในชีวิตประจำวัน

2.1.4 การจัดการศึกษาคาทอลิกทั้ง 9 องค์ประกอบนี้จะช่วยทำให้การจัดการศึกษาคาทอลิกเป็นไปตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกนั้น ขึ้นอยู่กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคนต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของการก่อตั้งโรงเรียนคาทอลิกและแนวทางในการดำเนินงานตามคำสอนแนะนำของพระศาสนจักรเสียก่อน

2.1.5 ข้อควรคำนึงหรือข้อน่าสังเกต คือ ลำดับองค์ประกอบตามค่าน้ำหนักเชิงสถิติที่ได้จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างนั้น ให้ความสำคัญด้านการเงินและงบประมาณฯ เป็นลำดับแรก ในองค์ประกอบที่ 1 การเงินและงบประมาณฯ และองค์ประกอบที่ 4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล เป็นต้นในเรื่องของเงินเดือนและสวัสดิการของบุคลากรครู

2.1.6 ในการสรรหาบุคลากร โดยเฉพาะครูผู้สอน ต้องมีการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และพร้อมที่จะอุทิศตน จึงต้องมีการจัดหลักสูตรอบรมบุคลากรทุกระดับให้มีวิสัยทัศน์และหลักการเดียวกัน มีแผนการสรรหา และพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจน ต้องมีหลักสูตรเฉพาะในการศึกษาอบรมบุคลากรทั้งที่นับถือศาสนาคริสต์และต่างศาสนา และอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้บุคลากรตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

2.2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในอนาคต (future impact) ดังนี้

2.2.1 ควรนำไปก่อให้เกิดมรรคเกิดผลของการจัดการศึกษาคาทอลิกเพื่อให้เกิดผลกระทบในเชิงบวกมากขึ้น โดยเฉพาะในองค์ประกอบที่ 6 งานจิตตาภิบาลควรให้มีความโดดเด่น เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีความมั่นใจในการให้การศึกษาอบรมให้บุตรหลานของเขาเป็น

คนดีมีคุณธรรมจริยธรรมการให้ความสำคัญและคุณค่าพระวรสาร ซึ่งเป็นอัตลักษณ์การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก

2.2.2 โรงเรียนคาทอลิกตามอุดมคติกับโรงเรียนในปัจจุบัน ยังมีช่องว่างอยู่ในการนำไปใช้ในการจัดการศึกษาคาทอลิก อาจต้องใช้การผสมผสานระหว่างศาสนากับการจัดการศึกษา มีการปรับให้เหมาะสมกับโรงเรียน ผู้เรียน ผู้ปกครอง สังคมแวดล้อมด้วย ให้อยู่ในระดับที่พระศาสนจักรโดยผ่านทางสภาการศึกษาคาทอลิกกำหนดหรือเห็นว่าควรจะเป็นและการยอมรับหรือการรับได้ของผู้เรียนและผู้ปกครอง เช่น หากกำหนดให้ยึดตามหลักทางคริสต์ศาสนา ยึดพระเยซูเจ้าเป็นศูนย์กลาง นำคำสอนของพระองค์มาใช้ในทุกองคาพยพ ก็จะทำให้ได้ผลตามเป้าหมายและจิตตารมณ์ที่ต้องการ แต่ครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง จะยอมรับได้หรือไม่ โดยเฉพาะในกลุ่มบุคคลที่นับถือศาสนาที่แตกต่างออกไป

2.2.3 การศึกษาคาทอลิกจะเป็นทางเลือกที่พึงปรารถนายิ่งในอนาคต ถ้ามีความชัดเจนในการประกาศอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของตนเอง และดำเนินการจริง ชัดเจนตามอัตลักษณ์ที่ประกาศ ด้วยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย สังคมต้องการโรงเรียนที่มีคุณภาพที่ให้ความสำคัญต่อพัฒนาการสู่ความเป็นคนที่สมบูรณ์ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมของประเทศไทย การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในปัจจุบันและอนาคตต้องเสริมจุดแข็งของตนเอง โดยเฉพาะในเรื่องของ (1) การให้การศึกษาอบรมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กล่าวคือ เป็นคนดี รักเป็น มีอิสระจากกิเลสตันหาทั้งหลาย มีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต มีความรู้ความสามารถในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีความสามารถสูงทางวิชาการ สื่อสารในภาษาของตน และภาษาอังกฤษได้ คิดเป็น เป็นตัวของตัวเองในความดีงาม (2) มีการจัดสรรทุนการศึกษา (3) มีการผ่อนปรนค่าเล่าเรียนให้ผู้ปกครองตามความเหมาะสม (4) ไม่เรียกเก็บเงินกินเปล่า (แป๊ะเจี๊ยะ) เพราะสิ่งเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในการส่งบุตรหลานมาเรียน

2.2.4 การนำพาโรงเรียนคาทอลิกสู่อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกได้ตามที่ต้องการหรือตามอุดมคตินั้น ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือจากทุกหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและทุกคน ได้แก่ ผู้บริหาร ทีมงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้อง 1) มีวุฒิภาวะสูง มีความเป็นผู้มีคุณธรรมที่มีความสามารถทางวิชาการและมีทักษะชีวิตที่ดี 2) มีความชัดเจนในเรื่องของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และสามารถถ่ายทอดความชัดเจนนี้ไปสู่บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน และนำเอาแนวทางไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกอย่างในโรงเรียน 3) มีแนวทางในการดำเนินงานในแต่ละด้านถูกต้องตามอัตลักษณ์คาทอลิก

เช่น การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จะต้องดำเนินงานอย่างไร การกำหนดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นอย่างไร และองค์ประกอบอื่นๆก็เช่นเดียวกัน 4) ให้อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นวิถีชีวิตของทุกคนในโรงเรียน โรงเรียนคาทอลิกเป็นการดำเนินงานโดยจัดการศึกษาที่ผสมผสานระหว่างพันธกิจด้านการศึกษากับพันธกิจด้านคริสต์ศาสนาเข้าด้วยกัน โรงเรียนคาทอลิกจะต้องมีพระเยซูคริสต์เป็นศูนย์กลางของการอบรมศึกษา (เทียบสมณกระทรวงฯ โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 47) กล่าวคือ โรงเรียนคาทอลิกจะต้องถ่ายทอดชีวิตและคำสอนของพระเยซูเจ้าให้กับบรรดาศิษย์และบุคคลากรทุกคน และส่งเสริมให้ทุกคนได้นำเอาคุณค่า แนวคิดของพระเยซูคริสตเจ้าไปปฏิบัติในชีวิต อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมของประเทศไทย

ตัวแปรสำคัญที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการจัดการศึกษาคาทอลิก คือ บุคลากรครู ผู้ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการให้การศึกษาอบรมแก่ผู้เรียน ในการนำพาองค์กรสู่วิถีของการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จึงควรให้ความสำคัญต่อบุคลากรตั้งแต่การสรรหา การอบรมพัฒนา ให้เป็นผู้มีความเข้าใจและซาบซึ้งใน ปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก หลักธรรมของคริสต์ศาสนา มีความอุทิศตน มีหัวใจของนักการศึกษา

2.2.5 จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย มีข้อสังเกตว่า ในหลายๆ องค์ประกอบ ถึงแม้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายปฏิบัติ ฝ่ายนโยบาย และฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จะเห็นความสำคัญขององค์ประกอบการจัดการศึกษาคาทอลิกสอดคล้องกัน แต่ก็มีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกันอยู่ และจากการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีตัวแปรที่ถูกตัดออกหลายตัวแปรที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้ง 3 ฝ่าย โดยเฉพาะฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกซึ่งเป็นหัวเรือใหญ่ที่สำคัญ ในการนำพาโรงเรียนคาทอลิกสู่อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างแท้จริง ต้องทำงานหนักมากขึ้น ในการสร้างความแนวคิด ความรู้ความเข้าใจร่วมกัน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างแท้จริง และร่วมมือกันในการดำเนินงาน

2.2.6 สภาการศึกษาคาทอลิกและโรงเรียนควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์เฉพาะและตัวชี้วัดในการบริหารจัดการงานแต่ละด้านในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยเฉพาะคุณลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการ

กล่าวโดยสรุป ผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง มีความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย และมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์

การศึกษาคาทอลิกดังกล่าวนั้น จะก่อให้เกิดผลดีต่อผลดีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก จะช่วยให้การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกเป็นไปตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกตามหลักการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิกที่มีความเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ทั้งนี้ต้องอาศัยการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือในการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกจากทุกฝ่าย ทุกหน่วยงาน และทุกคนที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างและจากการพิจารณาโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒินั้น เป็นตัวแปรหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียนคาทอลิกตามหลักการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตามเป้าหมาย และพันธกิจที่สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยกำหนด ตามความเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งมีความแตกต่างจากการจัดการศึกษาของสถาบัน/หน่วยงานอื่นๆ และตัวแปรดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลดีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในอนาคต

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methodology) โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ประชากร คือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 143 โรง กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย จำนวน 103 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล 1 คน และกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 412 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างคือ แบบสอบถามความคิดเห็น (opionnaires) เรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน แล้วทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.6 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้คำถามที่มีความเหมาะสม 140 ข้อ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับโรงเรียนคาทอลิกที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหาร ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล และกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 32 คน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9908 ซึ่งมากกว่า 0.7 ตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดไว้ ได้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) แล้วจึงนำองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่ได้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยวิธีวิเคราะห์แปรปรวนทางเดียว one-way analysis of variance (ANOVA) และ วิธีการทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe's method) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการสนทนากลุ่ม (focus group) ของผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ได้ข้อค้นพบ 2 ส่วนคือ 1) องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และ 2) ผลการยืนยันการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีรายละเอียดดังนี้

1. องค์ประกอบ การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

องค์ประกอบการการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ เรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากมากไปน้อยคือ (1) การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (2) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร (3) การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม (4) การอภิบาลและบริหารงานบุคคล (5) การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล (6) งานจิตตาภิบาล (7) การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร (8) การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก และ (9) การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จึงเป็นเป็นพหุองค์ประกอบตามสมมติฐานการวิจัย

โดยในแต่ละองค์ประกอบมีจำนวนตัวแปร ค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบ ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigen values) และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 มีตัวแปรจำนวน 19 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .522 - .816 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 19.419 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 13.871 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 13.871

องค์ประกอบที่ 2 มีตัวแปรจำนวน 16 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .504-.705 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 12.842 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 9.160 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 23.031

องค์ประกอบที่ 3 มีตัวแปรจำนวน 10 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .513-.671 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 9.188 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 6.563 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 29.594

องค์ประกอบที่ 4 มีตัวแปรจำนวน 7 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .522-.722 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 8.661 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 6.186 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 35.780

องค์ประกอบที่ 5 มีตัวแปรจำนวน 10 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .508-.661 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 8.248 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 5.891 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 41.671

องค์ประกอบที่ 6 มีตัวแปรจำนวน 8 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .530-.608 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 6.768 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 4.835 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 46.506

องค์ประกอบที่ 7 มีตัวแปรจำนวน 4 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .500-.749 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 4.521 ค่าร้อยละ

ของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 3.229 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 49.735

องค์ประกอบที่ 8 มีตัวแปรจำนวน 5 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .594-.660 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 4.344 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 3.103 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 52.838

องค์ประกอบที่ 9 มีตัวแปรจำนวน 4 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .503-.745 ค่าความแปรปรวนของตัวแปร (eigenvalues) เท่ากับ 3.874 ค่าร้อยละของความแปรปรวนของตัวแปร (percentage of variance) เท่ากับ 2.767 และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมของตัวแปร (cumulative percentage of varianve) เท่ากับ 55.605

2. **ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก**

ผลการยืนยัน องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างและจากการพิจารณาโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒินั้น เป็นตัวแปรหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียนคาทอลิกตามหลักการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตามเป้าหมาย และพันธกิจที่สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยกำหนด ตามความเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย และตัวแปรดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลดีต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในอนาคต

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ที่สามารถนำมาเป็นประเด็นในการอภิปรายผล 2 ประเด็น คือ 1) องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และ 2) ผลการยืนยันการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบเรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากมากไปน้อย คือ (1) การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (2) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร (3) การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม (4) การอภิบาลและบริหารงานบุคคล (5) การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล (6) งานจิตตาภิบาล (7) การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร (8) การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก และ (9) การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก ซึ่งการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้ง 9 องค์ประกอบดังกล่าว เป็นไปสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้เพราะในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกนั้นจำเป็นที่จะต้องมีองค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสำคัญและสัมพันธ์เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกัน ทั้งในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ด้านการจัดการเรียนการสอน การกำหนดหลักสูตร การกำหนดเนื้อหารายวิชา งานจิตตาภิบาล การจัดกิจกรรม การบริหารงานทั่วไป และการอภิบาลและบริหารงานบุคคล ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก ในเอกสารโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 34 ที่ว่า พระเยซูคริสต์เป็นรากฐานของกิจกรรมทางการศึกษาทั้งปวงของโรงเรียนคาทอลิก การไขแสดงของพระองค์มอบความหมายใหม่แก่ชีวิต และช่วยให้มนุษย์กำกับความคิด การกระทำและปณิธานตามหลักการพระวรสาร ทำให้วิถีแห่งบุญลาภเป็นบรรทัดฐานของชีวิต เช่นนี้แล้วโรงเรียนคาทอลิกจึงมีหลักการพระวรสารเป็นบรรทัดฐานทางการศึกษา สอดคล้องกับสภาพระสังฆราช-คาทอลิกแห่งประเทศไทย ในแผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 ที่กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาคาทอลิกต้องแสดงอัตลักษณ์ของตนให้เด่นชัด โดยมีพระคริสตเจ้าเป็นรากฐาน มุ่งมั่นให้สถานศึกษาเป็นสนามประกาศข่าวดีแก่ทุกคน โดยสร้างบรรยากาศคาทอลิก สอนคำสอน ปลูกฝังความเชื่อ ผสมผสานวัฒนธรรมกับความเชื่อ และความเชื่อกับชีวิต ซึ่งมีผลถึงคุณภาพการอบรมคุณธรรม จริยธรรมตามคุณค่าพระวรสาร สอดคล้องกับการวิจัยของ ภัสสร เอมโกษา ที่พบว่าการบริหารงานในระดับโรงเรียนจำเป็นต้องมีการวางแผน เพราะแผนงานเป็นหลักสำคัญพื้นฐานของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานรู้เห็นและมีส่วนร่วมออกความคิดเห็น

เกี่ยวกับนโยบายและโครงการต่างๆ ของโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการพบว่า มาตรฐานและคุณภาพพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเป็นเรื่องสำคัญ ด้านการบริหารงานบุคคลพบว่า ผู้บริหารควรจัดบุคลากรให้ทำงานตามความรู้ความสามารถที่เรียนมา ต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ ด้านการบริหารอาคารสถานที่พบว่า มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารทั่วไปพบว่า ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในบรรยากาศของการเรียนรู้ การนำสื่อนวัตกรรมมาช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านผู้เรียนพบว่า โรงเรียนคาทอลิกได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนและการสร้างเสริมคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนให้เป็นคนที่มีความรู้และมีคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไป การวิจัยของพงษ์เกษม สังวาลเพ็ชร เรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร เขต 4 พบว่า บทบาทของผู้บริหารตามความคาดหวังในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษาคาทอลิกเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ งานการจัดมาตรฐานงาน งานอภิบาล งานสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และอบรม งานช่วยเหลือผู้ยากไร้ และงานปฏิบัติธรรม และการวิจัยของสุนทรี ลิ้มจี้จง ที่พบว่า การบริหารฝ่ายวิชาการ การบริหารงานฝ่ายกิจการนักเรียน และการบริหารงานฝ่ายอาคารสถานที่ของโรงเรียนในเครือคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนในเครือคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์ ได้แก่ ด้านให้อภัย ด้านรับใช้ และด้านรัก โรงเรียนคาทอลิกมีหลักการสำคัญคือการบูรณาการหลักธรรมศาสนาคริสต์ หรือคุณค่าพระวรสารในการจัดการศึกษา ทั้งนี้การบูรณา-การคุณค่าพระวรสารมีพื้นฐานของการให้ความเคารพต่อเสรีภาพในการนับถือศาสนา และคุณค่าพระวรสารจะต้องปรากฏในกิจกรรมทั้งปวงของโรงเรียนคาทอลิก รวมทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมถึงบรรยากาศของโรงเรียน

และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบตามลำดับสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

องค์ประกอบ 1 การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าองค์ประกอบด้านการเงินและงบประมาณมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะ โรงเรียนคาทอลิกจะมีความมั่นคงมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารเงินและงบประมาณเพื่อประโยชน์ต่อ

โรงเรียน บุคลากรและผู้เรียน มีการใช้เงินและทรัพย์สินตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน มีการทำบัญชีการเงินและงบประมาณอย่างเป็นระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ และเป็นสิ่งที่ควรตระหนักถึงคุณค่าและมีความระมัดระวังในการจัดสรรและบริหารงบประมาณให้ตรงกับภารกิจที่สนับสนุนการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกอย่างรอบคอบ ซึ่งเป็นไปตาม พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 มาตรา 32 การกำหนดค่าธรรมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นของโรงเรียนในระบบ ให้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ค่าตอบแทนครูที่มีความรู้และความสามารถที่ดี และค่าใช้จ่ายอื่น ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในการขยายกิจการและผลตอบแทน ทั้งนี้โรงเรียนต้องคำนึงว่าไม่ทำให้ผู้ปกครองเดือดร้อน รวมทั้งให้โรงเรียนมีการจัดสทำบัญชีตามหลักการจัดทำบัญชี ให้มีผู้ตวจสอบบัญชี คณะกรรมการบริหารโรงเรียนต้องมีการพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการจัดทำบัญชีของโรงเรียน การจัดระบบการเงินของโรงเรียนต้องมีความโปร่งใส ก่อเกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาโดยรวม โดยไม่เป็นการแสวงหากำไร สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ไพยง มนิราช ที่ว่า พระศาสนจักรคาทอลิกและโรงเรียนคาทอลิกต้องมุ่งบริการสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน มุ่งจัดการพัฒนาความเชื่อ และศีลธรรมแก่สังคม ซึ่งทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคาทอลิกต้องแสวงหาทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ รวมทั้งการหารายได้เพิ่มจากการจัดการทรัพย์สินของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาคาทอลิก สอดคล้องกับการวิจัยของวิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์และคณะ พบว่า บทบาทการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกด้านทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา การศึกษาคาทอลิกเน้นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยการกระจายทรัพยากรจากแหล่งที่มีไปสู่แหล่งที่ขาดแคลน เพื่อความเท่าเทียมในโอกาสทางการศึกษาของเยาวชน โดยมีสังฆมณฑลและคณะนักบวชดำเนินการจัดสรรทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา และสอดคล้องกับสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในแผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 ที่กำหนดว่า สถานศึกษาคาทอลิกมี พันธกิจในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนผู้รอโอกาสในรูปแบบต่างๆ และให้ความหมายของผู้รอโอกาส คือ บุคคลที่ได้รับการระบุว่า เป็นผู้ขาดแคลน เฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยจำเป็นของชีวิตหรือสุขภาพจากผลกระทบของสภาพแวดล้อม และสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 กำหนดพันธกิจว่า โรงเรียนช่วยเหลือและจัดการศึกษาแก่ผู้รอโอกาส และโรงเรียนคาทอลิกระดมทุนเพื่อสนับสนุนโรงเรียนคาทอลิกและการให้ทุนการศึกษา ซึ่งการจัดทุนการศึกษาสำหรับผู้รอโอกาสถือเป็นบทบาทที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิก

องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นอันดับ 2 ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่า องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งในการการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพราะผู้เรียนจะเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ความสามารถมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการดำเนินงานด้านวิชาการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนด กล่าวคือการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีมโนธรรมที่ถูกต้อง มีความรู้ทักษะความสามารถด้วยการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ การทำงานเป็นกลุ่ม มีการประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคลตามสภาพจริงด้วยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลาย รวมถึงมีการกำกับติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบเพื่อนำสู่การปรับปรุงพัฒนา สอดคล้องกับแนวคิดของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 กำหนดตัวบ่งชี้หลักในการดำเนินงานเพื่อมาตรฐานคุณภาพ ได้แก่ (1) แผนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ และการนิเทศที่เข้าถึงคุณค่าอย่างเป็นองค์รวม มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารโดยเน้นคุณลักษณะตามเป้าหมาย มีการไตร่ตรองและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (2) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมกันอย่างอิสระและเป็นมิตร (3) ระบบบันทึก วิเคราะห์ และส่งต่อข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล (4) การประเมินและวัดผล และการวิจัยในชั้นเรียนที่เน้นการพัฒนาของผู้เรียนมมากกว่าคะแนน และมีความคิดเห็นว่า การศึกษาคาทอลิกต้องการปลุกสติสัมปชัญญะของนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนวิเคราะห์ไตร่ตรองข้อเท็จจริง และความรู้ต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ จนสามารถแยกแยะสิ่งที่ถูกต้องและสิ่งที่เป็นจริงออกจากสิ่งที่ตรงข้าม ด้วยมโนธรรมที่ได้รับการปลูกฝังและหล่อหลอมด้วยคุณค่าพระวรสารที่ถูกบูรณาการในหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนกระบวนการศึกษาคาทอลิกจึงเน้นให้ผู้เรียนไตร่ตรองประสบการณ์ของตนด้วยคุณค่าพระวรสาร จนมีความสามารถตัดสินใจเลือกและปฏิบัติด้วยมโนธรรมที่ถูกต้องและเที่ยงตรง และมีจิตวิญญาณที่แสวงหาสัจธรรม ซึ่งเอกชัย ชิณโคตร มีความเห็นว่า โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเด่นที่สำคัญคือ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองและลงมือปฏิบัติ ทั้งในและนอกห้องเรียน ถือว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนสำคัญกว่าการสอนของครู สอดคล้องกับความคิดเห็นของนิตยาพร วรพรทัศนา ที่เสนอเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อการนำคุณค่าชีวิตสู่ความเป็นมนุษย์ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนกลายเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกายและจิตใจ ทั้งนี้การฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมุ่งสู่ความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม

ควรได้รับการฝึกที่สานต่อทุกวิชา เพื่อช่วยให้นักเรียนฝึกฝนและปฏิบัติคุณค่าชีวิตในด้านต่างๆ ด้วยความเข้าใจสม่ำเสมอและเห็นคุณค่าอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการสอนและอบรมนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมดังนี้ (1) การบูรณาการ การสอนจริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม โดยจัดสอนจริยธรรมเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน ทำให้กลมกลืน จนเกิดความเคยชินกับพฤติกรรมที่ดีและมีคุณค่านั้น (2) จัดสอนวิชาจริยธรรมโดยตรง โดยมีการจัดทำแผนการสอนเป็นรายชั้น เพื่อช่วยให้เกิดความชัดเจนในเนื้อหา ครูจัดกิจกรรมให้เหมาะกับวัยของผู้เรียน และมีร่องรอยให้ตรวจสอบได้ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ที่เกิดกับผู้เรียน และกัญนิกา พราหมณ์พิทักษ์ เสนอแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 คือ (1) การจัดการเรียนรู้ ได้แก่ (1.1) จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น พร้อมทั้งผลักดัน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ เต็มศักยภาพของผู้เรียน (1.2) การจัดการเรียนรู้พึงจัดให้เชื่อมโยงกับชีวิต เน้นการปฏิบัติจริง ทั้งในและนอกห้องเรียน (13) ใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ (1.4) การแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน จัดแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการเรียนรู้ (1.5) ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการ ดูแล นิเทศ การจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู (2) การวัดประเมินผล ครูผู้สอนต้องวัดประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะ ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง และนำผลการประเมินมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นอันดับ 3 ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่ง ในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้เพราะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานโรงเรียนคาทอลิกได้อย่างดี ด้วยการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับ นักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามที่สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก เอกสารโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 73 มีความเห็นว่า ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างแข็งขัน ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนความพยายามต่างๆ ของโรงเรียน และการใช้โครงสร้างจากการที่จัดให้ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วม และเอกสารมิติด้านศาสนาของการศึกษาใน

โรงเรียนคาทอลิก ข้อ 11 กำหนดว่าลักษณะสำคัญของโรงเรียนคาทอลิกคือ ความเป็นชุมชนการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนคาทอลิกและการให้การศึกษาอบรมด้วยวิถีจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน และเพื่อเป็นวิถีจิตแห่งความเป็นหนึ่งเดียวกัน ถือว่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญยิ่งของการศึกษาคาทอลิก อันนำไปสู่การสร้างอาณาจักรของพระเจ้า และที่ยืนยันไว้ใน เอกสารโรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม ข้อ 18 ความเป็นชุมชนการศึกษาควรได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริม เพราะเป็นเรื่องที่มีคุณค่ามากสำหรับโรงเรียนคาทอลิกในยุคปัจจุบัน และเอกสารการให้การศึกษาอบรมร่วมกันในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 13 ที่ว่า โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเป็นชุมชนการศึกษา เป็นโรงเรียนเพื่อคนและของคน สอดคล้องกับสภาพระสังฆราช-คาทอลิกแห่งประเทศไทย ในแผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อให้เป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง การทำงานเป็นองค์รวม และการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง โดยให้หลักการ ได้แก่ (1) การเสริมสร้างชุมชน เพื่อแสดงออกซึ่งคุณธรรม ความรัก การช่วยเหลือเกื้อกูลกันฉันท์พี่น้อง และคุณค่าที่ดีงามต่างๆ (2) การดำเนินชีวิตอย่างเป็นองค์รวม ทั้งชีวิตฝ่ายจิตและฝ่ายโลก ทั้งด้านศาสนา ศีลธรรม สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การเมือง สิทธิมนุษยชน ประสานสัมพันธ์กับทุกกลุ่ม ทุกศาสนาและทุกเพศวัย โดยเฉพาะผู้ยากไร้ การปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้อง (3) การมีส่วนร่วมของทุกคน ทุกคนมีส่วนร่วมมือกันอย่างแท้จริง บนพื้นฐานของการให้เกียรติด้วยความจริงใจ ความเสมอภาค เพื่อการส่งเสริมศักดิ์ศรีของมนุษย์ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2550 กำหนดให้สถานศึกษาเอกชนมีเป็นนิติบุคคล ให้มีการบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารโรงเรียน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน กำหนดกรอบเวลาของการประชุมกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และกำหนดเรื่องที่จะต้องให้กรรมการบริหารโรงเรียนพิจารณา มีมติให้ความเห็นชอบ ซึ่งสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ.2012-2015 เสนอว่า โครงสร้างการบริหารและการบริหารจัดการโรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยกำหนดพันธกิจว่า โรงเรียนคาทอลิกมีการประสานความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมามีส่วนร่วมและการให้บริการแก่ชุมชน การจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าร่วมจัดทำหลักสูตรและจัดการศึกษา และกำหนดพันธกิจของการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่ง-ประเทศไทย เพื่อช่วยเหลือและแบ่งปันการพัฒนาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษา

คาทอลิก เช่น การร่วมประชุมวางแผนงาน การแลกเปลี่ยนความรู้ บุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้าน การสร้างความเข้มแข็งด้านอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกและด้านจิตตาภิบาล การจัดทำเวปไซด์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและกิจกรรม การคัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ และสรุปความคิดตามเอกสารเรื่องมิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกข้อ 31 ข้อ 32 และข้อ 39 ไว้ว่า ความก้าวหน้าที่สำคัญของโรงเรียนคาทอลิกคือ การเปลี่ยนสถานะของตนจากการมีฐานะเป็นสถาบันมามีฐานะเป็นชุมชนการศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในการประกาศพระวรสาร และการอบรมมนุษย์ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ ครู และเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาอื่น รวมถึงพ่อแม่ และนักเรียน สมาชิกของชุมชนโรงเรียนยิ่งสามารถจะพัฒนาความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันละกันด้วยจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพและความรักตามพระวรสารมากขึ้นเท่าใด งานที่พวกเขาทำก็ยิ่งจะบรรลุผลได้มากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น จึงควรเปิดช่องทางการสื่อสารระหว่างสมาชิกเหล่านี้ การประชุมกันบ่อยๆ จะช่วยให้มีการสื่อสารกัน และความมุ่งมั่นที่จะถกเถียงปัญหาที่มีร่วมกัน ก็ยิ่งจะช่วยให้มีการสื่อสารกันมากขึ้น สอดคล้องกับเอกชัย ชิณโคตร เสนอลักษณะเด่นของโรงเรียนคาทอลิกคือ ยุทธศาสตร์สร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่ายระหว่างสังฆมณฑลกับสังฆมณฑลกับคณะนักบวชกับฆราวาสคาทอลิกที่ดำเนินกิจการโรงเรียน กับครอบครัว (บ้าน) และองค์กรศาสนา (วัด) และกับภาคส่วนในระดับนานาชาติ โดยผ่านองค์กรการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยคือ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย โรงเรียนคาทอลิกสามารถสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่ายระหว่างกันและกันและกับภาคส่วนในระดับนานาชาติ ซึ่งจะทำให้เกิดพลังมหาศาลในการขับเครื่องพันธกิจการศึกษาคาทอลิกให้มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง และมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ ตามรูปแบบประชาธิปไตย การทำงานเป็นทีม คณะกรรมการทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามาพูดคุยกับผู้บริหารได้ ให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการสร้างนโยบาย เพื่อบุคลากรทั้งหลายจะมีความรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นของเขา มีส่วนร่วมรับผิดชอบโรงเรียน เนื่องจากเห็นความหายนะของการบริหารงานแบบรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง

องค์ประกอบที่ 4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นอันดับ 4 ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่า การบริหารงานบุคคล เป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่ง ในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้เพราะบุคลากรเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก เป็นผู้ขับเคลื่อนให้โรงเรียนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ งานบริหารงานบุคคลจะช่วยพัฒนาให้บุคลากรมีคุณภาพ

มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีจรรยาบรรณ มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีเป้าหมายในการทำงาน มีระเบียบวินัย สอดคล้องกับ สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก ในเอกสารฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ ข้อ 1 ที่ให้ความสำคัญต่อบุคลากรของโรงเรียนคาทอลิก ครูฆราวาสเหล่านี้ และอันที่จริงแล้ว รวมถึงฆราวาสทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นคาทอลิกหรือไม่ก็ตาม คือ บุคคลสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียนได้ และกล่าวในเอกสารเรื่องเดียวกัน ข้อ 9 ที่ว่า ฆราวาสได้รับกระแสเรียกพิเศษที่จะเป็นพยานถึงการดำรงอยู่และกิจการต่างๆ ของพระศาสนจักรในสถานที่และสภาวการณ์ต่างๆ เหล่านั้น โดยอาศัยฆราวาสเหล่านี้พระศาสนจักรจึงสามารถเป็นเกลือดองแผ่นดิน และเอกสารเรื่องเดียวกันข้อ 24 ที่ระบุว่า นักการศึกษาฆราวาสคาทอลิกคือ บุคคลซึ่งปฏิบัติภารกิจที่เฉพาะเจาะจงในพระศาสนจักรคาทอลิก โดยดำเนินชีวิตด้วยความเชื่อศรัทธาตามกระแสเรียกแห่งชีวิตฝ่ายโลก ในโครงสร้างการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนของโรงเรียน ทั้งนี้ด้วยคุณลักษณะทางวิชาชีพที่พร้อมที่สุด และด้วยจิตตารมณ์แห่งการเผยแผ่ข่าวดี ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากความเชื่อศรัทธา ในการหล่อหลอมมนุษย์ทั้งครบ เพื่อสืบทอดวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการสอนที่มุ่งเน้นถึงการติดต่อสื่อสารทางตรงและในระดับบุคคลกับนักเรียนอันจะก่อให้เกิดแรงบันดาลใจทางจิตวิญญาณต่อชุมชนทางการศึกษาที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ และเอกสารเรื่องเดียวกันข้อ 32 ที่ว่า ครูเป็นแบบฉบับให้กับนักเรียน การปฏิบัติย่อมมีความสำคัญมากกว่าคำพูด ความจริงข้อนี้ความสำคัญเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการหล่อหลอมนักเรียน สอดคล้องกับสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีความเห็นว่า บุคคลซึ่งนับว่ามีกระแสเรียกสูงส่งและสำคัญยิ่ง คือ บรรดาผู้ที่เป็นครู ท่านปฏิบัติภารกิจนี้ในนามของสังคม เพื่อช่วยบิดามารดากระทำหน้าที่ การเป็นครูเรียกร้องคุณสมบัติพิเศษทางปัญญาและจิตใจ ต้องอาศัยการเตรียมตนเอย่างดี และพร้อมเสมอที่จะเปิดรับสิ่งใหม่ รวมทั้งปฏิรูปสิ่งที่มีอยู่เดิม ทั้งนี้สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 ให้หลักการว่า ครูเป็นแบบอย่าง เป็นผู้เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ เป็นเพื่อนร่วมทางชีวิตของผู้เรียน ครูใช้ชีวิตเป็นประจักษ์พยานที่นักเรียนสัมผัสได้ กล่าวคือ เป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่สอน เป็นตัวอย่างในการใฝ่เรียนใฝ่รู้อยู่เสมอ รวมทั้งเป็นผู้ที่รัก และสื่อสารความจริงที่จะให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความจริงในตัวของมันเอง ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียน วางแผนการสอนที่เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ให้กำลังใจและช่วยเหลืออย่างมิตรเพื่อให้เกิดผลทางวิชาการและทางศีลธรรม และครูภาวนาให้กับผู้เรียน ครู

พัฒนาชีวิตตนเองในด้านต่างๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน การให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน การพัฒนาจิตใจและจิตวิญญาณและร่วมกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับความคิดเห็นของมิเกล การไรซาบาล ที่ระบุว่า ครูของโรงเรียนคาทอลิกเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในกระบวนการพัฒนาหล่อหลอมนักเรียน และไพยง มนิราช ที่มีความเห็นว่า โรงเรียนคาทอลิกต้องการผู้สอนที่มีความสามารถ และอุทิศตนเพื่อจัดการศึกษาและการเรียนการสอน พวกเขาไม่ใช่ลูกจ้างหรือคนงานที่รับเงินเดือน แต่ผู้สอนคือ ผู้ร่วมงานของพระศาสนจักร ร่วมพันธกิจงานไถ่กู้มนุษย์ชาติในรูปแบบของการจัดการศึกษา โรงเรียนคาทอลิกต้องสร้างมโนธรรมและคุณธรรมของครูผู้สอนทุกคน ให้เข้าใจบทบาทที่สำคัญของตนด้วยการแนะนำ กระตุ้นเตือน อบรมให้ผู้สอนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการให้ชีวิตเหนือธรรมชาติแก่ผู้เรียน ซึ่งวิศิษฐ์ ศรีวิชัย-รัตน์ เสนอว่า ครูต้องเต็มใจและเปิดรับการเรียนรู้และการพัฒนาความรู้ ครูต้องมีวิธีการสอนที่ทันสมัย ยอมรับการกล่อมเกลาและช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งฝ่ายจิตและศาสนา ครูต้องมีการพัฒนาด้านวิชาชีพ ความชำนาญด้านวัฒนธรรม จิตวิทยาและทักษะการสอน ซึ่งครูแสดงออกโดยการวางแผนและประเมินการสอน การสร้างสรรค์และมีนวัตกรรมทันสมัย วิจัยและทดลองการสังเคราะห์ทักษะด้านวิชาชีพทางการศึกษาในปัจจุบัน การเป็นคู่สนทนาที่รับการเตรียมตัวอย่างดีจนสามารถกระตุ้นผู้เรียนให้ได้รับการกล่อมเกลาที่ ครบครัน ให้กำลังใจและพัฒนาศักยภาพ เพื่อสร้างสรรค์ตนเองและชีวิตเชิงบวกและเป็นพยานที่ดีด้วยชีวิต ครูต้องรับการกล่อมเกลาทางด้านเทวิวิทยา เพื่อชุมชนโรงเรียนได้รับการหล่อเลี้ยงจากพระวรสาร ธรรมประเพณี จารีตพิธี และศีลศักดิ์สิทธิ์ ทั้งนี้การกล่อมเกลาผู้เรียนจะประสบผล เมื่อครูเป็นพยานที่ดี ดำเนินชีวิตที่หล่อเลี้ยงด้วยการภาวนา และมีชีวิตชีวาด้วยคุณค่าพระวรสาร และเอกชัย ชิณโตร เสนอว่า บุคลากรโรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเด่น คือ ครูมีจิตวิญญาณครู เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รู้วิชาครู สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนได้ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ศรัทธาในวิชาชีพครู ตระหนักว่าการเป็นครูเป็นกระแสเรียก (vocation) จากพระเจ้า เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ เป็นแม่พิมพ์และเป็นปูชนียบุคคลของนักเรียน เป็นมโนธรรมของสังคม มีความภักดีต่อองค์การ เนื่องจากวิชาชีพครูนั้นเป็นวิชาชีพที่หนัก ผู้ที่จะทำให้สำเร็จได้ต้องมีจิตวิญญาณอันแน่วแน่ มีความเพียรมุมานะจึงจะสามารถทำหน้าที่ให้สำเร็จได้ สอดคล้องกับการวิจัยของ ปรีชา เมธาวัสรภาคย์ เรื่องภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิกมุมมองของผู้ปกครองและประชาชน พบว่า ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิกมุมมองของผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปด้านครูอาจารย์พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าภาพลักษณ์ด้านครู อาจารย์ที่ดีที่สุด คือ ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน รองลงมาคือ มีความประพฤติเหมาะสม และความรู้ความสามารถทางวิชาการ และ

การวิจัยของวิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์และคณะ การวิจัยเรื่องบทบาทการจัดการศึกษาในเครือคาทอลิก พบว่า การศึกษาคาทอลิกให้ความสำคัญกับบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเน้นอัตลักษณ์ของฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน การดำรงชีวิตอย่างมีเอกลักษณ์ การอบรมสำหรับฆราวาสผู้เป็นพยานถึงความเชื่อในโรงเรียน และการสนับสนุนฆราวาสที่ทำงานในโรงเรียนโดยพระศาสนจักรคาทอลิก

องค์ประกอบที่ 5 การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นอันดับ 5 ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรม เป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้เพราะกิจกรรมต่างๆ สามารถนำพาให้นักเรียนและบุคลากรเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ทั้งกิจกรรมที่เสริมสร้างความรู้ทักษะความสามารถ กิจกรรมเสริมสร้างความรักความศรัทธาในองค์กรและศาสนา และกิจกรรมเพื่อสังคม สอดคล้องกับสภาสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในแผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 กำหนดว่า การศึกษาคาทอลิกทำให้คุณค่าพระวรสาร ศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม จิตอาสา และชีวิตภาวนาอยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนและในทุกกิจกรรม โดยมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักรักและรับใช้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น เสริมสร้างสังคมที่ดีงาม และเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 ที่กำหนดว่า โรงเรียนคาทอลิกมีพันธกิจในการสร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน โดยการสร้างบรรยากาศภายภาพภายในโรงเรียนให้อบอุ่นเหมือนบ้าน ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สะอาด สงบ ร่มรื่น และเป็นแหล่งเรียนรู้ทางปัญญาและจิตวิญญาณ การจัดกิจกรรมมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม รับผิดชอบ และทำงานร่วมมกันอย่างอิสระและเป็นมิตร โดยมีครูดูแลและให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม การส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการภาวนาและการแสวงหาความหมายของชีวิตด้วยการภาวนา รู้คุณค่าของความสงบและความเงียบ และการไตร่ตรอง และที่กล่าวไว้ว่า การศึกษาคาทอลิกนำคุณค่าพระวรสารมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนทุกสาระการเรียนรู้ และทุกรายวิชา รวมทั้งนำมาเป็นแนวทางในการจัดบรรยากาศของโรงเรียนและการจัดกิจกรรมต่างๆ นอกจากคำสอนแล้ว การศึกษาคาทอลิกยังนำวิถีชีวิตของพระเยซูคริสต์ที่แสวงหาน้ำพระทัยของพระบิดาด้วยการมีเวลาเพื่อภาวนา ฟังเสียงพระเจ้ามาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจการมอบความรักของพระเจ้าผู้ที่ขัดสน เจ็บป่วย และรอโอกาส มาเป็นการปฏิบัติของโรงเรียน สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ไพยง มนิราช ที่ว่า หน้าที่โรงเรียนคาทอลิก

มิใช่สอนคำสอนเท่านั้น แต่ยังต้องอภิบาลพวกเขาด้วยมิสซาหรือบูชาขอบพระคุณ บทเทศน์ การสอนคำสอน การพบปะกับพ่อแม่ กิจกรรมคาทอลิก การเยี่ยมบ้านของผู้เรียน การสอนให้รู้จักหลบ และรู้ค่านิยมที่ผิดๆ ในสังคม การรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น การเคารพอิสระและเสรีภาพของกันและกัน การรู้จักพระเยซูเจ้าอย่างลึกซึ้งสมวัย และการภาวนา และเป็นไปตามที่ วัชศิลป์ กฤษเจริญ ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า ทุกกิจกรรมของโรงเรียนต้องจัดในบรรยากาศของคาทอลิก และ อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ ที่ให้ความเห็นว่า การกำหนดกิจกรรมพิเศษ จุดเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนให้โดดเด่นด้านคุณธรรม ควบคู่กับวิชาการ ให้ผู้เรียนเป็นคนดีก่อนที่จะเป็นคนเก่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของวลัยพร ศุขสุศิลป์ เรื่อง สภาพและปัญญาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก พบว่า ผู้บริหารต้องใส่ใจกับการส่งเสริมบรรยากาศแบบคาทอลิก ซึ่งเป็นหัวใจของการศึกษาอบบคาทอลิก ทำให้บรรยากาศองค์การที่สนับสนุนให้มีการสนทนา ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความไว้วางใจ การยอมรับในความแตกต่าง การอุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและการร่วมใจในการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบที่ 6 งานจิตตาภิบาล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นอันดับ 6 ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่า งานจิตตาภิบาล เป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้เพราะงานจิตตาภิบาล ถือว่าเป็นงานที่สำคัญและเป็นงานที่ช่วยให้การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกมีความเด่นชัด ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรและนักเรียนได้รับการพัฒนาทางด้านจิตใจ จิตวิญญาณ สติปัญญา ดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ตามคุณค่า พระวร-สาร รวมถึงการดูแลเรื่องการใช้สัญลักษณ์แห่งความเป็นคาทอลิกในการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในแผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 กำหนดว่า โรงเรียนคาทอลิกจัดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่ช่วยงานอภิบาลในสถานศึกษา ครอบครัว วัด และชุมชน ซึ่งครอบคลุมถึงการให้ความรู้และปฏิบัติงานด้านศาสนสัมพันธ์และงานกิจเมตตา และโรงเรียนคาทอลิกต้องจัดให้มีครูจิตตาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิกในจำนวนที่มีอัตราส่วนสอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน สอดคล้องกับสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 เสนอการดำเนินงานด้านอภิบาลหรืองานจิตตาภิบาล ได้แก่ (1) จัดทำแผนอภิบาลของโรงเรียน แต่งตั้งกรรมการรับผิดชอบงานอภิบาล โดยให้มีผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (2) พัฒนาบุคลากรฝ่ายจิตตาภิบาลให้มีคุณภาพและมีจำนวนที่เพียงพอกับนักเรียน และสร้างเครือข่ายครูแกนนำจิตตาภิบาล

เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา โจสรรค์นุสนธิ์ เรื่องงานจิตตาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า การปฏิบัติงานของจิตตาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนคือ งานสร้างและจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ งานด้านการอภิบาล งานด้านการแพร่ธรรม และงานช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา

องค์ประกอบที่ 7 การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นอันดับ 7 ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่า การกำหนดหลักสูตรเป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้เพราะ หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา หลักสูตรคือกลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ เป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษา เป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนการสอน เป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของนักเรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับการกำหนดหลักสูตรที่สำคัญคือ การกำหนดหลักสูตรที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร คุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรม ประเพณีไทยและท้องถิ่น โดยให้ครอบคลุมการพัฒนานักเรียนทั้งด้านความรู้และคุณธรรมด้วยมิติของความเชื่อในศาสนา ซึ่งเป็นไปตามที่สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก ในเอกสารมิติด้านศาสนาของการศึกษาคาทอลิก ข้อ 57 ที่ว่า โรงเรียนคาทอลิกมีพื้นฐานบนคำสอนของศาสนาคริสต์ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนอยู่ภายใต้กรอบความคิดโดยทั่วไปของศาสนา และเอกสารโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 49 ที่ว่า การศึกษาต้องไม่เป็นเพียงแต่การทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ และคุณค่าขององค์ความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องทำให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการองค์ความรู้และคุณค่าเข้ากับคุณค่าพระวรสาร จนสามารถค้นพบความหมายและคุณค่าชีวิตของตนได้ ซึ่งสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 กำหนดในพันธ-กิจให้โรงเรียนคาทอลิกมีการจัดการสอน วิชาคำสอนศาสนาคริสต์ (สำหรับนักเรียนคาทอลิก) วิชาคริสตศาสตร์ และวิชาจริยศึกษา สอดคล้องกับความคิดเห็นของ อัลเฟรด วรศิลป์ ที่เสนอว่าจุดประสงค์ของโรงเรียนคาทอลิกคือ ต้องการให้ผู้เรียนได้รับการอบรมอย่างครบถ้วนทุกด้าน ดังนั้น การสอนศาสนาจึงรวมอยู่ในจุดหมายและเกณฑ์บรรทัดฐานอันเป็นลักษณะของโรงเรียนสมัยใหม่ โรงเรียนคาทอลิกควรจัดการสอนศาสนาไว้ในตารางสอนประจำสัปดาห์ คู่เคียงกับวิชาอื่นๆ วิชานี้ควรพยายามให้เชื่อมโยงกับวิชาอื่นๆ อย่างเหมาะสม เพื่อว่าจะได้มีการประสาน

ระหว่างการเรียนรู้ของมนุษย์และความสำนึกในศาสนาเช่นเดียวกับวิชาอื่นๆ สอดคล้องกับ อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ ที่ได้เสนอว่า หลักการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนคาทอลิกคือ การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักคริสตธรรมเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อให้จุดเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับวิชาการอันเป็นลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า กระบวนการเรียนการสอนการวางแผนบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม เข้าสู่หลักสูตรเป็นทิศทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์แบบคาทอลิกได้จริง และการบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้าสู่สาระการเรียนรู้ต่างๆ การกำหนดกิจกรรมพิเศษจุดเน้นที่การพัฒนาผู้เรียนให้โดดเด่นด้านคุณธรรม ควบคู่กับวิชาการ ให้ผู้เรียนเป็นคนดีก่อนที่จะเป็นคนเก่ง ทั้งนี้หลักสูตรและแผนการเรียนการสอนจะต้องมีการสอดแทรกหลักคุณธรรมจริยธรรมในทุกวิชา โรงเรียนคาทอลิกเน้นคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม และวิชาการควบคู่กัน และการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ตามหลัก คริสตธรรมเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้จุดเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับวิชาการการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้าสู่หลักสูตรเป็นทิศทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์แบบคาทอลิกได้จริง และการบูรณาการแบบสหวิทยาการ การบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้าสู่การเรียนรู้ต่างๆ สอดคล้องที่เอกชัย ชิณโคตร กล่าวว่า โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเด่นที่สำคัญคือ มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรบูรณาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกมิติ ตามหลักพระคริสตธรรม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

องค์ประกอบที่ 8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นอันดับ 8 ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่าการกำหนดเนื้อหารายวิชา เป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนจะได้รับความรู้ทักษะประสบการณ์มากน้อยเพียงใด ตรงกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับเนื้อหาในรายวิชาที่ได้เรียนรู้ ทั้งความรู้ความเข้าใจในรายวิชาโดยตรง และความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม เทคโนโลยี สื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศึกษา นิเวศวิทยา ซึ่งสอดคล้องกับสมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก ในเอกสารมิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 57 ที่ว่า เนื้อหาสาระของวิชาต่างๆ ต้องไม่ได้รับการนำเสนอเพียงข้อมูลความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถและ

วิจารณญาณในการวินิจฉัยว่า สิ่งใดมีคุณค่า สิ่งใดจริง สิ่งใดเท็จ และสามารถเลือกอย่างมีคุณค่าจากการวินิจฉัยดังกล่าว สอดคล้องกับ สภาพระสังฆราชแห่งประเทศไทย ในแผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 กำหนดว่า โรงเรียนคาทอลิกจัดให้มีการสอนคุณธรรม จริยธรรม ฯลฯ โดยอาศัยคุณค่าแห่งพระวรสาร และ จัดให้มีการอบรมเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศาสตร์ศึกษา และนิเวศน์วิทยา และส่งเสริมให้รู้จักเท่าทันสื่อ เห็นความสำคัญของสื่อศึกษาสามารถเป็นมโนธรรมให้แก่สังคม เตือนให้มีสติ เพื่อไม่ตกเป็นเหยื่อของกระแสสังคมในทุกรูปแบบ สามารถควบคุม และแยกแยะความถูกผิดได้ สอดคล้องกับสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 ที่ว่า การศึกษาคาทอลิกตั้งอยู่บนหลักการที่ว่า ความรู้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อเป็นบ่อเกิดแห่งปัญญา และมุมมองชีวิตหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของการศึกษาคาทอลิกต้องให้ภาพที่เป็นองค์รวมอย่างชัดเจนและเพียงพอ โดยมีจุดหมายปลายทางที่นักเรียนจะได้เรียนรู้และเข้าถึงคุณค่าที่แท้จริงของสาระวิชาที่บูรณาการเข้ากับคุณค่าพระวรสาร

องค์ประกอบที่ 9 การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นอันดับ 9 ซึ่งกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่าการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย เป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเช่นเดียวกับองค์ประกอบอื่นๆ ทั้ง 8 องค์ประกอบที่กล่าวมา ทั้งนี้เพราะ การวางแผนและกำหนดเป้าหมาย เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนา กำหนดกลยุทธ์และมาตรการเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมาย ที่กำหนดได้ สอดคล้องกับ สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก ในเอกสารโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 69 ที่กล่าวว่า การจัดองค์กร และการวางแผนการมุ่งมั่นให้โรงเรียนมีคุณสมบัติเป็นโรงเรียนคาทอลิกที่แท้จริง) และในเอกสารมิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ข้อ 100 ที่กล่าวว่า โรงเรียนคาทอลิกจำเป็นต้องมีเป้าหมายการศึกษาที่มีลักษณะเด่นเฉพาะด้านการศึกษาคาทอลิก เพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาคาทอลิก สอดคล้องกับมาตรฐานการพัฒนาสถานศึกษาของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ที่กำหนดว่า โรงเรียนต้องมีการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร โครงสร้างค่าตอบแทน สวัสดิการ จัดทำแผนพัฒนา แผนปฏิบัติงาน และระบบการประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สอดคล้องกับการวิจัยของภัสสร เอมโกษา เรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคาทอลิก ที่ว่า การบริหารงานในระดับโรงเรียนจำเป็นต้องมีการวางแผน เพราะแผนงานเป็นหลักสำคัญพื้นฐานของกระบวนการบริหาร

ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานรู้เห็นและมีส่วนร่วมออกความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย โครงการต่างๆ ของโรงเรียน และการวิจัยของฉลองรัตน์ สังขรัตน์ เรื่องการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่ พบว่า แนวทางการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่ ควรร่วมกันศึกษาวิสัยทัศน์ของสังฆมณฑล ศึกษารายละเอียดในแม่บทและทิศทางของพระศาสนจักร ศึกษาสภาพของโรงเรียนในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน เน้นความรู้เป็นเลิศ เชิดชูคุณธรรม และกำหนดนโยบาย จัดทำแผนพัฒนา ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน ให้สอดคล้องกันโดยการนำเอาหลักธรรม คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกมาเป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์

จากการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่ 1-9 ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งพบว่า องค์ประกอบด้านการวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสน-จักรคาทอลิกนี้ อยู่ในอันดับที่ 9 เป็นอันดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกนั้น เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก ที่กำหนดในทิศทางงานอภิบาล คริสตศักราช 2000 สำหรับ ค.ศ. 2000-2010 และแผนอภิบาล คริสตศักราช 2010-2015 โดยสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย และแผนงานของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย และโรงเรียนส่วนใหญ่มักจะกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานที่สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานการจัดการศึกษาในระดับสังฆมณฑลและระดับชาติอยู่แล้ว

ผลการยืนยันองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

จากการยืนยัน องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง พบว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างและจากการพิจารณาโดยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ฝ่าย นั้น เป็นตัวแปรหรือองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียนคาทอลิกตามหลักการศึกษาของพระศานจักรคาทอลิก ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ตามเป้าหมาย และพันธกิจที่สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยกำหนดตามความเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย และตัวแปรดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลดีต่อการ จัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในอนาคต

ซึ่งกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ระบุว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้ง 9 องค์ประกอบนั้น มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าองค์ประกอบทั้ง 9 องค์ประกอบนั้น เป็นปัจจัยพื้นฐาน ซึ่งมีความครอบคลุมสอดคล้องเชื่อมโยงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้เพราะ องค์ประกอบดังกล่าว มาจากข้อมูลจริงในด้านความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 ที่กำหนดพันธกิจว่า ทบทวน กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก โดยการสำรวจความต้องการ จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง) เพื่อร่วมกันทบทวนหรือกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะของนักเรียนให้เป็นไปตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ เพื่อให้โรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ครอบคลุมถึง การพัฒนาครูและบุคลากร การพัฒนาอาคารสถานที่ การบริหารงบประมาณ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่า ตัวแปรใน 9 องค์ประกอบนั้น ยังขาดตัวแปรที่สำคัญในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก อีกหลายตัวแปร โดยเฉพาะ (1) มีการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามคุณค่าพระวรสาร (2) มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของการศึกษาคาทอลิก (3) มีการเปิดโอกาสให้ทุกคนโดยเฉพาะคริสตชนคาทอลิกที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตรงกับความต้องการของโรงเรียน เข้าร่วมงานของโรงเรียน (4) มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา (5) มีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตตารมณ์ของการเป็นผู้อภิบาล (6) มีการพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ ความสามารถประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาคาทอลิก (7) มีการกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในโครงสร้างการบริหารจัดการของโรงเรียน (8) มีการเตรียมนักเรียนคาทอลิกเพื่อการรับศีลศักดิ์สิทธิ์(การปฏิบัติศาสนกิจ) ตามวัยและความพร้อม (9) มีการจัดบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งเสริมอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร มีความอบอุ่นเสมือนบ้าน (10) มีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น วจนพิธีกรรม การภาวนาก่อนเริ่มกิจกรรม

ของโรงเรียน (11) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเมตตากิจ การสงเคราะห์แก่บุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตามความพร้อมของโรงเรียน และ (12) มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้รอโอกาสทางสังคมทั้งในและนอกสถานศึกษาตามโอกาส เพราะเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาคาทอลิก ซึ่งตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวนั้น สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพียงแต่ตัวแปรดังกล่าวนี้ ไม่อยู่ในกลุ่มองค์ประกอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ 3 ประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ จึงไม่นับเป็นองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก นอกจากนี้ ตัวแปรดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับสภาสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในแผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 ที่กำหนดให้สถานศึกษาคาทอลิกได้รับการปฏิรูปอย่างจริงจังให้เป็นสนามแห่งการอบรมและเป็นฐานแห่งการประกาศข่าวดีในบริบทสังคมไทย ได้แก่ (1) การให้การศึกษาอบรมผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในเรื่องคุณค่าและความหมายที่แท้จริงของการเป็นสถานศึกษาคาทอลิก ในการผสมผสานวัฒนธรรมกับความเชื่อและความเชื่อกับชีวิต (2) การทำให้คุณค่าพระวรสาร ศีลธรรม คุณธรรม อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนและในทุกกิจกรรม โดยมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักรักและรับใช้ และเป็นประโยชน์ส่วนรวม-มากกว่าประโยชน์ส่วนตน (3) เป็นหน้าที่ของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนในการจัดให้เด็กคาทอลิกทุกคนในโรงเรียนคาทอลิกได้รับการศึกษาอบรมและได้เรียนคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก (4) จัดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในสถานศึกษาคาทอลิก เพื่อทำหน้าที่ช่วยงานอภิบาลในสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน ซึ่งครอบคลุมถึงการให้ความรู้และปฏิบัติงานด้านศาสนสัมพันธ์และงานกิจเมตตา (5) จัดให้มีครูจิตตาภิบาลสถานศึกษาคาทอลิกในจำนวนที่มีอัตราส่วนสอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน รวมถึงสถานศึกษาคาทอลิกมีพันธกิจในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนผู้รอโอกาส (บุคคลผู้ได้รับการระบุว่า เป็นผู้ขาดแคลน เฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยอันจำเป็นของชีวิตหรือสุขภาพ จากผลกระทบของสภาพแวดล้อม) ในรูปแบบต่างๆ เช่นเดียวกับที่ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในเอกสารก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 มีการกำหนดให้สถานศึกษาคาทอลิกมีการดำเนินการ ได้แก่ (1) การจัดระบบประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาคาทอลิกและจัดระบบกำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินลการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมนำผลไปปรับปรุงพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป (2) การทบทวนหลักสูตร แผนการสอน และกระบวนการเรียนการสอนคำสอนและคริสตศาสตร์ศึกษา การสอนจริยศึกษา และจัดทำคู่มือ ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของ

สังคมไทย และให้มีการดำเนินการสอนอย่างสม่ำเสมอ (3) การจัดกิจกรรมนักเรียนคาทอลิกและกิจกรรมทางเลือกด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างหลากหลาย (กองหน้าร่าเริง ยุวธรรทูต YCS พลศีลพลมารีย์) (4) อบรมครูในการจัดทำหลักสูตร แผนการสอน การสอน และกระบวนการเรียนสอนโดยการบูรณาการคุณค่าพระวรสารกับเนื้อหาวิชา และใช้เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการสอน (5) การจัดทำเครื่องมือวัดประเมินผล เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ด้านองค์ความรู้ คุณค่าองค์ความรู้ และคุณธรรมที่บูรณาการ (6) จัดอบรมผู้บริหาร ครู บุคลากร ให้เข้าใจถึงคุณค่าและเป้าหมายของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และทักษะที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างทักษะความเป็นครูมืออาชีพและจิตวิญญาณครู ตลอดจนการฟื้นฟูจิตใจ (7) การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้แก่ผู้ปกครองเข้าใจและมีส่วนร่วมในการหล่อหลอมนักเรียนตาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (8) การรับนักเรียนคาทอลิกทุกคนเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิก และหาทุนการศึกษาแก่ผู้รอโอกาส มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนมีความสามารถพิเศษ คุณธรรมจริยธรรม และทุนสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลนปัจจัยด้านต่างๆ (9) การจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคมในรูปแบบต่างๆ รวมถึงผู้รอโอกาสทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งความคิดเห็นของ วัชศิลป์ กฤษเจริญ ที่เสนอลักษณะสภาพแวดล้อมในโรงเรียนคาทอลิก ได้แก่ (1) การจัดอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้าง การประดับประดา ทำให้ผู้เข้ามาสัมผัสได้รับรู้ถึงการประทับอยู่ของพระเจ้าในโรงเรียน เช่น การจัดให้มีไม้กางเขน รูปพระเยซู พระแม่มารีย์ นักบุญองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน ไว้ตามสถานที่เหมาะสม สวยงาม และเป็นเกียรติ ทั้งภายนอกและภายในห้องต่างๆ (2) การประดับตกแต่งสถานที่ด้วยรูปภาพ ที่ส่งเสริมคุณธรรม ประเพณีดีงาม ถ้อยคำจากพระคัมภีร์ สุภาษิตที่ดีงามของท้องถิ่น (3) การจัดบอร์ดความรู้เกี่ยวกับการฉลองต่างๆ ของศาสนา ตามปีพิธีกรรมของศาสนาตามเทศกาล ตามประเพณี (4) การจัดห้องสมุดให้มีหนังสือศาสนา อาจมีการจัดมุมพิเศษสำหรับหนังสือส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมจริยธรรมเป็นพิเศษ (5) การจัดห้องจริยศึกษา หรือห้องคำสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ศาสนาของตน (6) การจัดห้องเรียน ให้มีข้อความส่งเสริมและจูงใจให้ทำความดี อาจมีการจัดมุมพระคัมภีร์ในห้องเรียน และมีกิจกรรมส่งเสริมในห้องเรียน (7) การจัดให้โรงเรียนมีความร่มรื่นตามระบบนิเวศวิทยา มีความสะดวกสบายอย่างเพียงพอ มีพื้นที่ห้องเรียน มีสนามกีฬาและสันทนาการ ห้องพักครู ห้องประชุม ห้องพักผู้ปกครอง ฯลฯ ที่เหมาะสมตามฐานะ โดยไม่เน้นความหรูหรา แต่ให้เรียบง่าย และเน้นความสะอาด (8) การมีวัดประจำโรงเรียน หรือมีวัดน้อย อย่างน้อยมีห้องสำหรับการสวดภาวนา การเฝ้าศีลมหาสนิทของนักเรียน และเป็นการแสดงออกให้ทุกคนรับรู้ว่า “พระเจ้าสถิตกับเรา” อย่างแท้จริง และ อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ ที่ระบุว่า โรงเรียนคาทอลิกเครือข่ายมีการวางแผนด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่าง

โรงเรียนคาทอลิกและโรงเรียนอื่นๆ องค์กร และหน่วยงานต่างๆ และบูรณาการแบบสหวิทยาการ ด้านการจัดองค์การมีการจัดองค์การเพื่อรองรับเครือข่าย ด้านการนำ นอกจากเป็นผู้อภิบาลที่ดีและผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้านการกำกับโรงเรียนเครือข่ายมีการกำหนดมาตรฐานคาทอลิกและการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สอดคล้องกับงานวิจัย เช่น การวิจัยของศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงแลความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า กลุ่มงานจิตตาภิบาล ควรมีการประสานงานกับศูนย์คำสอนอย่างต่อเนื่องและควรส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้มากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ครูมีคุณธรรมจริยธรรม และควรประชาสัมพันธ์ให้ครูฝ่ายต่างๆ เห็นความสำคัญในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติงานระหว่างโรงเรียน จัดทำตัวอย่างแผนการสอนคำสอน โดยใช้ตัวอย่างจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูใหม่ จัดอบรมเพื่อครูสามารถปฏิบัติงานได้ทั้งในโรงเรียนและชุมชน ร่วมมือกับศาสนาอื่นและชุมชนให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้โรงเรียนนิมนต์พระมาเทศน์และสอนในโรงเรียน และการวิจัยของเอกชัย ชิณโคตร เรื่องวัฒธรรมองค์กรโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า พบว่า วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกคือ การพัฒนามนุษย์ในทุกมิติ (Holistic) ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข วิสัยทัศน์ คือ เป็นสนามของการประกาศพระคริสตธรรม เป็นบ้านของทุกคน พันธกิจของโรงเรียน คือ ปลูกฝังคุณค่าตามหลักพระคริสต-ธรรม เป้าหมายของโรงเรียน คือ ผู้เรียนเป็นศาสนิกที่ดี เป็นเลิศด้านความเป็นมนุษย์ เป็นคนเพื่อคนอื่น ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน คือ สร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับองค์การอื่น มีโครงสร้างการบริหารแบบราบ บริหารแบบมีส่วนร่วม ยึดหลักประชาธิปไตย เน้นการบริหารจัดการที่ดี ครูมีจิตวิญญาณ บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่างคือคนที่มีคุณธรรมจริยธรรม มีอุดมการณ์ อุทิศตนเป็นแบบอย่างที่ดี สัญลักษณ์ของโรงเรียน คือ พระเยซูเจ้า กางเขน โบสถ์ พระแม่มารีย์ นักบุญองค์อุปถัมภ์ เชื่อว่ามนุษย์เป็นสุดยอดของสิ่งสร้างของพระเจ้า เป็นภาพลักษณ์ของพระองค์ เป็นพี่น้องกัน มีคุณค่ามีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน ยึดหลักพระคริสตธรรม ได้แก่ ความยุติธรรม ความรัก การรับใช้ ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ การอนุรักษ์และนำคุณค่าขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ทุกคนได้ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเสรี การนับถือศาสนาอยู่ในระดับคุณค่ามิใช่อยู่ในระดับพิธีกรรม เน้นหลักศาสนสัมพันธ์ มีหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรบูรณาการ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเป็น “ประชาคม” สัมพันธ์กันดีระหว่างผู้บริหาร

บุคลากร นักเรียน ชุมชน รณรงค์ให้ทุกคนเคารพและสำนึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ เทคโนโลยีเป็นของประทานจากพระเจ้าจึงควรนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้และต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยซึ่งพบว่า องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี งานวิจัย และความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก บุคคล หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวเนื่องกับการศึกษาคาทอลิก และโรงเรียนคาทอลิกควรมีการดำเนินการ ได้แก่

1. การส่งเสริมการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาอทลิก ควรจะต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ได้แก่ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ฝ่ายการศึกษาของสังฆมณฑล และหน่วยงานของพระศาสนจักร เช่น วิทยาลัยแสงธรรม ศูนย์คริสตศาสนธรรม เป็นต้น ซึ่งจะต้องร่วมมือร่วมแรงร่วมใจส่งเสริมให้โรงเรียนคาทอลิกมีการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยได้มีการเรียกร้อง และส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนคาทอลิกจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เช่น แผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 พระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งเรียกร้องให้โรงเรียนคาทอลิกจัดการศึกษาอบรมแบบคาทอลิก การแปลเอกสารคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกสากลที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการศึกษาคาทอลิกเป็นภาษาไทยให้ชื่อว่า “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” เพื่อสะดวกในการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคาทอลิก การจัดทำเอกสาร ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015 ซึ่งเป็นผลมาจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่จัดโดยสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย รวมถึงการจัดป็นโอกาสของการสร้างเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาตามหลักธรรมศาสนาคริสต์และคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกด้านการจัด

การศึกษาและคำสอนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ และเพื่อเป็นการนำการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย สภาการศึกษาคาทอลิกร่วมกับฝ่ายการศึกษาของสังฆมณฑลในการจัดทำคู่มือการจัดการศึกษาคาทอลิก การจัดทำเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาคาทอลิกสำหรับโรงเรียนคาทอลิก และกำหนดให้มีการประเมินโรงเรียนคาทอลิกตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้ฝ่ายการศึกษาของสังฆมณฑลซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนคาทอลิกแต่ละสังฆมณฑลจะต้องกำหนด นโยบาย เป้าหมาย ทิศทางของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดของตนตาม อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และประกาศนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการจัดการศึกษาของสังฆมณฑลให้บุคลากรทุกระดับทราบร่วมกัน ซึ่งผ่านความเห็นชอบของสังฆมณฑลที่โรงเรียนคาทอลิกสังกัดอยู่

2. ควรการสร้างเสริมความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกให้กับโรงเรียนคาทอลิกอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้ลักษณะเฉพาะของโรงเรียนคาทอลิก คือ ความเป็นชุมชนการศึกษาอบรม (educating community) ทั้งนี้บุคคลที่เกี่ยวเนื่องในความเป็นชุมชนการศึกษาอบรม ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง นักเรียน ผู้ปกครอง พระสงฆ์ นักบวช ชุมชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ทั้งนี้บุคคลที่จะต้องมีความรู้ที่ชัดเจนและลึกซึ้งเกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกคือ ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งจะต้องสามารถถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรและนำสู่แผนปฏิบัติงานของโรงเรียน นอกจากนี้ยังจะต้องทำให้การจัดการศึกษาคาทอลิกเป็นวิถีชีวิตของโรงเรียนที่ผู้เกี่ยวข้องมีความตระหนักร่วมกันถึงความสำคัญและจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องมีชีวิตตามวิถีชีวิตแบบคาทอลิก ซึ่งจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และจะต้องมีการทบทวนรื้อฟื้นอยู่ตลอดเวลาทั้งความรู้ ความเข้าใจ และการดำเนินกิจการทุกด้านของโรงเรียนในชีวิตประจำวันของโรงเรียน ควรมีการอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกระดับ ทั้งในระดับสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ระดับสังฆมณฑล ระดับฝ่ายการศึกษาของสังฆมณฑล และระดับสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งนี้การอบรมควรให้ทั้งความรู้ และการสร้างจิตสำนึกในบทบาทหน้าที่ของการจัดการศึกษาคาทอลิก ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการจัดตั้งโรงเรียนคาทอลิกของพระศาสนจักรคาทอลิกและหลักการจัดการศึกษาคาทอลิก เพื่อให้การอบรมเกิดความ

ต่อเนื่องและยังยืน จะควรมีการดำเนินการ ได้แก่ (1) การมีสถาบันหรือหน่วยงานรับผิดชอบการอบรมโดยตรง และได้รับการสนับสนุนจากพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย ฝ่ายการศึกษาของแต่ละสังฆมณฑล และโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งรวมถึงโรงเรียนของคณะนักบวช และโรงเรียนของฆราวาสคาทอลิก ซึ่งหน่วยงานนี้อาจจัดการอบรมเองและหรือประสานองค์กร/สถาบัน/หน่วยงานสำหรับการจัดการอบรม (2) การกำหนดเป็นหลักสูตรหรือการอบรมสำหรับบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนทุกระดับ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงบุคลากรอื่นๆ ของโรงเรียนคาทอลิก ควรมีการกำหนดหลักสูตรหรือการอบรมที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ของบุคลากรของโรงเรียนคาทอลิก เช่น หลักสูตรการบริหารโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การอบรมการจัดหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก การอบรมการจัดการเรียนการสอนตามหลักการศึกษาคาทอลิก หลักสูตรการอบรมครูจิตตาภิบาล การจัดหลักสูตรอบรมผู้กำกับลูกเสือคาทอลิก การจัดหลักสูตรการจัดบรรยากาศโรงเรียนคาทอลิก(บรรยากาศภายใน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพโรงเรียนคาทอลิก) การอบรมนักการภารโรงผู้รักษาความปลอดภัยโรงเรียนคาทอลิก เป็นต้น เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในการการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคทอลิกและนำสู่การปฏิบัติทั้งโรงเรียนคาทอลิก (3) และมีการจัดการอบรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตลอดจนมีการรื้อฟื้นทบทวนปรับให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางการจัดการศึกษา ทั้งนี้การมีความรู้เกี่ยวเนื่องกับการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกถือเป็นก้าวแรกของความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

3. โรงเรียนคาทอลิกควรมีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งทำให้โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะของชุมชนการศึกษา โรงเรียนคาทอลิกต้องมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การนำนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคาทอลิกมาใช้ในการกำหนดแผนงานของโรงเรียน การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวเนื่องกับโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารตามบทบาทอย่างเหมาะสม ซึ่งสภาพความเป็นจริงและความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโรงเรียนคาทอลิกมีการเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูงบ่อย ทำให้การบริหารงานไม่ต่อเนื่องทั้งสืบเนื่องจากตัวบุคคลและนโยบายที่มีการเปลี่ยนแปลง กระบวนการคัดเลือกกรรมการบริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและมีคุณสมบัติเหมาะสมได้มีโอกาสเข้ามาเป็นกรรมการบริหารโรงเรียน รวมทั้งการคัดเลือกหรือแต่งตั้งคณะกรรมการอื่นๆ เน้นที่การคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและสามารถช่วยส่งเสริมการบริหารสถานศึกษา ด้วยการร่วมคิดร่วมลงมือปฏิบัติ ทั้งนี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมต้องถือว่าเป็นธรรมชาติของการศึกษาคาทอลิกในฐานะที่

เป็นชุมชนการศึกษาอบรม การมีส่วนร่วมของผู้เรียนทั้งนี้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนลงมือปฏิบัติเพื่อเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาตามความเหมาะสมของบทบาทหน้าที่และวัยของตนเอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งถือเป็นบุคคลแรกที่จะต้องรับผิดชอบต่อการศึกษาของผู้เรียนในความดูแลของตนเอง บทบาทของชุมชน วัด รวมถึงรัฐบาลที่จะต้องส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างแท้จริง จนถึงกับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาของโรงเรียนนคาทอลิก และเมื่อมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงก่อให้เกิดการเปลี่ยนจากโรงเรียนเป็นชุมชนการศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาคาทอลิก

4. ควรจัดโครงสร้างการบริหารมีกลุ่มงานจิตตาภิบาลหรือกลุ่มงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นกลุ่มงานดำเนินงานและขับเคลื่อนให้อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกปรากฏในทุกกิจกรรมของโรงเรียน ทั้งนี้สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยส่งเสริมให้มีการจัดกลุ่มงานจิตตาภิบาลในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงที่เห็นว่างานจิตตาภิบาลเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับการบูรณาการอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในทุกหน่วยงานของโรงเรียน และในทุกกิจกรรมหรือชีวิตของโรงเรียนคาทอลิก ทั้งนี้จำเป็นที่จะต้องมีบุคลากรฝ่ายจิตตาภิบาลในจำนวนที่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน และเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานของกลุ่มงานจิตตาภิบาล

5. ควรดูแลอภิบาลบุคลากร จัดให้มีค่าตอบแทน สวัสดิการ และการดูแลเอาใจใส่ด้านจิตวิญญาณครู เพื่อทำให้ครูคงอยู่ทำงานที่โรงเรียนคาทอลิก ครูโรงเรียนคาทอลิกเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุดในกระบวนการหล่อหลอมผู้เรียน ความสำเร็จของการศึกษาคาทอลิกขึ้นกับคุณภาพของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรอื่นๆ ของโรงเรียนคาทอลิก โรงเรียนคาทอลิกมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องดูแลบุคลากรของตนเองให้อุทิศตนให้กับการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ในขณะเดียวกันบุคลากรสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสมศักดิ์ศรีและมีเกียรติ โรงเรียนคาทอลิกต้องมีการจัดระบบค่าตอบแทน และสวัสดิการ โดยมีระบบค่าตอบแทนที่จัดเจน เหมาะสม และยุติธรรมสำหรับบุคลากรในทุกระดับ ทั้งนี้ค่าตอบแทนและสวัสดิการของครูโรงเรียนคาทอลิกไม่ควรที่จะต่างจากครูในสังกัดอื่นมากนัก โดยเฉพาะครูโรงเรียนคาทอลิกที่มีการเรียกร้องคุณลักษณะและการปฏิบัติงานที่ลักษณะเฉพาะของการศึกษาคาทอลิก คือ การผสมผสานพันธกิจด้านการศึกษากับพันธกิจด้านศาสนาเข้าด้วยกัน และโรงเรียนคาทอลิกดูแลเอาใจใส่ด้านจิตวิญญาณครู ทั้งนี้แรงจูงใจสำคัญของการทำหน้าที่ในโรงเรียนคาทอลิก ได้แก่ แรงจูงใจทางด้านศาสนาเป็นแรงจูงใจที่สำคัญสำหรับครูในการ

เลือกสอนในโรงเรียนคาทอลิก ทั้งนี้อย่างน้อยครูควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นศาสนิกชนที่ดีในศาสนาที่ตนเองนับถือ และมีการปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาในชีวิตประจำวัน

6. โรงเรียนต้องมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสารที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สามารถส่งเสริมผู้เรียนถึงระดับจิตวิญญาณ กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือเป็นศูนย์กลาง โดยกระบวนการเรียนการสอนต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ ด้วยการใช้กระบวนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างแข่งขันด้วยความสมัครใจ ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนให้เรียนรู้ด้วยการลงมือทำทั้งของแต่ละบุคคลและการรวมเป็นกลุ่ม การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณค่าพระวรสารเข้ากับองค์ความรู้และคุณค่าขององค์ความรู้นั้น จนผู้เรียนสามารถค้นพบความหมายและคุณค่าของชีวิต กระบวนการเรียนการสอนเน้นการไตร่ตรอง (Reflection) เพื่อให้เกิดความสำนึกในเชิงวิพากษ์ในการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เข้าถึงคุณค่าและความหมายถึงระดับจิตวิญญาณ

7. ควรมีการพัฒนาองค์ประกอบทั้ง 9 ของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของการจัดการศึกษาคาทอลิกและหรือรวมทั้งระบบของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิก ทั้งนี้สามารถมีการดำเนินการโดยการกำหนดเป็นมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การดำเนินงานการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก พร้อมทั้งการจัดทำคำอธิบายการดำเนินงาน เพื่อคู่มือหรือเป็นแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนคาทอลิก หรืออย่างน้อยเพื่อให้โรงเรียนคาทอลิกเป็นแนวทางในการปรับใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน

8. ควรมีการออกแบบการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกของโรงเรียนคาทอลิก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้งนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) หรือเป็นการประเมินจากฝ่ายอบรมศึกษาของแต่ละสังฆมณฑล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม หรือการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานในฐานะโรงเรียนคาทอลิกเป็นชุมชนการศึกษาเพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้สำหรับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยต่อไป

2. ควรศึกษาเรื่อง มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิกโดยเฉพาะ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์สำหรับการประเมินการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

3. ควรศึกษาเรื่องอภิบาลและบริหารทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้ทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนเป็นบุคคลที่ทำให้การศึกษาคาทอลิกบรรลุเป้าหมายตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อให้เกิดแนวทางในการดูแลทรัพยากรบุคคลของโรงเรียนคาทอลิก

4. ควรศึกษาเรื่อง การจัดการองค์ความรู้สถานศึกษคาทอลิกในประเทศไทย ทั้งนี้องค์ความรู้เรื่องการศึกษาตามมอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกจำเป็นที่จะต้องปรากฏอย่างชัดเจนในโรงเรียนคาทอลิก

5. ควรศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2547.

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา. **การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: ฝ่ายนิเทศการบริหาร กรมสามัญศึกษา, 2531.

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2552**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ม.ป.ป.

กันตพงษ์ จิตต์กล้า. "สถานภาพโรงเรียนคาทอลิกช่วงปฏิรูปการศึกษาสมัยรัชกาลที่ 5", วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาฝรั่งเศสศึกษา ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

กิติมา ปรีดีดิลก. **การบริหารและการนิเทศเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต, 2532.

กีรติ บุญเจือ. **บทบาทของสถาบันศาสนาในการจัดการศึกษาแห่งชาติ**. เข้าถึงเมื่อ 30 กันยายน 2554. เข้าถึงได้จาก www.riau.au.edu/index.php? optin=com_ content,

เกษม วัฒนชัย. **การเรียนรู้ที่แท้และพอเพียง**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2549.

ขนิษฐา ตรีหิรัญกุล. **ปัจจัยเกื้อหนุนต่อการจัดการศึกษาเอกชนในทศวรรษหน้า**. กรุงเทพฯ: กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2545.

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรรม. **บทภาวนาของคริสตชน ค.ศ.2010**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพิธีกรร, 2011.

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์. **พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 1. ม.ป.ท., 2002.

_____. **พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดปัญจบรรพ**. ม.ป.ท., 2006.

_____. **พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดประกาศก**. ม.ป.ท., 2011.

_____. **พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม หมวดปรีชาญาณ**. ม.ป.ท., 2009.

คณะกรรมการที่ปรึกษากฎหมายพระศาสนจักร,สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย. **ประมวลกฎหมายพระศาสนจักร** (code of cannon law). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2543.

คณะกรรมการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังฆมณฑลจันทบุรี, **คู่มือการประเมินคุณภาพภายในกลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี**. ม.ป.ท., ม.ป.ป., (อัดสำเนา).

คณะกรรมการฝ่ายการศึกษาของสังฆมณฑล, อัครสังฆมณฑลเอบร์มิงแฮม. **พระคริสตเจ้าต้องเป็นศูนย์กลาง**, แปลโดย ชะลอ วรรณประทีป. กรุงเทพฯ: ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2007.

ความจริง ความดี และความงาม (The true, the good and the beautiful). สภาการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย, 2549.

จรัล ทองปิยะภูมิ. "กุญแจสู่การศึกษาคาทอลิกที่มีคุณภาพในบริบทสังคมไทย." เอกสารการประชุมสัมมนาประจำปีการศึกษา 2554 ของสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย ครั้งที่ 41, 21 -24 สิงหาคม 2554.

_____. **โรงเรียนคาทอลิกเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมศาสนา, 2549.

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. **ทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรม การวัด การพยากรณ์ และการเปลี่ยนแปลง**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนพ์พับลิชชิ่ง, 2547.

จินตนา มณเทียรวิเชียรฉาย. "จุดเน้นอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเพื่อตอบโจทย์สังคมไทย." เอกสารการประชุมสัมมนาประจำปีการศึกษา 2554 ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 41 วันที่ 21-24 สิงหาคม 2554.

ฉลองรัตน์ สังขรัตน์. "การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

เชษฐา ไชยเดช. "คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาคาทอลิกสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

ชัยวัฒน์ บุญฑริก. **การจัดการมัธยมศึกษา**. อุบลราชธานี: วิทยาลัยครูอุบลราชธานี, 2531.

เซอร์อัลเฟรด วรศิลป์. “บทบาทของโรงเรียนคาทอลิกกับการศึกษา.” **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 33 (สิงหาคม 2545-กรกฎาคม 2546): 131.

ทับทิม วงศ์ประยูร และ พรทิพย์ คำพอ. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์ด้วยจิตปัญญา**. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร จำกัด, 2554.

ธร สุนทรายุทธ. **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัทเนติกุลการพิมพ์ จำกัด, 2551.

ธีระ รุญเจริญ. **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษาเพื่อปฏิรูปรอบ 2 และเพื่อประเมินภายนอกรอบ 3**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, 2553.

_____. **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ธนาเพรส, 2550.

นิชาภา ประสพอารยา. “การศึกษาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

นิตยา โจสรรค์นุสนธิ์. “งานจิตตาภิบาลในโรงเรียนคาทอลิกที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

นิตยาพร วรพรทัศนา. “กระบวนการเรียนรู้ เพื่อนำคุณค่าชีวิตสู่ความเป็นมนุษย์ที่มี คุณธรรม จริยธรรม และมีคุณภาพ.” **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 33 (สิงหาคม 2545-กรกฎาคม 2546),125-126.

นิพนธ์ กินาวงศ์. **หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา**. ปัตตานี: สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2536.

นิลวรรณ แซ่จิว. **ภาพลักษณ์ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัย อัสสัมชัญ, 2546.

บุญชม ศรีสะอาด และ สุริทอง ศรีสะอาด. **การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2552.

ประยุทธ นาคศิลป์. “คุณภาพการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

ปรีชา เมาธาวัสรภาคย์. **รายงานวิจัยเรื่อง สถาบันศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกกับภารกิจทางการศึกษาในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2544.

ปรีชา เมธาวัสรภาคย์ และ พีระนันท์ นัมคณิสรณ์. **รายงานวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์โรงเรียนเอกชนคาทอลิกในมุมมองของผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป**. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการศึกษาคาทอลิก, 2553.

ปิยนุช สุวรรณทัต. "วิวัฒนาการของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโดยมัชชันนารีนิกายโรมันคาทอลิก." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซท, 2535.

ฝ่ายอบรมศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. **คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตาภิบาลของโรงเรียนในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (ฉบับปฏิบัติการขั้นต้น)**. กรุงเทพฯ: พี.ที.เอ.เบส ซัพพลาย, ม.ป.ป..

____. **ร่างมาตรฐาน: การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ**. ม.ป.ท., ม.ป.ป., (อัดสำเนา).

พนัส หันนาคินทร์. **การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรงเทพฯ: โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2526.

พงษ์เกษม สังวาลเพ็ชร. "บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมคาทอลิกในสถานศึกษา สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร เขต 4." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

"พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542." ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116, ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542): 1-23.

"พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545." ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119, ตอนที่ 123 ก (19 ธันวาคม 2425): 16-21"

"พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553." ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127, ตอนที่ 45 (22 กรกฎาคม 2553): 1-3.

"พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553." ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124, ตอนที่ 24 ก (16 พฤษภาคม 2550): 31-32.

"พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550." ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125, ตอนที่ 7 ก (11 มกราคม 2551): 29-69.

"พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554." ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128, ตอนที่ 46 ก (9 มิถุนายน 2545): 1-9.

พระสันตะปาปาเบเนดิก ที่ 16. **สารเนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันสันติภาพสากล 1 มกราคม พ.ศ.2555**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนาสังคม แผนกความยุติธรรมและสันติ, 2554.

_____. **พระวาจาขององค์พระผู้เป็นเจ้า** (Verbum Domini). แปลโดยทัศไนย์ คมกฤส. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2554.

พระสันตะปาปาเปาโลที่ 6. **คำแถลงสภาสังคายนาวาติกันที่สอง เรื่องการอบรมตามหลักพระคริสตธรรม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556.

พิชัย เสงี่ยมจิตต์. **การบริหารงานเฉพาะด้านในสถานบันการศึกษา**. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. 2542.

พีระนันท์ นัมคณิสรณ์. **คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, 2552.

พุทธทาสภิกขุ. **คริสตธรรมและพุทธธรรม ปาฐกถาทอมป์สัน ชุดที่ 5**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ, 2549.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. **ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์. **ภูมิปัญญาไทยกับการพัฒนาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอเชียเพรส (1998), 2552.

ภารดี อนันต์นาวี. **หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา**. ชลบุรี: สำนักพิมพ์มนตรี, 2551.

ภัสสร เอมโกษา. "การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียนคาทอลิก." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.

ภิญโญ สาธร. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2516.

มิเกล กาไรซาบาล. **การปฏิรูปการศึกษาด้วยจิตตารมณ์พระเยซูคริสตเจ้า**. แปลโดย สุมิตรา พงศธร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2542.

มานะ ทองรักษ์ และ ถวัลย์ มาสจรัส. **รายงานผลการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์ธารอักษร, 2549.

ยนต์ ชุ่มจิต. **ความเป็นครู** (Self actualization for teachers). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2553.

ยศ สันตสมบัติ. "การเป็นโรงเรียนคาทอลิกในบริบทสังคมปัจจุบัน." **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 40 (สิงหาคม 2552-กรกฎาคม 2553).

รุ่ง แก้วแดง. **ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2544.

รุจิรา ปั้นงา. "สภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาที่เป็นของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2548.

ลัดดาวรรณ์ ประสูตร์แสงจันทร์ "รูปแบบการพัฒนาครูคำสอนในโรงเรียนคาทอลิก" ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.

ลือชัย จันทร์โป๊. " รูปแบบการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีนิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2546.

วลัยพร ศุขสุศิลป์. "สภาพและปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.

วัชรา เล่าเรียนดี. **การนิเทศการสอน**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

วัชศิลป์ กฤษเจริญ. **การจัดบรรยากาศในโรงเรียนคาทอลิกเพื่อการแพร่ธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์, 2550.

วิทยาลัยแสงธรรม. **ประวัติพระศาสนจักรคาทอลิกไทย สมัยกรุงศรีอยุธยา-สังคายนาวาติกันที่ 2 (พ.ศ. 2098-2508)**. นครปฐม: โรงพิมพ์วิทยาลัยแสงธรรม, ม.ป.ป..

วิวัฒน์ แพร่สิริ. “วิวัฒนาการและอนาคตภาพของการศึกษาคาทอลิกกับการพัฒนาสังคมไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา ภาควิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

_____. “**จิตตาภิบาล : เอกลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ**” **คู่มือแนวทางการพัฒนางานจิตตาภิบาลของโรงเรียนคาทอลิกในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ(ฉบับปฏิบัติการขั้นต้น)**. กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ที.เอ.เบสท์ ซับพลาย จำกัด, 2545.

วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์. “การศึกษาคาทอลิกรับใช้ประเทศชาติเป็นเวลา 336 ปี.” **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 33 (สิงหาคม 2545 – กรกฎาคม 2546): 66-67.

_____. **แนวโน้มการจัดการศึกษาในสหัสวรรษที่ 3: บริบทของโรงเรียนคาทอลิก**. กรุงเทพฯ: จุนพับลิชชิ่ง จำกัด, 2543.

_____. **คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้บริหารจิตวิญญาณ คุณภาพครูและคุณภาพการศึกษาพัฒนาทันกาลกล่อมเกลา**. กรุงเทพฯ: จุนพับลิชชิ่ง จำกัด, 2552.

_____. **ศึกษาฝึกฝนร่วมกันเพื่อกล่อมเกลาเยาวชน กรอบการพัฒนาสภาวะผู้นำที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, ม.ป.ป..

_____. “การศึกษาคาทอลิกรับใช้ประเทศชาติเป็นเวลา 336 ปี.” **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 33 (สิงหาคม 2545 – กรกฎาคม 2546), 66-67.

_____. **คุณภาพครูปัจจัยหลักคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้บริหาร จิตวิญญาณ คุณภาพครูและคุณภาพการศึกษา พัฒนาทันกาลกล่อมเกลา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุนพับลิชชิ่ง, 2552.

วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์ และคณะ. “การวิจัยเรื่องบทบาทการจัดการศึกษาในเครือคาทอลิก”. สภาการศึกษาคาทอลิก ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการศึกษาคาทอลิก, 2544.

วุฒิชัย อ่องนาวา และคณะ. **รายงานการวิจัยบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ**. นครปฐม:วิทยาลัยแสงธรรม, 2552.

ศิริชัย กาญจนวาสี. **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา, 2552.

ศูนย์ค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาลัยแสงธรรม สภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย. **การวิจัยเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนคาทอลิก**. นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2546.

_____. "บทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและความคาดหวังของการบริหารจัดการด้านการศึกษาของฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ". นครปฐม: วิทยาลัยแสงธรรม, 2552.

สมชัย พุทธา. "การวิเคราะห์องค์ประกอบและการพัฒนาตัวชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน." วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

สมสุดา ผู้พัฒน์. **คู่มือระบบพัฒนาศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว, 2543.

สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก. **โรงเรียนคาทอลิก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556.

____. **โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556.

____. **มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556.

____. **นักบวชและพันธกิจในโรงเรียนคาทอลิก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2556.

_____. **ฆราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยานยืนยันความเชื่อ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ,2556.

สมาน จันทะดี. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ใหม่**. กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์, 2553

สมาน อัศวภูมิ. **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี: หจก.อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์, 2551.

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. "การประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ 1/2553 (23 สิงหาคม 2553)." **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 41 (สิงหาคม 2553 - กรกฎาคม 2554).

_____. **ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012-2015**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2555.

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. **ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย)**. ม.ป.ท., ม.ป.ป..

_____. **อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2551.

_____. "ถ้อยแถลงในการประชุมสัมมนา ครั้งที่ 41." เอกสารการประชุมสัมมนาประจำปีการศึกษา 2554.

_____. "สถิติจำนวนนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ โรงเรียนและสถาบันคาทอลิก ปีการศึกษา 2553," **การศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย** 41 (มกราคม 2553 – กรกฎาคม 2554), 210-239.

_____. "เอกสารการประชุมคณะกรรมการอำนวยการสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 2/2555" วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2555.

สภาพระสังฆราชคาทอลิกประเทศไทย. **แผนแม่บททิศทางอภิบาลคริสตศักราช 2000**. ม.ป.ท., ม.ป.ป..

_____. "เอกสารเพื่อเตรียมการประชุมสมัชชาพระสังฆราชฯ ครั้งที่ 13." เอกสารประกอบการประชุมสมัชชาพระสังฆราชฯ ครั้งที่ 13 ณ ศูนย์อบรมงานอภิบาลบ้านผู้หว่าน สามพราน นครปฐม, 11 สิงหาคม 2011.

_____. **แผนอภิบาลคริสตศักราช 2010-2015 ของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2553.

สุขุม กิจสงวน. "ภาวะผู้นำผู้บริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเอกชน สังกัดฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.

สุพักตร์ พิบูลย์. **อัตลักษณ์ของสถานศึกษาคืออะไรจำเป็นอย่างไร**. เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2554. เข้าถึงได้จาก http://www.drsuphakedqablogspot.com

สุรางค์ ศรีสุระ. "ปัญหาการวางแผนพัฒนาโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2546.

สุนทร โคตรบรรเทา. **แก่นแท้ศาสนาโลกสำหรับผู้บริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน, 2553.

สุนทรี ลิ้มจี้จง. “การบริหารโรงเรียนส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนในเครือคณะภคินีผู้รับใช้ดวงหทัยนิรมลของพระแม่มารีย์.”, วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.

เสรี พงศ์พิศ. **คาทอลิกกับสังคมไทย สี่ศตวรรษแห่งคุณค่าและบทเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย, 2527.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2551 ของ สศช. เรื่อง วิสัยทัศน์ประเทศไทย...สู่ปี 2507.” วันที่15 สิงหาคม พ.ศ. 2551.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. **พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค., 2554.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. **แนวทางการบริหารและจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด, 2545.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554**. กรุงเทพฯ: แม็ทช์พอยท์, 2553.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2555) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) : ฉบับสรุป**. กรุงเทพฯ: สกศ., 2551.

_____. **การบรรยายทางวิชาการเพื่อการสร้างความตระหนัก “เรื่องการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์, 2554.

_____. **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561)**. กรุงเทพฯ: สกศ., 2552.

_____. **ยุทธศาสตร์การผลิตและการพัฒนากำลังคนของประเทศไทยช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ.2552-2561**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2554.

_____. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา : ระเบียบวาระแห่งชาติ (พ.ศ.2551-2555)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2551.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2552**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2552.

_____. **รายงานประจำปี ๒๕๕๓ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา**. นนทบุรี: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย สาขา 4, 2554.

_____. **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2553.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์กรมหาชน). **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554**. กรุงเทพฯ: แม็ทช์พอยท์, 2553.

_____. **อภิฐานศัพท์การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, 2553.

_____. **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ด้านการอาชีวศึกษา ฉบับสถานศึกษา พ.ศ.2554**. กรุงเทพฯ: แม็ทช์พอยท์, 2553.

_____. **รายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ.2549-2553)**. กรุงเทพฯ: แม็ทช์พอยท์, 2553.

_____. **อภิธานศัพท์การประกันคุณภาพการศึกษา** (QA Glossary). กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, 2553.

หวน พินธุพันธ์. **การบริหารสาธณศึกษาด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน**. เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2555. เข้าถึงได้จาก www.krucenter.net/modules.

_____. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2555. เข้าถึงได้จาก www.facstaff.swu.ac.th

อรวรรณ จันทร์ชลอ. “การวิเคราะห์ตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาโรเรียนคาทอลิกสายสามัญในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดรุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

อลงกรณ์ มีสุทธา และ สมิต สัชฌุกร. **การประเมินผลการปฏิบัติงาน (ฉบับปรับปรุง)**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (เมืองไทย-ญี่ปุ่น), 2551.

ออกัสติน สุกีโย ปิโตโย. “ข่าวดี ดังปรากฏในสมณสาส์นความรักในความจริง.” เอกสารการประชุมสัมมนาประจำปีการศึกษา 2554 ของสภาการศึกษาคาทอลิกประเทศไทย ครั้งที่ 41, 21 -24 สิงหาคม 2554.

อภิสิทธิ์ กฤษเจริญ. “การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาบูรพา, 2551.

อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา. **คุณธรรมนำความรู้**. กรุงเทพฯ: ฟรีมายด์, 2553.

อิทธิพล ศรีรัตนะ. “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนคาทอลิกอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. **ศาสนาคริสต์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายงานอภิบาลและธรรมทูตอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2545.

เอกชัย ชิณโคตร. “วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.

อำรุง จันทวานิช. **แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่...โรงเรียนคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2547.

ภาษาอังกฤษ

Barbara G. Tabachnik, and Linda S. Fidell, **Using Multivariate Statistics**. New York: harper & Ror, 1983.

Benedict XVI, Pope. **Encyclical Letter Caritas In Veritate of the Supreme Pontiff Bennedict XVI To the Bishops, Priests, and Deacons Men and Women Religious the Lay faithful and All people of Good Will on Integral Human Development in Charity and Truth**. Accessed September 26, 2011. Available from http://www.vatican.va/holy_father/Benedict_xvi/encyclicals/

Benedict XVI, Pope. **Post-Synodal Apostolic Exhortation Verbum Domini of The Holy Father Benedict XVI to the Bishops, Clergy,Consecrated persons and the Lay faithful on the. Word of God in the Life and Mission of The Church**. Accessed October 2, 2011. Available from http://www.vatican,va/holy_father/

Comrey A. L. and Lee. H.B.. **A First Course in Factor Analysis**, 2nd ed. Hillsdale, NJ : Lawrence Erlbaum Associates. Publishers, 1992.

Congregation for Catholic Education. **Consecrated Persons and their Mission in Schools**. Accessed September 25, 2011. Available from http:// www. Vati can.va/roman_ curia/ congr egagi ons/c cath educ /docu ments

_____. **The Catholic School**. Accessed September 24, 2011. Available from http://www.vatican.va/roman_curia/congregagions

Congregation for Catholic Education. **The Catholics school on the Threshold of the Third Millennium**. Accessed September 25, 2011. Available from http://www.vatican. va/roman

_____. **Lay Catholic in Schools: Witnesses to Faith**. Accessed September 25, 2011. Available from http://www.vatican.va/roman

_____. **The Religious Dimension of Education in a Catholic School**. Accessed September 25, 2011. Available from http://www.vatican.va/roman_curia/ congregagions/ccatheduc/ documents

Cronbach, Lee J. **Essentials of psychological Testing.** 4 th ed. New York: Harper & Row Publishers, 1984.

Engebretson,K. "Both universal and local: The catholic/Catholic identity of the Catholic school within the Church." Accessed September 15, 2011, Available from aejt.com.au/_data/assets

Farreira,Cornelia R. **What is Catholic Education? Part I**. Accessed February 27, 2011. Available from http://www. canisiusbook. Com

_____. **What is Catholic Education? Part II**. Accessed February 2011. Available from http://www.canisiusbook.com

John Convey. "Motivation and Job Satisfaction of Catholic School Teacher," The Catholic University of America, 2010. Accessed February 5, 2012. Available from www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/recordDetail

Habing B.. **Exploratory Factor Analysis**. Accessed 28 October 2012. Available from http://www.stat.sc.edu/~habing/courses/530EFA.pdf.

Harkins,W. **The Teacher as Minister of Grace**. Accessed September 12, 2001. Available form http://www. delasalle. org./con vocation

Hoy,W.K. and Miskel,C.G. **Educational Administration: Theory, research, and practice**. 8th ed. New York: McGraw-Hill Book, 2001.

Kathryn Ann Connelly. **Catholic Schools Six Secrets of Success**. Accessed January 9, 2012. Available fromhttp://www.americancatholic.org

Kaiser, cited in, Barbara G. Tabachnik, and Linda S. Fidell,. **Using Multivariate Statistics**. New York : Harper&Row Publishers, 2001.

Krejcie R.V., and Morgan P.W.. **Educational and Psychological Measurement**. New York : Harper & Row Publishers, 1970.

Lezotte,L.W. and Snyder,K.M. **What Effective School do.** USA.: Solution Tree Press, 2011.

Marcus Stock. **Christ at the Centre A summary of why The Church provides Catholic Schools.** Diocesan School Commission. Archdiocese of Birmingham. 2005.

McLaughlin,Denis (ed). **The Catholic School: paradoxes and challenges**. Australia: Ligare Pty Ltd., 2000.

Michael J. Miller, **Archbishop. Five Essential Marks of Catholic Schools**. Accessed September 24, 2011. Available from http://www.catholiceducation.org

Phangrak,Vira. "Catholic School Enrollment: A Study on Reasons why Parents choose Diocesan School in the Coastal Area of Cholburi Province, Thailand." Dissertation for the Doctoral degree of Education, University of California, Los Angeles, 1992.

Paul VI,Pope. **Declaration on Christian Education Gravissimum Educationis**. Accessed September 24, 2011. Available from vatican_council

Paul VI,Pope. **Declaration on The Relation of The Church to Non-Christian Religions Nostra Atate**. Accessed September 29, 2011. Available from vatican_council

Paul VI,Pope. **Pastoral Constitution on the Church in The Modern World Gaudium Et Spes**. Accessed September 29, 2011. Available from vatican_council

Przygocki, Walter F. **Teacher retention in Catholic schools**. Accessed September 15, 2011. Available from http://www.freepatentsonline.com/article/Catholic

Ward,Peter. **Roman Catholic schools: Religious Education in Roman Catholic schools**. Accessed March 1, 2011. Available from http://re3hand book. org.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. บาทหลวง ดร.ลือชัย จันทร์โป๊	ผู้อำนวยการฝ่ายอบรมศึกษาสังฆมณฑลจันทบุรี ผู้อำนวยการโรงเรียนดาราสมุทร ชลบุรี
2. บาทหลวงบุญเลิศ พรหมเสนา	ผู้อำนวยการฝ่ายอบรมศึกษาสังฆมณฑลอุบลราชธานี ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนพระกุมารสุรินทร์
3. บาทหลวง ดร.เอกชัย ชินโคตร	ผู้อำนวยการฝ่ายอบรมศึกษาสังฆมณฑลนครราชสีมา ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ บุรีรัมย์
4. บาทหลวง สุขุม กิจสงวน	ประธานกลุ่มงานจิตตาภิบาลอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ
5. บาทหลวงจรัล ทองปิยะภูมิ	จิตตาธิการสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย กรรมการฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก วิทยากรบรรยายเรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
6. บาทหลวงชาญชัย ทิวไผ่งาม	ที่ปรึกษากรรมการฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก วิทยากรบรรยายเรื่องอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ผู้เชียวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิการศึกษาคาทอลิก
เรื่อง

การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

(Management of Catholic School in Thailand beyond Catholic School Identity)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย เพื่อรวบรวมข้อมูลหรือตัวแปรต่างๆ สำหรับดุษฎีนิพนธ์เรื่อง “การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” (Management of Catholic School in Thailand beyond Catholic School Identity) ข้อมูลหรือตัวแปรที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ของท่านมีค่ายิ่งต่อการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ และจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาคาทอลิก ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปสังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบในการวิจัยต่อไป

แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามในการสัมภาษณ์สำหรับการพิจารณากำหนดตัวแปรเพื่อเป็นกรอบในการวิจัย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดียิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายสุรินทร์ จารย์อุปการะ

นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดเขียนรายละเอียดสถานภาพของท่าน

ชื่อ-นามสกุลผู้ให้สัมภาษณ์ .....

สถานภาพ ❍ พระสังฆราช ❍ บาทหลวง

❍ นักบวชชาย ❍ นักบวชหญิง ❍ ฆราวาสชาย ❍ ฆราวาสหญิง

การศึกษา ❍ ปริญญาตรี ❍ ปริญญาโท ❍ ปริญญาเอก

ตำแหน่งหน้าที่

.....

.....

.....

วัน/เดือน/ปี/เวลา วันที่..... เดือน ..... พ.ศ. 2556 เวลา.....

ลงชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ .....

ตอนที่ 2 ข้อคำถามในการสัมภาษณ์สำหรับการพิจารณากำหนดตัวแปร

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่าน

แนวคำถามการสัมภาษณ์

เรื่องที่ 1 สภาพทั่วไปของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย

1.1 โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยมีจุดเด่นของการจัดการศึกษาที่ทำให้ได้รับการยอมรับในสังคมไทยเรื่องใดบ้าง ตามภาระงานของโรงเรียน : วิชาการ บุคลากร งบประมาณ บริหารทั่วไป จิตตาภิบาล

1.2 โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยมีจุดด้อยของการจัดการศึกษาในเรื่องใดบ้างตามภาระงานของโรงเรียน: วิชาการ บุคลากร งบประมาณ บริหารทั่วไป จิตตาภิบาล

1.3 โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยมีโอกาสและอุปสรรค์ของการจัดการศึกษาในเรื่องใดบ้าง ตามภาระงานของโรงเรียน : วิชาการ บุคลากร งบประมาณ บริหารทั่วไป จิตตาภิบาล

เรื่องที่ 2 อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย

2.1 อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทยควรเป็นอย่างไร หรือประกอบด้วยเรื่องใดบ้าง เพื่อสนองต่อคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกสากลเรื่องการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก และเหมาะสมกับบริบทของการศึกษาไทยในปัจจุบัน

เรื่องที่ 3 ภาระงานโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย ซึ่งแสดงถึงอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกประกอบด้วยกิจกรรมหรืองานอะไรบ้าง และจะมีการดำเนินงานอย่างไร

3.1 ภาระงานวิชาการโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

3.2 ภาระงานบุคลากรโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

3.3 ภาระงานงบประมาณโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

3.4 ภาระงานบริหารทั่วไปโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

3.5 ภาระงานจิตตาภิบาลโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. บาทหลวง ดร. สมจิต พึ่งหรรษพร	อธิการสามเณราลัยพระหฤทัย ศรีราชา
2. ดร.ยุพิน ยืนยง	ที่ปรึกษา / คณะกรรมการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และนิเทศ โรงเรียนบอสโกพิทักษ์
3. ดร.ลัดดาวรรณ์ ประสูตร์แสงจันทร์	รองผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี วิทยาลัยแสงธรรม
4. ผศ.ดร.วิลาสลักษณ์ ชัววัลลี	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร / กรรมการสภาวิทยาลัยแสงธรรม
5. ดร.บุญเลิศ วิวรรณ์	อาจารย์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

ภาคผนวก ง
รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองเครื่องมือวิจัย

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองเครื่องมือวิจัย

1. โรงเรียนบอสโกพิทักษ์
2. โรงเรียนอันนาลัย
3. โรงเรียนวีรศิลป์
4. โรงเรียนธีรศาสตร์
5. โรงเรียนเรืองวิทย์พระหฤทัย
6. โรงเรียนดำเนินวิทยา
7. โรงเรียนวันทามารีอา
8. โรงเรียนเทพวิทยา

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	32	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	32	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.9908	.9908	140

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
q1	608.4688	3781.096	.216	.	.991
q2	608.4375	3775.351	.276	.	.991
q3	608.4688	3762.773	.441	.	.991
q4	608.4688	3776.580	.319	.	.991
q5	608.8438	3765.491	.434	.	.991

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
q6	608.5625	3749.286	.564	.	.991
q7	608.6875	3758.093	.460	.	.991
q8	608.4375	3776.577	.325	.	.991
q9	608.6250	3771.468	.273	.	.991
q10	608.3438	3778.555	.277	.	.991
q11	608.7500	3764.581	.422	.	.991
q12	609.2188	3741.209	.674	.	.991
q13	608.7500	3746.258	.672	.	.991
q14	609.2500	3756.387	.511	.	.991
q15	609.2813	3753.757	.493	.	.991
q16	609.2188	3730.822	.606	.	.991
q17	609.0313	3716.160	.740	.	.991
q18	608.7500	3740.839	.746	.	.991
q19	609.0938	3745.378	.537	.	.991
q20	608.5625	3757.544	.550	.	.991
q21	608.6875	3743.190	.644	.	.991
q22	609.0000	3741.548	.492	.	.991
q23	608.8125	3749.512	.594	.	.991
q24	608.3438	3777.652	.291	.	.991
q25	608.8750	3729.661	.718	.	.991
q26	609.0625	3730.448	.681	.	.991
q27	609.0000	3744.839	.564	.	.991
q28	609.0938	3743.830	.630	.	.991
q29	609.0938	3736.539	.633	.	.991
q30	608.8750	3750.177	.563	.	.991
q31	608.6563	3752.104	.708	.	.991
q32	608.6563	3728.362	.823	.	.991
q33	608.9688	3736.612	.682	.	.991
q34	608.8750	3742.694	.657	.	.991
q35	608.8125	3732.609	.755	.	.991
q36	608.6250	3748.629	.619	.	.991
q37	608.6875	3739.964	.639	.	.991
q38	608.6250	3725.661	.798	.	.991
q39	608.7813	3746.305	.626	.	.991
q40	608.8438	3726.846	.738	.	.991
q41	608.6250	3757.339	.553	.	.991

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
q42	608.7500	3735.226	.705	.	.991
q43	608.6563	3758.878	.448	.	.991
q44	608.5625	3745.480	.610	.	.991
q45	608.9063	3727.120	.717	.	.991
q46	608.7813	3734.305	.724	.	.991
q47	609.0938	3732.023	.646	.	.991
q48	609.0000	3749.613	.545	.	.991
q49	608.7500	3730.968	.755	.	.991
q50	608.8750	3748.371	.586	.	.991
q51	608.5000	3725.548	.863	.	.991
q52	608.6250	3744.306	.676	.	.991
q53	608.5938	3734.765	.801	.	.991
q54	608.4063	3740.830	.840	.	.991
q55	608.7188	3740.144	.746	.	.991
q56	608.3750	3751.081	.699	.	.991
q57	608.5000	3734.387	.816	.	.991
q58	609.2813	3737.434	.508	.	.991
q59	609.0313	3722.418	.789	.	.991
q60	608.9688	3734.870	.754	.	.991
q61	608.9063	3746.023	.629	.	.991
q62	608.8750	3731.210	.800	.	.991
q63	608.8750	3712.048	.822	.	.991
q64	608.8438	3719.362	.777	.	.991
q65	608.7500	3717.355	.860	.	.991
q66	608.6563	3723.846	.821	.	.991
q67	608.5313	3729.547	.809	.	.991
q68	608.5625	3726.448	.743	.	.991
q69	608.5000	3734.645	.750	.	.991
q70	608.9375	3712.060	.773	.	.991
q71	608.6563	3733.652	.758	.	.991
q72	608.4063	3751.152	.681	.	.991
q73	608.3438	3761.523	.551	.	.991
q74	608.5313	3741.289	.719	.	.991
q75	608.4375	3745.415	.683	.	.991
q76	608.5313	3736.902	.777	.	.991

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
q77	608.4375	3745.415	.683	.	.991
q78	608.4688	3738.644	.766	.	.991
q79	608.4688	3746.193	.664	.	.991
q80	608.5625	3741.867	.655	.	.991
q81	608.6250	3728.371	.767	.	.991
q82	608.4063	3759.410	.555	.	.991
q83	608.5000	3751.484	.646	.	.991
q84	608.4688	3742.193	.718	.	.991
q85	608.9063	3736.733	.695	.	.991
q86	608.7500	3734.452	.767	.	.991
q87	608.5625	3763.544	.519	.	.991
q88	608.7188	3756.789	.575	.	.991
q89	608.5938	3734.959	.799	.	.991
q90	608.6875	3746.093	.609	.	.991
q91	608.7188	3734.854	.754	.	.991
q92	608.6250	3723.403	.882	.	.991
q93	608.5000	3749.290	.617	.	.991
q94	609.0625	3729.093	.735	.	.991
q95	608.7813	3742.434	.675	.	.991
q96	608.7500	3738.839	.712	.	.991
q97	608.5000	3742.129	.783	.	.991
q98	608.6563	3740.104	.734	.	.991
q99	608.7813	3734.499	.677	.	.991
q100	608.5000	3739.742	.744	.	.991
q101	608.5000	3745.871	.728	.	.991
q102	608.5000	3744.516	.748	.	.991
q103	608.6563	3725.846	.798	.	.991
q104	608.9688	3750.934	.553	.	.991
q105	608.7188	3742.144	.663	.	.991
q106	608.7188	3741.628	.726	.	.991
q107	608.8750	3743.081	.707	.	.991
q108	608.6250	3732.952	.764	.	.991
q109	608.6875	3739.448	.691	.	.991
q110	609.0000	3739.871	.777	.	.991
q111	608.9063	3731.378	.712	.	.991

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
q112	608.8750	3728.629	.730	.	.991
q113	608.4063	3743.217	.665	.	.991
q114	608.6875	3741.577	.583	.	.991
q115	609.0000	3721.484	.707	.	.991
q116	608.6250	3744.242	.742	.	.991
q117	608.6250	3740.435	.798	.	.991
q118	608.7500	3719.613	.790	.	.991
q119	608.7813	3719.273	.761	.	.991
q120	608.5625	3749.544	.666	.	.991
q121	608.6875	3744.222	.632	.	.991
q122	608.4063	3755.281	.618	.	.991
q123	608.4375	3754.125	.483	.	.991
q124	608.4688	3757.289	.515	.	.991
q125	608.5313	3736.967	.852	.	.991
q126	608.3125	3754.931	.680	.	.991
q127	608.7500	3749.806	.573	.	.991
q128	608.7500	3740.645	.602	.	.991
q129	609.1875	3733.964	.686	.	.991
q130	608.8125	3740.480	.618	.	.991
q131	608.9063	3743.636	.613	.	.991
q132	609.0000	3742.839	.626	.	.991
q133	608.6563	3736.297	.726	.	.991
q134	608.6250	3736.113	.725	.	.991
q135	608.6875	3763.577	.527	.	.991
q136	608.6875	3737.125	.779	.	.991
q137	608.5000	3759.935	.587	.	.991
q138	608.5313	3740.064	.735	.	.991
q139	608.8438	3732.652	.717	.	.991
q140	608.7813	3732.757	.743	.	.991

Reliability Coefficients

N of Cases = 32.0 N of Items =140

Alpha = .9908

ภาคผนวก ฉ
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

1. โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา
2. โรงเรียนกุหลาบวิทยา
3. โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา
4. โรงเรียนเซนต์ไมเกิ้ล
5. โรงเรียนเปรมฤดีศึกษา
6. โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล
7. โรงเรียนสามัคคีสงเคราะห์
8. โรงเรียนคอนเซ็ปชัญ
9. โรงเรียนโยนออฟอาร์ค
10. โรงเรียนแม่พระฟาติมา
11. โรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์
12. โรงเรียนซางตาครู้สศึกษา
13. โรงเรียนเซนต์แมรี่ สมุทรปราการ
14. โรงเรียนแม่พระประจักษ์ กรุงเทพฯ
15. โรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ธนบุรี
16. โรงเรียนพระแม่สกลสงเคราะห์
17. โรงเรียนพระวิสุทธิวงส์
18. โรงเรียนเซนต์เทเรซา
19. โรงเรียนมาเรียลัย
20. โรงเรียนเซนต์แอนโทนี่
21. โรงเรียนดาราสมุทร
22. โรงเรียนมารดานฤมล
23. โรงเรียนมาลาสวรรค์พิทยา
24. โรงเรียนนักบุญยอแซฟอุปถัมภ์ หนองรี
25. โรงเรียนเซนต์แอนดรูว์
26. โรงเรียนราษฎร์บำรุงศิลป์
27. โรงเรียนเซนต์เทเรซาแสงทอง
28. โรงเรียนเซนต์จอห์น บัปติสต์
29. โรงเรียนยอแซฟอยุธยา
30. โรงเรียนไตรราชวิทยา
31. โรงเรียนแม่พระประจักษ์ สุพรรณบุรี
32. โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์อู่ทอง
33. โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ ยานนาวา
34. โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ สกลนคร
35. โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ มุกดาหาร
36. โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ กาฬสินธุ์
37. โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ นาแก
38. โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ ศรีสงคราม
39. โรงเรียนเซนต์ยอแซฟ กุฉินารายณ์
40. โรงเรียนศรีหฤทัย
41. โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา
42. โรงเรียนปรีชานุศาสน์
43. โรงเรียนประชาสงเคราะห์
44. โรงเรียนสันติภาพ
45. โรงเรียนดาราจรัส
46. โรงเรียนเทวรักษ์
47. โรงเรียนคริสตสงเคราะห์
48. โรงเรียนชุมชนพัฒนา
49. โรงเรียนปัญจทรัพย์ ดินแดง
50. โรงเรียนปัญจทรัพย์ มีนบุรี
51. โรงเรียนดาราสมุทร สระแก้ว
52. โรงเรียนดาราสมุทร อรัญประเทศ
53. โรงเรียนดรุณานุเคราะห์
54. โรงเรียนเทพินทร์พิทยา

55. โรงเรียนอนุชนศึกษา
56. โรงเรียนเซนต์นิโกลาส
57. โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเซเวียร์ มัธโนทัย
58. โรงเรียนภัทรวิทยา
59. โรงเรียนเซนต์กาเบรียลสันติพัฒนา
60. โรงเรียนพระวรสาร
61. โรงเรียนพระกุมารเยซูสิงห์บุรี
62. โรงเรียนเซนต์แมรี่อุตรดิตถ์
63. โรงเรียนปรีชาญาณศึกษา
64. โรงเรียนสันถวไมตรีศึกษา
65. โรงเรียนยอแซฟพิจิตร
66. โรงเรียนพระหฤทัย เชียงใหม่
67. โรงเรียนอรุโณทัย
68. โรงเรียนสันติวิทยา
69. โรงเรียนศิริมาตย์เทวี
70. โรงเรียนเทพพิทักษ์วิทยา
71. โรงเรียนศีลรวี
72. โรงเรียนนุชนาถอนุสรณ์
73. โรงเรียนมารีย์วิทยา
74. โรงเรียนรุ่งอรุณวิทยา
75. โรงเรียนเซนต์โยเซฟศึกษา
76. โรงเรียนเทเรซาอุปถัมภ์
77. โรงเรียนมารดาวนารักษ์
78. โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ
79. โรงเรียนมารีย์พิทักษ์
80. โรงเรียนมารีย์รักษ์
81. โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์
82. โรงเรียนซ่งแย้ทิพยา
83. โรงเรียนวิสุทธิวงศ์
84. โรงเรียนเทพพิทักษ์พิทยา
85. โรงเรียนมารีย์นุเคราะห์
86. โรงเรียนมารดาทรงธรรม
87. โรงเรียนพระกุมารอุบล
88. โรงเรียนพระกุมารร้อยเอ็ด
89. โรงเรียนพระกุมารมหาสารคาม
90. โรงเรียนพระกุมารศึกษา พยัคฆภูมิพิสัย
91. โรงเรียนอนุบาลมหาไถ่ศึกษา อุดรธานี
92. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาบ้านดุง
93. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษากุมภวาปี ตะวันออกเฉียงเหนือ
94. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาภาค
95. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา ขอนแก่น สามเหลี่ยม
96. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา บ้านน้อย
97. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา บ้านไผ่
98. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา เมืองพล
99. โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา เลย
100. โรงเรียนดอนบอสโกพัฒนา
101. โรงเรียนเจริญศรีศึกษา
103. โรงเรียนอรุณวิทยา

ภาคผนวก ซ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

23 กันยายน 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายสุรินทร์ จารย์อุปการะ นักศึกษาระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก" มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน กรรมการบริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และหัวหน้างานจิตตาภิบาล ในหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งกรรมการบริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร.089-8113832,0-3421-8788

ภาคผนวก ซ
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

(Management of Catholic School in Thailand beyond Catholic School Identity)

คำชี้แจง :

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
2. ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย
    2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ลงนามแทนผู้รับใบอนุญาต หรือผู้อำนวยการ หรือ ผู้จัดการ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน) จำนวน 1 คน
    2.2 ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ จำนวน 1 คน
    2.3 หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล (หรือผู้รับผิดชอบงานจิตตาภิบาล) จำนวน 1 คน
    2.4 กรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน
3. ผู้วิจัยของรับรองว่า ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามฉบับนี้จะเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะเป็นข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกตอนและทุกข้อ
4. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ได้แก่
    ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
    ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
5. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามครบทุกตอนและทุกข้อคำถามแล้ว **ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามคืนที่เจ้าหน้าที่แผนกธุรการ หรือเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานในโรงเรียนของท่าน เพื่อรวบรวมใส่ซอง (ที่ผู้วิจัยแนบมาพร้อมแบบสอบถาม) ส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์** เพื่อผู้วิจัยจะได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายสุรินทร์ จารย์อุปการะ
นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณานิยามตัวแปรที่ศึกษาที่ใช้ในการวิจัย ก่อนตอบแบบสอบถาม

การจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามขอบข่ายงานและภารกิจของโรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป และงานจิตตาภิบาล

การจัดการศึกษาตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนตามขอบข่ายงานและภารกิจของโรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป และงานจิตตาภิบาล ตามลักษณะที่แสดงถึงการศึกษาคาทอลิก

อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก หมายถึง ลักษณะอันแสดงถึงความเป็นโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งเป็นไปตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก และเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย

โรงเรียนคาทอลิก หมายถึง สถาบันการศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยมี สังฆมณฑลเป็นเจ้าของและบริหารจัดการ โดยเป็นการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. สถานภาพ

☐ พระสงฆ์/บาทหลวง ☐ นักบวชชาย

☐ นักบวชหญิง ☐ ฆราวาส

2. อายุ (เศษปีที่เกิน 6 เดือน ให้นับเพิ่มอีกหนึ่งปี)

☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 30 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป

3. ตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ

☐ หัวหน้างานจิตตาภิบาลฯ ☐ กรรมการสถานศึกษา

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

5. ประสบการณ์การทำงาน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5 – 10 ปี

☐ 11 – 15 ปี ☐ 16 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาว่า ตัวแปรในแต่ละข้อ**มีความสำคัญต่อ**การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว โดยมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิก ระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิก ระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิก ระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิก ระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาคาทอลิก ระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
1	มีการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นรากฐานและนำคุณค่าพระวรสารมาเป็นบรรทัดฐานในการจัดการศึกษา					
2	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก และนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย					
3	มีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ปรัชญา การศึกษาคาทอลิก และนโยบายของ สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย					
4	โรงเรียนมีความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวและทำงานร่วมกับพระศาสนจักรคาทอลิกในฐานะเป็นเครื่องมือและสนามงานแห่งการประกาศข่าวดี					
5	มีการกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องการจัดการศึกษาคาทอลิกบนพื้นฐาน คุณค่าพระวรสาร (Gospel value)					
6	มีการจัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านความรู้และคุณธรรม ด้วยมิติของความเชื่อในศาสนา					
7	มีการจัดทำหลักสูตรที่มีการบูรณาการ คุณค่าพระวรสาร คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น					
8	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกมิติ ได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ					
9	มีการกำหนดวิชาจริยศึกษาหรือจริยธรรมไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และหรือมีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นระบบ					
10	มีการกำหนดวิชาคริสตศาสตร์ไว้ในโครงสร้างหลักสูตร					
11	มีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การดำเนินชีวิตใน					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
	ศตวรรษที่ 21 ความก้าวหน้าทางความรู้ เช่น ภาษา วัฒนธรรม เทคโนโลยี ทักษะการคิด และทักษะการแสวงหาความรู้					
12	มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศึกษา และนิเวศวิทยา ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก					
13	มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน					
14	มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิกตามลักษณะของแต่ละราชวิชา					
15	มีการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการสอนทุกรายวิชา					
16	มีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ส่งเสริมการคิดไตร่ตรอง (reflective thinking)					
17	มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและหรือสหวิทยาการเพื่อหล่อหลอมความรู้เป็นคุณค่าชีวิต					
18	มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือปฏิบัติ และการทำงานเป็นกลุ่ม					
19	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
20	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยและมีมโนธรรมที่ถูกต้อง					
21	มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียน					
22	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการส่งต่อข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียน และเป้าหมายของชีวิตในอนาคต					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
23	มีการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณภาพชีวิต					
24	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด นักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์) ที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน					
25	มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมต่างๆ					
26	มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย ในการจัดการเรียนการสอน					
27	มีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมศาสนา คุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีของไทยและท้องถิ่น					
28	มีการประเมินผู้เรียนทุกมิติเป็นรายบุคคล ตามสภาพจริง ด้วยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลาย					
29	มีการประเมินคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนตามคุณค่าพระวรสาร					
30	มีการประเมินทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองและการสังเคราะห์ของผู้เรียน					
31	มีการวางแผนและการดำเนินการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการอภิบาล (pastoral)					
32	มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ					
33	มีการสร้างเครือข่ายด้านวิชาการกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน					
34	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของการศึกษาคาทอลิก					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
35	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นกระบวนการและความพยายาม					
36	มีขั้นตอนและวิธีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างครอบคลุม (การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานทะเบียนวัดผล ฯลฯ)					
37	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา					
38	มีการวางแผนอัตรากำลังบุคลากรในโรงเรียน					
39	มีการเปิดโอกาสให้ทุกคน โดยเฉพาะ คริสตชนคาทอลิก ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ตรงกับความต้องการของโรงเรียน เข้าร่วมงานกับโรงเรียน (เช่น เป็นคริสตชนที่ดี ศรัทธา ซื่อสัตย์ เสียสละ)					
40	มีการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกบุคลากร					
41	มีการบรรจุ แต่งตั้งบุคลากรของโรงเรียนตามที่กฎหมายกำหนด					
42	มีการกำหนดหน้าที่ขอบข่ายภาระงานให้แก่บุคลากรแต่ละคนอย่างเหมาะสม					
43	มีการพิจารณาค่าตอบแทน การปรับเลื่อนเงินเดือน สวัสดิการ และผลประโยชน์อื่น ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด อย่างยุติธรรม โปร่งใสและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด					
44	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรด้านวัตถุและจิตใจด้วยหลักการอภิบาล					
45	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่บรรจุใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคาทอลิก					
46	มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
47	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา					
48	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ในการประเมินพัฒนาการทุกมิติของผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย					
49	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตตารมณ์ของการเป็นผู้อภิบาล					
50	มีการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตภายใน กระแสเรียก จิตวิญญาณความเป็นครูและ จรรยาบรรณวิชาชีพครู					
51	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา มีหลักการดำเนินชีวิตที่เป็นประจักษ์พยาน เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน					
52	มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานเป็นหมู่คณะหรือร่วมกับชุมชนด้วยความรับผิดชอบ เสียสละ สามัคคีและภาวนาร่วมกัน					
53	มีการพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาคาทอลิก					
54	มีการส่งเสริมให้ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความศรัทธาตามหลักธรรมทางศาสนาและการเป็นผู้อภิบาล					
55	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีคุณวุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น/สูงขึ้น					
56	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู/ผู้บริหาร					
57	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับรางวัล การยกย่องชมเชยด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรม					
58	มีระบบและขั้นตอนการอุทรณ์ และการร้องทุกข์ของบุคลากรอย่างชัดเจน					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
59	มีระบบและขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย การพิจารณาตัดสินของบุคลากรอย่างชัดเจน					
60	มีการจัดทำระบบข้อมูลบุคลากรเพื่อการประเมินและการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก					
61	มีระบบและขั้นตอนในการประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากร					
62	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคลากร					
63	มีการวางแผนงบประมาณกระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ ที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน					
64	มีการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษา					
65	มีการวางแผนงบประมาณมุ่งผลที่เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอน					
66	มีการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงบประมาณ					
67	มีการจัดทุนการศึกษาหรือการยกเว้นค่าธรรมเนียมการเรียนให้กับผู้เรียนที่มีฐานะยากจน					
68	มีการจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการต่อครู ตามกฎหมายและกรอบเวลาที่กำหนด					
69	มีระบบการตรวจสอบบัญชี เป็นไปตามข้อกำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
70	มีการประเมินความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ					
71	มีการกระจายงบประมาณทั้งการรับและการให้ความช่วยเหลือจากสังฆมณฑล ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง					
72	มีขั้นตอนการรับเงินและจ่ายเงินอย่างเป็นระบบ มีหลักฐานถูกต้องตรวจสอบได้					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
73	มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ตามความยุติธรรมและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด					
74	มีวิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่นโดยใช้หลักความยุติธรรมและความเมตตา					
75	มีการขอรับเงินอุดหนุนประเภทต่างๆ จากรัฐ เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด และมีการใช้เงินอุดหนุนตามวัตถุประสงค์ของการอุดหนุนแต่ละประเภท					
76	มีการดำเนินการสร้างรายได้ตามวิธีที่กำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนอย่างยุติธรรม					
77	มีการทำบัญชีโรงเรียนตามระบบบัญชีและมีการตรวจสอบจากหน่วยงานภายในและภายนอก					
78	มีการบริหารทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างถูกต้องก่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
79	มีการใช้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาคตามวัตถุประสงค์ของการบริจาค และถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
80	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ					
81	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ					
82	มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นไปตามตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน					
83	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจนและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ					
84	มีการจัดระบบการศึกษาตามมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สภาการศึกษา-คาทอลิกแห่งประเทศไทย					
85	มีการจัดระบบการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
86	มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของชุมชน ประเทศชาติ และการเคารพกฎหมาย					
87	มีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน วัด และชุมชน					
88	มีการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับหน่วยงานของพระศาสนจักรคาทอลิก หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน					
89	มีการวางแผนพัฒนาหรือแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน					
90	มีการกำหนดนโยบายและแผนงานของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครอง					
91	มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
92	มีการวางระบบกลไกในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อความต่อเนื่องในการบริหาร					
93	มีการจัดประชุมคณะผู้บริหาร ประชุมครู และประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ					
94	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจกรรม					
95	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน					
96	มีระบบการให้การศึกษาอบรมผู้เรียนทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน					
97	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมตามวัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่นบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร เช่น กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ และการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
98	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต					
99	มีการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาครอบครัว ให้มีส่วนร่วมในการให้การอบรมศึกษาแก่ผู้เรียน					
100	มีบรรยากาศการของประทับอยู่ของพระเจ้า พระแม่มารีย์ นักบุญอุปถัมภ์โรงเรียน ด้วยสัญลักษณ์และกิจกรรมต่างๆ					
101	มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ร่มรื่น สงบ เรียบง่าย ตามจิตตารมณ์พระวรสาร					
102	มีการจัดหรือใช้สัญลักษณ์แห่งความเป็นคาทอลิกในการจัดอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม					
103	มีอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ และสาธารณูปโภคที่เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษา					
104	มีการจัดสถานที่เพื่อการภาวนาของผู้เรียนและบุคลากร					
105	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนในการดูแลโรงเรียนเสมือนบ้านของผู้เรียน					
106	มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน					
107	มีการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของบุคคล และชุมชน					
108	มีการวางแผนการรับนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
109	มีการเปิดโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมให้กับเด็กทุกคน					
110	มีการประเมินผลความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
111	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านบริหารงานทั่วไป					
112	มีการประเมินผลการบริหารงานทั่วไป ตามระบบและขั้นตอนที่กำหนด และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
113	มีการกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในโครงสร้างการบริหารจัดการของโรงเรียน					
114	มีการจัดให้มีครูจิตตาภิบาลที่เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน					
115	มีกระบวนการสรรหาบุคลากรด้านจิตตาภิบาล					
116	มีการพัฒนาบุคลากรด้านจิตตาภิบาลอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สังฆมณฑล วิทยาลัยแสงธรรม ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมระดับชาติ					
117	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง ดำเนินชีวิตตามศักยภาพด้วยความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
118	มีการส่งเสริมการภาวนาในชีวิตประจำวัน และจัดให้มีการภาวนาให้กันและกันในโรงเรียนทุกวัน					
119	มีการจัดบรรยากาศของการภาวนา และความสงบในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการภาวนาของบุคลากร และผู้เรียน					
120	มีการส่งเสริมบุคลากร ผู้เรียน ปฏิบัติศาสนกิจในศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ					
121	มีการจัดกิจกรรมอบรมฟื้นฟูจิตใจ หรือการปฏิบัติธรรมให้กับบุคลากรและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
122	มีการจัดสอนคำสอนนักเรียนคาทอลิก และผู้เรียนที่สนใจ					
123	มีการเตรียมนักเรียนคาทอลิกเพื่อการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ (การปฏิบัติศาสนกิจ) ตามวัยและความพร้อม					
124	มีการจัดกิจกรรมคาทอลิก (เช่น กองหน้าร่าเริง พลศีล ยุวธรรมทูต พลมารี วาย.ซี.เอส. ฯลฯ) สำหรับบุคลากรและนักเรียนคาทอลิก					
125	มีการจัดบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งเสริมอิสรภาพ และความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร มีความอบอุ่นเสมือนบ้าน					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
126	มีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น วจนพิธีกรรม การภาวนาก่อนเริ่มกิจกรรมของโรงเรียน					
127	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เรื่องการอภิบาลผู้เรียน					
128	มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามหลักอภิบาล					
129	มีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการอภิบาลผู้เรียนและศิษย์เก่า					
130	มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน เหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน					
131	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเมตตากิจ การสงเคราะห์แก่บุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตามความพร้อมของโรงเรียน					
132	มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้รอโอกาสทางสังคมทั้งในและนอกสถานศึกษาตามโอกาส					
133	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำประโยชน์เพื่อสังคม มีจิตอาสา/จิตสาธารณะ					
134	มีการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศาสนสัมพันธ์ และศาสนิกสัมพันธ์ตามโอกาสบนพื้นฐานเสรีภาพในการนับถือศาสนา					
135	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนมีความเป็นหนึ่งเดียวกันและร่วมมือในการจัดการศึกษา					
136	มีการทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามหลักการอภิบาล					
137	มีการเปิดโอกาสให้พระสงฆ์/บาทหลวง นักบวชชาย-นักบวชหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของโรงเรียน					
138	มีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้และความศรัทธา การฟื้นฟูจิตใจสำหรับครูจิตตาภิบาล ครูคำสอนครูคาทอลิกเป็นประจำและต่อเนื่อง					
139	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านจิตตาภิบาล					

ข้อ	ตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความสำคัญของตัวแปร				
		5	4	3	2	1
140	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านจิตตาภิบาลตามระบบและขั้นตอนที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา					

ภาคผนวก ณ
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย

ฝ่ายปฏิบัติ

1. นางสาวนราภรณ์ จุลลาย	โรงเรียนดรุณาราชบุรี
2. นายสมยศ อัมเรศ	โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
3. นางสุวรรณา ไฝศิริ	โรงเรียนปัญจทรัพย์
4. นางสาวสกุณา น้อยมณีวรรณ์	โรงเรียนดรุณาราชบุรีวิเทศศึกษา
5. นางสาวภัสสร เอมโกษา	โรงเรียนดรุณาราชบุรี
6. นางสาวจินตนา กิจบำรุง	โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
7. นางสาวพรทิพย์ แซ่เตียว	โรงเรียนคริสตสงเคราะห์
8. นางสาวกมลา สุริยพงศ์ประไพ	โรงเรียนนักบุญเปโตร สามพราน
9. นางสาวธัชพรรณ อัมพิน	โรงเรียนวัฒนานุศาสน์
10. นางยิ่งวรรณ รัตนเพ็ญชาติ	โรงเรียนนักบุญเปโตร
11. นางสาวดวงฤดี ไทยตรง	โรงเรียนศรีหฤทัย อ.ขลุง จ.จันทบุรี
12. นางสาวฌานิพัฒน์ มีมุ่งกิจ	โรงเรียนดาราสมุทรสระแก้ว
13. นางชะลอ น้ำนวล	โรงเรียนชุมชนพัฒนา
14. นางสาววรรณี มีมุ่งกิจ	โรงเรียนชุมชนพัฒนา สระแก้ว
15. นางจารุณี คงอินทร์	โรงเรียนศรีหฤทัย จันทบุรี

ฝ่ายอัตลักษณ์

1. ภราดาประภาส ศรีเจริญ	ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนลาซาล
2. ภราดา ดร.ศักดา สกนธวัฒน์	ประธานฝ่ายการศึกษา มูลนิธิคณะเซนต์คาเบรียล โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม
3. บาทหลวงธีรพล กอบวิทยากุล	ผู้จัดการ / ผู้อำนวยการ โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
4. บาทหลวงไพฑูรย์ ยันงาม	ผู้อำนวยการโรงเรียนอรุณวิทยา
5. ซิสเตอร์รัตนา ฮุงหวล	ผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์ยอแซฟยานนาวา
6. ซิสเตอร์สายทิพย์ ระดมกิจ	โรงเรียนนารีวิทยา
7. ซิสเตอร์ศิริรัตน์ อนุวัฒน์ประกิจ	กรรมการฝ่ายอัตลักษณ์และฝ่ายวิชาการ สภาการศึกษาคาทอลิก โรงเรียนนารีวุฒิ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี

8. ซิสเตอร์ชวาลา เวชยันต์	ประธานกลุ่มงานวิชาการ สภาการศึกษาคาทอลิก/ ผู้อำนวยการโรงเรียนอรุโณทัย โรงเรียนอรุโณทัย อ.เมือง จ.ลำปาง
9. ซิสเตอร์ลำยงค์ อุ้นวุ้น	ผู้แทนผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการและผู้อำนวยการ โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี
10. ซิสเตอร์ลำไพ เนื่องพลี	ผู้อำนวยการโรงเรียนพระหฤทัยดอนเมือง
11. นางสาวลลิดา วังตาล	ผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการโรงเรียนอุดมวิทยา
12. ดร.วารี สนเจริญ	ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษาสังฆมณฑลเชียงใหม่/ ผู้อำนวยการโรงเรียนสันติวิทยา
13. ดร.สกาวรัตน์ ธรรมภิรักษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมภิรักษ์
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ วิเศษกิจ	กรรมการฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก/ สภาการศึกษาคาทอลิก ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
15. นายพงษ์นรินทร์ รัตนรังสิกุล	วิทยากรฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ฝ่ายนโยบาย

1. บาทหลวง ผศ.ดร.ไพยง มนิราช	รองมุขนายกมิสซังโรมันคาทอลิก เขตราชบุรี
2. บาทหลวงวิชชุกรณ์ เกตุภาพ	ทำการแทนผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ ธนบุรี
3. บาทหลวงเอกชัย โสรัจจกิจ	หัวหน้าฝ่ายจิตตาภิบาลโรงเรียนในเขต 4 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพ โรงเรียนพระวิสุทธิวงศ์ ลำไทร ปทุมธานี
4. บาทหลวงเอกรัตน์ หอมประทุม	ผู้จัดการแผนกคริสตศาสนธรรมฯ
5. บาทหลวงฉลองรัฐ สังขรัตน์	ผู้จัดการ โรงเรียนซางตาครู้สศึกษา
6. บาทหลวงอิทธิพล ศรีรัตนะ	ผู้อำนวยการและผู้จัดการ โรงเรียนกุหลาบวิทยา
7. บาทหลวงเกรียงศักดิ์ ประสูตร์แสงจันทร์	รองผู้อำนวยการโรงเรียนดรุณาราชบุรี/ ประธานกรรมการอภิบาลและแพร่ธรรม
8. บาทหลวงสนธยา ไทยสนธิ	ผู้จัดการ โรงเรียนดรุณาราชบุรี/ กรรมการฝ่ายอบรมศึกษา

9. บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช	จิตตาภิบาล เขต5 อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ
	สักการสถานบุญราศีนิโคลาส บุญเกิด กฤษบำรุง
10. บาทหลวงอนุชา ไชยเดช	ผู้อำนวยการ สื่อมวลชนคาทอลิกแห่งประเทศไทย
	อาคารสภาพระสังฆราชฯ
11. บาทหลวงศวง วิจิตรวงศ์	รองผู้อำนวยการโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
	สามพราน
12. ซิสเตอร์สมปอง ทับปิง	ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนนารีวิทยา
13. ซิสเตอร์อาภาวดี นีลวัชระ	ผู้อำนวยการโรงเรียนนักบุญเปโตร
14. นายสุชาติ กรีแก้ว	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
	ผู้เรียนโรงเรียนปัญจทรัพย์มีนบุรี
15. นางรสสุคนธ์ เหลาไชย	ผู้ช่วยฝ่ายส่งเสริมโรงเรียนดาราจรัส

ภาคผนวก ญ
แบบประเมินยืนยันองค์ประกอบ

การประเมินเพื่อพิจารณาองค์ประกอบ
“การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก”
(Management of Catholic School in Thailand beyond Catholic School Identity)

เอกสารฉบับนี้ มี 3 ส่วน คือ

1. คำชี้แจง และแนวทางประเมิน
2. ข้อมูลประกอบการพิจารณา (ผลการวิจัย)
3. แบบประเมินองค์ประกอบการจัดการศึกษา
   โรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ จัดทำขึ้นประกอบการพิจารณาองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ซึ่งการประเมินนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่งต่อการสรุปผลการวิจัย กล่าวคือ เป็นขั้นตอนการพิจารณายืนยันโดยวิธีอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (connoisseurship model) เพื่อพิจารณาองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก และพิจารณาถึงผลกระทบในอนาคต (future impact)
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาประเมินองค์ประกอบ แบ่งเป็น 3 ฝ่าย ประกอบด้วย
   2.1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ฝ่ายปฏิบัติ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนคาทอลิก
   2.2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
   2.3 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ฝ่ายนโยบาย (อุปสังฆราช ผู้อำนวยการฝ่ายการศึกษา บาทหลวง/นักบวช)

3. หลังจากที่ท่านได้พิจารณาแนวทางการประเมินและศึกษารายละเอียดประกอบการพิจารณาแล้ว การประเมินและให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นของท่าน จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพิจารณายืนยันและการนำ องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกต่อไป ซึ่งแบบประเมินฉบับนี้มี 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก

ตอนที่ 3 การให้ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ตอนที่ 4 การให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้ง 9 องค์ประกอบ มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาคาทอลิกในอนาคตอย่างไร (future impact)

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้

นายสุรินทร์ จารย์อุปการะ
นักศึกษาปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการประเมิน

คำชี้แจง : เมื่อท่านพิจารณาข้อมูลประกอบการประเมินแล้ว จะดำเนินการประเมินดังนี้

1. จากองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้ง 9 องค์ประกอบ ท่านเห็นด้วยว่า “ตัวแปรในแต่ละข้อสำคัญต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” อยู่ในระดับ
2. จากองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้ง 9 องค์ประกอบ ท่านมีข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอย่างไร
3. จากองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ท่านมีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบ 9 องค์ประกอบนั้น จะเกิดผลกระทบต่อการจัดการศึกษาคาทอลิกอย่างไรในอนาคต (future impact)

ข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อประเมินองค์ประกอบ
“การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก”
(Management of Catholic School in Thailand beyond Catholic School Identity)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
2. เพื่อยืนยันการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ข้อคำถามของการวิจัย

1. องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกมีองค์ประกอบอะไรบ้าง
2. ผลการยืนยันการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเป็นอย่างไร

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนตามภาระงานภายในโรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป และงานจิตตาภิบาล

โรงเรียนคาทอลิก หมายถึง สถาบันการศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นสถาบันการศึกษาที่สังฆมณฑลเป็นเจ้าของและบริหารงาน มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

อัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก หมายถึง ลักษณะอันแสดงถึงการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก และเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้กำหนดเป้าหมาย และพันธกิจ การจัดการศึกษาคาทอลิกดังนี้

เป้าหมาย ได้แก่

1. จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาลและการอบรม หล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร

2. เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร

3. เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

พันธกิจ ได้แก่

1. ทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก

2. จัดทำแผนงานอภิบาล จัดการสอนคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษา จัดให้มีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน

3. จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม

4. จัดให้ผู้บริหาร ครู / บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิก รวมทั้งทักษะที่จำเป็นในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

5. ประสานความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาการการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. การสร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน

7. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในการช่วยเหลือแบ่งปันในการพัฒนาโรงเรียน ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

8. สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ ท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประชาคมอาเซียน

9. การช่วยเหลือและการจัดการศึกษาแก่ผู้รอโอกาส

10. เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสาและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย (แบบสอบถามความคิดเห็น)
   1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกและอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
   1.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
   1.3 ผู้วิจัยนำประเด็นที่ได้จาก 1.1 และ 1.2 มาสร้างเป็นแบบสอบถาม
   1.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วปรับปรุงแก้ไข
   1.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนคาทอลิก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล และกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 32 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล / การวิเคราะห์องค์ประกอบ
   2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ส่งไปยังโรงเรียนคาทอลิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล และกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 412 คน
   2.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างส่งกลับมา จำนวน 85 โรงเรียน (คิดเป็นร้อยละ 82.5) นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ exploratory factor analysis : EFA เพื่อหาองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
3. การยืนยันองค์ประกอบ
   3.1 ผู้วิจัยนำองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ฝ่ายปฏิบัติ 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก 3) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายนโยบาย และ 4) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง

4. การรายงานผลการวิจัย

ข้อค้นพบของงานวิจัยจากการวิเคราะห์ทางสถิติ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากลุ่มตัวอย่าง โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis : EFA) ได้องค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 9 องค์ประกอบ ตามภาพที่ 1

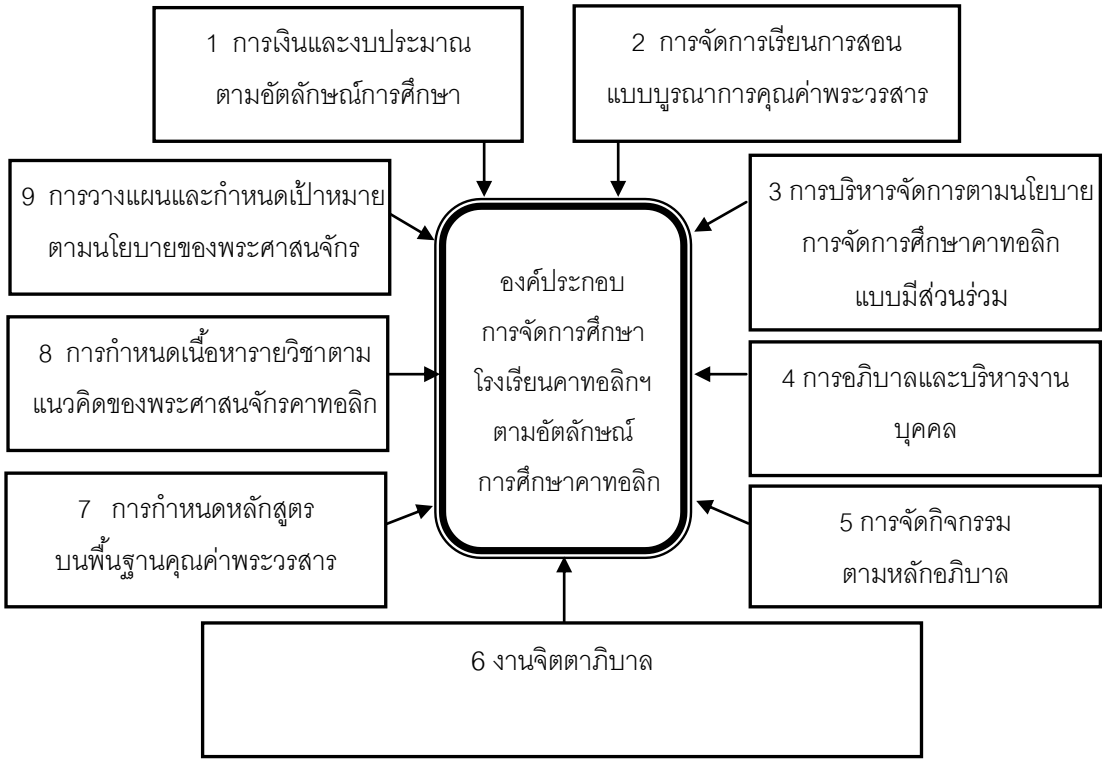

ภาพที่ 1 องค์ประกอบการการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

จากภาพที่ 1 เป็นองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 9 องค์ประกอบ ได้จากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis : EFA) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนคาทอลิกของสังฆมณฑล จำนวน 103 โรง ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มงานจิตตาภิบาล และกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 412 คน ตอบกลับมา 85 โรง รวมทั้งสิ้น 340 คน ได้เป็น

องค์ประกอบของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก จำนวน 9 องค์ประกอบ (83 ตัวแปร) และแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรต่างๆ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

ประกอบด้วย 19 ตัวแปร ดังนี้

ที่	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร
1	.816	มีการใช้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาคตามวัตถุประสงค์ของการบริจาค และถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
2	.798	มีการทำบัญชีโรงเรียนตามระบบบัญชีและมีการตรวจสอบจากหน่วยงานภายในและภายนอก
3	.793	การบริหารทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างถูกต้องก่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
4	.783	มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ตามความยุติธรรมและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
5	.766	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ
6	.727	มีวิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่น โดยใช้หลักความยุติธรรมและความเมตตา
7	.721	มีการดำเนินการสร้างรายได้ตามวิธีที่กำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนอย่างยุติธรรม
8	.708	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ
9	.706	มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นไปตามตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน
10	.702	มีระบบการตรวจสอบบัญชี เป็นไปตามข้อกำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
11	.695	มีขั้นตอนการรับเงินและจ่ายเงินอย่างเป็นระบบ มีหลักฐานถูกต้อง ตรวจสอบได้
12	.661	มีการขอรับเงินอุดหนุนประเภทต่างๆ จากรัฐ เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบข้อกำหนด และมีการใช้เงินอุดหนุนตามวัตถุประสงค์ของการอุดหนุนแต่ละประเภท

ที่	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร
13	.653	มีการกระจายงบประมาณทั้งการรับและการให้ความช่วยเหลือจาก สังฆมณฑล ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
14	.590	มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน
15	.585	มีการจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการต่อครู ตามกฎหมายและกรอบเวลาที่กำหนด
16	.555	มีการจัดประชุมคณะผู้บริหาร ประชุมครู และประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ
17	.544	มีการจัดระบบการศึกษาตามมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย
18	.535	มีการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงบประมาณ
19	.522	มีการเปิดโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมให้กับเด็กทุกคน

องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร

ประกอบด้วย 16 ตัวแปร ดังนี้

ที่	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร
1	.705	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา
2	.661	มีการประเมินผู้เรียนทุกมิติเป็นรายบุคคล ตามสภาพจริง ด้วยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลาย
3	.652	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยและมีมโนธรรมที่ถูกต้อง
4	.639	มีขั้นตอนและวิธีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างครอบคลุม (การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานทะเบียนวัดผล ฯลฯ)
5	.637	มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือปฏิบัติและการทำงานเป็นกลุ่ม
6	.624	มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ
7	.610	มีการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณภาพชีวิต

ที่	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร
8	.598	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการส่งต่อข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียน และเป้าหมายของชีวิตในอนาคต
9	.595	มีการประเมินทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองและการสังเคราะห์ของผู้เรียน
10	.589	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
11	.579	มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียน
12	.574	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นกระบวนการและความพยายาม
13	.569	มีการสร้างเครือข่ายด้านวิชาการกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน
14	.515	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกมิติ ได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ
15	.514	มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและหรือสหวิทยาการเพื่อหล่อหลอมความรู้เป็นคุณค่าชีวิต
16	.504	มีการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการสอนทุกรายวิชา

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วน-ร่วม ประกอบด้วย 10 ตัวแปร ดังนี้

ที่	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร
1	.671	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน
2	.594	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจกรรม
3	.575	มีการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับหน่วยงานของพระศาสนจักรคาทอลิก หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน
4	.569	มีการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาครอบครัว ให้มีส่วนร่วมในการให้การอบรมศึกษาแก่ผู้เรียน
5	.549	มีการวางแผนพัฒนาหรือแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
6	.531	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจนและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ
7	.527	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมตามวัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น บนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร เช่น กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ และการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน
8	.519	มีการกำหนดนโยบายและแผนงานของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครอง
9	.519	มีระบบการให้การศึกษาอบรมผู้เรียนทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน
10	.513	มีการวางระบบกลไกในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อความต่อเนื่องในการบริหาร

องค์ประกอบที่ 4 **การอภิบาลและบริหารงานบุคคล** ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ดังนี้

ที่	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร
1	.722	มีระบบและขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย การพิจารณาตัดสินของบุคลากรอย่างชัดเจน
2	.702	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรด้านวัตถุและจิตใจด้วยหลักการอภิบาล
3	.700	มีระบบและขั้นตอนในการประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากร
4	.684	มีระบบและขั้นตอนการอุทรณ์ และการร้องทุกข์ของบุคลากรอย่างชัดเจน
5	.587	มีการจัดทำระบบข้อมูลบุคลากรเพื่อการประเมินและการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก
6	.576	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่บรรจุใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคาทอลิก
7	.522	มีการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตภายใน กระแสเรียก จิตวิญญาณความเป็นครูและ จรรยาบรรณวิชาชีพครู

องค์ประกอบที่ 5 การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล ประกอบด้วย 10 ตัวแปร ดังนี้

ที่	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร
1	.661	มีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้และความศรัทธา การฟื้นฟูจิตใจสำหรับครูจิตตาภิบาลครูคำสอน ครูคาทอลิก เป็นประจำและต่อเนื่อง
2	.644	มีการทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามหลักการอภิบาล
3	.598	มีการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศาสนสัมพันธ์ และศาสนิกสัมพันธ์ตามโอกาส บนพื้นฐานเสรีภาพในการนับถือศาสนา
4	.597	มีการเปิดโอกาสให้พระสงฆ์/บาทหลวง นักบวชชาย-นักบวชหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของโรงเรียน
5	.575	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำประโยชน์เพื่อสังคม มีจิตอาสา/จิตสาธารณะ
6	.564	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนมีความเป็นหนึ่งเดียวกันและร่วมมือในการจัดการศึกษา
7	.541	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านจิตตาภิบาลตามระบบและขั้นตอนที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา
8	.533	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เรื่องการอภิบาลผู้เรียน
9	.522	มีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการอภิบาลผู้เรียนและศิษย์เก่า
10	.508	มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามหลักอภิบาล

องค์ประกอบที่ 6 งานจิตตาภิบาล ประกอบด้วย 8 ตัวแปร ดังนี้

ที่	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร
1	.608	มีการส่งเสริมบุคลากร ผู้เรียน ปฏิบัติศาสนกิจในศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ
2	.588	มีกระบวนการสรรหาบุคลากรด้านจิตตาภิบาล
3	.581	มีการพัฒนาบุคลากรด้านจิตตาภิบาลอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สังฆมณฑล วิทยาลัยแสงธรรม ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมระดับชาติ
4	.563	มีการจัดหรือใช้สัญลักษณ์แห่งความเป็นคาทอลิกในการจัดอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม
5	.560	มีการจัดให้มีครูจิตตาภิบาลที่เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน
6	.553	มีการส่งเสริมการภาวนาในชีวิตประจำวัน และจัดให้มีการภาวนาให้กันและกันในโรงเรียนทุกวัน
7	.542	มีการจัดกิจกรรมอบรมฟื้นฟูจิตใจ หรือการปฏิบัติธรรมให้กับบุคลากรและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
8	.530	มีการจัดสอนคำสอนนักเรียนคาทอลิก และผู้เรียนที่สนใจ

องค์ประกอบที่ 7 การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร

ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ดังนี้

ที่	น้ำหนักองค์ประอบ	ตัวแปร
1	.749	มีการจัดทำหลักสูตรที่มีการบูรณาการ คุณค่าพระวรสาร คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น
2	.675	มีการจัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ และคุณธรรม ด้วยมิติของความเชื่อในศาสนา
3	.631	มีการกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องการจัดการศึกษาคาทอลิกบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร (Gospel value)
4	.500	มีการกำหนดวิชาจริยศึกษาหรือจริยธรรมไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และหรือมีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นระบบ

องค์ประกอบที่ 8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ดังนี้

ที่	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร
1	.660	มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศึกษา และนิเวศวิทยา ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก
2	.645	มีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ความก้าวหน้าทางความรู้ เช่น ภาษา วัฒนธรรม เทคโนโลยี ทักษะการคิด และทักษะการแสวงหาความรู้
3	.644	มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก ตามลักษณะของแต่ละรายวิชา
4	.617	มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน
5	.594	มีการกำหนดวิชาคริสตศาสตร์ไว้ในโครงสร้างหลักสูตร

องค์ประกอบที่ 9 การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักร-คาทอลิก ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ดังนี้

ที่	น้ำหนักองค์ประกอบ	ตัวแปร
1	.745	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก และนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย
2	.713	มีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ปรัชญา การศึกษาคาทอลิก และนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย
3	.671	มีการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นรากฐานและนำคุณค่าพระวรสาร มาเป็นบรรทัดฐานในการจัดการศึกษา
4	.503	โรงเรียนมีความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวและทำงานร่วมกับพระศาสนจักรคาทอลิกในฐานะเป็นเครื่องมือและสนามงานแห่งการประกาศข่าวดี

ตัวแปรที่ถูกตัดออก

ตัวแปรที่ถูกตัดออก จำนวน 57 ตัวแปรนี้ (จากทั้งหมด 140 ตัวแปร) เป็นตัวแปรที่สำคัญในการจัดการศึกษาคาทอลิก ที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (สมณสาสน์ เอกสารของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย เอกสารของสภาการศึกษาคาทอลิก ฯลฯ) และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วมาสร้างเป็นแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่าง

แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างกลับมา โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) แล้วพบว่า ตัวแปร 57 ตัวแปรนี้ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด คือ 1) มีค่าน้ำหนักตัวแปรน้อยกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด (0.500) และ/หรือ 2) มีตัวแปรที่โปรแกรมวิเคราะห์แล้วว่าอยู่ในกลุ่มเดียวกัน(องค์ประกอบเดียวกัน) น้อยกว่า 3 ตัวแปร โปรแกรมจึงตัดตัวแปรออก ดังนี้

q8	มีการจัดทุนการศึกษาหรือการยกเว้นค่าธรรมเนียมการเรียนให้กับผู้เรียนที่มีฐานะยากจน
q15	มีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์/สังเคราะห์
q16	มีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ส่งเสริมการคิดไตร่ตรอง (reflection)
q24	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด นักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมชุมนุม และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์) ที่เน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียน
q25	มีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมต่างๆ
q26	มีการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน
q27	มีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมศาสนา คุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีของไทยและท้องถิ่น
q29	มีการประเมินคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนตามคุณค่าพระวรสาร
q31	มีการวางแผนและการดำเนินการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและการอภิบาล (pastoral)
q34	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามแนวทางของการศึกษาคาทอลิก

q39	มีการเปิดโอกาสให้ทุกคน โดยเฉพาะคริสตชนคาทอลิก ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตรงกับความต้องการของโรงเรียน เข้าร่วมงานกับโรงเรียน (เช่น เป็นคริสตชนที่ดี ศรัทธา ซื่อสัตย์ เสียสละ)
q41	มีการบรรจุ แต่งตั้งบุคลากรของโรงเรียนตามที่กฎหมายกำหนด
q42	มีการกำหนดอัตรากำลังและหน้าที่ขอบข่ายภาระงานให้แก่บุคลากรแต่ละคนอย่างเหมาะสม
q43	มีการพิจารณาค่าตอบแทน การปรับเลื่อนเงินเดือน สวัสดิการ และผลประโยชน์อื่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด อย่างยุติธรรม โปร่งใสและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
q44	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคลากร
q45	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู/ผู้บริหาร
q46	มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม
q47	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในทุกรายวิชา
q48	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ในการประเมินพัฒนาการทุกมิติของผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย
q49	มีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตตารมณ์ของการเป็นผู้อภิบาล
q50	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีคุณวุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น/สูงขึ้น
q51	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรยึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา มีหลักการดำเนินชีวิตที่เป็นประจักษ์พยาน เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน
q52	มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานเป็นหมู่คณะหรือร่วมกับชุมชน ด้วยความรับผิดชอบ เสียสละ สามัคคีและภาวนาร่วมกัน
q53	มีการพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ในการบริหารการศึกษาคาทอลิก
q54	มีการส่งเสริมให้ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความศรัทธา ตามหลักธรรมทางศาสนาและการเป็นผู้อภิบาล
q55	มีการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษา

q57	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับรางวัล การยกย่องชมเชย ด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมจริยธรรม
q65	มีการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกบุคลากร
q66	มีการวางแผนงบประมาณกระจายสู่กลุ่มงานต่างๆ ที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน
q67	มีการวางแผนงบประมาณมุ่งผลที่เกิดประโยชน์แก่ ผู้เรียน บุคลากร และการจัดการเรียนการสอน
q70	มีการประเมินความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ
q85	มีการจัดระบบการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา
q86	มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของชุมชน ประเทศชาติ และการเคารพกฎหมาย
q87	มีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน วัด และชุมชน
q91	มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรการบริหารแบบมีส่วนร่วม
q100	มีบรรยากาศการของประทับอยู่ของพระเจ้า พระแม่มารีย์ นักบุญอุปถัมภ์โรงเรียนด้วยสัญลักษณ์และกิจกรรมต่างๆ
q101	มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ร่มรื่น สงบ เรียบง่าย ตามจิตตารมณ์พระวรสาร
q102	มีการจัดบรรยากาศของการภาวนา และความสงบในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการภาวนาของบุคลากร และผู้เรียน
q103	มีอาคารสถานที่ วัสดุครุภัณฑ์ และสาธารณูปโภคที่เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษา
q104	มีการจัดสถานที่เพื่อการภาวนาของผู้เรียนและบุคลากร
q105	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนในการดูแลโรงเรียนเสมือนบ้านของผู้เรียน
q106	มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน
q107	มีการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของบุคคล และชุมชน
q108	มีการวางแผนการรับนักเรียนอย่างเป็นระบบ
q110	มีการประเมินผลความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
q111	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านงานบริหารทั่วไป
q112	มีการประเมินผลการบริหารงานทั่วไป ตามระบบและขั้นตอนที่กำหนด และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา
q113	มีการกำหนดให้มีฝ่ายจิตตาภิบาลในโครงสร้างการบริหารจัดการของโรงเรียน

q117	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านจิตตาภิบาล
q123	มีการเตรียมนักเรียนคาทอลิกเพื่อการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ (การปฏิบัติศาสนกิจ) ตามวัยและความพร้อม
q124	มีการจัดกิจกรรมคาทอลิก (เช่น กองหน้าร่าเริง พลศีล ยุวธรรมทูต พลมารี วาย.ซี.เอส. ฯลฯ) สำหรับบุคลากรและนักเรียนคาทอลิก
q125	มีการจัดบรรยากาศโรงเรียนที่ส่งเสริมอิสรภาพและความรักตามจิตตารมณ์พระวรสาร มีความอบอุ่นเสมือนบ้าน
q126	มีการจัดพิธีกรรมทางศาสนาในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น วจนพิธีกรรม การภาวนาก่อนเริ่มกิจกรรมของโรงเรียน
q130	มีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน เหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน
q131	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมเมตตากิจ การสงเคราะห์แก่บุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตามความพร้อมของโรงเรียน
q132	มีการจัดกิจกรรมสำหรับผู้รอโอกาสทางสังคมทั้งในและนอกสถานศึกษาตามโอกาส
q139	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง ดำเนินชีวิตตามศักยภาพด้วยความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แบบประเมินเพื่อประกอบการพิจารณาองค์ประกอบ

“การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก”

(Management of Catholic School in Thailand beyond Catholic School Identity)

คำชี้แจง :

โปรดพิจารณานิยามตัวแปรที่ศึกษาที่ใช้ในการวิจัย ก่อนตอบแบบประเมิน

การจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนตามภาระงานภายในโรงเรียน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไป และงานจิตตาภิบาล

โรงเรียนคาทอลิก หมายถึง สถาบันการศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นสถาบันการศึกษาที่สังฆมณฑลเป็นเจ้าของและบริหารงาน มีการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

อัตลักษณ์การศึกษาโรงเรียนคาทอลิก หมายถึง ลักษณะอันแสดงถึงการดำเนินงานของโรงเรียนตามหลักการศึกษาของพระศาสนจักรคาทอลิก และเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย ซึ่งสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้กำหนดเป้าหมาย และพันธกิจ การจัดการศึกษาคาทอลิกดังนี้

เป้าหมาย ได้แก่

1. จัดการศึกษาแบบคาทอลิก ที่มุ่งเน้นงานอภิบาลและการอบรม หล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจและจิตวิญญาณ ด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร

2. เป็นฐานการประกาศข่าวดีแห่งความรักของพระเจ้า ซึ่งนำความรอดพ้นสู่ชีวิตนิรันดร

3. เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

พันธกิจ ได้แก่

1. ทบทวน/กำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนคาทอลิก

2. จัดทำแผนงานอภิบาล จัดการสอนคำสอน คริสตศาสตร์ และจริยศึกษา จัดให้มีบุคลากรฝ่ายอภิบาลที่มีคุณภาพในสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน

3. จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนอย่างเหมาะสม

4. จัดให้ผู้บริหาร ครู / บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน ได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องคุณค่าการศึกษาคาทอลิก รวมทั้งทักษะที่จำเป็นในการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

5. ประสานความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาการการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. การสร้างบรรยากาศโรงเรียนตามจิตตารมณ์พระวรสาร โดยมีความรักและอิสรภาพเป็นพื้นฐาน

7. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในการช่วยเหลือแบ่งปันในการพัฒนาโรงเรียน ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

8. สร้างความพร้อมในการอยู่ร่วมกันอย่างยุติธรรมและสันติ ท่ามกลางความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเริ่มต้นจากประชาคมอาเซียน

9. การช่วยเหลือและการจัดการศึกษาแก่ผู้รอโอกาส

10. เป็นสนามเผยแผ่ธรรม ด้วยกระบวนการศึกษาที่สร้างนักเรียนมีจิตอาสา และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลตามหัวข้อต่อไปนี้

ชื่อผู้ประเมิน .....

ตำแหน่งหน้าที่ .....

สถานที่ทำงาน ....

ตอนที่ 2 การประเมินองค์ประกอบ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาตัวแปรการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก แล้วแสดงความคิดเห็นว่า ท่านเห็นด้วยว่า “ตัวแปรในแต่ละข้อสำคัญต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว โดยมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วย มากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วย มาก

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วย ปานกลาง

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วย น้อย

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วย น้อยที่สุด

ตัวแปรที่	องค์ประกอบ การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	องค์ประกอบที่ 1 การเงินและงบประมาณฯ (19 ตัวแปร)					
1	มีการใช้เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาคตามวัตถุประสงค์ของการบริจาค และถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
2	มีการทำบัญชีโรงเรียนตามระบบบัญชีและมีการตรวจสอบจากหน่วยงานภายในและภายนอก					
3	การบริหารทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างถูกต้องก่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
4	มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ตามความยุติธรรมและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด					
5	มีระบบและขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ					
6	มีวิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน และค่าธรรมเนียมอื่น โดยใช้หลักความยุติธรรมและความเมตตา					
7	มีการดำเนินการสร้างรายได้ตามวิธีที่กำหนดในตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียนอย่างยุติธรรม					
8	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ					
9	มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นไปตามตราสารจัดตั้งนิติบุคคลโรงเรียน					

ตัวแปรที่	องค์ประกอบ การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
10	มีระบบการตรวจสอบบัญชี เป็นไปตามข้อกำหนดในตราสารจัดตั้ง นิติบุคคลโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
11	มีขั้นตอนการรับเงินและจ่ายเงินอย่างเป็นระบบ มีหลักฐานถูกต้อง ตรวจสอบได้					
12	มีการขอรับเงินอุดหนุนประเภทต่างๆ จากรัฐ เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด และมีการใช้เงินอุดหนุนตามวัตถุประสงค์ของการอุดหนุนแต่ละประเภท					
13	มีการกระจายงบประมาณทั้งการรับและการให้ความช่วยเหลือจากสังฆมณฑล ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง					
14	มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน					
15	มีการจ่ายเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการต่อครู ตามกฎหมายและกรอบเวลาที่กำหนด					
16	มีการจัดประชุมคณะผู้บริหาร ประชุมครู และประชุมผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ					
17	มีการจัดระบบการศึกษาตามมาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย					
18	มีการใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงบประมาณ					
19	มีการเปิดโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมให้กับเด็กทุกคน					
	องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอนฯ (16 ตัวแปร)					
20	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา					
21	มีการประเมินผู้เรียนทุกมิติเป็นรายบุคคล ตามสภาพจริง ด้วยวิธีและเครื่องมือที่หลากหลาย					
22	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยและมีมโนธรรมที่ถูกต้อง					
23	มีขั้นตอนและวิธีการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิชาการอย่างครอบคลุม (การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานทะเบียนวัดผล ฯลฯ)					

ตัวแปรที่	องค์ประกอบ การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
24	มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง จากการลงมือปฏิบัติ และการทำงานเป็นกลุ่ม					
25	มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ					
26	มีการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและคุณภาพชีวิต					
27	มีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และการส่งต่อข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพของผู้เรียน และเป้าหมายของชีวิตในอนาคต					
28	มีการประเมินทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองและการสังเคราะห์ของผู้เรียน					
29	มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
30	มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียน					
31	มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเน้นกระบวนการและความพยายาม					
32	มีการสร้างเครือข่ายด้านวิชาการกับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน					
33	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกมิติ ได้แก่ ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณ					
34	มีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและหรือสหวิทยาการเพื่อหล่อหลอมความรู้เป็นคุณค่าชีวิต					
35	มีการจัดการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการคุณค่าพระวรสารในการสอนทุกรายวิชา					
	องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการฯ (10 ตัวแปร)					
36	มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน					
37	มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาและกิจกรรม					
38	มีการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับหน่วยงานของพระศาสนจักรคาทอลิก หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน					

ตัวแปรที่	องค์ประกอบ การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
39	มีการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาครอบครัว ให้มีส่วนร่วมในการให้การอบรมศึกษาแก่ผู้เรียน					
40	มีการวางแผนพัฒนาหรือแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน					
41	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจนและดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ					
42	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมตามวัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่นบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร เช่น กิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ และการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน					
43	มีการกำหนดนโยบายและแผนงานของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้เรียน และผู้ปกครอง					
44	มีระบบการให้การศึกษาอบรมผู้เรียนทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน					
45	มีการวางระบบกลไกในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อความต่อเนื่องในการบริหาร					
	องค์ประกอบที่ 4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล (7 ตัวแปร)					
46	มีระบบและขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย การพิจารณาตัดสินของบุคลากรอย่างชัดเจน					
47	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรด้านวัตถุและจิตใจ ด้วยหลักการอภิบาล					
48	มีระบบและขั้นตอนในการประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากร					
49	มีระบบและขั้นตอนการอุทรณ์ และการร้องทุกข์ของบุคลากรอย่างชัดเจน					
50	มีการจัดทำระบบข้อมูลบุคลากรเพื่อการประเมินและการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางการศึกษาคาทอลิก					
51	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่บรรจุใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาคาทอลิก					
52	มีการพัฒนาบุคลากรในด้านชีวิตภายใน กระแสเรียก จิตวิญญาณความเป็นครูและ จรรยาบรรณวิชาชีพครู					

ตัวแปรที่	องค์ประกอบ การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	องค์ประกอบที่ 5 การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล (10 ตัวแปร)					
53	มีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้และความศรัทธา การฟื้นฟูจิตใจสำหรับครูจิตตาภิบาล ครูคำสอน ครูคาทอลิก เป็นประจำและต่อเนื่อง					
54	มีการทำงานหรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามหลักการอภิบาล					
55	มีการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศาสนสัมพันธ์ และศาสนิกสัมพันธ์ตามโอกาส บนพื้นฐานเสรีภาพในการนับถือศาสนา					
56	มีการเปิดโอกาสให้พระสงฆ์/บาทหลวง นักบวชชาย-นักบวชหญิง มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมของโรงเรียน					
57	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำประโยชน์เพื่อสังคม มีจิตอาสา/จิตสาธารณะ					
58	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้โรงเรียนและชุมชนมีความเป็นหนึ่งเดียวกันและร่วมมือในการจัดการศึกษา					
59	มีการประเมินผลการดำเนินงานด้านจิตตาภิบาลตามระบบและขั้นตอนที่กำหนดและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา					
60	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เรื่องการอภิบาลผู้เรียน					
61	มีการร่วมมือกับผู้ปกครองในการอภิบาลผู้เรียนและศิษย์เก่า					
62	มีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามหลักอภิบาล					
	องค์ประกอบที่ 6 งานจิตตาภิบาล (8 ตัวแปร)					
63	มีการส่งเสริมบุคลากร ผู้เรียน ปฏิบัติศาสนกิจในศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ					
64	มีกระบวนการสรรหาบุคลากรด้านจิตตาภิบาล					
65	มีการพัฒนาบุคลากรด้านจิตตาภิบาลอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เช่น สังฆมณฑล วิทยาลัยแสงธรรม ศูนย์อบรมคริสตศาสนธรรมระดับชาติ					
66	มีการจัดหรือใช้สัญลักษณ์แห่งความเป็นคาทอลิกในการจัดอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม					
67	มีการจัดให้มีครูจิตตาภิบาลที่เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน					

ตัวแปรที่	องค์ประกอบ การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
68	มีการส่งเสริมการภาวนาในชีวิตประจำวัน และจัดให้มีการภาวนาให้กันและกันในโรงเรียนทุกวัน					
69	มีการจัดกิจกรรมอบรมฟื้นฟูจิตใจ หรือการปฏิบัติธรรมให้กับบุคลากรและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ					
70	มีการจัดสอนคำสอนนักเรียนคาทอลิก และผู้เรียนที่สนใจ					
	องค์ประกอบที่ 7 การกำหนดหลักสูตรฯ (4 ตัวแปร)					
71	มีการจัดทำหลักสูตรที่มีการบูรณาการ คุณค่าพระวรสาร คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น					
72	มีการจัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านความรู้และคุณธรรม ด้วยมิติของความเชื่อในศาสนา					
73	มีการกำหนดหลักสูตรที่สอดคล้องการจัดการศึกษาคาทอลิกบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร (Gospel value)					
74	มีการกำหนดวิชาจริยศึกษาหรือจริยธรรมไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และหรือมีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นระบบ					
	องค์ประกอบที่ 8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาฯ (5 ตัวแปร)					
75	มีการจัดการเรียนการสอนเรื่องสื่อศึกษา สิทธิมนุษยชน สันติศึกษา เพศศึกษา และนิเวศวิทยา ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก					
76	มีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้แก่ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ความก้าวหน้าทางความรู้ เช่น ภาษา วัฒนธรรม เทคโนโลยี ทักษะการคิด และทักษะการแสวงหาความรู้					
77	มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก ตามลักษณะของแต่ละรายวิชา					
78	มีการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ และกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน					
79	มีการกำหนดวิชาคริสตศาสตร์ไว้ในโครงสร้างหลักสูตร					
	องค์ประกอบที่ 9 การวางแผนและกำหนดเป้าหมายฯ (4 ตัวแปร)					
80	มีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก และนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย					

ตัวแปรที่	องค์ประกอบ การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
81	มีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ปรัชญา การศึกษาคาทอลิก และนโยบายของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย					
82	มีการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีพระเยซูคริสตเจ้าเป็นรากฐานและนำคุณค่าพระวรสาร มาเป็นบรรทัดฐานในการจัดการศึกษา					
83	โรงเรียนมีความสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวและทำงานร่วมกับพระศาสนจักรคาทอลิกในฐานะเป็นเครื่องมือและสนามงานแห่งการประกาศข่าวดี					

ตอนที่ 3 การให้ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

จากองค์ประกอบการจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ทั้ง 9 องค์ประกอบ ท่านมีข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอย่างไร โปรดระบุ

3.1 องค์ประกอบที่ 1 การเงินและงบประมาณตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 องค์ประกอบที่ 2 การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 องค์ประกอบที่ 4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 องค์ประกอบที่ 5 การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 องค์ประกอบที่ 6 งานจิตตาภิบาล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.7 องค์ประกอบที่ 7 การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.8 องค์ประกอบที่ 8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.9 องค์ประกอบที่ 9 การวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฎ
ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย

ผลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ฝ่าย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิระหว่างฝ่าย

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
F1 การเงินและงบประมาณฯ	Between Groups	.068	2	.034	.460	.634
	Within Groups	3.083	42	.073		
	Total	3.150	44			
F2 การจัดการเรียนการสอนฯ	Between Groups	.709	2	.355	2.131	.131
	Within Groups	6.988	42	.166		
	Total	7.697	44			
F3 การบริหารจัดการฯ	Between Groups	.662	2	.331	1.917	.160
	Within Groups	7.251	42	.173		
	Total	7.912	44			
F4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล	**Between Groups**	1.390	2	**.695**	4.869	**.013**
	Within Groups	5.997	42	.143		
	Total	7.388	44			
F5 การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล	Between Groups	.422	2	.211	1.195	.313
	Within Groups	7.415	42	.177		
	Total	7.836	44			
F6 งานจิตตาภิบาล	Between Groups	.831	2	.416	3.491	.052
	Within Groups	5.000	42	.119		
	Total	5.831	44			
F7 การกำหนดหลักสูตรฯ	Between Groups	.719	2	.360	1.467	.242
	Within Groups	10.300	42	.245		
	Total	11.019	44			
F8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาฯ	**Between Groups**	1.108	2	**.554**	3.984	**.026**
	Within Groups	5.842	42	.139		
	Total	6.950	44			
F9 การวางแผนและกำหนดเป้าหมายฯ	Between Groups	.831	2	.416	3.491	.052
	Within Groups	5.000	42	.119		
	Total	5.831	44			
Total	Between Groups	.365	2	.183	1.697	.195
		4.517	42	.108		
		4.882	44			

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละฝ่ายทีละคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ่

Post Hoc Tests

Multiple Comparisons

Scheffe

Dependent Variable	(I) group	(J) group	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
F1 การเงินและงบประมาณฯ	group 1	group 2	-.09474	.09892	.635	-.3458	.1563
		group 3	-.05263	.09892	.868	-.3037	.1984
	group 2	group 1	.09474	.09892	.635	-.1563	.3458
		group 3	.04211	.09892	.914	-.2089	.2931
	group 3	group 1	.05263	.09892	.868	-.1984	.3037
		group 2	-.04211	.09892	.914	-.2931	.2089
F2 การจัดการเรียนการสอนฯ	group 1	group 2	-.20833	.14894	.384	-.5863	.1696
		group 3	.09167	.14894	.828	-.2863	.4696
	group 2	group 1	.20833	.14894	.384	-.1696	.5863
		group 3	.30000	.14894	.144	-.0780	.6780
	group 3	group 1	-.09167	.14894	.828	-.4696	.2863
		group 2	-.30000	.14894	.144	-.6780	.0780
F3 การบริหารจัดการฯ	group 1	group 2	-.24667	.15172	.278	-.6317	.1383
		group 3	.02000	.15172	.991	-.3650	.4050
	group 2	group 1	.24667	.15172	.278	-.1383	.6317
		group 3	.26667	.15172	.225	-.1183	.6517
	group 3	group 1	-.02000	.15172	.991	-.4050	.3650
		group 2	-.26667	.15172	.225	-.6517	.1183
F4 การอภิบาลและบริหารงานบุคคล	**group 1**	**group 2**	-.35238*	.13798	**.048**	-.7025	-.0022
		group 3	.03810	.13798	.963	-.3121	.3883
	group 2	group 1	.35238*	.13798	.048	.0022	.7025
		group 3	.39048*	.13798	**.026**	.0403	.7406
	group 3	group 1	-.03810	.13798	.963	-.3883	.3121
		group 2	-.39048*	.13798	**.026**	-.7406	-.0403
F5 การจัดกิจกรรมตามหลักอภิบาล	group 1	group 2	-.23333	.15342	.324	-.6227	.1560
		group 3	-.08000	.15342	.873	-.4693	.3093
	group 2	group 1	.23333	.15342	.324	-.1560	.6227
		group 3	.15333	.15342	.610	-.2360	.5427
	group 3	group 1	.08000	.15342	.873	-.3093	.4693
		group 2	-.15333	.15342	.610	-.5427	.2360

Dependent Variable	(I) group	(J) group	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
F6 งานจิตตาภิบาล	group 1	group 2	-.27500	.12599	.105	-.5947	.0447
		group 3	-.30000	.12599	.070	-.6197	.0197
	group 2	group 1	.27500	.12599	.105	-.0447	.5947
		group 3	-.02500	.12599	.981	-.3447	.2947
	group 3	group 1	.30000	.12599	.070	-.0197	.6197
		group 2	.02500	.12599	.981	-.2947	.3447
F7 การกำหนดหลักสูตรฯ	group 1	group 2	-.28333	.18083	.303	-.7422	.1756
		group 3	-.03333	.18083	.983	-.4922	.4256
	group 2	group 1	.28333	.18083	.303	-.1756	.7422
		group 3	.25000	.18083	.393	-.2089	.7089
	group 3	group 1	.03333	.18083	.983	-.4256	.4922
		group 2	-.25000	.18083	.393	-.7089	.2089
F8 การกำหนดเนื้อหารายวิชาฯ	group 1	group 2	-.28333	.13618	.127	-.6289	.0622
		group 3	.08333	.13618	.830	-.2622	.4289
	group 2	group 1	.28333	.13618	.127	-.0622	.6289
		group 3	.36667*	.13618	**.035**	.0211	.7122
	group 3	group 1	-.08333	.13618	.830	-.4289	.2622
		group 2	-.36667*	.13618	**.035**	-.7122	-.0211
F9 การวางแผนและกำหนดเป้าหมายฯ	group 1	group 2	-.27500	.12599	.105	-.5947	.0447
		group 3	-.30000	.12599	.070	-.6197	.0197
	group 2	group 1	.27500	.12599	.105	-.0447	.5947
		group 3	-.02500	.12599	.981	-.3447	.2947
	group 3	group 1	.30000	.12599	.070	-.0197	.6197
		group 2	.02500	.12599	.981	-.2947	.3447
Total	group 1	group 2	-.18012	.11974	.332	-.4840	.1237
		group 3	.02028	.11974	.986	-.2836	.3241
	group 2	group 1	.18012	.11974	.332	-.1237	.4840
		group 3	.20040	.11974	.258	-.1035	.5043
	group 3	group 1	-.02028	.11974	.986	-.3241	.2836
		group 2	-.20040	.11974	.258	-.5043	.1035

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

ภาคผนวก ฏ
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง

1. พระสังฆราชซีลวิโอ สิริพงษ์ จรัสศรี

ประมุขสังฆมณฑลจันทบุรี / ประธานคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตชนฆราวาส

2. พระสังฆราชยอห์น บอสโก ปัญญา กฤษเจริญ

ประมุขสังฆมณฑลราชบุรี /

ประธานกรรมาธิการฝ่ายธรรมทูตและการศึกษาคาทอลิก

3. บาทหลวง ผศ.วัชศิลป์ กฤษเจริญ

ผู้อำนวยการองค์กรสนับสนุนงานแพร่ธรรมของสันตะสำนัก (PMS) /

เลขาธิการคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการประกาศพระวรสารสู่ปวงชน /

หัวหน้าสาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา วิทยาลัยแสงธรรม

4. บาทหลวง ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ

อธิการบดีวิทยาลัยแสงธรรม

5. บาทหลวง เดชา อาภรณ์รัตน์

นายกสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

6. อาจารย์สุมิตรา พงศธร

ประธานฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	บาทหลวงสุรินทร์ จารย์อุปการะ
ที่อยู่	558 หมู่ 2 ต.ท่าม่วง อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71000
ที่ทำงาน	โรงเรียนดรุณาราชบุรี 80 ถนนคฑาธร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2530	ศิลปศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา เอกปรัชญา วิทยาลัยแสงธรรม
พ.ศ. 2533	ศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยา เอกเทววิทยา วิทยาลัยแสงธรรม
พ.ศ. 2544	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2553	ศึกษาต่อระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2534	ผู้จัดการโรงเรียนดำเนินวิทยา จ.ราชบุรี
พ.ศ.2536	ผู้จัดการโรงเรียนวีรศิลป์ จ.กาญจนบุรี
พ.ศ.2541	ผู้จัดการโรงเรียนดรุณานุเคราะห์ และโรงเรียนนารีวัฒนา จ.สมุทรสงคราม
พ.ศ.2542	ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนดรุณากาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี
พ.ศ.2544	ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนวีรศิลป์ จ.กาญจนบุรี
พ.ศ.2549	ผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนดรุณานุกูล จ.สมุทรสงคราม
พ.ศ.2552	อธิการโรงเรียนดรุณาราชบุรีวิเทศศึกษา จ.ราชบุรี
พ.ศ.2552 ถึงปัจจุบัน	ผู้อำนวยการฝ่ายอบรมศึกษาสังฆมณฑลราชบุรี
พ.ศ.2552 ถึงปัจจุบัน	ผู้อำนวยการศูนย์วิชาการโรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี
พ.ศ.2553	อธิการโรงเรียนดรุณาราชบุรีโปลีเทคนิค จ.ราชบุรี
พ.ศ.2555	ผู้อำนวยการโรงเรียนดรุณาราชบุรี จ.ราชบุรี อธิการโรงเรียนดรุณาราชบุรีวิเทศศึกษา อ.เมือง จ.ราชบุรี